

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Vitas Parallelas Graecè & Latinè

Plutarchus

Francofurti, 1620

Vitæ parallelæ Thesei et Romuli

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1340)

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ,
Η ΒΙΟΙ ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΙ.

PLUTARCHI PARALLELA, SEU
VITÆ PARALLELÆ,

Id est, Vitæ comparatæ,

THESEI ET ROMULI.

Hermanno (Cruserio 7. C. interprete.

THESEVS.

QUOD faciunt in situ orbis describēdo, Soffi Senecion, historici, qui, si qua cognitionē suam fugiāt, ea extremis tabularum partibus supprimentes, in margine alicubi an notant, vltiores regiones arena & siccitate squalidas ferasq; esse, aut insuperabilem limum, aut Scythica iuga, aut mare congelatiū: id mihi, qui in vitarum comparatarum commentatione tempus percurri, quatenus aspirare verisimilis oratio & consequens veritati potuit historia, liceat de superiorib. dicere, Vltiora, monstrosa & tragica, poētæ & fabularū scriptores depascuntur, neq; vltra fidem obtinent vel certitudinem. Verūm quando Lycurgi legislatoris & Numæ regis vulgauimus historiam, videmur non abs re ad Romulum euasisse, quum tempora illius historia attigerimus. Sed pensanti mihi, *Tali viro (vt Æschyli verbis utat) num quis erit comes? quem comparem? quis inuenitur similis?* visum est, illum qui præclaras & decantatas ciuibus frequentauit Athenas, parenti inuictæ & inclyte Romę opponere & comparare. Optandum igitur nobis vt repurgata oratione fabula obtemperet, & historiæ accipiat imaginem. Vbi verò præfractē cōsentaneum contemnet, neq; consortium accipiet verisimilitudinis, ibi candidis mihi opus sit auditoribus, qui placidè origines accipiant. Atq; Romulo videbatur Theseus multis nominibus congruere. Ambo enim incerta orti nec iusta stirpe, fidem acceperunt natalium diuinorum:

Pugnaces ambo, quod certè nouimus omnes:

& coniuncta cum viribus corporis præditi fuerunt prudentia. Vrbes clarissimas, ille Romam condidit, hic cultoribus frequentauit Athenas. Raptor vterq; fœminarum. Neuter domestica incommoda vel inuidiam declinauit familiarem: imò vero sub exitum vitæ offendisse vterq; ciues suos fertur: si, quæ minimè tragicè dicta videntur, ad veritatem faciunt.

ΘΗΣΕΥΣ.

ΣΠΕΡ ἐν ταῖς γεωγραφίαις, ὧ Σόσις Σενεκίαν, οἰσοικὸν τὰ ἀγαθὰ ἔχοντα ἴσασιν αὐτῶν τοῖς ἐχάτοις μέρεσι τῶν πινάκων πιεζόντες, οἷσις ἀναγράφουσιν ὅτι, τὰ δὲ ἐπέκεινα, ἥνεσ ἀνδροὶ καὶ θηρώδεις, ἢ πηλὸς ἀδηνῆς, ἢ Σκυθικὸν κρύος, ἢ πέλαγος πεπηγὸς. Ἔτι μοι πάλαι τῶν βίων τῶν ἀλλήλων συγγραφῶν, τῶν ἐπιπέτων εἰκόπι λόγῳ καὶ βασιμονιστοῖα παραγράφων ἐχρῆσθαι χρόνον διήγοντι, πάλαι τῶν αἰώνων καλῶς εἶχεν εἶπειν, τὰ δὲ ἐπέκεινα, τερατώδη καὶ θαυμάσια, ποιητῶν καὶ μυθογράφων νέμων, καὶ ἐκέτ' ἐχρῆσθαι ἐδὲ σαφῶς. ἐπεὶ δὲ τῶν Λυκέρῳ τῶν νομοθέτων, καὶ Νομῶν βασιλέως, λόγον ἐκδόντες, ἐδοκίμησεν ὅτι ἀδηνῆς ὁ Ρωμύλος παρὰ θανατοῦσιν, πλησίον τῶν χρόνων αἰσθῆται ἰσοεία γεγενῆσιν. ἀποπέδιλι δὲ μοι,

-- τοῖσδε φωνῶν (κατ' Αἰσχύλον) τίς ζυμῆσεται

Τὴν ἀντιπαύσασθαι δὲ τίς φερέγχιος ἐφάνησεν τὸν τῶν καλῶν καὶ αἰοδῆσων οἰκιστὴν Ἀθηνῶν ἀντισητῶν καὶ ἀναβαλλῶν τῶν πατρῶν τῆς ἀνικητοῦ καὶ μεγαλοδόξου Ρώμης. εἴη μὲν οὖν ἡμῖν ἐκκαταίεσθαι λόγῳ τὸ μυθῶδες ὑποκαθῆσαι καὶ λαβῆσαι ἰσοείας ὅσιν ὅπου δὲ ἀνὰ αὐτῶν τῶν πιθανῶν ἀναφῆσθαι, καὶ μὴ δὲ χηται τὴν πρὸς τὸ εἰκὸς μίξιν, διγνωμόνων ἀναστῆσαι δευσιμέτα, καὶ πρὸς τὴν ἀνακαταστάσιν πρὸς ἀνακαταστάσιν. ἐδόκει δὲ οὖν ὁ Θεοὺς τῶν Ρωμύλων καὶ πολλὰς ἐν ἀρμότῃσιν ὁμοιότησιν ἀμφοτέρω ἀνεγῆσθαι καὶ σχεπῶν γρόμῳ, δὲ ἀναστῆσαι ἐκ τῶν γεγενῆσιν

Ἀμφοδὲ ἀγχιμῆται, (τό γε δὴ καὶ ἴδμεν ἀπῆρτες)

καὶ μετὰ τὸ διωκαθὸ τὸ αἰνεῖσθαι ἐχρησῆσιν. πόλεων δὲ τῶν ὅτι φάμεσθαι τὸ μὲν ἐκπῆσαι τὴν Ρώμην ὁ δὲ σεωφῆσθαι τῆς Ἀθηνῶν. ἀρπαγῆ δὲ γεωμετρῶν ἐκ τέρῳ πρὸς τῆσιν. ἔδῃ τερος δὲ δις τυχῆσαι τῶν οἰκεία καὶ νέμεισιν ἐγένῃ διέφυγῆσθαι. ἀλλὰ καὶ τελευτῆσθαι ἀμφοτέροισι λέγῃσθαι τοῖς ἐαυτῶν παρὰ κρῆσθαι πολίταις, εἰ πῶν ἠκίστα θαυμάσιος εἰρήσθαι δὲ κέντων ὀφθῆσθαι πρὸς ἀδηνῆσθαι.

A

Θησέως τὸ μὲν πατρῶιον γένος εἰς Ἐρεχθεῖα καὶ τοὺς πατρῶ-
 τοὺς ἀντὶ τῆς αἰχμῆς τῆς Ἰμυρῶος Πελοπίδης ἴω. Πέ-
 λος γὰρ οὐ χρημάτων πλήθῃ μᾶλλον ἢ παίδων μέγιστον
 ἴαυσε τῆς ἐν Πελοποννήσῳ βασιλέων, πολλὰς μὲν ἐκδό-
 μωνος θυγατέρας τοῖς ἄρχοις, πολλὰς δὲ τῆς πολιτείας
 ἡοὺς ἐγκαταπέρας ἀρχοντας. ὧν εἰς ἡρόδοτος Πιτθεὺς
 ὁ Θησέως πάππος, πόλιν μὲν οὐ μάλιστ' αὐτὸν Τροζηνίων
 ὠκισε, δόξαν δὲ μάλιστ' ἀπύτων, ὡς ἀμὴρ λόγιος ἐν τοῖς τό-
 τε καὶ σοφώτατος, ἔχεν. ἴω δὲ τῆς σοφίας ἐκείνης ποιῶντις,
 ὡς εἰκεν, ἰδέα καὶ δυνάμεις, οἷα χρησάμενος Ἡσίοδος δι-
 δοκίμει μάλιστ' αὐτὸν ἐν τοῖς ἔργοις γνωμολογίας, καὶ
 μίαν γὰρ τέττον ἐκείνῳ λέγεισι Πιτθεὺς εἶπεν,

Μισθὸς δὲ ἀνδρὶ φίλῳ εἰρημῶνος ἀρχίος ἔστω.
 τῆς το μὲν οὖν καὶ Ἀεισοτέλης ὁ Φιλόσοφος εἰρηκεν. ὁ δὲ Εὐ-
 ριπίδης, τὸν Ἰππολύτου ἀγροῦ Πιτθεὺς παῖδ' ἰδὲμα παρσι-
 πῶν, ἐμφανῆ τι μὲν αὐτὸν Πιτθεῖα δόξαν. Αἰγίε δὲ παίδων
 δεομένη τὴν Πυθίαν ἀελεῖν λέγεισι τὸν Στυλίου μὲν χρη-
 σμῶν, ἀνακελευσάμενος μηδεμιᾶ γυναικὶ συγγενέσθαι παρὶν
 εἰλεῖν εἰς Ἀθῆνας· ἐπὶ μὲν δὲ τῆς φερέσθαι ἐν δὴ δὴ δὴ δὴ δὴ
 Καί. ὅθεν εἰς Τροζίῳ παρῆθ' ἀνεκρίνετο Πιτθεῖ τὴν τῆ
 τῆς φωνῆ, ἔπως ἔχεται,

Ἀσχεδὲ τ' ἀρετῆς πόδα, μὲν γὰρ φέρτερον λαῶν,
 Μὴ λύσης παρὶν ἡμίον Ἀθῶν εἰσαφικέσθαι. ἀδὴ-
 λον οὖν ὅ, τι νοήσας ὁ Πιτθεὺς ἔπεισεν αὐτὸν ἢ διηπάτησε τῇ
 Αἰθρᾷ συγγενέσθαι. συγγενῶν δὲ καὶ ἡοὺς ἐκείνος ὅτι τῇ
 Πιτθεὺς θυγατρὶ συγγενεῖ, καὶ κύν' αὐτὴν ὑπονοήσας,
 ἀπέλιπε ζῆφος καὶ πέδιλα, κρύψας ὑπὸ πέδῳ μεγά-
 λῳ, ἐν τῷ ἔχουσαν κριθῆσθαι συμμέθως ἐμπελαμῶσα-
 νουσαι τὰ κείματα, φερέσας δὲ παρὸς μόνῳ ἐκείνῳ, καὶ ἀνα-
 κελουσίμενος, αὐτὸς δὲ αὐτῆς ἡμίον, καὶ λαβὼν ἀνδρὸς
 ἡλικίαν, διωατὸς ἢ τὴν πέτραν αἰσῆσαι καὶ ὑφῆσθαι τὰ κα-
 τὰ φθῆσθαι, πέμπειν παρὸς αὐτὸν ἔχοντα. ταῦτα μηδεὶος
 εἰδὼς, ἀλλ' ὡς ἐνεστὶ μάλιστ' ἀναθῆσθαι πόδας, (ἰαυρῶς
 γὰρ ἐδεδοίκεν τοῖς Πιτθεῖδαις ὅτι βουλοῦνται αὐτῶν, καὶ
 ἀφ' αὐτῶν ἀπαιδῶν καταφρονουῦντας ἦσαν δὲ πεντήκοντα
 παῖδες ἐκ Πάλλαντος γερνότες) ἀπήλ. τεκνύσης δὲ τῆς
 Αἰθρας ἡοὺς, οἱ μὲν δὲ ἡοὺς ὀνομασθῆσθαι Θησέως λέγεισι δὲ
 τὴν τῆς γνωμοματῶν ἡοὺς οἱ δὲ ὑπερὸν Ἀθῶν, παῖδα
 θεμένου τῆς Αἰγῆος αὐτὸν. βεβόηον δὲ ὑπὸ τῆς Πιτθεὺς,
 ὅτις αὐτὴν ἔχοντα παιδαγωγὸν ὄνομα Κοπίδαν, ὃ μὲν γὰρ νῦν
 Ἀθῶν οἱ μὲν παρῆσθαι τῆς ἡμέρας τῆς ἡοὺς κείων ἐναγι-
 ζοσι· μεμνημένοι καὶ πρῶτες πολὺ διακρίτερον ἢ Σιλα-
 νίονα ἡμῶσι καὶ Παρρῆσιον, εἰκόνων Θησέως γραφῆς καὶ
 πλάσας ἡροδοτοῖς. ἔργος δὲ οὖτος ἐπὶ τότε τοῖς μελαμῶ-
 νοῖς ἐκ παίδων, ἐλθόντας εἰς Δελφοὺς ἀπαρχεσθαι τὰς
 θεῶν τῆς κῆρας, ἦλθε μὲν εἰς Δελφοὺς ὁ Θησεὺς, καὶ τόπον
 ἀπ' αὐτῆς τὴν ἡοὺς ἐπὶ νῦν ὀνομασθῆσθαι λέγεισι. ἐ-
 κείνου δὲ τῆς κείνου τὰ παρῆσθαι μόνον, ὡς παρὸς Ὀμηροῦς
 ἔφη τῆς Ἀθῶν καὶ τοῦ τῆς κείνου τὸ γένος ἡοὺς ὀ-
 νομασθῆσθαι ἐκείνων. οἱ δὲ Ἀθῶντες ἐκείνου παρῆσθαι
 τὸν ἔργον τῆτον, οὐχ ὑπὸ Ἀθῶν διδάξαντες, (ὡς ἐνιοὶ
 νομίζουσι) ὡς δὲ Μυθῶσι ζηλωσάντες, ἀλλ' οἷτες πολεμικῶν
 καὶ ἀρχέμαχων, καὶ μάλιστ' ἀπὸ τῶν εἰς χεῖρας ὠτεισθαι
 τοῖς ἐναντίοις μεμαθηκότες. ὡς μὲν τῆς καὶ Ἀρχιλοχὸς ἐν
 τοῖς τοῖς,

A Thesei genus paternum ad Erechthea & primos
 indigenas, maternum ad Pelopen refertur. Pelops
 enim, non pecunia magis vi quam liberorum,
 plurimum inter alios Peloponnesios polluit reges,
 quod multas filias summis viris collocasset, & fi-
 lios quos habuit multos, principes inferuisset ci-
 uitatibus: ex quibus vnus Pittheus, Thesei auus,
 oppidum non amplum Træzeniorum incolis au-
 xit, habuitq; præ omnibus illius seculi nomen do-
 cti viri & sapientissimi. Erat sapientia illius ea samè
 species & vis, qua Hesiodus vsus commenda-
 tur, præcipuè ex sententiis in libro quem Ope-
 ra appellat. Vnam harum illam ferunt Pitthei
 fuisse,

Sufficiat merces que decernatur amico.

Atque hoc Aristoteles Philosophus quoq; tradit.
 Euripides, dum Hippolytum sacri Pitthei appel-
 lat alumnum, celebrem repræsentat Pitthei exi-
 stimationem. At Ægeο, quum sobolem desidera-
 ret Pythiam perhibent celebratum oraculum edi-
 disse, quæ præcepit ne vllam mulierem prius at-
 tingeret quàm appulisset Athenas. Verum quum
 id præscribere non admodum liquidè videretur,
 Træzenen profectus, retulit Pittheo Apollinis
 C sortes: quarum hæc sunt verba,

*Vtre pedem extantem (quo non præstantior alter
 In populo) ne solue prius quam prosper Athenas
 Ingressus fueris.*

Non liquet verò qua mente Pittheus induxerit
 eum, aut circumuenerit, vt se iungeret Æthra: cu-
 ius ille vsus consuetudine, & certior factus concu-
 bitu sibi cum Pitthei filia intercessisse, suspicatusq;
 prægnantem, ensem reliquit ei & calceos, sub in-
 genti abditos saxo, quod sinum habebat ad com-
 plectenda deposita congruentem. Id soli illi quum
 indicasset, præcepissetque si filium ex se edidisset,
 & in ætatem virilem adultus, saxum valeret attol-
 lere & auferre relicta, eum ad se, vt conscio nemi-
 ne, sed quoad eius fieri posset, maximè clam omni-
 bus, mitteret cum depositis, (quippe formidabat
 magnopere Pallantidas, qui insidiis ipsum appe-
 tebant, despiciebantq; propter orbitatem: erant
 autem Pallantis filii quinquaginta) discessit. Edi-
 to ab Æthra filio, alii statim inditum nomen
 Thesea, ex illorum indiciorum positione refe-
 runt: alii, postquam Ægeus eum Athenis adopta-
 uit, quod ἡμεῶν Grace dicitur. Quum educaretur
 à Pittheo, rectorem eum habuisse & prædagogum
 nomine Connidam, cui ad hoc vsque æuum pri-
 die Theseorum, arietem immolant, memoriam
 eius celebrantes & honorantes iustius quàm Si-
 lanionem venerantur & Parrhasium, Thesei i-
 maginum pictores & plastas. Quum solenne et-
 iam tum esset, vt ex pueris qui excedebant, pro-
 fecti Delphos comæ primitias Apollini sacrarent,
 adiit Delphos Theseus, & locum ab eo hac quo-
 que memoria dici Theseam autumant. Tonsum
 fuit autem sinciput eius solum, vt de Abantibus
 memorat Homerus: atque est hoc genus tonsuræ
 Theseis ab illo nominatum. Abantes hunc in mo-
 dum principes tonsi fuerunt, non ab Arabibus (vt
 quorundam fert opinio) docti, neque æmulantes
 Myfos: sed quod bellatores essent, cominusq; pu-
 gnarent, & præter cæteros conferere manus didi-
 cissent cum hostibus, vt hisce versibus testatur
 Archilochus,

*Nec multos sinuant arcus, nec verbera funda
 Torta volant crebro, quum fera bella furens
 Scilicet in campo Mauors contraxit aperto:
 At strictis gladiis flebile fiet opus.
 Huius enim doctos constat certaminis illos,
 Quos Eubœa viros fortis in arma tulit.*

Ne igitur nexum hostibus capillorum præberent, tonfi fuere. Nempe id Alexandrum quoque Macedonem animaduertentem, edixisse aiunt ducibus suis vt barbas Macedonum raderent, quòd anfa sit hæc in præliis promptissima. Porro suppressit aliàs veram Thesei originem Æthra. Rumor autem fuit per Pitthea vulgatus, esse eum ex Neptuno prognatum: siquidem colunt eximie Trœzenii Neptunum, atque est hic tutelaris iis deus, cui primitias frugum libant, & tridentem nummi habent notam. Postquam verò adoleuit, & præter corporis robur eluxit in eo fortitudo, animusq; solidus cum sapientia & prudentia coniunctus, ibi Æthra eum ad saxum duxit, doctoque de suo ortu, auferre iussit paterna insignia, atque Athenas nauigare. Qui saxum subiit, & facile aperuit: verum nauigare abnuit, quanuis essent tuta omnia, auus insuper & mater instarent. Arduum erat enim itinere terrestri commeare Athenas, quòd intutum vndequaq; infestumq; latronibus & facinorosis esset. Nam seculum illud homines edidit manuum strenuitate, pedum pernicitate, & viribus corporum sanè eximios atq; inuictos, sed qui hæcæ naturæ dotes nullam ad rem bonam aut vilem conuerterent, imò arroganti improbitate gauderent, fruerenturque lacertis ad violandum opprimendumque sæuitia, feritate, & virium præstantia, quicquid in manus eorum incidebat: pudorem, iustitiam, æquitatem, humanitatem, quasi has timiditate alicuius lædendi, & ne læderentur, formidine plerique homines laudent, nihil attinere ducebant ad eos qui plus possent. Horum Hercules peragrans regiones, excindebat & sustollebat partem, alii delitescentes eo præsentente trepidabant fugitabantque, & abiecti despiciebantur. Verum postquam in calamitatem Hercules incidit, & Iphito cæso recessit in Lydiam, vbi in diuturna hæsit seruitute apud Omphalen, (quam pœnam ipse sibi cædis iniunxerat) res tunc Lydorum magna in quiete erant & securitate. In tractu verò Græciæ suppullulabant & erumpebant de integro scelera, quòd qui ea reprimeret vel coërceret, esset nemo. Erat igitur iter ex Peloponneso terra commeantibus Athenas infestum, latronesque & improbos Pittheus singulos qui essent exponens, & quid patrarent in peregrinos, author erat Theseo mari vt pergeret. At hunc nimitum iam pridem virtutis clam gloria incenderat Hercules, eumque faciebat plurimi, & promptissime aures præbebat qualis esset ille commemorantibus, præcipue iis qui viderant eum & eius factis dictisque interfuerant. Ac tunc omnino teneri se non dissimulabat eodem ardore qui multis ætatibus post tenuit Themistoclem, qui dixit Somniū sibi adimere Miltiadis trophæum: ita illi Hercules stupenti virtutem, & noctu in somnis gesta eius occurrebant, & interdum concitabat æmulatio, stimulatque edere paria agitantem. Erant autem genere quoque propinqui ex confobrinis nati.

τὸν ὁ ζῆλος, καὶ ἀνιρέλιζε, ταυτὰ παρέπειν Διγενούμνον. ἐτύχισμον ἦ καὶ γῆρας κρηαιουώτες ἐξ ἀνεψιῶν οἶτες.

A Οὔτοι πολλ' ἐπὶ τόξα τρυμάσεται σὸδὲ θαμειαί
 Σφενδόναι, δὴ τ' αὖ δὴ μῦθον Ἀρης στωάγη
 Ἐν πεδίῳ ξιφῶν ἢ πολύστονον ἕσεται ἔργον.
 Ταύτης γὰρ κείνοι δαήμονες εἰσὶ μάχης
 Δεσπόται Εὐβοίας δρεικλυτοί. ὅπως οὖν μὴ παρέ-
 χριεν ἐκ τῶν τευχῶν ἀπὸ πληθῶν τοῖς πολεμίοις, ἀπεκείρα-
 το. τούτο ἢ ἀμέλγη καὶ Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδὸνα ἐνοήσαντα
 φασὶ παρὰ τῶν τοῖς στρατηγῶσι ξυρεῖν τὰ γῆρα τῶν Μακε-
 δόνων, ὡς λαβὴν ταύτην ἐν ταῖς μάχαις οὔσαν παρὰ χρο-
 πάτιον. τὸν μὲν οὖν ἄλλον χρόνον ἔκρυπτεν Αἴθρα τὴν δὴ-
B θηνίαν τὴν Θεσσίαν γῆρας ἢ λόγος ὑπὸ τῆς Πιτθίως
 ἐξεδόθη, ὡς ἐκ Προσιδῶνος τεκνωθεῖη. Προσιδῶνα γὰρ Τρο-
 ζικῶνι σέβουσι Διφρασίτης, καὶ θεὸς οὗτος ἔστιν αὐτοῖς πο-
 λιόχου, ὃ καὶ κερπῶν ἀπὸ δέχονται, καὶ τείματα ἐπίσημον
 ἔργον τῆς νομίματος. ἐπεὶ δὲ μειράκιον ὦν, ἅμα τῆς τοῦ
 σώματος βία μεθ' αὐτὸν ἦ Αἴθρα παρὰ τὴν πέτραν
 παρὰ γαργύρα, καὶ φράσατο παρὰ τῆς γῆρας πάλητος,
 ἐκείλευσεν ὑφέλειν τὰ παρὰ σύμβολα, καὶ πλεῖν εἰς Ἀ-
 θῆνας. ὃ τὴν μὲν πέτραν ὑπέδου, καὶ βιάδιως ἀέεσε, πλεῖν
C ἢ ἀπέγνω, καὶ παρ' οὐσίας ἀσφαλείας, καὶ δεομένων τῶν τε πά-
 που καὶ τῆς μητρὸς. χαλεπὸν γὰρ ἦν περὶ πορδύεσθαι τὴν
 εἰς Ἀθῆνας ὁδὸν, σὸδὲν μέγας κερπὸν σὸδὲ ἀκίνδυνον ὑπὸ
 ληστῶν καὶ κερπῶν ἔχουσαν. ὃ γὰρ δὴ χρόνος ἐκείνος ἕνε-
 κεν ἀδελφῶν, χερπῶν μὲν ἔργων καὶ ποδῶν τάχως καὶ σωμῆ-
 ράμους (ὡς εἰκοι) ὑπερφυῆς καὶ ἀκαμάτους, παρὰ σὸδὲν
 ἢ τῆς φύσει χρωμάτων ἐπιπέρας σὸδὲ ὠφέλιμον, ἀλλ' ὑπερ-
 χερπῶν ὑπερφύα, καὶ ἀπολαύοντας τῆς διωάμεως
 ὠμότην καὶ πικρίαν, καὶ τὴν κερπῶν βιάζεσθαι πὶ καὶ Διφ-
 φρασίτην τὸν παρὰ πῆλον. αἰδῶ δὲ καὶ δικαιοσύνην, καὶ ὃ
D ἴσον καὶ τὸ φιλαδέφρον, ὡς ἀπολμία τῆς ἀδικεῖν, καὶ φόβω
 τῆς ἀδικεῖσθαι, τοῖς πολλοῖς ἐπαυνοῦσας, σὸδὲν οἰομένων
 παρὰ σὸδὲν τοῖς πλεόν ἔχον διωαμῶν. τούτων Ἡρακλῆς
 τοῖς μὲν ἐξέστωτε καὶ αἰήρῃ παρὰ τῶν, οἱ ἢ λαυτάνοντες ἐ-
 κείνου παρὰ τῶν, ἐπέστωσαν καὶ ἀεδύοντο, καὶ παρὰ τῶν τοῦ
 ταπεινὰ παρὰ τῶν. ἐπεὶ δὲ Ἡρακλῆς ἐξέστωτο συμφο-
 ρῆ, καὶ κέρπας Ἰφίτων, εἰς Λυδίαν ἀπήρε, καὶ συχρὸν ἐκεί-
 χρόνον ἐδούλασε παρὰ Ὀμφάλη, δίκην τῆς φόβου ταύτην
 ἐπαρῆς αὐτῶν, τότε τὰ μὲν Λυδῶν παρὰ τῶν πολλῶν ἔσαν
 εἰρήνην ἢ ἀδικεῖν, ἐν ἢ τοῖς παρὰ τῶν Ἑλλάδα τοῖς αὐτοῖς
E ἐξέστωσαν αἱ κέρπαι καὶ ἀερράγησαν, σὸδὲν πῆρας σὸδὲ
 κερπῶντος. ἦ οὖν ὁλέθριος ἡ πορεία τοῖς Ἀθῆνας ἐπε-
 ζῆ βαδίζουσι ἐκ Πελοποννήσου καὶ τῶν ληστῶν καὶ κερ-
 κέρπων ἐξηγούμνος ἔκασον ὁ Πιτθίως ὅποιος εἶη, καὶ ὅποια
 δρῶν παρὰ τοῖς ξένους, ἐπέσειε τὸν Θεσσία κερπῶν Διφ-
 φρασίτης. τὸν ἢ πάλαι μὲν (ὡς εἰκοι) λεληθῶτος διέχεμεν ἡ δόξα
 τῆς Ἡρακλέους σφραγῆς, καὶ πλεῖστον ἐκείνην λόγον εἶχε, καὶ
 παρὰ τῶν ἀκέρπας ἐγένετο τῶν διηγουμένων ἐκείνων
 οἶος εἶη, μάλιστα ἢ τῶν αὐτὸν ἐσεσκέτων, καὶ παρὰ τῶν καὶ
 λέγοντι παρὰ τετυχηκότων τότε ἢ πᾶσι παρὰ τῶν φανερῶς
F πεπονητῶς ὅσῃ ὑπερὸν χρόνοις πολλοῖς Θεμιστοκλῆς ἐπαρε,
 καὶ εἶπεν ὡς καθόδειν αὐτὸν σὸδὲ ἐπὶ τὸ Μιλιάδου Ἑσπαῖον.
 οὕτως ἐκείνη τῆς Ἡρακλέους θαυμάζοντι τὴν σφραγῆν, καὶ
 νύκτωρ ὄνειρος ἦσαν αἱ παρὰ τῶν, καὶ μὴ ἡμέρην ἐξέστη αὐ-
 τῶν ὁ ζῆλος, καὶ ἀνιρέλιζε, ταυτὰ παρέπειν Διγενούμνον. ἐτύχισμον ἦ καὶ γῆρας κρηαιουώτες ἐξ ἀνεψιῶν οἶτες.

Αἴθρα μὲν γὰρ ἡ Πιτθῆος θυγάτηρ, Ἀλκυονίδης δὲ Λυσιδίχης· Λυσιδίκη δὲ καὶ Πιτθῆος ἀδελφεὶς, γεραιότες δὲ Ἰπποδαμείας καὶ Πέλοπος. δεινὸν οὖν ἐποίητο καὶ οὐκ ἀνεκτὸν, ἔκρινον μὲν ὅτι τοῖς πάλαι ποτὲ ποιητοῖς βαδίζοντα, καὶ ταίρεν γὰρ καὶ θάλασσαν, αὐτὸν δὲ τοῖς ἐν ποσσὶν ἀθλοῖς ἀποδιδράσκον. τὸν μὲν δόξῃ καὶ λόγῳ πατέρα καταχρῆσθαι ἀφ' ἡμετέρας φυγῆς κρυπτόμενος, τὰ δὲ οἱ πρὸς τὴν γαστήρα γαστρονομία, πέδιλα καὶ ζῆφος ἀναίμακτον, οὐκ ἔργος διθύραχου καὶ πρῶτος πρὸς τὴν ἐμφατὴν χαρακτῆρα τῆς ἀφροσύνης. τοῖς τῶν φρονήματι καὶ τοιούτοις λογισμοῖς ἐξώρμησεν, ὡς ἀδικήσων μὲν ἑσθῆνα, τοῖς δὲ ὑπὸ ἀρχόντας βίας ἀμυνόμενος.

Καὶ πρῶτον μὲν ἐν τῇ Ἐπιδαυρίᾳ Πειρηφίτῳ, ὅπλα χρωόμενος, κρυπτή, καὶ ἀφ' αὐτοῦ Κορινθίου ἑπικαλούμενον, ἀποτόμερον αὐτὸ καὶ καλύοντα πρῶτον, συμβαλὼν ἀπέκτεινεν ἡδὲ τῇ κρυπτῇ λαβῶν, ὅπλον ἐποίησά τε, καὶ διετέλεθ' ἡρώμενος, ὡς περὶ Ἡρακλῆος τὰ δὲ ἄλλα τῶν λέοντος. ἔκρινον μὲν οὖν ἐπίδειξις ἡ φροσύνη, ἡλικία δὲ μέγιστος θηρίου κρατήσασθαι· ὅτι δὲ τὴν κρυπτὴν ἐπέδεικνυεν ἡ πηλομερία μὲν ὑπὸ αὐτῶν, μετ' αὐτῶν δὲ ἀπὸ τῆς οὐσίας. ἐν δὲ Ἰσθμῷ Σίννιν τὸν πιτυοκέρμητον, ὃς ἔπειτα πολλοὺς αἰήρει, τούτῳ διέφθηκεν αὐτὸς, οὐ μεμελετηκὸς οὐδὲ εἰσισημένος, ἐπίδειξας δὲ τὴν ἀρετήν, ὅτι καὶ τέχνης πρῶτος καὶ μελέτης ἀπάσης. ἡ δὲ τὰ Σίννιδι καλλίστη καὶ μεγίστη θυγάτηρ ὄνομα Πειρηφίτη. τούτῳ τῆ πατρὸς ἀφροσύνης φουροῦσαν ἐξήτει πρῶτος ὁ Θησεύς ἢ δὲ εἰς τὸν ἀπελθοῦσα λόχμῳ ἔχουσα πολλῶν, σοῦβῳ τε πλείονα καὶ ἀσφάραξον, ἀκρίκως πρῶτον καὶ ἀδικῶς ὡς περὶ ἀδανομετρῶν δεομένη, πρῶτον χεῖρ μὲν ὄρκων, ἀπὸ σώσωσιν αὐτῶν καὶ ἀποκρύψασιν, μηδέποτε λυμμεῖσθαι, μηδὲ καύσειν. ἀνακαλυφθέντος δὲ τῶν Θησεύος, καὶ πίστιν διδόντος ὡς ἐπιμελήσεται καλῶς αὐτῆς, καὶ ἑσθῆν ἀδικήσει, πρῶτον καὶ ὅτι μὲν Θησεῖ συγγημομένη, Μελαίππων ἔτεκε· Δηιοῖν δὲ ὅτι Εὐρύτου τῆ Οἰχαλιέως ὑπερῶν στωφικησε, Θησεύος δόντος. ἐκ δὲ Μελαίππου τῶν Θησεύος ἡρώμενος Ἰώξος, ὁρῶν τῆς εἰς Καεῖαν ἀποικίας μετέχεν. ὅθεν Ἰωξίδης. καὶ Ἰωξίσι πάτερον κατέστη μήτε ἀκρῆσαι ἀσφάραξον μήτε σοῦβῳ κείνῳ, ἀλλὰ σέβασθαι καὶ ἡμαῖ· ἢ δὲ Κρομμυονία σὺς, ἡ φαῖα πρῶτον ὀνομαζομένη, οὐ φαῖον ἡμῶν θηρίον, ἀλλὰ μάχιστον καὶ χαλεπὸν κρατήσασθαι. τούτῳ, ὅδῳ παρέρχοντο, ὡς μὴ δοκῆναι πρῶτον πρὸς ἀνάγκην ποιεῖν ὑποσάς ἀνέλε. καὶ ἄμα, τῶν μὲν ἀνδρῶν τοῖς ποιητοῖς ἀμυνόμενον οἰόμενος δεῖν τὸν ἀγαθὸν πρῶτον φέρεσθαι, τῶν δὲ θηρίων καὶ πρῶτον πρὸς τῶν θηρίων, μάχιστον καὶ ἀκρῆσαι καὶ ἀκρῆσαι καὶ ἀκρῆσαι. ἐνίοι δὲ φασι τὴν φαῖαν λεγέμεν ἡμῶν καὶ φονικῶν καὶ ἀκρῆσαι, αὐτῶν καὶ ἀκρῆσαι ἐν Κρομμυῶνι, Σινῶν δὲ ἐπονομαζομένης ἀφ' ὅτι καὶ τῆ βίον, εἶτα ὑπὸ Θησεύος ἀποθνήσκον. Σκίρωνας δὲ πρῶτον τῆς Μεγαρικῆς ἀφροσύνης, ῥίψας καὶ τῶν πεδῶν, ὡς μὲν ὁ πολὺς λόγος, λεγέμεν τοῖς παλαιῶν· ὡς δὲ ἐνίοι λέγουσιν, ὑβρῶν καὶ βουφῆ πρῶτον πρῶτον τῶν πόδε τοῖς ξένοις, καὶ κελύοντα νύκτιν, εἶτα λακύνοντα καὶ ἀποθνήσκον νύκτιν εἰς τὴν θάλασσαν. οἱ δὲ Μεγαροὶ συγγημοφῆες, ὁμοίως τῇ φήμῃ βαδίζοντες, καὶ τὰ πολλὰ χροῖον (καὶ Σιμωνίδην) πολεμοῦντες, οὔτε λεγέμεν οὔτε ὑβρῶν καὶ βουφῆ τὸν Σκίρωνα φασι, ἀλλὰ λεγέμεν μὲν καὶ λεγέμεν, ἀγαθὰν δὲ καὶ δικαίαν οἰκίαν ἀνδρῶν καὶ φίλων.

A Quippe erat Pitthei Aethra filia, Alcmena Lyfidices : Lyfidice & Pittheus ex Hippodamia & Pelope germani. Turpe igitur ducebat, neque ferendum, illum in omnes ubique improbos pergentem terram mareque lustrare, si ipse offerentia se certamina refugeret, parentem opinione & nomine habitum, dehonestans, qui per mare fugitans veheretur : & verò notas ferens, calceos & gladium incruentum, non statim egregiis operibus factisque claram imaginem proferret nobilitatis suae. His spiritibus atque his consiliis erupit, statuitque laedere neminem, sed vim inferentes vlcisci. Ac primum in finibus Epidauri Peripheten, qui pro armis utebatur clava, ideoque Corynetes, id est Clauatus, appellabatur, apprehendentem ipsum & vetantem progredi, congressus cum eo, interfecit. Oblectatus clava, cepit eam pro armis : qua deinceps est usus, ut pelle Leonis Hercules. Atque illi id erat tegumen, quam immanem beluam superasset, argumentum : hic clavam ab se ostentabat victam, secum inuictam esse. In Isthmo Sinnin Pityocampthen, quo modo multos ille peremerat, eodem eum sustulit : non meditatus neque assuetus, sed virtutem demonstrans cuius arti & exercitationi excellere. Erat Sinnidi excellentissimæ formæ & staturæ filia, Perigune nomine : hanc perempto Theseus patre fugientem circumquaque requirebat. Ea in locum secesserat frequentibus virgultis, multaque stæbe & asparagis obsitum. Hæc illa admodum simpliciter & pueriliter precans velut sentientia, vota cum iureiurando nuncupavit, si feruassent & texissent se, nunquam læsuram se ea nec crematuram. Quam quum alta voce appellaret Theseus, fidemque daret egregiam se eius gesturum curam, neque re vlla violaturum, prodiit, atque ex Thesei complexu edidit Melanippum. Ea post Deioni Euryti Oechalensis filio, Theseo elocante, nupsit. Melanippo Thesei genitus Ioxus Ornyti socius deducenda in Cariam colonia fuit, unde originem ducunt Ioxides. Hinc solenne Ioxidibus est, neque spinam asparagi, neque stæben comburere, sed honorare hæc & venerari. Crommyonia sus, quam Phæam cognomine dicebant, fera erat non contemnenda, sed pugnax, & haudquaquam prompta superatu. Hanc obiter (ne omnia videretur necessitate agere) exceptam occidit, existimans iuxta decere fortem virum, homines improbos ut ad vindicandum se aggrediatur, & feras generosas pugna lacestet, & cum iis depugnet. Sunt, Phæam qui mulierem latronem fuisse atrocem & lasciuam referant, quæ ibidem habitabat in Crommyone, Suem appellatam ex moribus & vita, quæ sit inde à Theseo trucidata. Scironem pro finibus Megaricis sustulit, præcipitavitque de saxo : qui (ut frequens fama obtinet) latrocinatione utebatur in viatores, & (ut alii aiunt) ex impotente improbitate pedes porrigebat peregrinis iussis eos abluere, mox impellebat hos calcibus, & deturbabat in pelagus. Scriptores verò Megarenses cum fama pedem conferentes, & cum diuturnitate (ut Simonides ait) pugnantes, neque latronem fuisse, neque flagitiosum contendunt Scironem, imò latronum vindicem, viroque familiare atque amicum bonorum & rectorum.

Nanque Græcorum numerari Æacum sanctissimum, & Cychrea Salaminium diuinis honoribus coli apud Athenienses: iam Pelei & Telamonis nulli esse obscuram virtutem. Atqui fuisse Scironem Cychrei generum, Æaci socerum, Pelei autem Telamonisque auum ex Endeide progenitorum, Scironis & Charicles filia. Neque ergo cum deterrimo probabile esse optimos viros societatem coisse generis, vel maxima charissimaque pignora accepisse & dedisse. Verum Thesea narrant, non quum primùm Athenas contenderet, sed post, quum Eleusina cepit de Megarensibus, Diocle, qui in summo magistratu ibi erat, fraude circumuento, tum Scironem interfecisse. Atque in his ea est dissensio. Eleusine Cercyona Arcadem lucta victum oppressit: paulumque progressus Hermione, Damasten Procrusten, dictum, compellens eum vt lectis se adacquaret, sicut hospites ille. His operibus insistebat Herculis vestigiis. Etenim ille quibus ipse petebatur infidis, iisdem pœnas expetens ab inuasoribus, immolauit Busirim. Antæum lucta oppressit. Cygnum, quo cum prouocatus conferuit manus, obtruiuit. Termerum capite incurrentem confecit, a quo Termerium malum ferunt dictum: quippe feriens capite obuios Termerus necabat. Itidem puniebat Theseus improbos, vlciscereturque eos eadem vi qua alios illi, opprimens, admodum suæ improbitatis iustas pœnas pendentes. Quum progressus Cephisum attingisset, certi ex Phryalidarum stirpe occurrentes, salutauerunt eum primi. Quos quum oraret vt expiarent se, illi lustrarunt eum solenni more, hostiisque ad placandos deos immolatis inuitarunt domum, quum nemo ante quicquam humaniter aut hospitaliter in itinere ei fecisset. Octauo tadem die fertur mensis Cronii (quem nunc Hecatombæona dicunt) in patriam venisse. Urbem ingressus, rempublicam offendit tumultu & seditione plenam, res etiam Ægei domi priuatim agras. Nam Medea Corintho profuga, medicamentis Ægea se orbitate pollicita liberaturam, in contubernio eius agebat. Quæ de Theseo quum praesensisset, imprudentem Ægea, ætate grauem, omniaque propter seditionem timentem, perpulit vt illum, tanquam hospitem, inuitatum ad conuiuium, tolleretur medicamentis. Theseus, quum ad prandium accessisset, non putauit faciundum vt ipse qui esset, declararet se prior, sed illi volens initium sui cognoscendi præbere, districtum cultrum, quasi carnes quæ appositæ erant, dissecturus ostendit ei. Quo Ægeus statim animaduerso veneni calicem proiecit, filiumque, quum eum interrogasset, salutauit, & aduocata ciuium concione, agnouit, quem propter strenuitatem illi receperunt libenter. Prolapsò poculo venenum effusum dicitur, vbi nunc in Delphinio sepra sunt. Illic enim habebat domicilium Ægeus, atque Hermen, qui ad orientem est fani positus, vocant in Ægei porta. At Pallantidæ, qui ante sperauerant regnum se orbo defuncto Ægeo, occupaturos, vt declaratus Theseus successor eius est, iniquo animo id ferentes regnare adoptatum à Pandione Ægea, neque vlla contingentem Erechthidas cognatione, nunc autem iterum aduenam Thesea & hospitem regnaturum, bellum mouerunt. Partiti copias, alii apertè ex Sphetta

A Αἰακὸν τε γὰρ Ἑλλήνων ὁσιώτατον νομίζεσθαι, καὶ Κυχρῆα ἡμᾶς καθ' ἑχθρὸν Ἀθηνῶσι τὸν Σαλαμίνιον, τὴν δὲ Πηλεῶς καὶ Τελαμόνιδος ἀρετῶν ἕνεκα ὁσίωνος ἀγνοεῖσθαι. Σκίρωνος τοῦ Κυχρῆως μὲν ἡμέτερος γαμβρὸν, Αἰακὸν δὲ πεντηρὸν, Πηλεῶς δὲ καὶ Τελαμόνιδος παππῶν, ὅς ἐστιν Ἰδριδὸς γεγονότων τῆς Σκίρωνος, καὶ Χαικλοῦς θυγατρὸς. οὐκ ἴστω εἰς τίς ἐστὶν κακίς ἢ τοῖς ἀρίστοις εἰς χριστιανῶν τὰ ἡμέτερος ἐλθεῖν, τὰ μέγιστα καὶ ἡμιώτατα λαμβάνοντας καὶ δίδοντας. ἀλλὰ Θεοῦ φασι, οὐχ ὅτι ὁ παρῶν ἐβιάσθη εἰς Ἀθῆνας, ἀλλ' ὕπερ, Ἐλευσινὰ τε λαβὼν Μεγάρων ἐχόντων, τὸν ἀκροσάμνον Β Διοκλέα τὸν ἀρχαῖον, καὶ Σκίρωνος ἀποκτείναν. ταῦτα μὲν οὖν ἔχει τοιαύτας ἀπίλογίας. ἐν δὲ Ἐλευσίνι Κερκύονα τὸν δὲ Ἀρχαδίας καὶ Παλαίχλας ἀνείλε, καὶ μικρὸν παρελθὼν, Δαμάσιον ἐν Ἐρμίονι τὸν Περικράτην, ἀναγκάσας αὐτὸν ἀπιστοῦν τοῖς κλητῆσιν, ὡς περὶ τοῖς ξένοις ἐκείνος. ἔπαρθε δὲ ταῦτα μιμουμένους τὸν Ἡρακλέα. καὶ γὰρ ἐκείνος οἷς ἐπεβούλευε τοῖς ἀμυνόμενοις τοῖς παρεπιχθουμένοις, ἔθυσεν τὸν Βούσιον, καὶ κατεπάλασε τὸν Ἀντίον, καὶ τὸν Κόκκον κατεμονομάχησεν, καὶ τὸν Τέρμερον συρρήξαντα τὴν κεφαλὴν ἀπέκτεινεν. ἀφ' οὗ δὴ καὶ τὸν Τέρμερον κακὸν ὀνομασθῆναι λέγουσι. παρῶν γὰρ (ὡς εἶπεν) κεφαλῆν περὶ ἐπιχθονίας ὁ Τέρμερος ἀπάμυνεν. οὕτω δὴ καὶ Θεοῦ καὶ ἡμετέροις τὸς πομπῆς ἐπέστηλθεν, οἷς μὲν ἐβιάσθη τοῖς ἄλλοις, ἕνεκα ἐκείνων καὶ ἐβιάσθη τοῖς, ἐν δὲ τοῖς ἑσπέροις τοῖς ἐαυτῶν ἀδικίας τὰ δίκαια παρῶν. παρῶν δὲ αὐτῶν καὶ ἡμετέροις τὸν Κηφισὸν ἀνδρῶν ἐκ τῆς Φυαλιδῶν γένου ἀπὸ τῆς ἀρετῆς ἠσπασθῆναι παρῶν, καὶ δεομένου καταρδύσαι, τοῖς νεομυθίοις ἀγνοήσαντες, καὶ μελίχρα θυσιάζοντες εἰστάσαν οἴκῳ, μηδὲν ἄλλο παρῶν αὐτῶν φιλαδέφφου καθ' ὁδὸν ἐπιχθονίας. ἡμέτερος μὲν οὖν ὄγδοη λέγεται Κερκύου μίμνος (ὅν νῦν Ἐκατομβέων καλοῦσι) κατελθὼν κατελθὼν δὲ εἰς τὴν πόλιν, ἔβρε τὰ τε χεῖρᾶ Ἰρακλῆος μετὰ καὶ διχοφροσύνης, καὶ τὰ παρῶν τὸν Αἰγέα καὶ τὸν οἶκον ἰδὼν ἰδὼν οὐκ ἔβρε. Μήδεια γὰρ ἐκ Κορίνθου Φυροῦσα, φαρμακίς ἡμετέροις τὸ ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς Αἰγέας, σιωπῶν αὐτῶν. παρεπιχθονίας δὲ παρῶν τῆς Θεοῦ αὐτῆς, τῆς δὲ Αἰγέας ἀγνοήσας, οἷος δὲ παρῶν τοῦ καὶ φοβουμένου πρῶτα ἀφ' οὗ τὴν ἐπέσει αὐτὸν, ὡς ξένον ἐστῶντα, φαρμακίς ἀεληθῆν. ἐλθὼν οὖν ὁ Θεοῦ ἐπὶ τὸν αἶμα, ἐκ ἐδδύμαζε παρῶν αὐτὸν ὅπως εἶη, παρῶν, ἐκείνῳ δὲ βουλόμνος ἀρχὴν ἀνδρείως παρῶν καὶ παρῶν ἀσπασίμνος τὸν μάχης ὡς ταῦτα τέρμων, ἐδεικνυεν ἐκείνῳ. Ἰαχὴ δὲ καταμαθὼν ὁ Αἰγέας, τὴν μὲν κύλικα τῆς φαρμακίς κατέβαλε, τὴν δὲ οὐκ ἀνακείνας, ἠσπάζετο, καὶ σιωπάζον τοῖς πολίταις, ἐγνώριζεν, ἠδὲ ὡς αὐτὸν δεχομένου ἀφ' οὗ τὸν ἀνδραγαθίας. λέγεται δὲ τῆς κύλικος πεσοῦσας, ἐκ χυθῆναι τὸ φάρμακον ὅπου νῦν ἐν Δελφίῳ τὸ παρῶν ἐστίν. ἐν ταῦτα γὰρ ὁ Αἰγέας ἔκει καὶ τὸν Ἐρμίον, τὸν παρῶν τῶν ἱερῶν καλοῦσιν ἐπὶ Αἰγέως πύλας. οἱ δὲ Παλαίδια παρῶν μὲν ἤλπιζον αὐτῶν τὴν βασιλείαν κατέξεν, Αἰγέως ἀπέκτεινεν τὸν Ἰρακλῆα. ἐπεὶ δὲ Θεοῦ ἀπεδείχθη ἀφ' οὗ γὰρ, γαλεπῶς φέροντες εἰς βασιλείαν μὲν Αἰγέας, ἠδὲ ἡμετέροις Πανδίωνι, καὶ μηδὲν Ἐρεχθίδας παρῶν, βασιλεύσει δὲ ὁ Θεοῦ πάλιν ἐπηλθῆν ὡς καὶ ξένος, εἰς πόλεμον κατέξεντο, καὶ διελόντες ἑαυτοῖς, οἱ μὲν ἐμφανῶς Σφηπτόν

Ernst Palmer.

ἐξώρην ἐπὶ τῷ ἄστυ μὲν τῶ πατρὸς, οἱ δὲ Γαργηθῶ κρύψαν-
 τες ἐαυτοὺς, ἐν ἠδρόνῳ, ὡς διχόθεν ἐπιτησόμενοι τοῖς ὑπενα-
 πτοῖς. ἡ δὲ κήρυξ μετ' αὐτῶν αἴηρ Ἀγνούσιος, ὄνομα Λεῶς.
 οὗτος δὲ ἐξήγειλε τὰς Ἐπειὸν τὰ βεβουλόμενα τοῖς Πάλλαντι-
 δας, ὁ δὲ ἐξείφθη ἐπιπεσὼν τοῖς ἐν ἠδρόνῳ, πρὸς τὰς διέφθη-
 ρεν. οἱ δὲ μὲν τῶ Πάλλαντος πυρόμενοι, διεσπάρησαν. ὁ κ
 πύπου φασὶ τὰς Πάλλαντων δῆμον πρὸς τὸν Ἀγνούσιον
 ἐπιγαμίαν μὴ εἶναι, μηδὲ κηρύττειν τὸν πύπου ὡς ἀρ-
 αῖς Ἀχέουτε Λεῶς. μισοῖσι γὰρ τοῦτομα ἄρα τὴν πρῶ-
 δοσίαν τῶ ἀνδρός. ὁ δὲ Ἐπειὸς ἐνεργὸς εἶναι βουλόμενος,
 ἄμα ἵκησιν ἀγαθῶν, ἐξήλθεν ἐπὶ τῷ Μαραθῶνιον ταύ-
 ρον, ὅθεν ὀλίγα πρὸς γὰρ τοῖς οἰκίαισι τὴν Τετραπόλιν.
 ὡς φέρονται, καὶ χιρῶσάμενος ἐπεδείξατο ζῶντα, ἄρα τὸ ἄ-
 ρεως ἐλάσας, εἶτα τὰς Ἀπόλλωνι τὰς Δελφίνας κατέθυσεν. ἢ
 ἵκησιν ἐκείνη, καὶ τὸ πρὸς αὐτῶν μυθολόγημα τῶ ἐξισμοῦ καὶ τῶ
 ὑποδοχῆς, εἰς μὴ πάσης ἀμοιβῆς ἀληθείας. ἔθρον γὰρ Ἐκα-
 λήσιον οἱ πέριξ δῆμοι σκυλιόνας Ἐκάλω Διὶ καὶ τῷ Ἐκάλω
 ἐτίμων, Ἐκαλίω ὑποκρεῖζόμενοι, ἄρα τὸ κακίω νέον
 οἴατο κριμὴ τῶ Ἐπειῶν ἐξείζουσαν, ἀσπασάσθαι πρὸς ὁδο-
 κῶς, καὶ φιλοφρονῆσαι τοῖς ὑποκρεῖζομένοις. ἐπεὶ ἵκησιν
 μὲν ὑπὸ αὐτῶν τὰς Διὶ βαδίζοντες ἐπὶ τῷ μίχλω, εἰσὺς
 πρὸς ἀγροῖα, ἵκησιν, ἀπέθανε ἵκησιν ἐκείνῳ ἐπὶ τῷ ἵκησιν, ἔχε
 τὰς εἰρημίας ἀμοιβῆς τῆς φιλοξενίας τῶ Ἐπειῶν κελύσαν-
 τος, ὡς Φιλόχορος ἰσόρηκεν. ἐλίγω ἵκησιν ἵκησιν ἐκ Κρήτης
 τρεῖσι τοῖς δασμόν ἀπάζοντες. Ἀνδρόγεω γὰρ πρὸς τὴν
 Ἀθηναίων ἀποθανῆν δόλω δόλω, ὅτε Μίνως πολλὰ κακὰ
 πολεμῶν εἰργάζετο τοῖς ἀγροῖαι, καὶ τὸ δαμόνιον ἔφη-
 ρε τὴν χώραν ἀφορεῖα τε γὰρ καὶ νόσος ἐπέσκηψε πολλή, καὶ
 ἀπέθανον οἱ ποταμοὶ καὶ τῶ θεοῦ πρὸς τὰς ἐξουσίας ἰλασαμέ-
 νοις τῶ Μίνω καὶ ἄλλα γὰρ, ὡς φησὶν ὁ μίχλω, καὶ τῶ
 κακῶν ἔσθαι παύλας, ἐπιτησόμενοι καὶ δευτέρως
 ἐποίησαν ὡς φησὶν, ὡς τε πέμπειν δι' ἐνεία ἐπὶ δασμόν
 ἵκησιν ἐπὶ τὰ καὶ πρὸς ἀγροῖαι, ὡς φησὶν οἱ πλεί-
 σοι τῶ συγγραφέων. τοῖς ἵκησιν παῖδας εἰς Κρήτην κριμῶ-
 μένοις ὁ μὲν τραγικῶς μῦθος ἀποφανῆ τῶ Μίνω τῶ
 εἰ τὰς Λαβυρίνθω ἄρα φησὶν, ἢ πλαναμένοις αὐτοῖς, καὶ
 τυχεῖν ἐξ ὁδοῦ μὴ διωαμένοις, ἐκεῖ κατὰ δῆσιν. τὸν δὲ
 Μίνω τῶρον (ὡς φησὶν Εὐριπίδης φησὶ) σύμμικτον εἶδος καὶ
 ἀποφῶλιον βρέφος γενέσθαι, καὶ ταύρα μεμίσθαι καὶ βε-
 πὸ διπλῆ φύσει. Φιλόχορος δὲ φησὶν οὐ τῶτα συγγραφεῖν
 Κρήτας, ἀλλὰ λέγειν ὅτι φησὶν μὲν ἡ ὁ Λαβυρίνθος, οὐδὲν
 ἔχον κακὸν ἀλλ' ἢ τὸ μὴ ἀφουγῆν τοῖς φυλακτομένοις.
 ἀγῶνα ἵκησιν ὁ Μίνως ἐπὶ Ἀθηναίων γυμνικὸν ἐποίησιν, καὶ τοῖς
 παῖδας ἀθλα τοῖς νικῶσιν ἐδίδου, τῶς ἐν τῶ Λαβυρίνθω
 φυλακτομένοις. ἐνεία ἵκησιν πρὸς πρὸς ἀγῶνας ὁ μέγιστον
 ὡς φησὶν αὐτῶν διωαμένος τότε καὶ φησὶν τῶν, ὄνομα ταύρα,
 αἴηρ ὅθεν ἐπιτησὼν καὶ ἡμερῶν τῶ ἔπον, ἀλλὰ καὶ τοῖς παῖσι τῶ
 Ἀθηναίων ὑπερηφανῶς καὶ χαλεπῶς πρὸς φησὶν.
 Ἀριστοτέλης ἵκησιν αὐτὸς ἐν τῶ Βοηθῶν πολιτεία δῆλός ἐστιν ἵκησιν
 νομίζων ἀγαθῶν τῶς παῖδας ὑπὸ τῶ Μίνω, ἀλλὰ φησὶν
 τὰς ἐν τῶ Κρήτη κατὰ γηροσκόφην. καὶ ποτε Κρήτας διχλῶ πα-
 λαμαὶ ἀποδιδόντας, ἀφουγῶν ἀπαρχῶν εἰς Δελφὸς ἀπο-
 φησὶν τοῖς ἵκησιν περὶ τοῖς ἀγαθῶν ἐκείνων ἐκείνων
 στω ἐξελθεῖν. ὡς δὲ ὅθεν ἵκησιν ἵκησιν ἐαυτοῖς αὐτοῖς,
 his qui mittebantur, mistam illorum sobolem vnà emigrasse. Qui cum victum ibi quærere non valent,

A urbem cum parente petierunt, pars in Gargetto
 in insidiis occulti confederunt, ut utrinque in
 inimicos coorituri. Erat caduceator in cætu il-
 lorum Agnufius Leus nomine. Hic detulit ad
 Thesea consilia Pallantidarum, qui repente infi-
 diatores adortus, cunctos oppressit. Ea re nun-
 ciata Pallantis cohors dissipata est. Inde aiunt
 Pallanzorum curix cum Agnufius connubium
 non esse, neque pronunciarum ex illorum more,
 Audite Leus, quæ dictio populum significat: nam
 ob illius prodicionem est nomen hoc itis execra-
 bile. Porro Theseus ne torpesceret ocio, simul
 auram popularem captans, perrexit in taurum
 Marathonium, qui non parum negocii Tetra-
 polim incolentibus præbebat. Hunc captum
 exhibuit, viuumque egit per urbem. inde cum A-
 pollini Delphinio immolauit. Hecale & quæ de
 illa fabula hospitii & conuiuui commemoratur,
 non omnino apparet ex vano esse. Sacrum He-
 calesium circumiecti populi concilio indicto Io-
 ui Hecalo faciebant, & Hecalen colebant, di-
 minutiuo nomine Hecalenen appellantes: quòd
 illa quoque iuuenem admodum hospitio exci-
 piens Thesea, senum more salutasset & blanda
 fuisset ei diminutis nominibus. Quæ quia pro
 eo ad pugnam progrediente, si sospes reuertisset,
 Ioui vouerat hostias, diem autem suum ante il-
 lius reditum obierat, hæc retulit hospitalitatis
 Thesei iussu præmia, ut Philochorus tradidit.
 Paulò post aderant tertio ex Creta, qui vestigal
 accepturi erant. Ac cum Androgeus in Attica
 dolo diceretur peremptus, Minoa multas cla-
 des bello intulisse incolis, ac deos regionem fœ-
 dasse: sterilitatem enim & morbum passim in-
 cubuisse, ac flumina exaruisse. Cum autem præ-
 cepisset Apollo, si Minoa placassent & fuissent
 cum eo reconciliati, diuinam iram constitutam,
 requiemque fore malorum: hos missis legatis cum
 suppliciiis fœdus fecisse, ut tributum nouem annis
 mitterent septenos impuberes adolescentes, toti-
 demque virgines. Id fere conuenit inter scripto-
 res. Pueros in Cretam deportatos horrendissima
 fabula iactat in Labyrintho Minotaurum pere-
 misse, vel vagantes nec inuenire valentes exitum,
 ibidem mortuos: Minotaurum, ut ait Euripides,
 fuisse

Mixtum genus puerumque monstrificum simul
 Gemina ex natura hominisque taurique editum.

E. Cretenses Philochorus author est hæc inficias
 ire, ac dicere custodiam Labyrinthum fuisse,
 quæ nihil mali, nisi quòd non valent in-
 de effugere custoditi, haberet: Minoa, in An-
 drogei memoriam ludos gymnicos fecisse, vi-
 ctoribusque præmio dedisse pueros, qui tunc
 in Labyrintho asseruabantur. Vicisse prioribus
 ludis cum, cuius erat id temporis prima
 apud illum autoritas, & ducem belli nomine
 Taurum, feris & duris hominem moribus,
 qui pueros Atheniensium superbè & crudeli-
 ter haberet. Ipse quoque in Bottiazorum repub-
 Aristoteles fatetur à Minoe non arbitrari se,
 interfectos fuisse pueros, sed mercenariam
 vitam agentes in Creta consentisse: ac Cre-
 tentes aliquando ad vetera persoluenda vota ho-
 minum misisse primitias Delphos, atque cum

in Italiam transmisisse primum, atq; illic sedes circa Iapygiam collocasse: inde rursus delatos in Thraciam & dictos Bottixos. Quapropter Bottixorum virgines per certa sacra accinere: Pergamus Athenas. Et reuera graue videtur, exercere cum ciuitate quæ linguam habet & literas, inimicitias. Etenim audiuit perpetuo male Minos, & in theatris Athenis proficissus est: neque ei vel Hesiodus profuit, summum Regem. vel Homerus, Iouis appellans discipulum: verum præualentes tragici, magna cum ex pulpito & scena macula vt trucem & ferum asperere. quamuis Minoa ferant regem & legislatorem, iudicem Rhadamanthum fuisse, & iuris ab eo sanciti custodem. Vt ergo tempus tertii tributi adfuit, & vocandi in sortem erant patres, qui impuberes liberos habebant, recruduerunt querelæ in Ægea, ciuium lugent um atq; indignantium omnium, illum authorem in societatem vnum non venire pœnarum: sed qui regnum in nothum transtulisset & hospitem filium, ipsos nihil labore in iustorum solitudine liberorum & orbitate relinquere. Angebant hæc Thesea, qui vt æquum bonum agnosceret & in confortium veniret fortunæ publicæ, semetipsum obtulit, extra sortem se adiungens. Ac cæteri quidem spiritus eius obstupuerunt & commendauerunt ciuilitatem. Ægeus vero cum precibus & obsecrationibus agens immotum videret & inflexibilem, alios pueros sorte duxit. Hellenicus refert non sorte ductos pueros puellasq; ciuitatem misisse, sed Minoa delegisse præsentē, ac Thesea omnium cepisse primū præfinita lege. Præfinitum aut fuisse, vt nauē præberent Athenienses, & impositi impuberes nulla secum ferentes arma bellica cum illo nauigarent, sublatoque Minotauro finem fore pœnæ. nam ante nulla spes suberat salutis. Hinc nauem cum atro velo vt in certam perniciem mittebant. Tunc vero cum parentem Theseus confirmaret, & dormiturum se iactaret Minotaurum: aliud velum gubernatori Ægeus candidum dedit cum præcepto, vt in reditu sospite Theseo attolleret candidum, alias nauigaret cum atro & signum cladis ederet. Simonides negat candidum ab Ægeo datum, sed puniceum velum ilicis eximia virescentis floretinctum liquido: atque id insigne dedisse eorum salutis. Nauis gubernator Amarsyadas erat Phereclus, vt refert Simonides. Philochorus ab Sciro ait ex Salamine Thesea gubernatorem Naustheum accepisse, & Phæacen proræ rectorem, quod nōdum Athenienses rem maritimam tractarent: etenim fuisse vnum ex impuberibus Menesthea Sciri ex filia nepotem. His astipulantur Nausthei, & Phæacis posita in Phalero à Theseo apud Scironis fanum monumenta. Ac solennia Cybernesia in honorem horum tradit agi, quasi dicas Gubernatoria. Sorte ducta cum accepisset ex Prytaneo Theseus eos quorum nomina exierant, profectus in Delphinion supplicia Apollini pro iis posuit. Ea ramus erant sacra oleæ candida reuinctus lana. Votis nuncupatis sexto die mensis Munychionis, quo die adhuc virgines Delphinion mittunt ad placandos deos, descendit ad mare. Fama est, Apollinem Delphicum ei dictionem dedisse,

A *πρωτον μὲν εἰς Ἰταλίαν Διὰ πειρήσας, καὶ εἰς κατὰ κείναι περὶ τὴν Ἰαπυγίαν. ἔπειθεν ἢ αὐτὸς εἰς Θράκην κομισθῆναι, καὶ κληθῆναι Βοηθῆαιος. διὲ τὰς κόρας τῶν Βοηθῆαιων θυσιῶν πᾶσι τελούσας ἐπ' ἀδελφῶν, Ἰωμῶν εἰς Ἀθῆνας. ἔοικε γὰρ ὄντως χαλεπὸν εἶναι φωνῶν ἐχρύση πόλει καὶ μουσῶν ἀπερῆσθαι. καὶ γὰρ ὁ Μίνως αἰεὶ διετέλει κακῶς ἀκρῶν καὶ λαιδουρῶν ἐν τοῖς Ἀθηναίοις θεάτροις· καὶ οὔτε Ἡσίοδος αὐτὸν ὤνησε, βασιλεύσαντα, οὔτε Ὀμηροῦ ὁμοίαν Διὸς προσεγγυθῆσας ἀλλ' ἔπι κρητήσαντες οἱ βραγχί, πολλὴν δ' ἀπὸ τῆς λογείας καὶ τῆς σκηπῆς ἀδούξιαν αὐτῶν κατεπέδασαν, ὡς χαλεπὸν καὶ βία καὶ γμομῶν. καὶ τοὶ Φασὶ τὸν μὲν Μίνω, βασιλέα καὶ νομοθέτην· δικαστὴν δὲ, τὸν Ραδάμυθην εἶναι καὶ φύλακα τῶν ὠρισμένων ὑπὸ ἑκείνου δικῶν. ἐπεὶ δὲ οὗτω κατῆκει ὁ χρόνος τῆς τρίτου δασμοῦ, καὶ παρέχον ἔδει τοῖς πατέρας ὅτι τὸν κληθῆναι οἷς ἦσαν ἡγήτορες παῖδες, αὐτὸς ἀνεφύοντο ὡς Αἰγεί Διὰ βολαὶ πρὸς τοῖς πολίταις, ἰδουρῶν καὶ ἀγροακτωῶν ὅτι πρῶτον αἶψος ὦν ἐκρίνος, ὅθεν μέρος μετέχει τῆς χαλῆσως μόνος, ἀλλ' ὅτι νόθω καὶ ξένω παρὰ τὴν δόξαν πεποιημένος, αὐτοῖς*

C *πρωτῶν γνησίων ἐρήμοις καὶ ἀπαμδας ἀπολειπομένους. ταῦτ' ἦν ἡνία τὸν Θησέα, καὶ δικῶν μὴ ἀνελεῖν, ἀλλὰ κρινῶν εἰν τῆς τύχης τοῖς πολίταις, ἐπέδωκεν ἑαυτὸν αἰδὸν κληθῆναι πρὸς ελθῶν. καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις τὸ, τε φρόνημα θαυμαστὸν ἐφάνη, καὶ δὲ δημοτικὴν ἠγάπησαν· ὁ δὲ Αἰγείος, ἐπεὶ δεομένους καὶ κατὰ κείναι, ἀμεταπειστον ἔωρε καὶ ἀμετατρέστον, ἀπεκλήρωσε τοῖς ἄλλοις παμδας. Ἑλλάνικος δὲ φησὶ οὐ τοῖς λαχόντας ἀπὸ κληθῆναι καὶ τὰς λαχούσας ἐκπέμπειν τὴν πόλιν, αὐτὸν ἢ τὸν Μίνω πρὸς ἀγνομήτων ἐκλέγεσθαι, καὶ τὸν Θησέα πάντων ἐλέσθαι πρῶτον ὅτι τοῖς ὀρεῖσιν. ὠρισμένον δὲ εἶναι, τὴν μὲν ναῦν Ἀθῆναιος παρέχον, ἐμβαίοντας ἢ πλεῖν οὐδ' αὐτῶν τοῖς ἡγήτορες, μηδὲν ὄπλον εἶναι φερομένους. ἀπολομένου ἢ τῆς Μινωταύρου, πέρους ἔχον τὴν πεινῶν. πρῶτον μὲν οὐδὲμία σωτηρίας ἐλπίς ὑπὲρ κείνο· διὲ καὶ μέλαισις ἔχουσαν, ὡς ὅτι συμφορᾶ πρὸς ἡλῶ, τὴν ναῦν ἐπεμπον. τότε ἢ τῆς Θησέως τὸν πατέρα θαρρῶντος καὶ μεγαληροῦτος ὡς χρώσεται τὸν Μινωταύρου, ἔδωκεν ἔτερον ἰστὸν λευκὸν ὡς κυβερνήτη, κελύσας ὑποσφραγίσας σωζομένου τῆς Θησέως, ἐπάρασθαι τὸ λευκὸν εἰ ἢ*

E *μὴ, τὰ μέλαισι πλεῖν, καὶ ἀποσημαίνει τὸ πάθος. ὁ ἢ Σιμωνίδης οὐ λευκὸν φησὶ εἶναι τὸ δοθέν ὑπὸ τῆς Αἰγείας, ἀλλὰ φοινίκιον ἰστὸν ὑγρῶν πεφυρμένον κρινῶν αἰγεί ἐρεθάλμου· καὶ τούτο τῆς σωτηρίας αὐτῶν ποιήσασθαι σημείον. ἐκύβερνα ἢ τὴν ναῦν Ἀμρυσάδας Φέρεκλος, ὡς φησὶ Σιμωνίδης· Φιλόχορος δὲ πρὸς Σίριου φησὶ ἐκ Σαλαμῖνος τὸν Θησέα λαβεῖν κυβερνήτην μὲν, Ναυσίθεον, πρῶτον ἢ, Φαίακα, μηδὲ πῶς τῶν Ἀθῆναιων πρὸς ἀκρίτων τῆς θαλάσσης. καὶ γὰρ εἶναι τῆς ἡγῶν ἕνα Μειέσθω Σίριου θυγατρῶν. μὲν πρὸς ἢ πύπτις ἡρώα Ναυσίθου καὶ Φαίακος, εἰσαμῶν Θησέως Φαληροῖ πρὸς τὰς τῆς Σίριου ἱερῶν, καὶ τὴν ἑορτὴν τὰ κυβερνήσια φησὶ ἐκείνοις τελεῖσθαι. γμομῶν καὶ τῆς κληθῆναι, πρὸς λαβῶν τοῖς λαχόντας ὁ Θησείος ἐκ τῆς κρητήσεως, καὶ παρελθῶν εἰς Δελφίνιον, ἔθηκεν ὑπὸ αὐτῶν ὡς Ἀπόλλωνι τῆς ἱερέας.*

ἐλαίας ἐρεῖα λευκῶ κατεπεμμένους. διὲ κληθῆναι δὲ κατὰ βασιλῆα ἐκ τῆς μηνῆς ὅτι θαλάσσαν ἰσαμῶν Μουουχίωνος, ἢ καὶ νῦν ἐπὶ τὰς κόρας πέμπουσιν ἰλασθῆναι εἰς Δελφίνιον. λέγεται ἢ αὐτῶν τὸν μὲν ἐν Δελφοῖς ἀνελεῖν θεόν,

Αφροδίτην καθηγεμόνα ποιήσας, καὶ παρὰ κελύφην σιωπέμπο-
 ρον θυοῦν ἢ παρὲς θαλάσσης τὴν ἀγρὰ θήλειαν ἔσαν, αὐτομά-
 τως τρέφον ἡμέας. εἰς ἣν καλεῖσθαι τὴν θεὸν Ἐπιτραγίαν.
 ἐπεὶ ἢ κατέπλευσεν εἰς Κρήτην, ὡς μὲν οἱ πολλοὶ γράφοισι
 καὶ ἀδοῖσι, παρὰ τῆς Ἀειάδης ἐραδείσης, ἢ λίνον λαβῶν,
 καὶ διδάχθεις ὡς ἔστι τῆ λαβυρίθου τοῖς ἐλιγμοῖς διεξελθῆν,
 ἀπέκτεινε τὸν Μινώταυρον, καὶ ἀπέπλευσε πρὸς τὴν Ἀειάδην
 αἰαλαβῶν καὶ τοῖς ἡίοις. Φερεκύδης ἢ καὶ τὰ ἐδάφη τῆς
 Κρητικῶν νεῶν φησὶν ἐκχεῖναι τὸν Θησέα, πρὸ δὲ ὧν ἄφαι-
 ρεῦμα ἔχει τὸν ταῦρον αἰαρεθῆναι φησὶ τὸν τῆ
 Μίνω φρατηρὸν, ἐν ᾧ λιμῆνι Διφναυμαχοῦντα τῆ Θη-
 σέως ἐκπλεοντος ὡς ἢ Φιλόχορος ἰσόρηκε, τὸν ἀγῶνα τῆ
 Μίνω σιωπελοῦτος, ὅτι δόξος ἂν ἀπὸ μὲν πάλιν νική-
 σαι, ὁ Ταῦρος ἐφθονεῖτο. καὶ γὰρ ἡ δύναμις αὐτῆ Διφ-
 νῶν ἔσπον ἡ ἐπαρῆς, καὶ Διφολίω εἶχε ὡς τῆ Πασιφάη
 πλησιάζων. εἰς ἣν τῆ Θησέως ἀξιοῦτος ἀγωνίσασθαι,
 σιωπελοῦτος ὁ Μίνω. ἔστι ἢ ὄντος ἐν Κρήτῃ θεῶν καὶ
 τῆς γυναικας, Ἀειάδην παρῶσα, παρὲς τε τὴν ὄψιν ἔξε-
 πλάγη τῆ Θησέως, καὶ τῆ ἀθλοῖν ἐθαύμασε πρῶτον κρη-
 τήσαντος, ἡ δὲ εἰς ἣν ὁ Μίνω, μέγιστα τῆ Ταῦρος καὶ πα-
 λαμαδέιτος καὶ παρῶν λακιδεῖτος, ἀπέδωκε τῆ Θησέ τοῖς
 παῖδας, καὶ αἶνε τῆ πόλει τὸν δασμόν. ἰδίως δὲ πῶς καὶ
 παρῶν ὁ Κλείδημος ἀπήγειλε παρὲς τούτων, αἰῶν ποθεν
 ἐξ ἀμύμων ὅτι δόγμα κρητὸν ἡ Ἑλλήνων μηδεμίαν ἐκ-
 πλῆν τελερῆ μηδαμῶν ἀδραν πέντε πλείους δεχομέ-
 νην. τὸν ἢ ἀργῆ τῆς Ἀργεῖς Ἰάσωνα μόνον παρῶν πλεῖν,
 ἔξείργῆ τῆ θαλάσσης τὰ ληστῆρα. Δαίδαλου ἢ πλείω
 φυρῆτος εἰς Ἀθῆνας, Μίνω παρὰ τὰ δόγματῶ μακρῶς
 ναυσιδιώων, παρὸν ἡμῶν εἰς Σικελίαν ἀπήγεθῆ, καὶ κεί-
 κατέφρασε τὸν βίον ἐπεὶ ἢ Διφκαλίω ὁ ἦς αὐτῆ πολεμι-
 κῶς ἔχον παρὲς τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπεμψεν ἐκ διδοῖαι Δαίδα-
 λον αὐτῆ κελύφην, ἢ τοῖς παῖδας ἀποκτεθῆ ἀποειλαδῶν ἐ-
 λαβῶν ὁμήρου ὁ Μίνω. πούτω μὲν ἀπεκρίνατο παρῶν. ὁ ἢ
 Θησεῖ, παρῶν πύμνος ἀεψιὸν οἶα Δαίδαλον, καὶ κείνῳ καὶ
 ἡμῶς παρῶν κρητῶν, μὲν ὅτι Μερόπης τῆς Ερεφῆως, αὐτὸς
 ναυπηγῆαι ἐπεβάλλετο, τὴν μὲν ἐν Θυμαρῶν αὐτῆ μα-
 κραῖ τῆς ξενικῆς ὁδοῦ, τὴν ἢ Διφ Πιτῆως ἐν Τερεζῶνι,
 βουλόμνος λαοθάειν. ἡμῶν ἢ ἐποίμην, ἔξεπλευσε,
 τὸν τε Δαίδαλον ἔχον καὶ φυγάδας ἐκ Κρήτης καθηγεμό-
 νας, ὁ δὲ εἰς ἢ παρῶν δότος, ἀλλὰ ναῖς φιλίας οἰομένων τῆ Κρη-
 τῶν παρῶν φεραῖς, τῆ λιμῆνος κρητῆρας καὶ ἀποβῶς ἐφθα-
 σεν εἰς τὴν Κνωσὸν παρελθῶν, καὶ μάχην ἐν πύλαις τῆ Λα-
 βυρίθου συνάψας, ἀπέκτεινε τὸν Διφκαλίω καὶ τοῖς δορυ-
 φόροις. ἐν ἢ τοῖς παρῶν τῆ Ἀειάδης ἡμῶν ἀπεισά-
 μνος παρὲς αὐτὴν, τοῖς τε ἡίοις ἀνέλαβε, καὶ φιλίαν ἐποίη-
 σε τοῖς Ἀθηναίοις παρὲς τοῖς Κρητῆρας, ὁμοσάσας μηδέποτε
 πολέμου κατὰρξῆν. πολλοὶ ἢ λόγῳ καὶ παρὲς τούτων ἐπὶ λέγον-
 ται καὶ παρὲς τῆς Ἀειάδης, ἔδεν ὁμολορημόν ἔχοντες. οἱ
 μὲν γὰρ ἀπᾶν γὰρ φασὶν αὐτὴν ἀπολεθῆναι παρὸν τῆ
 Θησέως, οἱ ἢ εἰς Νάξον παρὸν ναυτῶν κρητῆσαι, ὧν ἄρα
 τῆ ἱερεῖ τῆ Διονύσου σιωοικεῖν, ἀπολειφθῶν ἢ τῆ Θη-
 σέως ἐρῶντος ἑτέρας.

Δῆνος γὰρ μιν ἐτῆρεν ἔρωτος Γανοπηίδος Αἰγλης.
 παρὸν γὰρ ὁ ἔπος ἐκ τῆς Ἡσιόδου Πείσιπρατι ἔξελεθῆ φησιν
 Ἡρέας ὁ Μεγαροῖς ὡς παρὸν αὐτὴν πάλιν ἐμβαλεθῆ εἰς τὴν Ὀμήρου νεκῆαν, ὁ,

A vt ducem Venerem caperet, vocaretq; itineris so-
 ciam: atq; operanti sacris in littore capram subito
 hircum euafisse, inde deam hanc Epitragiam nun-
 cupatam. Postquam Cretam appulit (vt multi scri-
 ptiores & poetæ tradunt canuntque) accepto ab a-
 mante Ariadna filo, doctus quemadmodum euol-
 uere se Labyrinthi ambagibus valeret, Minorau-
 rum occidit, soluitque inde, Ariadnam & impu-
 beres secum asportans. Pherecydes funda etiam à
 Theseo Creticarum nauium prodit, ne insequi
 possent, excisa. Damon quoque interfectum
 Taurum ait, Minois ducem, contracto cum The-
 seo, dum nauem conscendit, in portu prælio naua-
 li: vt Philochorus scriptum reliquit, ludos edente
 Minoe Taurus, quod putaretur iterum omnes vi-
 cturus, inuidia flagrabat: Quippe opes eius ob
 mores incurrebant in oculos hominum, & crimen
 ei impingebatur quod consuetudinem haberet
 cum Pasiphae. Vnde quum peteret certamen
 Theseus, admisit Minos. Solenne quum esset a-
 pud Cretenses vt spectaculis interessent fœminæ,
 præfens conspectu obstupuit Ariadna Thesei, &
 virtutem in certando admirata est omnes supe-
 rantis. Lætus Minos quoque victo lucta Tauro
 fuggillatoque, restituit Theseo pueros, & ciuitati
 Atheniensi tributum remisit. Diuerso modo &
 diffuse de his Clidemus differuit, alte repetens,
 Decretum fuisse Græcorum commune, ne quo
 nauigaret tritemis vlla, quæ plus quinque viris ca-
 peret, sed solus nauis Argus dux circumueheretur
 Iafon, ad latrocinia mari summouenda. Quum
 Dædalus autem nauigio perfugisset Athenas, Mi-
 noa qui præter decreta persequebatur eum longis
 nauibus, in Siciliam tempestate eiectum, vitæ ibi
 finem fecisse. Postquam vero filius eius Deuca-
 lion infensus Atheniensibus, per legatos dedi sibi
 deposcit Dædalum, alioqui quos acceperat obfi-
 des Minos pueros interfecturum se denuntians,
 leniter ei respondisse Thesea, excusantem conso-
 brinum suum esse Dædalum & sanguine iunctū,
 cuius esset mater Erechthei filia Merope: mox æ-
 dificare instituisse classiem. Hinc in Thymetadis
 ibidem procul via publica, hinc per Pitthea Træ-
 zene (quo rem occultam haberet) omnibus com-
 paratis soluisse, Dædalumque & exules Cretenses
 secum traxisse duces, expectante nemine, sed na-
 ues pacatas arbitrantibus aduenire Cretensibus
 portum occupauisse, & descensione facta contem-
 disse cursu Gnoffum, prælioque in porta Labyrin-
 thi conferto, Deucalionem cum satellitibus con-
 fecisse. Quum vero regni procurationem susce-
 pisset Ariadna, fœdere cum ea ictæ, impuberes re-
 cepisse, amicitiaque Atheniensibus Cretenses
 conglutinasse, iuratos nunquam iis mouere bel-
 lum. Iam vero multæ præterea de his & de Ariad-
 na referuntur fabulæ, quæ nihil habent certi. Alii
 enim laqueo periisse à Theseo destitutam aiunt,
 alii Naxum à nauis deportatam, sacerdoti Liberi
 patris Onare nupuisse: relictam autem à Theseo,
 quod aliam amaret:

Dirus eum vexabat amor Panopeidis Aegles.

Nam hunc versum ex Hesiodo Pisistratum sub-
 duxisse Hereas Megarensis autumat: sic vt contra
 in Homeri Neκῆam, hunc,

Theſea Peirithoumque illuſtria pignora diuum.
in gratiam Athenienſium inferciſſe. Alii peperiſſe quoque ex Theſeo Ariadnam OEnopionem & Staphylum, in quibus Chius eſt Ion, qui de patria ſua refert,

Quondam hanc Theſeides condidit OEnopion.

Quæ vero in fabulis ſunt maxime decantata, omnes pene in ore habent. At librum de his edidit Pænon Amathuſius diuerſo modo ſcriptum. Nam Theſea ait tempeſtate Cyprum delatum, quum grauidam ſecum haberet Ariadnam, maleque ex iactatione affectam & languentem ſolam expoſuiſſet, ad ſuccurrendum nauigio in pelagus ruruſus à terra ablatum: fœminas autem indigenas excepſiſſe Ariadnam, mœſtamque quod relicta eſſet ſola, fouiſſe, ac litteras obtuliſſe ei adulterinas, velut à Theſeo ad eam miſſas, adiuuiſſe etiam & præſto fuiſſe in partu, atque defunctam non edito partu, funerari: ſuperuenientem. Theſea & dolore confectum indigenis argentum reliquiſſe, inſtituiſſeque vt ſacra facerent Ariadnæ. Duo aiunt ei exigua ſimulacra poſuiſſe, argenteum vnum, alterum æneum. In ſacris altero die menſis Gorpizi decumbentem adoleſcentem voce & geſtu fœminas parturientes exprimere. Appellare Amathuſios lucum, in quo tumulum Ariadnæ oſtendunt Veneris. Iam Naxii quidam aliter atque alii duos Minoas, duasque ſcribunt fuiſſe Ariadnas: quarum alteram coniugium tenuiſſe Liberi patris in Naxo, & Staphylum memorant peperiſſe: minorem raptam à Theſeo, deſertamque in Naxum delatam, nutricemque vna Corcynen nomine, cuius extare ſepulcrum: Ariadnam fuiſſe illic defunctam, & diſpares ſuperiori obtinere honores. Priori enim hilares & ludibundos feſtum diem Naxios celebrare: quæ vero huic agitant ſacra, luctu confuſa & mœſtitia eſſe. Soluens ex Creta Delum appulit, vbi rem diuinam fecit Apollini, dedicatoque Veneris ſigno, quod ab Ariadna acceperat, tripudiũ ſaltauit cum impuberibus. quod hac etiam memoria ferunt Delios ſeruare. Simulacrum hoc anfractuũ Labyrinthi, & egreſſuum ad certos modos alternis peragitur gyris. Hoc genus ſaltatus dicitur à Deliis (vt memoriæ prodidit Dicæarchus) Grus. Saltauit circum aram Cera-tonæ, quæ ex cornibus erat omnibus ſiniſtris compacta. Ludos quoque edidiſſe eũ aiunt in Delo, ac victores ab illo tunc primũ palmæ ramis donatos. Quum Atticæ appropinquaret, memoriæ ceſſiſſe ei, ceſſiſſe item gubernatori ex gaudio, vt velum, quod erat ſalutem eorum ſignificaturum Ægeo, in altum darent: vnde deſpondentem animum de rupe ſe illum præcipitauitſſe & extinctum fuiſſe. Inuectus portum Phaleram Theſeus ſacra fecit, quæ diis quum ſolueret, vouerat, nuntiumque incolumitatis miſit in urbem caduceatorem. Hic in multos incidit, regis fatiſ illacrymantem, & exultantes (vt probabile eſt) alios, promptoſque ad læte eum, quod incolumis adeſſet, excipiendum & coronis ornandum. Coronas accepit, quibus adornauit caduceum. Regreſſus ad mare, nondum re diuina à Theſeo perpetrata, ne ſacrificium turbaret, reſtitit foris. Quo peracto, renunciauit Ægei mortem.

κατέμεινε μὴ βουλόμηνος τὴν θύσιν ἀεὶ ζῆσαι. γινόμενων δὲ τῶν ἀπονηθῶν, ἀπήγειλε τὴν Αἰγίως τελευτήν.

A Θησεία, Πηλείδων τε, θεῶν δ' ἰδὲ δεικέλα τέκνα,
χρυσόμυρον Ἀθηνάοις ἔνειο ἢ καὶ τεκείν' ἐκ Θησέως Ἀριάδ-
νῆν Οἰνοπίονα καὶ Στάφυλον ὧν καὶ ὁ Χίος Ἴων ἐστὶ πατρὸς
ἑαυτοῦ πατρίδος λέγων,

Τὴν ποτε Θησείδης ἔκτισεν Οἰνοπίων.

ἀ δὲ ἐστὶν δὴ φημὸτατα μυθολογούμενων, πόρτες (ὡς ἔ-
πος εἶπεν) ἀφ' ἑσέως ἔχουσιν ἴδιον δὲ πῖνα παρὰ τοῦ-
των λόγων ἐκδέδωκε Γάμων ὁ Ἀμαθούσιος. τὸν γὰρ Θησεία
φασὶν ὑπὸ χιμῆσις εἰς Κύπρον ἐξενεχθῆναι, καὶ τὴν Ἀ-
ριάδην εἶκον ἔχουσα, Φάως ἢ ἀφ' ἑσέως ἔχουσα ὑπὸ τῆς

B σάλου, καὶ δυσφορῆσαν ἐκβιάσασθαι μόνῳ αὐτῆν δὲ τῆς
πλοῖα βοηθῶντα, πάλιν εἰς τὸ πέλαγος ἀπὸ τῆς γῆς φέρε-
σθαι. τὰς οὖν ἐχέουσι γυναῖκας τὴν Ἀριάδην αἰαλα-
βῆν καὶ παρὰ τὴν ἀθυμῶσθαι ὑπὲρ τῆς μωρίας, καὶ γράμματα
πλασὰ προσφέρειν, ὡς τῆς Θησέως γράφοντος αὐτῇ, καὶ παρὰ
τὴν ὠδῖνα συμποῖν καὶ βοηθεῖν. ἀποθανούσων δὲ θάψαι,
μὴ τελευτῶσαν. ἐπελήθοντα δὲ τὸν Θησεία καὶ παρὰ τοῦ γυ-
μῆσις, τοῖς μὲν ἐχέουσι ἀπολιπῶντα γράμματα, σιωπῶντα
τῆς Ἀριάδης: δύο δὲ μικροὶ ἀδριατικῆς ἰδρυσα-

C σθαι, τὸ μὲν ἀργυρεῖν, τὸ δὲ χαλκῶν. ἐν δὲ τῇ θύσῃ τῆς Γορ-
πιῆσις μνήσις ἵστα μείσις δύο τέρα, καὶ ἀκλινομένον πῖνα τὴν
νίσκων φέρειν, καὶ ποιῆν ἀπὸ ὠδῖνουσων γυναῖκας: κα-
λεῖν δὲ τὸ ἄλλοσις Ἀμαθούσιος (ἐν ᾧ τὸν ἄρον δὴ κρυόσων)
Ἀριάδης Ἀφροδίτης. καὶ Νάξιον δὲ πινεσ ἴδιως ἰσο-
ροῦσι δύο Μίνωας γνέσθαι καὶ δύο Ἀριάδνας, ὧν τὴν μὲν
Διονύσῃ γαμηθῆναι φασὶν ἐν Νάξῳ, καὶ τὴν παρὰ Στά-
φυλον τεκείν' τὴν δὲ νεωτέραν, ἀρπαθεῖσθαι ὑπὸ τῆς Θη-
σέως, καὶ ἀπολειφθεῖσθαι, εἰς Νάξον ἐλθεῖν: καὶ ἔσθον μείσι
αὐτῆσι ὄνομα Κορκυῶν, ἧς δείκνυσθαι τάφον. ἀποθανῶν
δὲ καὶ τὴν Ἀριάδην ἀποθῆναι, καὶ πινεσ ἔχον οὐχ ὁμοίως τῇ

D παρὰ τῆς τῆς μὲν γὰρ ἠδὲ μὲν καὶ παρὰ τῆς εὐροτάξιν, τὰς
δὲ τῆς δρωμῆσις θύσῃσι εἶ) πειθῆ πινε καὶ συνηθῆσι με-
μιγμέναισι. ἐκ δὲ τῆς Κρήτις ἀποπλέων εἰς Δῆλον κατέπεσε,
καὶ τῆς θύσῃσι, καὶ αἰαλαβῆσι ὁ Ἀφροδίσιον ὁ παρὰ τῆς
Ἀριάδης ἔλαβεν, ἐχέουσι μείσις τῶν ἠδὲ τῶν γνέσις ἑπὶ
κῶν ὑπὲρ τῆς Δηλίου λέγεισι, μίμησις τῶν ἐν τῆς Λα-
βυεῖθῃ παρὰ τῶν καὶ διεξοδῶν, εἰ πινε μὲν παρὰ τῆς
καὶ ἀελλῆσις ἔχον γινόμεναι. καλεῖται δὲ ὁ γῆσις τῆς
τῆς γνέσις ὑπὸ Δηλίου γέσις, ὡς ἰσορεῖ Δικῆσις ἀρῆσις.
ἐχέουσι δὲ παρὰ τὸν κερσῶν α βωμόν, ἐκ κερσῶν συνη-
μοσμένον Διονύσιον ἀπὸ τῶν. ποιῆσι δὲ καὶ ἀγῶσι φα-
σὶν αὐτῶν ἐν Δῆλῳ, καὶ τοῖσι νικῶσι τότε παρὰ τῶν ὑπὸ ἐκεί-
νου φοίνικα δοθῆναι. τῆ δὲ Ἀπικῆ παρὰ τῶν κερσῶν, ἐκλα-
βῆσι μὲν αὐτῶν, ἐκλαβῆσθαι δὲ τὸν κυβερνήτην ὑπὸ γνέσις,
ἐπὶ τῆσις ὁ ἴσιον ᾧ τὴν σωτηρίαν αὐτῶν ἐδῆ γνέσις μὲν
Αἰγίῃ γνέσθαι. τὸν δὲ, ἀπογνῶσις, ῥίψαι καὶ τῆς πέτρις ἑαυ-
τῶν, καὶ ἀφ' ἑσέως. καὶ ἀπὸ τῶν δὲ ὁ Θησεία. ἔχουσι
μὲν αὐτῶν ἀπὸ τῶν κερσῶν θύσῃσι νύσθαι τοῖσι θεοῖσι Φαλησις,
κῆρσις δὲ ἀπὸ τῆς σωτηρίας ἀγῶσι εἰς ἄστυ. τῶν
ἐν τῆσις ὄδουσις μὲν τε πολλοῖσι τὴν τῆς βασιλέως τελευ-
τήν, καὶ γνέσις (ὡς εἶσις) ἐπέσις, καὶ φιλοφρονησῆσι καὶ γε-
φασὶν αὐτῶν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας παρὰ τῶν ἴσιον. τοῖσι μὲν οὖν
γεφασὶς δεχόμενοι, ὁ κῆρσις ἀνίσεισθαι ἐπὸ τῶν δὲ ὑπὲρ
θάλασσαν, οὐκ ἔτι πεποιθῆσθαι ἀπονηθῶν τῆς Θησέως, ἔχουσι

E τῆσις ὄδουσις μὲν τε πολλοῖσι τὴν τῆς βασιλέως τελευ-
τήν, καὶ γνέσις (ὡς εἶσις) ἐπέσις, καὶ φιλοφρονησῆσι καὶ γε-
φασὶν αὐτῶν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας παρὰ τῶν ἴσιον. τοῖσι μὲν οὖν
γεφασὶς δεχόμενοι, ὁ κῆρσις ἀνίσεισθαι ἐπὸ τῶν δὲ ὑπὲρ
θάλασσαν, οὐκ ἔτι πεποιθῆσθαι ἀπονηθῶν τῆς Θησέως, ἔχουσι

F τῆσις ὄδουσις μὲν τε πολλοῖσι τὴν τῆς βασιλέως τελευ-
τήν, καὶ γνέσις (ὡς εἶσις) ἐπέσις, καὶ φιλοφρονησῆσι καὶ γε-
φασὶν αὐτῶν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας παρὰ τῶν ἴσιον. τοῖσι μὲν οὖν
γεφασὶς δεχόμενοι, ὁ κῆρσις ἀνίσεισθαι ἐπὸ τῶν δὲ ὑπὲρ
θάλασσαν, οὐκ ἔτι πεποιθῆσθαι ἀπονηθῶν τῆς Θησέως, ἔχουσι

οι δε στω κλαυθμῶ κὺ θορύβῳ ἀπεύδοντες ἀέβαινον εἰς τὴ πό-
 λιν. ὅταν κὺ νῦν εἰ τοῖς ὄρχοφοῖσι φεφαιούσασιν μὲν οὐ τὸν κή-
 ρυκα λέγῃσιν, ἀλλὰ τὸ κηρύκην ὅτι φωνῆς ἢ τὴ ἀσπιδῶς.
 Ἐλελεῦ, ἰσίου, ἑὶς παρῶνας. ὦν τὸ μὲν ἀπεύδοντες αἰάφω-
 νεῖν κὺ παγωνίζοντες εἰώθασιν, τὸ δὲ ἐκπλήξεως κὺ ταραχῆς
 ὅτι. θάψας δὲ τὸν πατέρα, τὰς Ἀπόλλωνι τιῶν δὲ χλῶ ἀ-
 πεδίδου τῆ ἐβδόμη τῶ πυλαεφιδίος μινός ἰσαμῆρου. ταῦτη
 γὰρ ἀνέβησαν εἰς ἄστυ σωτήντες. ἢ μὲν οὖν ἐψησιν τῶ ὄσπριων
 λέγεται γῆρας ἄφθονοῦ σωτήντας ἀφθῶν εἰς ταῦτο συμμιζῶν
 τὰ φείοντα τῶ σπῆων, κὺ μίαν χύτραν κρινῶν ἐψησῆς
 συνεσταθῆναι, κὺ συκκαταφαγεῖν ἀλλήλοισι. τιῶν ἢ εἰρεσιώτῳ
 ἐκφέροισι, κλάδον ἐλαίας ἐρεῖα μὲν ἀνεσεμμένον, (ὡς φε-
 ρότε τιῶ ἰκετηρία) πῶρυδαπῶν δὲ ἀνάπλεων κατὰ γῆμα-
 τῶν, ὅτε τὸ λῆξαι τὴ ἀφορία, ἐπαύδοντες,
 Ἐιρεσιώτη συκκα φέρην κὺ πῖνας ἄρπεις,
 Καὶ μέλι ἐκ κτύλη, κὺ ἔλαγον αἰάψασασιν,
 Καὶ κύλικ' ὄζωρον, ὡς αἰ μεθύουσα καθόδῃ. Καί-
 ποι ταῦτα ἕνεις ὅτι τοῖς Ἡρακλείδαις γῆρας λέγῃσιν, οὐ-
 πως ἄφθονοῖσι τῶ τῶ Ἀθηναίων οἱ ἢ πλείονες, ὡς
 παρῆρται. ὅ ἢ πλοῖον ἐν ᾧ μὲν τῶ ἠϊθέων ἐπλάσῃ, κὺ
 πάλιν ἐσώθῃ, τιῶν τελαχόντορον, ἄρχει τῶ Δημητεῖς ὁ Φα-
 ληρέως χρόνων διεφύλαττον οἱ Ἀθηναῖοι, τὰ μὲν παλαιὰ τῶ
 ζύλων ὑφαρμῶτες, ἀλλὰ ἢ ἐμβάλλοντες ἰχυρὰ κὺ συμ-
 πηγιώτες, οὕτως ὡς κὺ τοῖς φιλοσόφοις εἰς τὸν ἀυξόμῆρον
 λόγον ἀμφιδόξουμῆρον τῶ ἀδῆγμα ὅ πλοῖον εἶται, τῶ
 μὲν, ὡς τὸ αὐτὸ, τῶ δὲ, ὡς οὐ τὸ αὐτὸ δὲ λαμβρεῖ λεγόντων.
 ἄρχει δὲ κὺ τιῶ τῶ ὄρχοφοῖων ἐορτῶν, Θησέως κατὰ φε-
 σαντος. οὐ γὰρ ἀπάσας αὐτὸν ὄραγαγεῖν τὰς λαχούσας τότε
 παρῆνοις, ἀλλὰ τῶ στυγῆτων νεμίσκων δύο θηλυφαιεῖς
 μὲν ὄφθῆναι ἢ νεαρεῖς, ἀνδράδεις δὲ τῶ ψυχρῆς κὺ παρῆ-
 μοις, λουτρῆς τε θερμῆς κὺ σκιασφῆας, κὺ τῶν περὶ τιῶν κῶ-
 μῶν κὺ λήθησιν κὺ χροῖα ἀλοιφῆς κὺ χρῆσῃσιν ὡς ἔστιν
 ὄρα ἀλλάξασιν κὺ χροῖα ἀλοιφῆς κὺ χροῖα ἀλοιφῆς κὺ χροῖα ἀλοιφῆς
 βάδιον ὡς ἐνὶ μέλιτα παρῆνοις ὁμοιοῦσασιν, κὺ μηδὲν φαί-
 νεσασιν ὄρα φέροισι, ἐμβαλεῖν εἰς τὸν τῶ παρῆνων ἀειθῶν,
 κὺ ὄρα λαθεῖν ἀπῶνας, ἐπεὶ ἢ ἐπὶ κῆλην, αὐτὸν τε πομπεῦσασιν
 κὺ τοῖς νεαῖσχοις, οὕτως ἀμπερομῆροις ὡς νῦν ἀμπεροῖται
 τοῖς οἰχοῖς φέροντες. φέροισι ἢ, Διονύσῳ κὺ Ἀειάδῃ χροῖ-
 ζομῆροι, ὄρα τὸν μῦθον ἢ μᾶλλον, ὅτι συκκαμῆρομῆρος ὄπῶρας
 ἐπὶ κῆλην. αἱ δὲ δῆπνοφόροι τῶ ὄρα λαμβάνονται, κὺ κρινῶν ἔσι
 τῆς θυσίας, ἀπομμῶμῆροις τῶ μητέρας ἐκείνων τῶ λαχόν-
 τῶν, (ἐπεφοῖτων γὰρ αὐτοῖς ὄρα κὺ σπῆα κὺ μῆζῆσασιν) κὺ μῦθοι
 λέγονται, ὄρα ὅ κακείνας ἀθυμίας εἶκεται κὺ παρῆρῆας
 μῦθοις διεξίενα τοῖς παισίν. ταῦτα μὲν οὖν κὺ Δήμων ἰσῶρηκεν.
 ὄρα ἢ κὺ τῶ μένος αὐτῶ, κὺ τοῖς ἀπὸ τῶ ὄρα χόντων τὸν
 δασμὸν οἰκῶν, ἔταξεν εἰς θυσία αὐτῶν τελεῖν ἀποφορῆς κὺ
 τῆς θυσίας ἐπεμελῶντο φυταλίδα, Θησέως ἀποδόντος αὐ-
 τοῖς ἀμοιβῶν τῆς φιλοξενίας. μὲν δὲ τιῶ Ἀίγέως τελευτῶν,
 μέγα καὶ ταυμασῶν ἔργον εἰς νοῦν βαλλόμενος, συώκισε
 τοῖς τὴν Ἀθηναίων καποικισῶντας εἰς ἔν ἄστυ, καὶ μίαν πό-
 λεως ἔνα δῆμον ἀπέφηνε, τῶς ἀπορῆδας ὄνας κὺ δυσ-
 νακλήτοις παρῶ ὅ κρινὸν πῶρυταν συμφέρον. ἔστι δὲ ὅτε κὺ
 ὄρα φερομῆροις ἀλλήλοισι καὶ πολεμοῦντας ὅτιων αἰέπει-
 τε κατὰ δῆμοις καὶ γῆν. τῶ μὲν ἰδιωτῶν καὶ πενήτων
 ἐνδεχομῆρων τῶ τιῶ ὄρα κλησῖν αὐτῶ.

A Ita illi cum gemitu & animo commoto in urbem
 citato gradu ascenderunt. unde nunc quoque in
 Oschophoriis coronari non caduceatorem aiunt,
 sed caduceum, & acclamare inter libamina coro-
 nam, *Eia, heu, heu.* quorū solent illud festinantes &
 ouantes exclamare, hoc consternationis est & tre-
 pidationis. Elato patre, Apollini vota reddidit
 die septimo mensis Pyanepsionis. Eo enim sospi-
 tes urbem iniere. Ac legumina memorantur eli-
 xari, quod incolumes cibarium reliquias in v-
 num confuderint, vnaque coctas communi olla,
 epulati simul inter se manducauerint. Eresionem
 ferunt (olæx ramus est lana obuolutus, quemad-
 modum tunc erant supplicia, variis fructuum pri-
 mitiis distinctus, quia desierat tunc sterilitas) acci-
 pientes,

*Eresiona feres, ficus & pinguis farra,
 Et pateram mellis, cum fructu dulcis oliua
 Facundum calicem, sopiaris ut ebria somno.*

Quamuis hæc quidam in memoriam facta ferant
 Heraclidarum, qui ita ab Atheniensibus aliti fue-
 runt, sed maior pars ad stipulatur antedictis. Naui-
 gium, quo cum impuberibus nauigauit & saluus
 rediit, agebatur remis triginta. Hoc vsque ad De-
 metrii Phalerei ætatem Athenienses conseruaue-
 runt, veteri materiæ integram aliam sufficientes,
 itaque coagmentantes, vt philosophis in disputa-
 tione de iis quæ augentur, ambiguitatis exem-
 plum hæc nauis præbuerit, quod alii eandem ma-
 nere, alii non eandem contenderint. Solenne ce-
 lebrant Oschophoriorum ex Thesei instituto, ne-
 que enim omnes eum sorte lectas virgines ferunt
 eduxisse, sed familiares adolescentes duos: quo-
 rum, quum muliebri quidem vultu & florente, sed
 fortibus forent pectoribus & impigri, ihermis,
 vmbatili vita, comæ & læuoris colorisque causa
 vñctionibus, atque comptu, impense inflexerat
 & finxerat vocem, gestum & incessum, vt quam
 maxime virgines repræsentarent, neque vsquam
 viderentur ab iis discrepare. Hos inferuisse in vir-
 ginum numerum, atque omnes fefellisse. Post-
 quam redux fuit, & illum & adolescentes illos
 pompâ duxisse eo quo nunc amicitur cultu, qui
 palmites cum racemis ferunt. Hos ferunt in Li-
 beri patris & Ariadnæ honorem, propter fabu-
 lam: aut potius quod ea tempestate redissent,
 qua colliguntur poma. Quæ cenam ferunt fœ-
 minæ, Deiphnophoræ dictæ, adsistunt & adhi-
 bentur sacrificio, illorumque sortitorum matres
 agunt: portauerunt enim iis obsonia & epulas.
 Fabulæ autem narrantur, eo quod & illæ le-
 niendi liberos & erigendi causa, fabulas iis re-
 censuerint. Atque hæc Demon quoque pro-
 didit. Delubrum etiam ei erectum est, & illis
 familiis quæ tributum pependerant, imposuit
 vt ad sacrificium inferrent vectigal. Sacrifi-
 cio Phyalidæ præerant: qua re hospitalitatem
 eorum remunerauit. Ab Ægei excessu gran-
 de & mirificum opus agitans animo, contribuit
 Atticæ cultores in vnam urbem, vniussque vrbis
 vnum reddidit populum, qui tunc erant diuisi, &
 ægre ad agendum in communi de republ. con-
 ciri poterant: nonnunquam enim dissidebant
 mutuo, belloque certabant. Hos adiit, proposuit-
 que eam rem singulis populis & familiis. Cuius
 consilium priuati & inopes cito acceperunt:

δρulentis & potentibus quum temp. regno fore liberam proponeret, in qua omnis penes populum esset futura potestas, ipse vero moderator tantum belli, & legum foret custos, cætera paria omnibus: partim eos perpulit: alii opes eius veritiam amplas atque audaciam, malebant sponte his quam vi compulsi assentiri. Igitur dissoluit vicatim prytanea, curias & magistratus, vnoque statuto omnibus communi illic prytaneo & curia, ubi hoc tempore conspiciuntur, Astu & urbem Athenas appellavit, & Panathenæa sacrificium effecit commune. Celebravit etiam metæcia, id est festum demigrationis, sextodecimo die mensis Hecatombæonis, quem etiam nunc festum agunt: depositoque (vt receperat) regno, temp. digessit ab diis auspiciatus. Nam consulenti deum de ea vrbe, sortes Delphis allatæ sunt hæ,

*Aegida Theseu, Pittheidis edite partu,
Fata pater multis meus & finem urbibus olim
Constituit, voluit que hac in vestra vrbe teneri.
Tuque inuicte malis animo ne cede labori,
Vt ut insanis pelagi iactaberis undis.*

Hoc oraculum post ciuitati Atheniensi repetiuisse scribunt Sibyllam, hoc versu,

Immergi poteris, sed submergi tibi non fas.

Quo autem magis ciuitatem amplificaret, inuitauit omnes pari proposito iure. & edictum, Huc pergit omnes populi, Thesei autem fuisse, concilium quoddam populorum constituentis commune. Non permisit tamen vt resp. popularis, ab affluente & indiscreta colluue incondita euaderet & confusa, sed primus discreuit seorsum patricos, agricolas, & opifices. Patriciis curam factorum, & magistratuum ex ordine suo dandorum permisit ius, legumque disciplinam, & interpretationem, quid ius fas esset. De cætero ciues adæquauit, quod dignitate patricii, vtilitate agricolæ, artifices numero viderentur præcellere. Nam principem eum fuisse in plebem (vt autor est Aristoteles) propensum, & dominatū deposuisse testari Homerum quoque in recensendis nauibus apparet, qui solum populum Atheniensem vocat. Signauit etiam nummum inciso boue, vel ob taurum Marathonium, vel ob Minois ducem, vel ad agriculturam ciues incitans. Hinc ferunt Hecatombæon & Decabæon dictum. Quum agro Attico solido Megaricum adiunxisset, celebrem illam collocauit in Isthmo pilam, inscripsitque ad determinandum agrum epigramma duobus trimetris: quorum id quod orientem spectabat, ita habebat,

Hæc non sunt Peloponnesus, aSt Ionia,

Quod vero ad occidentem, huiusmodi erat.

Sunt Peloponnesus hæc, haud Ionia.

Ac ludos Herculis imitatione primus statuit, ambiens, vt sicut in illius memoriam Ioui Olympia, ita Isthmia Neptuno Græci in honorem suum agerent. Quod enim ludicrum in Melicertes honorem conceptum nocte illic peragebatur, initia potius quam spectaculum & celebritas publica censebatur. Sunt tamen qui dicant Scironi Isthmia dicata, quo ob propinquitatem expiaret illius cædem Theseus. Scironem enim filium Canethi fuisse & Henioches Pitthei filia. Alii Sinnin non Scironem, atque huius gratia ludicrum, non illius, à Theseo statutum.

Ηνίοχης τῆς Πιτθέως. οἱ δὲ Σίννιν, οὐχὶ Σκίρωνά·

Α ποῖς δὲ δυνάτοῖς ἀβασίλῳ τῶν πολιτείῳ πρῶτον καὶ δημοκρατίας, αὐτὰ μόνον ἀρχὴν πολέμου καὶ νόμον φύλακα χρησομένη, τῶν δὲ ἄλλων παρέξουσιν ἅπαν ἰσομοίαι. Ἦν δὲ ταῦτα ἐπεῖθεν οἱ δὲ τὴν δυνάμιν αὐτῶν δεδιότες, μεγάλῳ ἔσαν ἠδὲ καὶ τὴν τὴν ἐβούλοντο πειθόμενοι μάλλον ἢ βιαζόμενοι ταῦτα συλῶσαι. καὶ ἀλύσεις οὖν τὰ παρ' ἐκαστοῖς πορεύσασθαι καὶ βουλεύσειαν καὶ ἄρχαι, ἐν ᾗ ποιήσας ἅπαν κρινόν ἐν ταῦτα πορτυμεῖον καὶ βουλεύσειαν, ὅπου νῦν ἴδρου, ὅ ἀφ' οὗ τε πόλιν Ἀθηνῶν πρῶτον ἔθηκεν, καὶ Παναθηναῖα θύσια ἐποίησε κρινῶν. ἔθυσε δὲ καὶ μετόχια τῆ ἑκτη

Β ὅτι δέκα τ' ἑκατομβαχάνος, ἡ ἐπὶ νῦν θύοισι. καὶ τ' βασιλείῳ ἀφείσ, (ὡς ἀφ' ἁμολόγησε) διεκόμεν τὴν πολιτείαν, ἀπὸ θεῶν ἀρχόμενος. ἦκε γὰρ αὐτῶν χρησμός ἐκ Δελφῶν μὲν τευομένη πρὸς τῆς πόλεως,

Αἰγείδῃ Θεσέῳ Πιτθίδος ἔκροσε κούρης,

Πολλὰ ἴσθι πολίεσσιν πατὴρ ἐμὸς ἐγκρατέηκε

Τέρματ' αὐτῶν καὶ κλωστήρας ἐν ὑμετέρῳ πηλοπέδῳ.

Ἀλλὰ σὺ μή τι λίω πεποιημένος ἐνδοθι θυμῶν.

Βουλεύειν ἀσπὸς γὰρ ἐν οἴδματι πόντο πορεύσει.

Γ τὸ δὲ καὶ Σιβύλλαν ὑπερον ἀποσοματίσαι πρὸς τὴν πόλιν ἰσομοίαν, αἰαφ' ἑξαμηνίῳ,

Ἀσπὸς βαπτίξῃ, δυνάμιν δὲ τοιοῦτ' ἔμεις ἔστιν.

Ἐπὶ ᾧ μάλλον ἀξίωμα τὴν πόλιν βελέμενος, ἐκάλει πάντας ὅτι τοῖς ἴσοις, καὶ ὁ Δῶρ' ἴτε πρῶτες λεῶν, κήρυγμα ὀπσέως ἡρέσασθαι φασί, πρὸς ἡμῶν πῖνα κατῆσαντος. Ἐμὴν ἄτακτον ὅσπερ μεμνημένῳ πρὸς εἶδεν ἕκαστοῖς ὅτι χυθῆντος ἀκρίτου ἡμομηνίῳ τὴν δημοκρατίαν, ἀλλὰ πρῶτος ἀποκρίνας χρεῖς ἀπατείδας καὶ γεωμόρους καὶ δημιουργοῖς, ἀπατείδαις μὲν γνώσκαι τὰ θεῖα, καὶ παρέχειν ἀρχοῦσας ἀποδοῖς, καὶ νόμον διδασκάλους εἶ, καὶ ὅσων καὶ ἑραρῶν ἔξηγησας τοῖς ἄλλοις δὲ πολίταις ὡς ἂν εἰς ἴσον κα-

Δ τήσῃ μὲν ἀπατείδων, χρεῖα δὲ γεωμόρων, πληθεῖ δὲ τῶν δημιουργῶν ἕκαστῳ δοκῶντων. ὅτι δὲ πρῶτος ἀπέκλινε πρὸς τὸν ὄχλον, ὡς Ἀριστοτέλης φησὶ, καὶ ἀφῆκε τὸ μοναρχεῖν, εἶκοι μαρτυρεῖν καὶ Ὀμηρος ἐν νεῶν κατὰ λόγῳ, μόνους Ἀθηνῶν δῆμον πρῶτον ἔθηκεν. ἔκαστῳ δὲ καὶ νόμισμα, βοῦν ἔλαραξας, ἢ ἀπὸ τὸν Μαεραθῶνι ταῦρον, ἢ ἀπὸ τὸν Μίω στρατηγῶν, ἢ πρὸς γεωργίας τοῖς πολίταις πρὸς ἀγαθῶν. ἀπὸ ἐκείνου δὲ φασὶ τὸ ἑκατόμβιον καὶ τὸ δεκάβοιον ὀνομασθῆναι. Πρῶτος

Ε κτησάμενος δὲ τῆ Ἀθηναίῳ τὴν Μεγαρικῶν βεβαίως, τὴν ἄρλουμηνίῳ ἐν Ἰοσμῶ σήλιω ἔθηκεν, ὅτι πρῶτος τὸ δρεῖζον ὅτι γράμμα τὴν χρεῖαν δυοῖς τε μέρεσιν, ὡς ἐφ' ἔφαξε,

Τὰ μὲν πρὸς ἕω, τὰ δὲ οὐχὶ Πελοπόννησος, ἀλλ' Ἰωνία.

Τὰ δὲ πρὸς ἑσπέρας, τὰ δὲ ἔστι Πελοπόννησος, οὐκ Ἰωνία.

καὶ τὸν ἀγῶνα πρῶτος ἔθηκε κατὰ τὸν ἦλον Ἡρακλέους, ὡς δὲ ἐκείνον Ὀλύμπια τῶ Διὸς καὶ δι' αὐτὸν Ἰοσμῶ τῶ Πρῶτον φιλοσημηθεῖς ἀγῶν πρὸς Ἑλλήνας. ὁ γὰρ ὅτι Μαλικέρτη τετεῖς αὐτῷ, νυκτὸς ἐδράτο, τελετῆς ἔχων μάλλον ἢ θεῶν καὶ πανηγυρισμῶ τῶν. ἐνοῖ δὲ φασὶ ὅτι Σκίρωνι τῶ Ἰοσμῶ πρῶτον, τῶ ὀπσέως ἀποσομηνίῳ τὸν φόνον ἔλα τὴν συλῶσαι. Σκίρωνά γὰρ ἦν ἐπὶ Κανίτου καὶ

καὶ τὸν ἀγῶνα τετεῖς ἀπὸ τῶν ἀπὸ ὀπσέως, οὐ δὲ ἐκείνον.

Palmer

Nume. p. 76. c. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

ἔπαυεν οὖν καὶ δρεῖσα τοὺς Κορινθίους, Ἀθηνῶν
 τοῖς ἀφικνουμένοις ἐπὶ τὰ Ἰσθμια παρέλκιν παρθερίαν, ὅ-
 σον αὐτὸν ἔπιχε καὶ ἀπελάσεν τὸ τῆς θαλάσσης νεὸς ἰ-
 σίον, ὡς Ἑλλάνικος καὶ Ἀἰδρων ὁ Ἀλικαρρασίης ἰσθμια-
 σιν. εἰς δὲ τὸν ποῖτον ἔπλευσε τὸν Εὐξείνον, ὡς μὲν Φιλόχο-
 ρος καὶ πῖες ἄλλοι λέγουσι, μὲν Ἡρακλέους ἐπὶ τῆς Ἀμα-
 ζόνας συστρατεύσας, καὶ γέρας δριπέϊον Ἀντιόπῃ ἔλαβεν·
 εἰ δὲ πλείους (ὡν ἔστι καὶ Φερεκύδης καὶ Ἑλλάνικος καὶ Ἡ-
 ρόδωρος) ὑπερον φασὶν Ἡρακλέους ἰδίῳ σὺν πλοῦσιν τὸν
 Θηοσία, καὶ τὴν Ἀμαζόνα λαβεῖν ἀγχμάλωτον· πῖτα-
 ῖα τε αὖτε λέγουσι. ὅσοις γὰρ ἄλλοι ἰσθμια τῷ μετ' αὐ-
 τῆς στρατεύσαντων Ἀμαζόνα λαβεῖν ἀγχμάλωτον. Βίων
 δὲ, καὶ τῶν τῶν παρθερίαν οὐκ ἔχοντων ἀγχμάλωτον. Φύ-
 σι γὰρ οὐσας τῆς Ἀμαζόνας Φιλκίδου, οὔτε Φυγῆ τὸν
 Θηοσία παρθερίαν τῆς χώρας, ἀλλὰ καὶ ξείνα πέμπειν. τὸν
 δὲ, τὴν κερμίζουσαν ἐμείων παρθερίαν εἰς τὸ πλοῖον·
 ἐμείων δὲ, ἀναστῆσαι. Μενεκράτης δὲ πρὸ ἰσορίας πρὸ
 Νικίας τῆς ἐν Βιθυνία πόλεως ἐκδεδακώς, Θηοσία Φησι
 τὴν Ἀντιόπῃ ἔργα ἀγαγεῖν πρὸς τούτοις τὸς τό-
 πους τυχερῶν δὲ συστρατεύσας αὐτῶν τρεῖς νεοῖσιν ἔξ
 Ἀθηνῶν, ἀδελφοῖς ἀλλήλων, Εὐνεῶν καὶ Θόουρα καὶ Σο-
 λόουρα. ποῖτον οὖν ἐράνθη τῆς Ἀντιόπης, καὶ λαχτανοῖσα
 τοῖς ἄλλοις, ἔξῃ πρὸς ἕνα τῶν σιωπῶν ἐκείνου δὲ πε-
 εἰ τούτων ἐπιτυχίους τῆ Ἀντιόπῃ, τὴν μὲν πείραν ἰσχυρῶς
 ἀποτείλασθαι, τὸ δὲ παρθερίαν σωφρονίως αἶμα καὶ παρῶς
 ἐπέκειν, καὶ παρθερίαν τὸν Θηοσία μὴ κατηγορήσασθαι. τῶ δὲ Σο-
 λόουτος, ὡς ἀπέγνω, ῥίψαντος ἑαυτὸν εἰς ποταμὸν πῖα καὶ
 ἀφθαρῆντος, ἠδὴ μὲν τότε τὴν αἴτιαν καὶ τὸ πάθος τὸ
 νεοῖσιν τὸν Θηοσία, βαρέως ἐπέκειν· καὶ διεφορεῖσθαι,
 λόγιον πρὸς τὸν αἰνεῖσθαι παρθερίαν ἑαυτῶν. εἰ γὰρ αὐτῶν
 παρθερίαν ἐν Δελφοῖς ὑπὸ τῆς Πυθίας, ὅταν ἔπι
 ξείνης αἰαθῆ μέλισσα καὶ πρὸς ἰλυπος γῆρας, πόλιν ἐκ
 κῆρας, καὶ τῶν ἀμφ' αὐτὸν πῖα ἠγεμόνας καὶ ἀλιπεῖν. ἐκ
 δὲ πύτῃ, τὴν μὲν πόλιν ἰὼ ἐκίσειν ἀπὸ τῆς θεοῦ Πυθόπο-
 λιν παρθερίαν. Σολόουρα δὲ, τὸν πλησίον ποταμὸν,
 ἐπὶ πῖα τῆ νεοῖσιν καὶ ἀλιπεῖν δὲ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς
 αὐτῶν ὅς ἐπιστάτας καὶ νομοθέτας, καὶ σὺν αὐτοῖς Ἑρμον, ἄν-
 δρα τῶν Ἀθηνῶν ὑπατείδων ἀφ' οὗ καὶ τὸν, Ἑρμὸν κα-
 λῶν οἰκίαν τοῖς Πυθολίταις· ἐκ ὁρθῶς τὴν δὲ πῖα
 συλλαβῶν παρθερίαν, καὶ τὴν δόξαν ἐπὶ Θεῶν ἀπὸ ἠ-
 ρεως μετὰ πῖα. παρθερίαν μὲν οὖν τῶν τῶν Ἀμα-
 ζόνων πόλεμος ἔχε. φαίνεται δὲ μὴ φαῦλον αὐτῶν μὴ δὲ
 γυναικεῖον γῆρας τὸ ἔργον. οὐ γὰρ αὐτῶν ἀσφ' ἀσφ' ἀσφ' ἀσφ'
 πέδδυσαν, ὅσοι τὴν μάχην σιωπῶν ἐπὶ τῶν πρὸ τῶν
 Πύκκα καὶ τὸ Μουσεῖον, εἰ μὴ κατὰ τῆς χώρας, ἀδελῶς
 τῆ πόλεως παρθερίαν. εἰ μὲν οὖν (ὡς Ἑλλάνικος ἰσθμια)
 τῶν Κιμμερικῶν Βοασύρα παρθερίαν ἀγαγεῖν, ὅσοι
 ἔργον ὅσοι πῖα. ὅσοι ἐπὶ τῆ πόλεως ἔχον αὐτὰς ἀσφ' ἀσφ'
 πεδδυσαν, μὴ τυρεῖται καὶ τοῖς ὀνόμασι τῶν τῶν, καὶ τῶν ἠ-
 κας τῶν πεδδυσαν. πολὺν δὲ χρόνον ὄκνος ἰὼ καὶ μέλλοις
 ἀμφοτέροις τῶν ἐπὶ χερσέως· τέλος ὅσοι καὶ πῖα λό-
 γον ὅσοι φόβω σφασσάμενος, σιωπῶν αὐτῶν. ἠμὲν ἔν μα-
 χῇ Βοασύρα εἰσέτο μῖνος, ἐφ' ἣ τὰ βοασύρα μί χερ-
 νῶ Ἀθηνῶν ἴσθμια. ἰσθμια ὅσοι Κλειδῆμος, ἔξῃ πρὸς τὰ κατ' ἑκάστα βυλάρμος, τὸ μὲν δὲ αὐτῶν τῶν Ἀμαζόνων κέρας
 ἐπὶ τῶν τῶν τῶν κατὰ τῶν Ἀμαζόνων, τῶν δὲ δεξιῶν παρθερίαν τὴν Πύκκα καὶ τὴν Χρῶσαν ἴκειν.

A Constituit certe & conuenit ei cum Corinthiis, ut
 Atheniensibus, qui ad Isthmia venissent, attribue-
 rent prima subsellia tanto spacio quantum nauis
 theoridis expansum humi velu occupasse: quod
 Hellanicus & Andro Halicarnasseus scriptu reli-
 querunt. In portum Euxinum nauigauit, (vt Philo-
 choros & nonnulli alii referunt) Herculē ad bellum
 aduersus Amazonas sequutus, & premiū virtutis
 ergo accepit Antiopam. At maior pars (in quibus
 est Pherecydes, Hellanicus & Herodorus) post
 Herculē aiunt cum propria classe nauigasse The-
 sea & captiuam duxisse hanc Amazonem, quod
 quidem est probabilius. Nemo enim alius prodi-
 tur illius commilitonum Amazonem captiuam
 duxisse: Bion etiam hac dolo capta, se recepisse.
 Quippe cupidus vitorum Amazonas, neque refu-
 gisse delatum ad oram illam Thesea, imo & mune-
 ra ei misisse: illum vero inuitasse eam, quæ hospi-
 talia munera afferebat, vt nauigium conscende-
 ret, & postquam illa conscendit, soluisse. Mene-
 crates quidam, qui historiam Niceæ Bithyniæ edi-
 dit, Thesea memorat, quum Antiopam teneret,
 demoratum aliquandiu illis in oris: habuisse autē
 cum secum commilitones, tres Athenienses iuue-
 nes fratres inter se, Euneum, Thoanta & Soloonta.
 Hunc Antiopæ amore inflammatum, quum ar-
 dorem suum celaret alios, vni ex familiaribus eum
 detexisse. Vt Antiopam ille hac de re appellauit, eā
 attentionem huius repulisse acriter: prudenter
 id & leniter tamen tulisse, neq; ad Thesea detulisse.
 Vbi Soloon abscissa spe, in amnem quendam se
 abiecit, & interiit, explorata tunc causa & adole-
 scentis amore, tulisse Thesea re grauitate, disercua-
 toq; oraculum quoddam subisse ei Apollinis. Nam
 à Pythia sibi Delphis præceptum, quum peregre
 grauiissime angeretur & esset pertristis, vrbē ibi vt
 conderet & aliquos de suis relinqueret rectores.
 Hinc vrbē quā condidit, à dei nomine Pythopo-
 lin nuncupasse: atq; in honorem adolescentis, pro-
 pinquum flumen, Soloonta: reliquisse etiam illius
 fratres velut rectores & legislatores, & Hermum
 nobilem Atheniensem: à quo locum quendā Her-
 mou ceciam dicere Pythopolitas: qui parum recte
 contrahant secundam syllabam, honoremque ad
 Deum Mercurium ab heroe traducant. Hinc tra-
 xit bellum Amazonicum originē. Apparet autem
 earum non leue neq; muliebre factum fuisse. Ne-
 que enim in Astu metata castra fuissent, neque si-
 gna contulissent in loco circa Pnyca & Museum,
 nisi regione in potestatem redacta, mouissent ad
 vrbem intrepide. Porro tam longe venisse, vt Bo-
 sphorum Cimmericum congelatum (quod scriptu
 reliquit Hellanicus) permeauerint, id difficile cre-
 ditu est. Nam in ipsa pene vrbe castra eas habuisse
 comprobatur, & locorum vocabulis & tumulis ea-
 rum quæ ceciderunt. Perdiu dubitauit & cuncta-
 ta vtraq; est acies signa conferre. Tandem ex quo-
 dam oraculo Theseus, quum sacrificasset Pauori,
 congressus cum illis est. Pugnatum est mense Boe-
 dromione, quo die Boedromia hactenus cele-
 brant Athenienses. Scribit Clidemus, singula exe-
 qui ad vnguem laborans, sinistrum Amazonum
 cornu ad Amazonion (vt nūc vocatur) declinasse,
 dextro secundum Chrysam ad Pnyca pertinuisse.

μάχου

Confluxisse aduersus hoc Athenienses à Museo concurrentes cum Amazonib. Sepulchra esse desideratarum in platea, quæ fert ad portam secundum Chalcodontis fanum, quam Pyraicam nunc nominant : qua pulsos fuisse usque ad Eumendas, & terga foeminis dedisse. A Palladio, Ardetto, & Lyceo, inuectos pepulisse dextrum earum cornu usque ad castra, multasque strauisse. Quarto mense ictum Hippolyta interprete foedus. Hippolytam enim hic eam, quæ in Thesei contubernio erat, non Antiopam appellat. Alii volunt illam à Thesei parte præliantem cecidisse, cum iaculo fuisset à Molpadia icta, & pilam propter Teluridis Olympiæ ædem in huius positam memoriam. Neque est mirandum in antiquitate tanta vagari historiam: quando etiam faucias autumant Amazonas Chalcidem ab Antiopa occultè dimissas ei curæ fuisse, & sepultas nonnullas ibi apud Amazonion nunc appellatum. Cæterum fuisse diremptum pace bellum testatur tam loci iuxta templum Thesei appellatio, quod vocant Horcomosion à iureiurando, quàm vetus sacrificium, quod ante Thesea fit Amazonibus. Commonstrant & Megarenses apud se Amazonum monumentum, quæ ad locum quem Rhun dicunt, ex foro itur, vbi est Rhomboides. Fama est prope Chæroneam quoque occubuisse alias, condita: quæ fuisse secundum riuulum, qui olim (vt putant) Thermodon, Hæmon nunc vocatur, de quibus in vita Demosthenis verba fecimus. Nec verò Thessaliam apparet peragrassæ Amazonas sine sanguine: quippe tumuli earum vel hac memoria iuxta Scotussæam & Cynocephalas extant. Hæc memoratu digna de Amazonibus fuere. Nam quem poëta Theseidis autor, motum Amazonum descripsit, quod quum iungeret sibi matrimonio Phædræ, adorta sit Thesea Antiopa, & sequentes eam Amazones pœnas ab illo expetuerint, Hercules autem eas fuderit, habent planè fabulæ effigiem & commentum. Defuncta Antiopa Phædræ duxit, quum sustulisset filium ex Antiopa Hippolytum, vt Pindarus ait, Demophontem. Calamitates, quæ Theseo ex hac & ex filio suo acciderunt, quia nihil hic discrepant à tragicis historici, vt omnes illi scripserunt, ita euenisse statuendum est. Sunt tamen famæ de Thesei nuptiis alia, quæ in scenam non venerunt: quanuis neque rudimenta honesta, neque faustos habuerunt exitus. Etenim Anaxo quandam fertur Træzeniam rapuisse, Sinnideque & Cercyone peremptis, vi constuprassæ filias eorum, duxisse etiam Peribœam Aiæcis matrem. Iam Pherebœam, & Iphiclis filiam Iopam: præterea ob Agles Panopæi filia amorem (vt supra diximus) Ariadnam exprobrant parum eum rectè vel honestè repudiauisse. Helenæ denique raptum inundasse bello terram Atticam, atque in exilium eius euasisse & exitium, de quibus infra verba faciemus. At quum multa clarissimi quique viri certamina ea tempestate obirent, existimat Herodorus nullius Thesea, nisi solis aduersus Centauros depugnantis Lapithis, fuisse consortem conflictus. Alii Iasonis eum fuisse in Colchis socium, & expugnauisse cum Melegro aprum, atque hinc in prouerbio esse, *Non sine Theseo.*

A μάχραται δὲ παρὰ τὴν εἰς Ἀθῆνας ἀπὸ τοῦ Μουσίου τῆς Ἀμαζόνων συμπεσοῦσας, καὶ τάφοις τῆς πεσόντων παρὰ τὴν πλατείαν εἰς τὴν φέρουσαν ἐπὶ τῆς πύλας, ὧν δὲ Χαλκιδόντες ἦσαν, ἀπὸ τῆς Γειραϊκῆς ὀνομαζούσας, καὶ ταύτην μὲν ἐκβίασθησαν καὶ μέγρι τῆς Εὐμυρίδων, καὶ ὑποχωρήσαντες τῆς γυναιξίν. ἀπὸ δὲ Πόλυδου καὶ Ἀρδητοῦ καὶ Λυκίου παρὰ τὴν ἀλόντας, ὧσα δὲ δόξιν αὐτῶν ἀγροῦ τῆς τριτοπέδου, καὶ πολλὰς καταβαλεῖν. τελευτῶν δὲ μὲν ἰσχυρῶς ἡμέρας ἀπὸ τῆς Ἰππολύτης· (Ἰππολύτην γὰρ ἐπὶ ὀνομάζει τὴν τῆς Θεσπρωτικῆς οὐκ ἔστιν ἰσχυρῶς ἐνίοι δὲ φασὶ μὲν τῆς Θεσπρωτικῆς περὶ τὴν ἀνδροπον, ὑπὸ Μολπαδίας ἀκροαθῆσαι, καὶ τὴν ἐπὶ τὴν τῆς Ὀλυμπίας ἰερόν, ἐπὶ ταύτην κείσθαι. καὶ θαυμαστὸν οὐκ ἔστιν ἐπὶ τῆς ἀρχαίας οὕτω παλαιῶν πλανῶσθαι τὴν ἰσορῶν ἐπὶ καὶ τῆς τελευτῆς φασὶ τῶν Ἀμαζόνων ὑπὸ Ἀντιόπης εἰς Χαλκίδα λαθροῦ ἀπεμπεσῆσαι, τὴν γὰρ ἐπὶ τῆς μελείας, καὶ ταφῆναι ἰσχυρῶς ἐπὶ τῆς Ἀμαζόνων καλουμένην. ἀλλὰ τοῦ γε τὸν πόλεμον εἰς ἀποδῆσας τελευτῆσαι, μὲν τῶν ὄντων ἢ τε τῶν κληθῆναι τῆς Ὀρσεῖον, ὃν παρὰ Ὀρσεῖον καλοῦσιν, ἢ τε γινόμενη πάλαι θυσία τῆς Ἀμαζόνων παρὰ τῆς Θεσπρωτικῆς. δεικνύουσι δὲ καὶ Μεγαρεῖς Ἀμαζόνων ἐπὶ τῆς ἀλῆς, ἐπὶ τῆς καλουμένην Ροῦν βαδίζουσιν ἐξ ἀρχαίας, ὅπου Ὀρσεῖον εἶδεν. λέγεται δὲ καὶ παρὰ Χαρῶναιαί εἰτέρας ἀποθαῖναι, καὶ ταφῆναι παρὰ τῆς Ὀρσεῖον, ὃ πάλαι μὲν (ὡς εἶπε) Θεσπρωτικῶν, Αἰμῶν δὲ καλεῖται. παρὰ τῶν ὄντων Δημοσθένους βίβλιν γέγραπται. φαίνονται δὲ μηδὲ Θεσπρωτικῶν ἀποθαῖναι Ἀμαζόνων διελευσῶν. τάφοι γὰρ αὐτῶν ἐπὶ καὶ τῶν δεικνύονται παρὰ τὴν Σχοτουσάμην καὶ τῆς Κιωνῶν κεφαλῆς. ταῦτα μὲν οὖν ἀξια μνήμης παρὰ τῶν Ἀμαζόνων. ἡ γὰρ ὁ τῆς Θεσπρωτικῆς ποιητῆς Ἀμαζόνων ἐπὶ τῆς ἀποθαῖναι, Θεσπρωτικῶν γὰρ οὐκ ἔστιν ἰσχυρῶς ἐπὶ τῆς ἀποθαῖναι, καὶ τῆς μετὰ αὐτῆς Ἀμαζόνων ἀμυμονῶν, καὶ κτείνοντος αὐτῆς Ἡρακλέους, παρὰ τῆς εἶπε μύθη καὶ πλάσμα. τῆς δὲ Ἀντιόπης ἀποθαῖναι, ἔφημε Φαίδρου, ἔχον ἕπον Ἰππολύτον ἐξ Ἀντιόπης: ὡς δὲ Πίνδαρος φησὶ, Δημοφάνθη. τῆς δὲ παρὰ ταύτην καὶ τὸν ἕπον αὐτῆς δευτερίας, ἐπεὶ μηδὲν ἀντιπίπτει παρὰ τῆς ἰσορῶν τῆς τριτοπέδου, οὕτως ἔχον ἕπον ὡς οὐκ εἶναι πεποιθήσαν ἀποθαῖναι. εἰσὶ μὲν οὖν λόγοι παρὰ τῶν ὄντων Θεσπρωτικῶν καὶ ἑτέροι τῶν οὐκ ἰσχυρῶς ἀπεφθῆναι, οὐτε δευτερίας ἀποθαῖναι, οὐτε δευτερίας τελευτῆσαι ἔχοντες. καὶ γὰρ Ἀναξάνθη Τριτοπέδου ἀποθαῖναι λέγεται, καὶ Σίνην ἀποθαῖναι καὶ Κερκυόνα, συγγράμματα βίβλιν τῆς θυγατρῆς αὐτῆς, γῆμα δὲ καὶ Περσῶν τῶν Αἰατῶν μητέρας, καὶ Φερέβοιαι αὐτῆς, καὶ Ἰόπην τῶν Ἰφικλέους. καὶ ἀπὸ τῆς Αἰγλῆς ἔρασα τῆς Πανοπέως (ὡς περ εἶρηται) τῶν Αἰαδῶν ἀποθαῖναι ἀποθαῖναι μὴ καλῶς ἡμέρας, μηδὲ ἀποθαῖναι. ἐπὶ πᾶσι δὲ τῆς Ἐλένης ἀποθαῖναι, πολέμου μὲν ἐμπλήσαν τὴν Ἀθηναίαν, αὐτῆς δὲ εἰς φυγὴν καὶ ὄλεθρον τελευτῆσαι παρὰ τῶν ἐλπίων ὕστερον εἰρήσεται. πολλῶν δὲ τότε τοῖς ἀποθαῖναι ἀθλῶν γυναικῶν, Ἡρόδωτος μὲν οὐκ εἶπεν οἶεται τῆς Θεσπρωτικῆς μετὰ τῆς ἀποθαῖναι, ἀλλὰ μόνοις Λαπίθασι τῆς ἀποθαῖναι. ἐπεὶ δὲ καὶ μὲν Ἰάσονος ἐπὶ Κόλχοις ἡμέρας, καὶ Μελεάγρου ἀποθαῖναι τῆς ἀποθαῖναι καὶ ἀπὸ τῆς παρομιμῆς εἶπεν, οὐκ αὐτῶν Θεσπρωτικῶν.

B

αὐτὸν μὲν τοὺς μηδενὸς συμμέγρου δεινέντα, πολλοὺς καὶ κα-
 λῶν ἀθλοῖς κατεργάσατο, καὶ τὸν Ἄλλος οὖν Ἡρακλῆς,
 λόγον ἐπὶ ἐκείνου κερτήσασα. συνέταραξε δὲ καὶ Ἀδρά-
 στα τὴν αἰαρέσιν τῆς ἑσπέρης τῆς Καδμείας πεσόντων, οὐχ ὡς
 Εὐριπίδης ἐποίησεν ἐν τραγωδίᾳ, μάχῃ τῆς Θεβαίων
 κερτήσας, ἀλλὰ πείσας καὶ ἀπὸ σάμῃος· οὕτω γὰρ οἱ πλεῖστοι
 λέγουσι. Φιλόχορος δὲ καὶ ἀπὸ δαῖς πρὸς νεκρῶν αἰαρέσεως γυμ-
 ναστῶν πρὸς αὐτῆς. ὅτι δὲ Ἡρακλῆς πρὸς αὐτῶν ἀπέδωκε
 νεκροὺς τοῖς πολέμοις, ἐν τοῖς πρὸς Ἡρακλέους γέγραπται.
 ταφῆναι δὲ τῆς μὲν πολλῶν ἐν Ἐλευθερίᾳ δείκνυται, τῆς δὲ
 ἠγεμόνων, πρὸς Ἐλευσίνα, καὶ τὸ τοῦ Θεσπείας Ἀδράστου γυμ-
 ναστῆρος. κατὰ μὲν τὸν Εὐριπίδου Ἰκετίδων οἱ Αἰ-
 γύλου Ἐλευσίνοι, ἐν οἷς καὶ ταῦτα λέγον ὅτι Θεσπείας πεποίη-
 ται. τὴν δὲ πρὸς Γφείθου φιλίαν τοῦτον τὸν ἕπον αὐτῶν
 γυμνάσαι λέγουσι. δόξαν εἶχεν ἐπὶ ῥάμῃ καὶ ἀνδρεία μεγάλῃ.
 βουλόμηνος οὖν ὁ Πειρίθους ἐξελέγετο καὶ λαβὴν ἐξέπειραν,
 ἠλάσατο βοῖς ἐκ Μαρθωνος αὐτῶν καὶ πυτόμηνος διώκειν
 μὲν τῆς ὀπλων ἐκείνου, οὐκ ἔφυγε, ἀλλ' ἀνατρέψας ἀ-
 πλώτησε. ὡς δὲ εἶδεν ἄπερς τὸ ἔπερον, καὶ τὸ κάλλος ἐθαύ-
 μασε καὶ τὴν πάλαν ἠγάθη, μάχης μὲν ἔχοντο, Γφείθους
 δὲ πρὸς τὴν δεξιὰν πρὸς τῆς, ἐκέλευσεν αὐτὸν γυ-
 νῆα δίκασιν τὸν Θεσπείας βοηλασίας· ἐκὼν γὰρ ὑφέξειν
 αὐτῶν αἰεσίση δίκῃ ἐκείνου. Θεσπείας δὲ καὶ τὴν δίκῃ ἀφῆκεν
 αὐτῶν, καὶ πρὸς ἀεὶ τὸ φίλον εἶναι καὶ σύμμαχον. ἐποίη-
 σαντο δὲ τὴν φιλίαν ἐνορχον. ἐκ δὲ πύτου γαμῶν ὁ Γφείθους
 Διηδάμειαν, ἐδέθη τῶν Θεσπείας ἐλθεῖν, καὶ τὴν χώραν ἰσο-
 ρῆσαι, καὶ συγγυμνάσαι τοῖς Λαπίταις. ἐτύχησε δὲ καὶ τοῖς
 Κενταύροις κεληκῶς ἐπὶ τὸ δειπνον. ὡς δὲ ἦσαν γαμῶν ὑ-
 βρῆς, καὶ μέθυοιτες οὐκ ἀπέστη τῆς γυμναστικῆς, ἐτάραξαν
 πρὸς ἄλληλους οἱ Λαπίται· καὶ τοῖς μὲν ἐκ τῆς αὐτῶν,
 τοῖς δὲ, πολέμῳ κερτήσαντες, ὑπερὶ ἐξέβαλον ἐκ τῆς χώ-
 ρας, τῶν Θεσπείας αὐτοῖς συμμαχούσας καὶ συμπολεμού-
 στας. Ἡρόδοτος δὲ ταῦτα παραχρῆμα φησὶν οὐχ οὕτως,
 ἀλλὰ τῶν πολέμου συνεστώτος ἡδὴ, τὸν Θεσπείας βοηλασίας
 τοῖς Λαπίταις παραχρῆμα, καὶ τότε πρὸς τὸν ὄψιν γυ-
 μνάσαι τὴν Ἡρακλῆα, ποιησάμενον ἔργον ἐντυχεῖν αὐτῶν πρὸς
 Τραχίνα πεπευμένῳ πλάτης ἡδὴ καὶ ἀθλων. γυμνάσαι δὲ μὲν
 ἡμῆς καὶ φιλοφροσύνης καὶ πολλῶν ἐπαίνων ἀμφοτέροις
 τὴν ἐντευξίν. οὐ μὲν ἀλλὰ μάλλον ἢ τις πρὸς τοῖς πολ-
 λάκις ἐντυχεῖν αὐτοῖς ἀλλήλοισι ἰσορῆσαι καὶ τὴν μύθησιν
 Ἡρακλεῖ γυμνάσαι, Θεσπείας ἀπὸ δαῖσας, καὶ τὸ πρὸς τὴν μύ-
 σεως κερτήσαν ὡς δεομένη, ἀφῆκεν πρὸς αὐτῶν ἀβουλήτης.
 ἡδὴ δὲ πενήτη καὶ ἔτη γεροντός, ὡς φησὶν Ἑλλάϊκος, ἐπρὸς
 ἐξέτα πρὸς τὴν Ἐλένῃ, οὐ καὶ ὡρα. ὅταν ὡς δὴ μέγιστον ἐ-
 πημορτοῦ μὲν τῶν τῆς Ἐκκλησιῶν ἐνοιοι, λέγουσιν οὐκ αὐ-
 τὸν ἀρπάσαι τὴν Ἐλένῃ, ἀλλὰ Ἴδα καὶ Λυγέως ἀρπάσαν-
 των, πρὸς ἀφῆκεν τῆς λαβόντα τηρεῖν, καὶ μὴ πρὸς τῆς τοῖς
 Διοσκύροις ἀπαυδοῖν. ἢ ἢ Δία Τυωδάρῳ πρὸς ἀφῆκεν
 αὐτῶν, φοβηθέντος Ἐνάρσφορον τὸν Ἰπποκρόντος, ἐπὶ νηπίαν
 οὐσαν βιαζομένην τὴν Ἐλένῃ λαβεῖν. τὰ δὲ εἰκότα καὶ
 πλείους ἔχοντα μῦθους, ποιαῦτά ἐστιν. ἦλθον μὲν εἰς Σπάρ-
 τῃ ἀμφοτέροις, καὶ τὴν κέρῃ ἐν ἱερῷ Ἀρτέμιδος ὀρθίας
 χορῶσασα ἀρπάσαντες, ἔφυγον. τῶν δὲ περὶ τῆς
 ἐπὶ τὴν δόξαν, οὐ πρὸς τῶν Τεγέας ἐπαχθλοῦ θησά-
 των, οἱ ἀδεία γυμνοῖ, καὶ διελθόντες τὴν Πελοπόννησον,

A Illum verò nullo socio crebras patrasse & egre-
 gias dimicationes, atque hoc dictum, *Alter hic
 Hercules*, de eo obtinuisse. Ad hæc adiutor Adra-
 stis fuit ad recuperanda illorum corpora, qui sub
 Cadmea ceciderant: non ut cecinit in tragedia
 Euripides, quòd fuderit Thebanos, sed datis acce-
 ptisque hinc inde induciis. nam ita maxima pars
 tradunt. Philochorus etiam inducias de tollen-
 dis cassis illas fuisse primas. Verùm Herculem ho-
 stibus principem mortuorum cadauera concess-
 sisse, in iis quæ de Hercule prodita sunt, inuenies.
 At vulgi Eleutheris sepulcra extant, ducum apud
 Eleusina: id quod etiam gratiæ dedit Theseus
 Adrausti. Premunt autem suo testimonio Euripi-
 dis Hicetidas Eleusiniæ Æschyli, in quibus hæc
 commemorare ipse canitur Theseus. Amicitiam
 cum Pirithoo eum contraxisse hoc modo refe-
 runt. Celebratissimi erant eius lacerti & virtus:
 Pirithous verò cupidine captus explorandi & ten-
 tandi, abegit boues eius ex Marathone, allatoque
 nuntio insequi in armis illum, non consuluit fu-
 gæ, sed regressus obuiam se ei obiecit. Ut alter al-
 terum conspexit, speciem admiratus est, & ob-
 stupuit audaciam, à pugna temperarunt, ac prior
 porrecta dextra Pirithous ipsam voluit Thesea
 abigeatus sui arbitrum esse: vltro enim se, quas
 illi definisset, subiturum pœnas. Theseus verò
 & multam ei condonauit, ad incundamque se-
 cum societatem & amicitiam inuitauit. Ita ami-
 citiam iuramento sanxere: Inde ducens uxorem
 Pirithous Deidamiam, Thesea rogauit vt veni-
 ret ad regionem visendam & ad contrahendam
 cum Lapithis consuetudinem. Fortè inuitauerat
 Centauros quoque: qui vt in procacitatem &
 insolentiam eruperunt, & vino incalescentes non
 temperauerunt à mulieribus, verterunt se Lapi-
 thæ ad vltionem, atque alios eorum obtrunca-
 uerunt, alios bello inde victos, socio Theseo &
 suppetias ferente, regione exegerunt. Herodo-
 rus negat hæc ita gesta, sed bello iam commisso,
 tulisse opem Thesea Lapithis, atque tunc pri-
 mum in conspectum venisse Herculis, quum ap-
 pellare cuperet cum circa Trachina, postquam
 errores iam & certamina deposuisset. Congres-
 sum autem eorum honorificum fuisse cum mu-
 tua comitate & laudibus. Verùm enim verò ma-
 gis accedat iis qui crebro congressos inter se me-
 moriæ tradiderunt, atque initiatum Herculem
 faciente cum eo Theseo, & ante initiationem
 E lustratum, vt ei ob certa facta sua quæ inconsultè
 admiserat, opus erat. Annos iam natos (vt Hel-
 lanicus refert) quinquaginta, Helenam rapuit
 nondum maturam. Vnde ad subleuandum hoc,
 quasi grauissimum crimen, abnuunt nonnulli He-
 lenam illum rapuisse, sed raptam ab Ida & Lyn-
 cæo fuisse, atque apud se seruasse depositam, ne-
 que reposcentibus Castori & Polluci restituisse:
 vel sanè traditam ei illam ab ipso fuisse Tynda-
 ro, quod Enasphorum timeret Hippocoontis fi-
 lium, qui paruulam adhuc capere Helenam vi in-
 stabat. At verò propiora & pluribus nixa testibus
 F hoc modo se habent. Venerunt ambo Theseus
 & Pirithous Spartam, puellaque quæ in templo
 Dianæ Orchie saltabat rapta, fugam cepere.
 Quum missi ad insectandos illos non vltra Te-
 gæam essent progressi, & illi peruenissent in
 tutum, atque Peloponnesum transmisissent,

pacti sunt inter se, ut cui fors obrigisset, eam haberet uxorem, & alteri ad nuptias quærendas alias præstò esset. His legibus missa forte obuenit illa Theseo, ac virginem haud dum nubilem Aphidnas deportauit, matremque ei adiunctam amico suo tradidit Aphidno, præcipiens eas ut seruaret, & rem tegat apud alios. Inde ad præstandum Pirithoo officium suum, profectus in Epirum cum eo est, ad Aidonei filiam rapiendam Molossoform regis, qui uxori Persephone nomen indiderat, filia Proserpinæ, cani Cerbero: ac cum hoc pugnare iussit procos puellæ, promittens eam victori. Verum quum Pirithoom non procatum venisse, sed raptum intellexisset, corripuit eos, ac Pirithoom extemplò interimit per canem, Thesea in vinculis seruauit. Interea Menestheus Peteci, qui filius fuit Ornei & nepos Erechthei, primus (ut fama est) inter mortales auram popularem captare aggressus & blandiri plebi, hinc primores sollicitauit, & incendit iam pridem pertæfos Thesei, atque existimantes illum imperio & regno singulis per populos nobilitate præcellentibus, extorto, in vnam ipsos conclusos urbem pro subiectis prorsus & seruis habere: hinc vulgus concitauit exprobrauitque, libertatis obiecto somnio, reuera patria & sacris spoliatos esse, ut multorum bonorum loco & iustorum regum, vnum respicerent aduenam & hospitem dominum. Hæc illo moliente magnum momentum bellum seditioni, Tyndaridis incurrentibus, adiecit. Sunt qui planè dicant ab illo eos inuitatos, bellum mouisse. Ac primùm iniuria abstinuerunt, tantùm repetierunt sororem. Quum respondissent ciues neque penes se esse illam, neque vbi esset relicta, se scire, ad bellum conuersi sunt. Verum aperit eis Academus (haud scio qua ratione odoratus) Aphidnis eam abdi. Vnde cum illi honores viuo habiti sunt, à Tyndaridis, tum Lacedæmonii, qui sæpius postmodum incurtauerunt Atticam, vniuersosque fines perpopulati sunt, Academia abstinuerunt, Academi causa. Dicæarchus verò tradit, quum Echemus & Marathus Tindaridas ex Arcadia essent ad bellum illud sequuti, nomen ab illo quæsisse Echedemiam, quæ nunc appellatur Academia: ab hoc castellum Marathonem, quod vltro se ex quodam oraculo obtulisset ante aciem immolandum. Quum mouissent Aphidnas & victores essent prælio, expugnauerunt oppidum. Ibi Alycum quoque ferunt Scironis filium, qui id temporis intra præsidia erat Castoris & Pollucis, occubuisse: à quo locum quendam agri Megarici, quod corpus eius ibi sit humatum, nomen inuenisse. Hereas ab ipso Theseo prodidit ad Aphidnas cæsum Alycum, & in testimonium hac de Alyco producit carmina,

*Hunc Helene causa formosa prælia quondam
 Miscentem Theseus spatiosa strauit Aphidna.*

Haud consonum fit tamen veritati, præsentem Theseo fuisse matrem eius & Aphidnas captas. Occupatis Aphidnis, & Atheniensibus trepidantibus suafit populo Menestheus, ut admitterent in urbem, & acciperent benignè Tyndaridas: ut vni Theseo iniuriæ authori arma inferrent, in cæteros mortales benefici essent & eorum seruatores. Hoc ipsum euentus comprobauit.

Α ἐποίησαντο σιωθῆρας, ὁ μὲν λαχόντα κλήρω τὴν Ἐλένην, ἔχον γυναικᾶ, συμπαράτην δὲ θυγατέρα γάμον ἄλλον. ὅτι ταύταις ὁ κληρονομήων ταῖς ὁμολογίαις, ἔλαχε Θησεύς· καὶ τῶν ἀλαβῶν τὴν παρθένον, οὐπω γάμον ὡραὶ ἔχουσαι, εἰς Ἀφιδνας ἐκόμισε· καὶ τὴν μητέρα καὶ ἀφίσσας μετ' αὐτῆς, Ἀφιδνῶν παρῆδωκεν ὄντι φίλῳ, δὲ κελεύσάμηνος φυλάττειν καὶ λαθαίνῃ τοῖς ἄλλοις. αὐτὸς δὲ Περσεφὼν τὴν Ἐσσυργίαν ἀποδίδει, εἰς Ἡπειρον σιωαπεδήμησεν ὅτι τὴν Αἰδωνέας θυγατέρα τῆς Μολοσσῶν βασιλέως· ὅς τῃ γυναικὶ Φερσεφόνει ὄνομα δέδωκεν, Κόρην δὲ τῇ θυγατρὶ, τὰ δὲ κωὶ Κέρβερον, ἐκέλευε τούτῳ ἀγαμέλει τοῖς μνηστέροις τὴν παῖδα, καὶ λαβεῖν τὸν κρατήσαντα. τοῖς μὲν τοῖς Περσεφῶν, οὐ μνηστέρας ἦκεν ἀλλ' ἀπασιμῶν πικρῶν νόμῳ, σιωῆλαβε, καὶ τὸν μὲν Περσεφῶν ὄντος ἠφάισε ἀφ' αὐτῆς κωὶ, τὸ δὲ Θησεύς καὶ εἰρήσας ἐφύλαξεν. ἐν δὲ τῷ χρόνῳ πύτῳ Μειεαδῆς ὁ Πετεύς, τῆς Ὀρνέως, τῆς Ἐρεχθῆως, Πετεύ Παμῶν παρῆτος (ὡς φασὶν) ἀφ' ἑσπῶν ὅτι δέδωκεν τῷ δῆμαρχῶν, καὶ παρὲς χάριν ὄχλῳ ἀγαλέεσθαι, τοῖς τε δυνατοῖς σιωίτη καὶ παρῶζωε, πάλαι βαρμυνομήροις τὸ Θησεύς, καὶ νομίζοντας ἀρχὴν καὶ βασιλείαν ἀφῆρημῶν ἐκείνου τῶν καὶ δῆμον δὲ πατεριδῶν, εἰς ἐν ἄστῳ σιωεῖραντα παρῆτας, ἡσπῆκοῖς χρῆσθαι καὶ δούλοις. πῆς τε πολλοῖς διατάραξε καὶ διέβδωκεν, ὡς ὄναρ ἐλάθειας ὄραντας, ἔργῳ δὲ ἀπεφερημῶν πατεριδῶν καὶ ἱερῶν, ὅπως αὐτὶ πολλῶν καὶ ἀγαθῶν καὶ γησίων βασιλέων παρὲς ἕνα διασώτῳ ἐπῆλυ καὶ ἕξιον ἀποβλέπωσι. ταῦτα δὲ αὐτὸς παρῆματῶν ὁμοῦ, μεγάλῳ ῥοπέῳ ὁ πόλεμος τῶν νεωτεριστῶν παρῆθηκε τῷ Τιωδαειδῶν ἐπελθόντων· οἱ δὲ ὄλως φασὶν ἡσπὸ τούτου πεισθέντας ἐπελθῆν. ὁ μὲν οὖν παρῆτον ὁσδὲν ἠδὲ κωὶ, ἀλλ' ἀπῆτω τὴν ἀδελφῶν. ἀποκειναμῶν δὲ τῶν ἐν ἄστῳ μῆτε γινώσκῃ ὅπου

D καὶ ἀλέεισθαι, παρὲς πόλεμον ἐτῆροντο. φερέει δὲ αὐτῶν Ἀκάδημος, ἡσπῆμῶν ὅ δῆ πῆν ἔσπα τὴν ἐν Ἀφιδνας κρῶν αὐτῆς. ὅτε ἐκείνῳ τε πρῶτον ζῶντι παρῆ τῶν Τιωδαειδῶν ἐγῆροντο, καὶ πολλὰ κῆς ὑσπερ ἐμβαλόντες εἰς τὴν Ἀττικῶν οἱ Λακεδαμόνιοι, καὶ πᾶσαν ὁμοῦ τὴν χρεῖαν τῆμοντες, τῆς Ἀκαδημίας ἀπέιχοντο, ἀφ' αὐτῶν Ἀκαδημον. ὁ δὲ Δικίαρχος, Ἐχέμου φησὶ καὶ Μαρέτου συσπατευσάτων τότε πῆς Τιωδαειδῶν δὲ Ἀρχιδίας, ἀφ' οὗ μὲν Ἐχέδημῶν παρῆσα γερῶν τῶν τῶν Ἀκαδημίας, ἀφ' οὗ δὲ Μαρεθῶνα τὸ δῆμον, ὅτι δόντος ἑαυτὸν ἐκείνῳ κατὰ πῆλον,

E σφαγῆσασθαι παρὲς τῆς παρῆταξῆως. ἐλθόντες οὖν ὅτι τῶν Ἀφιδνας, καὶ μάχη κρατήσαντες, ἐξῆλθον ὁ χρεῖον. ἐν ταῦτα φασὶ καὶ Ἀλυκῶν πεσῆν τὸ Σίρωνος ὄν, συσπαθῶν ὁμοῦ τότε πῆς Διοσκουειδῶν, ἀφ' οὗ καὶ τὸπον τῆς Μεγαρικῆς Ἀλυκῶν καλέσθαι, τῆς σῶματος ἐκείνου. Ἡρέας δὲ ἡσπὸ Θησεύς αὐτὸ παρῆ Ἀφιδνας ἀποθανεῖν τὸ Ἀλυκῶν ἰσῶρηκε. καὶ μῆρτυρία ταῦτα ἔπη παρῆχεται παρῆ τῆς Ἀλυκῶν,

-- τὸν ἐν Ἄρυσῶν ποτ' Ἀφιδνῆ

Μαρινέμῶν Θησεύς Ἐλένης ἐνεκ' ἡσπῆμοιο. Κτεῖνεν. οὐ μὲν εἰκὸς, αὐτῶν Θησεύς παρῆτος, ἀλῶναι τὴν τε μητέρα καὶ τῶν Ἀφιδνας. ἐχομῶν δὲ οὖν τῶν Ἀφιδνῶν, καὶ τῶν ἐν ἄστῳ δεδιότων, ἔπεισε τὸ δῆμον ὁ Μειεαδῆς δέχεσθαι τῆ πόλιν καὶ φιλοφρονεῖσθαι τῶν Τιωδαειδῶν, ὡς μόνῳ Θησεύ βίας ἡσπῆσθαι πολέμου ὄντας, τὸ δὲ ἄλλων δέρεσθαι ὄντας ἀφῆσθαι καὶ σιωτῆρας. ἐμῆρτυρῆ δὲ αὐτῶν καὶ τὰ παρ' ἐκείνων.

ὁ δὲν γὰρ ἠξίωσαι, ἀπὸ τῶν κρατουμένων, ἀλλ' ἢ μνηστῆρας,
 μηδὲν ἦτοιν Ἡρακλέους τῆ πόλι προσήκοντες· καὶ τὸ οὖν
 ἔπειθεν αὐτοῖς, Αφιδίου ποιησαμένου παῖδας, ὡς Πύλιος
 Ἡρακλέα. καὶ πῆμας ἰσοθέους ἔχον, Ἀνακας προσαρρῶ-
 ντες, ἢ Δία τῆς ἡρομύρας ἀνοχάς, ἢ Δία τὴν ὀπιμέλειαν
 καὶ κηδεμονίαν τοῦ μηδὲνα κακῶς παθεῖν, στρατίας ποσαύ-
 της ἔνδον οὔσης. αἰακῶς γὰρ ἔχον τοὺς ὀπιμελομένους ἢ Φυ-
 λαθῶνας ὀποιῶν καὶ τοὺς βασιλεῖς ἴσως Ἀνακας Δία τὸ
 καλοῦσιν, εἰσὶ δ' οἱ λέγοντες Δία τὴν ἄσπερον ὀπιφαιδῆν
 Ἀνακας ὀνομάζεσθαι. ὁ γὰρ αὖτὸς τοὺς Ἀθηναίους ἀνοχάς ὀνο-
 μάξην, καὶ ἀνοχῆν, ὁ αὖτῶν. Αἰθρα δὲ τὴν Θήσους μη-
 τέρα, ἡρομύρην ἀρχιμάχων, ἀπαρτῆσαι λέγουσιν εἰς Λα-
 κεδάμονα, κακῆθεν εἰς Τροίαν μὲν Ἑλένης. καὶ μῦθου
 ῥεῖν Ὀμηρον ἔπεσθαι τῆ Ἑλένη φάρμακον, Αἰθρῶν Πιτ-
 ῆος θυγάτηρ Κλυμῆν τε βοῶπιν. οἱ δὲ καὶ ποτὸ ὁ
 ἔπος Διὰ βάλλοισι, καὶ τὴν παρὲς Μουούχου μυθολογίαν,
 ὃν ἐκ Δημοφῶντος Λαοδίκης κρύφα τεκνύσης ἐν Ἰλίῳ
 στυγερά φησι τὴν Αἰθρῶν λέγουσιν. ἴδιον δὲ πῆμα καὶ πα-
 ρηλλαγμένον ὄλωσ λόγον Ἰστροῦ ἐν τῇ τρισημικατῆ
 τῆς Ἀττικῶν ἀναφέρει παρὲς Αἰθρας, ὡς εἰῶν λεγόντων,
 Ἀλέξανδρον μὲν, τὸ ἐν Θεσσαλία Γάειν, ἔπειτα Ἀχιλλέως
 καὶ Πατρόκλου μάχῃ κρατηθῆναι παρὰ τὸν Σπερχίον,
 Ἐκτρα δὲ τὴν Τροίαν πόλιν λαβόντα Διερπάσαι,
 καὶ τὴν Αἰθρῶν ἀπάγει ἐκεῖ κατὰ λήθησιν. ἀλλὰ ποτὸ
 μὲν ἔχει πολλὴν ἀλογίαν. Αἰδωνέως δὲ τοῦ Μολοσσῶν ξενί-
 ζοῦτο Ἡρακλέα, καὶ τῆ παρὲς τὸν Θησέα καὶ Πειρίθου καὶ
 τὸν μνησθέντος αὐτοῦ, τε προσέχοντες ἦλθον, καὶ ἀφορα-
 γνῆτες ἔλαθον, βαρέως ἰσχυρῶν ὁ Ἡρακλῆς, ποτὸ μὲν ἀπο-
 λώλοτος ἀδύσως, ποτὸ δὲ ἀπολυμῆν. καὶ παρὲς Πειρίθου
 μὲν ὁ δὲν ἔπειτα ποιήσιν πλέον, ἐγκαλῶν, τὸν δὲ Θησέα παρη-
 τεῖτο, καὶ χρεὶν ἠξίου τῶν αὐτῶν ἀπαρτῆσαι. συγχρησά-
 τος δὲ τῶ Αἰδωνέως, λυθῆς ὁ Θησῆς ἐπομῆλθε μὲν εἰς τῶ
 Ἀθῆνας, ὁ δὲ ποτὸ πῆμα παρὰ τῶν φίλων αὐτοῦ κακῶ-
 τημένων καὶ ὅσα ἔπειτα τελεῖται πῆμα πῆμα τῆς
 πόλεως ἐξελεύσῃ, ἀπὸ τῶν κατὰ τῶν Ἡρακλῆ, καὶ
 προσήρῶσιν ἀπὸ τῶν Θησῆων, Ἡρακλῆα, πῆμα πῆμα,
 ὡς Φιλόχορος ἰσχυρῶν. ὁ δὲ γὰρ βουλόμενος, ὡς πῆμα πῆμα,
 δὲ καὶ κατὰ τῶν πολιτεύματος, εἰς τῶν εἰ-
 πεσε καὶ τῶν, οἷς μὲν ἀπέλιπε μισοῦσας αὐτὸν, ἐ-
 είσκων ὁ μὴ φοβεῖσθαι τῶν μισῶν προσεληφότας, ἐν δὲ
 τῶν δὲ ποτὸ πῆμα τὸ διεφθαρμένον ὄρων καὶ προσεληφότας
 βουλόμενος, ἀπὸ τῶν ποτὸ πῆμα τῶν προσεληφότων. ὀπι-
 χῶν οὖν βιάζεσθαι, κατὰ τῶν ποτὸ πῆμα καὶ κατὰ τῶν
 ζεῖν καὶ τέλος ἀπογοῖς τῶν ποτὸ πῆμα, τοὺς μὲν ποτὸ
 δας εἰς Εὐβοίαν ἔπειτα ἐπεμψε πῆμα Ἑλεφίνορα τὸν
 Χαλκιδόνος, αὐτὸς δὲ Γαργητοῖ καὶ τῶν Ἀθῆναιῶν ἀ-
 ρχῆς ἡρόμος, (οὐκ ἔστι δὲ καλοῦμενος Στρατήιον) εἰς Σκυ-
 ρον ἐξέπλευσεν, οὔσης αὐτῶ πῆμα τῶν φίλιας, ὡς ἔπει-
 το, καὶ χρεὶν ἐν τῇ νήσῳ παρὰ τῶν. ἐβασίλευε δὲ τότε
 Λυκρῆδος τῶν Σκυρίων. πῆμα τῶν οὖν ἀφῆκε ἡρόμος,
 ἐξήτει τοὺς ἀρῶν ἀπολαβῶν, ὡς αὐτῶ καποικήσων. ἐνοιο δὲ
 φασὶ παρὰ τῶν αὐτὸν βοηθεῖν ὀπι τῶν Ἀθῆναιῶν. ὁ δὲ
 Λυκρῆδος, εἴτε δέσπας τῶν δὲ τῶν αἰσῶν, εἴτε τῶν Με-
 νεσθεῖ χρεὶς ἡρόμος, ὀπι τῶν ἀρετῶν τῶν ἀναγαγῶν αὐτὸν,
 ὡς ἐκείθεν ὀπι δέξων τοὺς ἀρῶν, ὡσε καὶ τῶν περὶ τῶν

A Nihil enim omnino victores, quam ut initia-
 rentur, postulauerunt : quod non minus quam
 Herculi propinquitas ipsis cum ciuitate interce-
 deret: quam obtinuerunt ab Aphidno adoptati,
 ut à Pyllo Hercules : atque honores assequuti
 diuinos sunt, Anaces dicti, vel ob factas inducias,
 quas ἀνοχάς Graeci vocant, vel ob curam & solici-
 tudinem, ne cui malum offerretur, quum esset
 intra muros tantus exercitus. Nam αἰακῶς ἔχον, di-
 cunt eos quibus cura vel tuitio alicuius incum-
 bat, & reges appellant fortassis inde ἀνοχάς. Sunt
 qui ob stellarum eorum apparitionem ferant An-
 nacas appellari: quod τὸ αἰῶ Attici ἀνέγκας id est su-
 pra, & ἀνέγκθεν τὸ ἀνωθεν id est supernè, vocent. Porro
 Thesei matrem captiuam Æthram perhibent La-
 cedæmonem abstractam, inde cum Helena Tro-
 iam, ac sequutam eam Helenam testari hisce ver-
 sibus Homerum,

Æthram Pitthei gnatam Clymeneng, venustam.
 Alii hunc versum notant & Munychi fabulam,
 quem ex Demophoonte à Laodice clam editum
 Ilii creuisse sub Æthra memotant. Nouam & di-
 uersam planè historiam refert de Æthra Istrus,
 in tertiodécimo libro rerum Atticarum, prodi à
 certis, Alexandrum Parin in Theffalia ab Achil-
 le & Patroclo pugna ad Sperchium amnem fu-
 sum fuisse, Hectorem Trezeniorum oppidum,
 quum id expugnasset, diripuisse, & Æthram illic
 depositam abduxisse. Verum id sanè quàm est ab-
 sonum. Quum verò Aidoneus Molossus Hercu-
 lem hospitio accepisset, & sermonem fortè intu-
 lisset de Theseo & Pirithoo, quæ suscepissent faci-
 nora & detecti quum fuissent, quid essent passi, tu-
 lit grauiter Hercules alterius turpem exitum, & al-
 terius periculum. Ac de Pirithoo quidem non pu-
 tauit operæpretium se facturum expostulando,
 verum hoc postulauit beneficii, ut concederet
 sibi Thesea. Annuente Aidoneo liberatus The-
 seus vinculis, Athenas est regressus, nondum pro-
 fus amicis eius oppressis. Ac quæcunque delu-
 bra antè sibi fuerant à ciuitate assignata, cuncta
 Herculi, quatuor demtis sacrauit, dixitque pro
 Theseis Heraclea, ut author Philochorus est. Sed
 quum mox pristino more intenderet imperare &
 præesse reipubl. in seditiones incurrit & motus.
 Quos verò infensos sibi reliquerat, quum com-
 perisset eos, præterquam quòd se odissent, in super-
 timorem abiecisse sui, & populum magna ex par-
 te animaduerteter peruersum, neque iam sine
 strepitu parentem sed blandè postulantem agi se-
 cum, conatus vim adhibere, factionibus est & se-
 ditionibus repressus. Demum rebus deploratis
 liberos in Eubceam clam ad Elephenora Chalco-
 dontis misit. Mox in Gargetto deuotis Athenien-
 sium capitibus, vbi nunc Araterion (quod vocant)
 est, in Scyron nauigauit : quòd amicitia ei cum
 incolis (ut arbitrabatur) & prædia paterna in illa
 essent insula. Obtinebat ea tempestate regnum
 in Scyriis Lycomedes. Ad hunc postquam se
 contulit, postulauit agros reddi sibi, quasi illic
 commoraturus. Aliqui eum autumant auxilium
 ab illo contra Athenienses flagitasse. At Lyco-
 medes, siue quòd gloriam tanti viri vereretur,
 siue ut studium suum probaret Menestheo, edu-
 xit in rupem eius agri, Thesea, tanquam inde præ-
 dia ei monstraturus, & de saxo præcipitatum

interemit. Nonnulli sua sponte ferunt prolapsam, cum à cæna in deambulando pro more suo offensusset. Atq; in præsentia quidem nemo vllâ habuit mortui rationem, sed regnavit Athenis Menestheus. Filii eius priuatam vitam agentes, Elephnora ad bellum Troianum secuti sunt. Defuncto illic Menestheo, reuersi regnum resumpserunt. Posterioribus seculis visum Atheniensibus est, cum aliis ex causis, honorem, vt heroi, Theseo tribuerent, tum milites, qui in acie Marathonica aduersus Medos steterunt, non pauci visi sunt, speciem in armis Thesei, ante signa conspicerent in barbaros erumpentem. Post bellum Medicum, Phædone archonte, consulentibus Apollinem Atheniensibus, respondit vates, vt reliquias Thesei colligerent, & collocata apud se seruantur honorifice. Erat vero & auferre illas & nosse conditorium, intricatum propter inhospitalitatem & feritatem incolentium barbarorum. Tandem Cimon, cum ei capta hac insula, vt in vita eius recensuimus, cupidus incessisset eruendi ossa illius, & aquila locum cliuosum ore (vti fama est) tondente, & fodiente vnguibus, diuina quadam sorte res animum eius subiret, aperuit locum. Reperti sunt magni corporis loculi, adiunctaque cuspide hastæ ænea cum ense. Hæc à Cimone in triremi sua deportata, ouantes Athenienses, eximia celebritate & sacrificiis, sicut reducem ad urbem exceperunt, ac media conditus est vrbe prope gymnasium quod nunc est. Est id perfrugium inuolabile feris & omnibus demissioribus, timentibusque potentiores: quod tutelarum Theseus atque auxiliarius fuisset, & benignè abiectorum accepisset preces. Sacrum maximum ei exhibent octauo die mensis Pyanepsionis. quo ex Creta rediit cum impuberibus. Attamen & aliorum mensium octauo quoque die colunt eum: vel quod primum ex Træzene octauo Hecatombæonis (vt memorie tradidit Diodorus Periegetes) appulisset, vel quod illi præcipuè hic numerus, qui ortus diceretur ex Neptuno, attribuendus esset: etenim Neptunum octauis celebrant. Numerus enim octenarius, qui tessera ex parti primus est, & primi quadrati geminus, propriam repræsentat stabilitatē & soliditatē virtutis illius dei quem Ασφάλιον id est Stabilientem, & Γαμήροχον quò terram coercet, cognomine dicunt.

A καὶ διέφθαρ. ἔνιοι δὲ ἀφ' ἑαυτῶν πεσεῖν φασὶ σφαλέντα μὲν δειπνον, ὡς περ εἰώθη, καὶ παῖδ' ἴδιτα. καὶ παρὰ τήν αὐτὴν μὲν ὁδοὺς ἔχον ἀπὸ λόγου ὁδοῦνα τεθηκός. ἀλλὰ τῶν μὲν Ἀθηναίων ἔβασίλευσε Μενεσθεύς. οἱ δὲ παῖδες ἰδιωθῶντες Ἐλεφνώσει σωεσθ' ἔτ' ἔσθ' αὐτοῖς Ἴλιον. ἔκθ' δὲ Μενεσθεύς ἀποθανόντος, ἐπὶ μελόντες αὐτοῖς τὴν βασιλείαν ἀνεκρυσσάτο. χρόνοι δὲ ὕστερον Ἀθηνάοις ἄλλα τε παρέστησι ὡς ἠρωα πικρῶν Ὀπεία, καὶ τῶν ἐν Μαραθῶνι παρὰ Μήδους μαχηθῶν, ἔδδξαν ὅτι ὀλίγοι φάσμα Ὀπείας ἐν ὅπλοις κηλοῦν παρὰ αὐτῶν, ὅτι τοῖς βαρβάροις φερόμενον. μὲν δὲ πᾶς Μηδικῆ, Φαίδωνος ἀρχόντος μεθ' ἑαυτοῦ τοῖς Ἀθηνάοις ἀνθ' ἑνὴ Πυθία τὰ Ὀπείας ἀναλαβὴν ὅσα, καὶ θεμῶν ἐπιμυς παρ' αὐτοῖς φυλάτῃν. ἡ δὲ καὶ λαβὴν ἀπορία, καὶ γνώνα τὸν πάρον, ἀμύξια καὶ χαλεπότητι τῶν ἐνοικιστῶν βαρβάρων. οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ Κίμων ἔλων τὴν ἴησον, (ὡς ἐν τοῖς παρὲς ἐκείνῃ γέγραπται) καὶ φιλοτιμούμενος ἔξ' ἀνδρῶν, ἀετῆ πῖνα τόπον βοιωτῶν κῆροντες (ὡς φασὶ) παρὰ σῶματι καὶ ἀφ' ἑλλοῖς τοῖς ἑνὸς, τῆς πῖνι τύχη συμφερόμενος, ἀέσκαψεν. ἀνέβη δὲ θῆκη τε μεγάλου σώματος, ἀχμῆ τε παρὰ χειρὸν χαλκῆ, καὶ ξίφος. κρημαθέντων δὲ τούτων ὑπὸ

C Κίμωνος ὅτι τῆς τειρήρας, ἠσθέντες οἱ Ἀθηνᾶοι πομπῶς τε λαμπαρῶν ἐδέξαντο καὶ θυσιῶν, ὡς περ αὐτὸν ἐπὶ μερῶν μενονεῖς ὁ ἄς. καὶ κείτῃ μὲν ἐν μέσῃ τῇ πόλει παρὰ τὸν γυμνάσιον. ἔστ' δὲ φύξιοι οἰκέτας καὶ πᾶσι τοῖς ταπεινότεροις καὶ δεδίοσι κρείττονας, ὡς καὶ τῶ Ὀπείας παρὰ σαλικῶν πῖνος καὶ βοηθῆκος γυμνασίου, καὶ παρὰ δεχομένου φιλομαθροῦς τῶ τῶ ταπεινότερων δεήσεις. θυσιῶν δὲ ποιούσιν αὐτὰ τὴν μεγίστην ὀγδοῆ Γυαυεψῶνος, ἐν ἣ μὲν τῶν ἠθέων ἐκ Κρήτης ἐπὶ μετῆλθεν. οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ὀδῶν πῖσιν αὐτὸν, ἢ ἀφ' ἑ παρὰ τὸν ἐκ Τριζιῶνος ἀφικέσθ' τῇ

D ὀγδοῆ τῶ Ἐκατομβῶνος, ὡς ἰσόρηκε Διόδωρος ὁ παλαιῶν τῆς ἢ νομίζοντες ἑτέρου μάλλον ἐκείνῃ παρὰ σῆκιν τὸν ἀειθρὸν τῶτον, ἐκ Ποσειδῶνος γεγενῆσαι λεγόμενον. καὶ γὰρ Ποσειδῶνα τῶν ὀγδῶν ἠμῶν. ἢ γὰρ ὀγδῶν, κύβος ἀπὸ ἀρηίου παρὰ τὸ οὐσα, καὶ τῶ παρὰ τῶ τετραγώνου διπλασία, ὁ μόνιμον καὶ διεκνήθον οἰκίον ἔχῃ τῆς τῶ θεοῦ διυάμεως, ὃν Ἀσφάλιον καὶ Γαμήροχον παρὰ νομομάζομεν.

P L V T A R C H I
Romulus.

ROMENS Romæ nomen, quod gloria est apud omnes gentes decantatum, haud conuenit inter scriptores, à quo vrbs & qua de causa inuenerit. Sed Pelsagos, quum maiorem partem percurlassent orbis, plurimasq; deuiciffent nationes, eam oram quidam authores sunt tenuisse, atque ex suo in armis robore, quod ῥώμῳ Græci vocant, urbem Romam dixisse. Alii, captam Troia, nonnullos profugos, quum naues essent nacti, ad Hetruriam vi ventorum expulsos, circa Tyberim amnem anchoras iecisse:

Π Λ Ο Υ Τ Α Ρ Χ Ο Υ
Rōmulus.

Ο μέγα τῆς Ῥώμης ὄνομα, καὶ δόξη ἀφ' ἑ πρώτων ἀνδρῶν κερκρηκός, ἀφ' ὅπου καὶ δι' ἡμῶν ἀπῆλθ' τῇ πόλει γεγενῆσαι, οὐχ ὡμολόγηται παρὰ τοῖς συγγραφοῦσιν, ἀλλ' οἱ μὲν, Γελαστροῖς ὅτι πλείστα τῆς οἰκουμένης πλανηθέντας, ἀνδρῶν τὸν πλείστων κερκῆσαντας, αὐτοῖσι κερκῆσαντας, καὶ ἀφ' ἑ τὴν ἐν τοῖς ὅπλοις ῥώμῳ, οὕτως ὀνομάσθαι τὴν πόλιν. οἱ δὲ, Τριγῶν ἀλισκομένης, ἀφ' ἑ φερόμενος ἐπίοις καὶ πλοίοις ἐπιπυκνῶντας, ὑπὸ πῖνι μῶν τῇ Τυρρῶνιᾳ παρὰ πεσεῖν φερόμενος, καὶ παρὰ τὸν Θύμβριν ποταμὸν ὀρμίσασθαι.

quidam in historia quam scripsit de rebus Italicis, retulit. Cæterum receptissimæ historiae & à plurimis approbatæ, Peparethius Diocles præcipua quæque, princeps apud Græcos edidit, quæ in ple- risque Fabius Pictor sequitur. Et quanquam hic quoque variant, ut breuibus tamen absolvam, illa huiuscemodi est. Ex Æneæ posteris, quæ Albæ regna- runt, ad duos fratres regnum deuenit, Numitorem & Amulium. Vniuerso patrimonio ab Amulio in fortes diuiso duas, regnoque cum pecunia & ad- uecto Troia Thesauro comparato, sumpsit regnū Numitor. Amulii cum essent ex argento quam Numitoris ampliores opes, facile eū regno exuit: eiusque filiam, quo perpetuo calibatu & virgini- tate liber ab huius partu foret, Vestæ sacerdotem legat, quam Iliam alii vocant, alii Ream: sunt & qui Syluiam. Non multo post deprehenditur con- tra Virginum Vestalium legem prægnans. Ne vl- timo supplicio afficeretur, regis filia à patre preci- bus Antho obtinuit: in custodiam tamen, ne in- scio Amulio pareret, data est & remota ab homi- num consortio. Illa gemellos edidit mira corporis proceritate & specie. Qua re magis Amulius com- motus imperat ministro ut eos exponat. Huic Fau- stulo quidem nomen: alii non huic, verum ei qui hos sustulit fuisse tradunt. Minister infantes im- posuit alueo, atque expositurus eos descendit ad fluuium. quem inflatum cum cerneret & rapidū, non est ausus accedere, sed ad proxima ripæ expo- sitis, recessit. Fluuius euagato, suscipiens alueum a- luuius, & leniter subuehens in loco destituit satis molli, Cermanum vocant nunc, quondam mea opinione Germanum à fratribus. Erat iuxta ficus quam Ruminalem dicebant, ut multorum est opi- nio, à Romulo: vel quia pecora ruminantia illic captabant umbram, vel, quod maxime probatur, propter puerorum lactationem. Mammam enim vocabant Rumam præsci, & deam infantium edu- cationis præsidem Rumiliam dicunt, eique sacri- ficium faciunt absque vino, in quo lac libant. Ad pueros ibi iacentes lupam tradunt lactantem cur- sum flexisse, & Picum Martium nutriendis & ser- uandis præsto fuisse. Marti ea animalia sacra ha- bentur. Picum Martiū præcipuo honore veneran- tur Latini. unde puerperæ maior habita fides ex Marte peperisse se asseueranti. Quamuis dece- ptam ferant ab Amulio, qui armatus eam stupra- uerat, in eam opinionem venisse. Sunt qui ferant nutricis nomen ex vocis ambiguitate fabulæ lo- cum dedisse. Lupas enim Latini præter notam significationem etiam vocabant eas quæ corpus vulgabant: cuiuscemodi Faustuli uxorem pue- rorum nutriti fuisse Accam Laurentiam nomi- ne. Huic etiam sacra Romani faciunt, & men- se Aprili flamen Martialis libat, Laurentialia vocant festum. Alteram item colunt Lauren- tiam ex causa huiuscemodi. Herculis ædituus forte ocii fallendi causa, alea cum Deo ludere statuit hac lege, si vicisset, ut ille quippiam si- bi conferret doni: victus ut deo ipse lautum epu- lum & concubitum præberet formosæ mulie- ris. In hanc legem, iacit pro Deo, inde pro se.

Α πρὸς ἰσορείαν Ἰταλικῶν σὺν τῷ βασιλευμένῳ, εἶρηκε. τὸ δὲ πρῶτον ἐ-
 χροῦτος λόγῳ μάλιστα καὶ πλείστοις μάρτυρας, τὰ μὲν κλειώ-
 τατα παρθένου εἰς τοὺς Ἕλληνας ὄξεδωκε Διοκλῆς Πεπαρή-
 ριος, ὃ καὶ Φάβιος Πικτωρ ἐν τοῖς πλείστοις ἐπηκολύθησε.
 γεγῆνασι δὲ καὶ πρὸς τούτων ἔπεσι διαφοραὶ τύπων δὲ εἰρήνη,
 ποιούτος ὅτι τῶν ἀπὸ Αἰνείδου γεγῆνοτων ἐν Ἀλβη βασιλείῳ
 εἰς ἀδελφοὺς δύο, Νομήτορα καὶ Ἀμούλιον, ἢ ὄξεδωκε κα-
 θῆκεν. Ἀμούλιος δὲ νειμόμενος τὰ πρῶτα δίχα, τῆ βασιλείᾳ
 τὰ χεῖρα καὶ τὸν ἐκ Τροίας χρηματιστῆρα χρυσὸν ἀπὸ πρῶ-
 τῆτος, εἴλετο τὴν βασιλείαν ὁ Νομήτωρ. ἔχων οὖν ὁ Ἀ-
 μούλιος τὰ χεῖρα, καὶ πλέον ἀπὸ αὐτῶν διωάμενος τὸ
 Νομήτορος, τὴν τε βασιλείαν ἀφείλετο ῥαδίως, καὶ φοβέ-
 μενος ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς ἡμέραται παῖδας, ἰέρειαν τῆς
 Ἑστίας ἀπέδειξεν, ἀγαμον καὶ παρθέον αἰεὶ βιωσομένην
 ταύτην οἰκίῳ, Ἰλίαν, οἱ δὲ, Ῥέαν, οἱ δὲ, Σιλβίαν ὀνομά-
 ζουσι. Φωρεῖται δὲ μετ' οὐπολιῶν χρόνον κούδσα πρὸς τὸν
 καθεστῶτα τῆς Ἑστίας νόμον, καὶ ὁ μὲν αἰήκετα μὴ παθεῖν
 αὐτῶν, ἢ τὴν βασιλείαν θυγατρὶ Ἀιθῶ παρητήσατο, δεη-
 θεῖσα τὴν πατρὸς· εἶρηκε δὲ, καὶ διαγταν εἶχεν ἀνεπίμικτον,
 ὅπως μὴ λάθῃ τεχούσα τὸν Ἀμούλιον. ἔτεκε δὲ δύο παῖδας
 ἑσφραγίστας μετὰ καλλί. δι' ὃ καὶ μάλλον ὁ Ἀμούλιος
 φοβηθεὶς ἐκέλευσεν αὐτοὺς ὑπερητίω λαβόντα ῥίψαι.
 τῶτον ἔνοιον Φαισῦλον ὀνομάζεσθαι λέγουσιν, οἱ δὲ οὐ τῶτον,
 ἀλλὰ τὸν ἀνελάμενον. ἐν τῷ χρόνῳ οὖν εἰς σκάφιον τὰ βρέφη,
 κατέβη μὲν ἐπὶ τὸν ποταμὸν, ὡς ῥίψων, ἰδὼν δὲ καπνόντα
 πολλῶν ῥόμα καὶ τραχυόμενον, ἔδεισε προσελθῆναι. ἐγγὺς
 δὲ τῆς ὄρῃς καταβῆς, ἀπηλλάσσετο. τὸ δὲ ποταμοῦ κατα-
 κλύζοντος, ἢ πλημμύρα τὴν σκάφιον ὑπολαβούσα καὶ
 μετεωρίσασα παρὰ τὸν ποταμὸν, κατέβη εἰς χεῖρον ἐπιεικῶς
 μαλακὸν, ὃν ἠὲ Κερμερόν καλοῦσι, πάλαι δὲ Γερμερόν,
 ὡς ἔοικεν· ὅτι καὶ τῶν ἀδελφῶν, Γερμανοὺς ὀνομάζουσιν. αὐ-
 τὸν δὲ πλησίον ἐρενός, ὃν Ῥωμινάλιον ἐκάλεσαν, ἢ ἀπὸ τὸν
 Ῥωμύλον (ὡς οἱ πολλοὶ νομίζουσι) ἢ ἀπὸ τὸν μηρουκί-
 ομεν τῶν θρεμμάτων ἐκεῖ ἀπὸ τὴν σκιά ἐκ δὲ ζεῖν, ἢ
 μάλιστα ἀπὸ τὸν βρεφῶν θηλασμόν, ὅτι τὴν τε θηλίαν ῥέ-
 μα ὀνομάζον οἱ παλαιοί, καὶ τὸν πῖνα τῆς ἐκ τῆς τῆς
 νηπίων ἐπιμελέσθαι δοχούσαν, ὀνομάζουσι Ῥωμύλιαν, καὶ
 ἡύουσι αὐτῆ νηφάλια, καὶ γάλα τοῖς ἰεροῖς ἐπιπείνουσιν.
 ἐκ ταῦτα δὲ τοῖς βρέφεσι κειμήλοις τὴν τε λύκωναν ἰσοροῦσα
 θηλαζομένη, καὶ δρυοκλάπῃ πῖνα παρῆναι στυγεκτρέφον-
 τα καὶ φυλάττοντα. νομίζεται δὲ Ἄρεος ἰερεὶ τὰ ζῶα· τὸν δὲ
 δρυοκλάπῃ καὶ ἀφροερόντως Λατῆνοι σέβονται καὶ τιμῶ-
 σιν. ὅθεν οὐχ ἦκετα πρῶτον ἔχεν ἢ τεχούσα τὰ βρέφη, τέκεν δὲ
 Ἄρεος φάσκουσα. καὶ τοῖς τῶν πατρῶν αὐτῶν ὄξεδωκε παρητήσαν
 λέγουσιν, ὑπὸ τῶ Ἀμούλιου ὄξεδωκε παρητήσαν, ἐν ὅποις
 ἐπιφανέντος αὐτῆ καὶ σὺν δραπετῶντος. οἱ καὶ, τοῖς ὄξεδωκε τῶ
 φε δὲ ἀμφιβολίῳ ἐπὶ τὸ μὲν ὄξεδωκε ἐκ τῆς τῆς φήμης πα-
 ραχρῆν. λούπας γὰρ ἐκάλεσαν οἱ Λατῆνοι τὴν θηλίαν τὰς λυ-
 κῆνας, καὶ τὴν γυναικῶν τὰς ἐταροῦσας. εἶ δὲ τὸν τοῖς αὐτῶν τῶ
 Φαισῦλου γυναικῆ τῶ τὰ βρέφη θρέψαντος, Ἄκταν Λα-
 ρεντίας ὀνομα. ταύτη δὲ καὶ ἡύουσι Ῥωμῆοι, καὶ χάς ἐπιφέρει
 τῶ Ἀριλλίου μῦθος αὐτῆ ὁ δὲ Ἄρεος ἰερεὶς, καὶ Λαρεντίας
 καλοῦσι τὸν ἑορτῶν. ἐπέσαν δὲ τιμῶσι Λαρεντίας ὄξεδωκε
 ποιούσης· ὁ νεώτερος τῶ Ἡρακλέους ἀλύων (ὡς ἔοικεν) ὑπὸ

χολῆς προσέτετο πρὸς τὸν θεὸν ἀνακαθίσθαι, ὑπερῶν ὅτι νικήσας μὲν αὐτὸς, ἔξει τὴν πρὸς τὸν θεὸν χρυσόν·

ἠτήθει δὲ τὰς ἑαυτοῦ περὶ αὐτὸν παρέξει, καὶ γυναι-
 κα κελύου σιωναπαυσαμύριον. ὅτι τούτοις, τὰς μὲν ἑαυ-
 τῶν θεοῦ τίθει, τὰς δὲ ἑαυτῶν αὐτῶν ψίφοις, ἀεφάνη νικαίμνος.
 ὅστω θετεῖν δὲ βυλάμνος, καὶ διχαδὴν ἐμμένειν τοῖς ὀρεαδεί-
 σι, δεῖπνόν τε τῶν θεῶν παρεσκόλασε, καὶ τὴν Λαρεντίαν οὐ-
 σαν ὠρεαίαν, οὐ πῶ δὲ ὅτι φαῖν ἠματωσάμνος, εἰσίασεν ἐν
 τῶν ἱερῶν κλίβω ἑποφορέσας. καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον σιωνεῖρ-
 ξεν, ὡς δὴ τῶν θεῶν ἕξοντος αὐτῶν. καὶ μὲν τοὶ καὶ τὸν θεὸν ἐν-
 τυχεῖν λέγεται τῆ γυναικί, καὶ κελύου βαδίζον ἐώθεν ἐ-
 πί τὴν ἀρεθῆν, καὶ τὸν ἀπλωτήσαντα ὡρεθον, ἀσασα-
 μύριον ποιείσασα φίλον. ἀπήτησεν οὖν αὐτῆ τῶν πολιτῶν ἀ-
 νήρ ἠλικίας τε πόρρω ἠκων, καὶ σιωνελοχῶς οἰσάσασα ἰκαίμ-
 ἀπασ ἡ καὶ βεβωκῶς αὐτῶν γυναικῶς, ὄνομα Ταρρούπιος.
 οὗτ' ἐγὼ τὴν Λαρεντίαν, καὶ ἠγάπησε, καὶ τελευτῶν ἀπέ-
 λιπε κληρονόμον ὅτι πολλοῖς καὶ κελύου κτήμασιν, ὧν ἐ-
 κείνη τὰ πλείστα τῶν δῆμων καὶ ἀφ' ἀφῆσας ἔδωκε. λέγεται δὲ
 αὐτῶν ἐνδοξον οὐσαν ἠδὴ, καὶ θεοφιλήνομιζομύριον, ἀφῆν
 ἡμέσασα πᾶσι πύτον τὸν τόπον ἐν ᾧ καὶ τὴν ὡρεθῆσαν
 ἐκείνῳ Λαρεντίαν κείσασα. κελύεται δὲ νῦν ὁ τόπος Βή-
 λαυρον, ὅτι τῶν ποταμῶν πολλαίς ἑαυτῶν χρομύς, διεπερα-
 οῦντο πορθμίαις καὶ τῶν το χωεῖον εἰς ἀρεθῆν. τὴν δὲ
 πορθμίαν, βηλωτῆσαν κελύουσιν. ἐνίοι δὲ λέγουσι τὴν εἰς
 τὸν ἵπποδρομον φέρουσαι δὲ ἀρεθῆσαν παρῶν ἰσίοις καὶ ἑα-
 πετανύσασα τοῖς τὴν ἡσασα παρῶν ἑαυτῶν, ἐντευθεν ἀρχομύς.
 Ρωμαῖσι δὲ τῶν ἰσίων βῆλον ὀνομάζουσι. δὲ τῶν μὲν ἑαυ-
 πμάς ἠδὲ τῶν Λαρεντία πᾶσι Ρωμαίοις. τὰ δὲ βρέφη
 Φαγύλος Ἀμουλίου συφορῶς ἀεῖλετο λαθῶν ἀπῶν
 ὡς δὲ ἐνίοι φασι τῶν εἰκότων ἐχόμνοι μάλλον, εἰδότες τοῦ
 Νομήπερος καὶ συζηρησιῶτος ἑσφῆς κρύφα τοῖς τρέ-
 φοῖσι. καὶ γράμματῶν λέγονται καὶ ἑαυτῶν μάρτυρεῖν οἱ
 παῖδες εἰς Γαβίοις χρομύς, ὅσα χρομύς τῶν γερῶν ἑαυ-
 κληδύσασα δὲ καὶ τούτοις ἀπὸ τῆς θηλῆς ἰσορῶσι Ρωμύ-
 λον καὶ Ρῶμον, ὅτι θηλάζοντες ὡφῆσαν τῶν θηλείων. ἡ μὲν
 οὖν ὡς τοῖς σώμασιν ἀγῆρεια, καὶ νηπίων ὄντων ἀγῆρ
 φαμε μεγέθη καὶ ἰδέα τὴν φύσιν. αὐξομνοὶ δὲ, θυμοφδεῖς
 ἦσαν ἀμφοτέρω καὶ ἀνδράδεις, καὶ φρονημάτῶν πᾶσι
 φαινόμνα δεινά, καὶ τὸν μὲν ὅλως ἀνέκπληκτον ἔχοντες
 ὁ δὲ Ρωμύλος γνῶμη τε χρομύς μάλλον ἔδωκε, καὶ πο-
 λιτικῶν ἔχον σιωνεῖν, ἐν ταῖς πᾶσι νομαῖς καὶ κληθῆσας
 πᾶσι τοῖς γῆνιῶν ἑαυτῶν ἐπιμιζῆσας, πολλῶν ἑαυτῶν παρῶν
 κατανόσασα ἠγεμονικῶν μάλλον ἢ πειταρχικῶν φύσει γερ-
 νόπος. δὲ τοῖς μὲν ὀμοφύλοισι ἢ ἑαυτῶν πᾶσι φρομύς
 ἦσαν, ὅτι σάτας δὲ καὶ δίοποις βασιλικῶν καὶ ἀγῆρ-
 χας, ὡς μηδὲν αὐτῶν ἀρεθῆ ἀφῆσας, ἑαυτῶν φρομύ-
 τες, οὐτ' ἀπειλῆς ἐφρομύς, οὐτε ὀργῆς. ἐχῶντο δὲ ἀφῆ-
 τεύσασα καὶ διατάσασα ἐλθῆσας, ἐ τὴν ἑαυτῶν ἐλθῆσας
 ἠγῆρ καὶ τὴν ἀπῶν, ἀλλὰ γυμνάσια καὶ θῆρας καὶ
 δρόμοις, καὶ τῶν λησῶν ἀλέξασασα, καὶ κελύου ἐλεῖν, καὶ
 βίας ἕξελεῖσασα τοῖς ἀδικουμύς. ἠδὲ δὲ ἀφῆ τῶν πᾶσι ἑαυ-
 τοῖ. χρομύς δὲ πᾶσι πᾶσι τοῖς Νομήπερος βουκόλοισι τοῖς
 Ἀμουλῶν ἀφῆσας, καὶ βοσκημάτων ἐλάσασα οὐκ ἀ-
 ναχόμνοι, σιωνεῖσασα μὲν αὐτοῖς καὶ τρέπονται, ἀπῶν τῶν
 Νομήπερος, ὡλιγῶν σιωνεῖσασα δὲ καὶ πᾶσι φρομύς πολλοῖς μὲν ἀπῶν, πολλοῖς δὲ δούλοισι, ἀφῆσασα ἀπῶν
 σαπικῶν καὶ φρομύς ἀφῆσασα ἐνδιδόντες. τῶν Ρωμύλῶν πᾶσι πᾶσι ἀπῶν ἀπῶν (καὶ γὰρ ἑαυτῶν φιλο-
 γύτης καὶ μάρτυρες) οἱ τῶν Νομήπερος βοτῆρες τῶν Ρῶμων μετ' ὀλίγον βαδίζοντι πᾶσι φρομύς ἐμῶν.

A Victus cum stare pactis, & conditioni vellet con-
 uentæ satisfacere: cenam Deo instruxit, Laurentiamque formosam puellam nondum famosam mercede pactus, inuitauit. Lectum ei stranit in templo, qua ut Deus potiretur, eo in loco conclusit illam. Fama tenet Herculem cum puella congressum, iussisse ei ad forum mane se conferret, & in quem incidisset primum, eum osculo dato amicitia sibi iungeret. Occurrit ei quidam ex ciuibus magno natu & opulentus Terrutius, liberis orbis, qui haectenus atatem in cælibatu egerat. Hic Laurentiam complexus est ac dilexit, multorumque & lautorum prædiorum reliquit moriens hæredem, quæ illa plæraq; populo legauit. Hæc cum iam celebri nomine esset atq; à Deo dilecta, traditur ex hominum ablata conspectu, quo loco prior Laurentia humata est. Velabrum nunc vocant ex eo, quod in crebris fluuii exundationibus traiectus eo loco in forum esset. Traiectum velaturam vocant. Alii deducunt à velo: quod qui munus populo exhibent, inde velis viam, quæ à foro fert in in circum maximum, adumbrent. Hac de causa Laurentia altera apud Romanos colitur. Faustulus infantes, regius subulcus, clā omnibus sustulit. Alii veritati consona magis referunt, conscio Numitore, & alimenta suppeditante secreto nutritiis, pueros literis omnique liberali disciplina Gabiis institutos: qui tradunt præterea, quia fugentes visi essent lupam, à papilla Romulum & Remum vocatos. Horum ilico in prima etiam ætate corporis præstantia indolem ex proceritate & forma ostendit: & quum adolescerent, acres ambo & fortes, atque ad obiecta pericula magnanimi fuerunt planeque intrepidi. Romulus tamen præcellentior consilio & ciuili prudentia habebatur, in pascendo venandoque, vicinis quibuscum haberet commercium, magnam de se opinionem præbens, ad imperandum se quam ad parendum natum potius esse. Itaque popularibus & humilioribus grati esse, villicos regios, procuratores & pecoris magistratos, vt nihilo se præcellentiores contemnere, nec minis eorum inoueri vel ira: in sermonibus & studiis liberalibus frequentes esse, ab otio & inertia, vt re sordida, abhorrentes: amplecti autem labores, venationem, cursus: facere in latrones impetum, & afflictos ab iniuria vindicare. Hinc adolescentibus magnum nomen. Exorta aliquando inter Numitoris & Amulii pastores contentione, pecoribusque abactis à Numitoris bubulcis, non tulerunt eam iniuriam, sed ceciderunt eos & in fugam verterunt, exueruntque magna ex parte præda, nihil Numitoris morati indignationem. Gregem inde inopum & feruorum cogunt recipiuntque, vt res iis autoribus spectare ad defectionem & audax facinus videretur. Quum esset autem sacrificandi & augurandi Romulus studiosus, eo forte in sacrificio occupato, inuadunt Numitoris pastores iter cum paruo comitatu facientem Remum.

Dum ictus & vulnera vtrunque inferuntur, vincunt Numitoris pastores, ac Remum capiunt. Raptum ad se & accusatum Numitor, quia iram verrebatur fratris, ipse non puniuit, sed profectus ad illum, vltionem postulauit, qui frater esset regis, violatus ab ipsius famulis. Rei indignitas quum etiam Albanos motos eius dignitate afficeret, adductus est Amulius, vt Remū fratri ad supplicium dederet. Adolescente domum ducto, corporis eximiam præter cæteros speciem & robur miratus, simul animaduersa in vultu audacia & confidentia animi, imperterritaq; & inuicta præfenti periculo constantia: facta deinde & gesta eius audiens, eaque cum corpore & animo comparans, ad caput magnarum rerum, Deo haud dubio imprimis præfente & autore perducitur: ac studio veritatis, forte fortuna rogauit, qui sit quæue eius origo, comique alloquio & humano intuitu spem cum fiducia dat. Ille intrepide, Nihil (inquit) te celabo: namque regio animo magis mihi videris quam Amulius esse, qui ante audias & quæras quam damnes: ille dedit inauditos. Primum regis ministrorum Faustuli & Laurentiæ filios credidimus nos: gemini sumus. Verum vt accusati apud te sumus & calumnia circumuenti, de vita vt periclitemur, mira de nobis intelligimus. Certane sint, præfens apparet periculum decreturum. Conceptum nostrum prodigiosum accipimus, iucunabula & lactationem infantium etiam magis nouam. Aues enim & feræ, quibus obiecti eramus, imprimis lupa & picus Martius, quum ad magnum fluuium in alueo iaceremus, minutis cibariis nos nutrierunt. Exstat alueus & saluus est, æneis vinculis circumductus, literis inscriptus exolefcentibus, quæ parentibus essent interitus nostri inutilia indicia. Numitoris ad verba & ætatem ex facie elucentem, tempus comparantis blanda spes animum tetigit, subiitque cura quemadmodum cum filia, quæ in arcta adhuc detinebatur custodia, remotis arbitris ageret de his. At Faustulus, vt captum Remum & deditum accepit, Romuli implorat opem, eiq; tandē veram originem ipsius aperit, quam obscure ante & obiter hæctenus indicauerat, quatenus illis (si animum aduerterent) animos facere posset. Simul temporis necessitate festinabundus & percussus, cum alueo contendit ad Numitorem. Venit autem in suspicionem regiæ ad portam stationi: & quum oculos in eum intenderent, atq; ille trepidaret ad interrogata, detectus est quem pallio operuerat alueus. Erat forte inter eos quidam ex illis qui proiciendos acceperant pueros, & exponendis interfuerant. Hic vt alueū aspexit, agnouit eum ex forma & literis, remq; suspitione attigit, quam non neglexit, sed aperuit regi, & ad quæstionem vocauit. Tantis & tam multis circumuentus periculis, non omnino Faustulus infractus stetit, neq; omnia tamen expressa ei fuisse. Pueros ergo esse fatetur superstites, sed procul Alba pascere. Alueum se ad lliam ferre, quæ & certiore de liberis spem videre, & contrectare eum sæpe cupierat. Id quod vsu venire perplexis solet, & illis qui metum vel iram in consilium adhibent,

A
 B
 C
 D
 E
 F

ἢ ἡμιόμοι πλῆθον καὶ τετυμμάτων ἐν ἀμφοτέροις, ἐκρέτησαν οἱ τῆ Νομήτορος, καὶ στυγέρον ζῶντα τὸν Ρώμον. ἀναρξέντος οὖν αὐτῶ πρὸς τὸν Νομήτορα, καὶ κατηγγρηγέντος, αὐτὸς μὲν οὐκ ἐκόλασε, χαλεπὸν ὄντα δεδιώς τὸν ἀδελφόν, ἐλθὼν δὲ πρὸς ἐκείνον, εἰδὲτο τυχεῖν δίκης, ἀδελφὸς ὢν καὶ κατ' ἐπισημῶς ὑπὸ οἴκῳ ἐκείνου βασιλέως ὄντος. στυγαγρακπιώτων δὲ τῶν ἐν Ἀλβῇ, καὶ διὰ πάσαις οἰομένων τὸν αἶδρα παρ' Ἀξίαν, κληθεὶς ὁ Ἀμούλιος αὐτῶν πρὸς δίδωσι τῶ Νομήτορι τὸν Ράμον, ὅπως ἐλθοῖτο χρῆσαι αὐτῶν πρὸς ἀδελφῶν δὲ ἐκείνος ὡς ἤκεν οἴκαδε, θαυμάζων μὲν ἀπὸ τοῦ σώματος τὴν νεαλίσκην, ὑπερφέροντα μὲν ἢ καὶ βίωσιν πύλας, ἐν ἑσθῶν δὲ τῶν πρὸς αὐτῶν ὅτι παρὰ λέον καὶ ἰταμόν τῆς ψυχῆς, ἀδούλωτοι καὶ ἀπαρῆς ὑπὸ τῶν παρόντων, ἔργα δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς ἀξίους ὁμοία τοῖς βλεπομένοις ἀκούων, ὅτι μέγιστοι, (ὡς εἴοικε) θεοῦ συμπαροῦτος καὶ σωεπιθέτητος ἄρχαίς μεγάλων τετυμμάτων, ἀπὸ μύθου, ὅτι τῆς αὐτῆς ἀληθείας, ἀνέκρινεν ὅστις εἴη καὶ ὅπως ἤνοιτο, φωνῆ τε πρὸς αὐτῶν καὶ φιλανδρῶν βλέμματι πίστιν αὐτῶν μετ' ἐλπίδος ἐσίδουσι. ὁ δὲ παρὰ ἑλθὼν, Ἀλλ' ὅθεν ἀποκρῦψομεν σε, καὶ γὰρ εἶ) δοκεῖς Ἀμούλιου βασιλικώτερος· ἀκούεις γὰρ καὶ ἀνακρίνεις παρὶν ἢ καὶ χυλάζειν, ὁ δὲ ἀκρίτους ἐκ δίδωσι. πρὸς τὴν μὲν ἑαυτοῦ οἴκη τῶν βασιλέως Φαισῦλου καὶ Λαρεντίας ἠπιστάμεθα παῖδας· (ἐσθῶν δὲ δίδυμοι) ἡμιόμοι δὲ ἐν αἰτία πρὸς σε, καὶ ἀξιοβουλαῖς, καὶ τοῖς πρὸς ψυχῆς ἀγῶνι, ἀκούομεν μέγιστα πρὸς αὐτῶν· εἰ δὲ πιστὰ, κρίνεις εἴοικε καὶ ὁ κίνδυνος. γρηναὶ μὲν γὰρ ἡμῶν ἀπὸ ῥῆθι λέγονται, ῥοφαὶ δὲ καὶ ἡδυνήσεις ἀποπώτεροι νεογῶν, οἷς ἐρρίφημεν οἰωνοῖς καὶ θηείοις, ὑπὸ τούτων τρεφόμενοι, μαστῶ λυγρῆς καὶ δροσυχάλου ψαμίσμασιν, ἐν σκάφῃ πρὶν κείμενοι πρὸς τὸν μίγαν ποταμόν. ἐστὶ δὲ ἡ σκάφη, καὶ σώζεται χαλκῶς ὑποζώμασι, γραμμάτων ἀμυδρῶν ἐγκεχαραγμένων· ἀνῆνοιτ' αὖ ὑπερὶ ἴσως αἰωφελῆ γυναικῶν, τοῖς τοκεῦσιν ἡμῶν ἀπολομένων. ὁ μὲν οὖν Νομήτωρ, ἐκ τε τῶν λόγων τούτων, καὶ πρὸς τὴν ὄψιν εἰκάζων τὸν γέροντα, οὐκ ἔφυγε τὴν ἐλπίδα σάφην, ἀλλ' ἐφρόνησεν ὅπως τῆς θυγατρὸς πρὸς τούτων κρύφα σὺν ἡμιόμοις φράσειεν. (ἐφρουρεῖτο γὰρ ἐπικρατεῖς) ὁ δὲ Φαισῦλος ἀκούσας τὴν τε σύλληψιν τῆς Ρώμης καὶ τὴν πρὸς αὐτῶν, τὸν μὲν Ρωμύλον ἤξιος βοηθεῖν, τότε σαφῶς διδάξας πρὸς τῆς γρηναίας πρὸς τὴν ὑπερῆτο, καὶ παρεδήλασεν ὅσον πρὸς ἑσθῶν, μὴ μικρὸν φρονεῖν. αὐτὸς δὲ τὴν σκάφην κρημίζων ἐχώρει πρὸς τὸν Νομήτορα, σπουδῆς καὶ δέους μετὸς ὢν ἀξίον τὸν κρημνίσαν. ὑποψίασεν οὖν τοῖς πύλας φρεσῶν τῆς βασιλέως παρῶν, καὶ ὑφορώμενος ὑπὸ αὐτῶν, καὶ ὑπερῆτος πρὸς τῶν ἀνακρίσεως, οὐκ ἔλαθε τὴν σκάφην τῶν χλαμυδῶν περικαλύπτων. ἡ δὲ πρὸς αὐτοῖς ἀπὸ τυχεῖς τῶν παῖδων εἰς ῥίψαν λαβόντων, καὶ γρηναίων πρὸς τὴν ἐκθεσιν. οὐκ ἴδων τὴν σκάφην τότε, καὶ γρηναίας τῆς κατασθῆν καὶ τοῖς γραμμασιν, ἐτυχεῖν ὑπονοῖα τῆς ὄντος· καὶ οὐ παρημέλησεν, ἀλλὰ φράσας τὸ πρὸς τῶν βασιλέως, κατέστησεν εἰς ἑλθῶν. ἐστὶ δὲ πολλὰς καὶ μεγάλας ἀνάγκαις ὁ Φαισῦλος οὐτ' ἀπῆτον ἑαυτὸν διεφύλαξεν, οὐτε πρὸς τῶν οὐκ ἐλαθεῖς, σὺν ἑσθῶν ὡμολόγησε τοῖς παῖδας, εἶ) δ' ἀποθεν τῆς Ἀλβῆς ἔφη νέμοντας· αὐτὸς δὲ τῆς πρὸς τῆς Ἰλίας φέρων βαδίζειν, πολλάκις ἰδεῖν καὶ λίγην, ἐπ' ἐλπίδι βεβαωτέρῃ τῶν τέκνων, προσήσασαν. ὁ δὲ οὖν οἱ ὑπερῆτος καὶ μὲν δέους ἢ πρὸς ὀργῶν πρὸς αὐτῶν ὅπως ὅπως ὅπως παρῶν

τέρῃ τῶν τέκνων, προσήσασαν. ὁ δὲ οὖν οἱ ὑπερῆτος καὶ μὲν δέους ἢ πρὸς ὀργῶν πρὸς αὐτῶν ὅπως ὅπως ὅπως παρῶν

σιωπέσει παρὲν τὸν Ἀμουλίον. αἰδρα γὰρ ἄλλη τε χρεῖσιν
καὶ Ἐ Νομήτορος φίλον ἔστω ἀουδῆς ἐπέμψε, Διαφυτέ-
δαμ Ἐ Νομήτορος κελεύσας εἴτις ἦκει λόγος εἰς αὐτὸν ὑπὸ
τῆς παιδῶν, ὡς παρὲν ἡμιόλων. ἀφικόμενος οὖν ὁ αἰδρα-
πος, καὶ θεασάμενος ὅσον οὐκ ἔστιν ἰσχυρὰν ἐποίη-
σε τῆς ἐλπίδος, καὶ παρεκείλευτο τῆς παραγμάτων ὀ-
ξέως ἀπὸ λαμβάνεσθαι καὶ σιωπῆν ἀδύνατον ἦδη καὶ σιωπῆσαι
τεν. ὁ δὲ χαρὸς ὁδὸν βελομενῶν οὐκ εἶναι παρῆγεν ὁ γὰρ Ρωμύ-
λος ἐγγὺς ἦν ἦδη, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐξέτερον ὅσα ὀλίγη τῆς πο-
λιτῶν μίσει καὶ φόβῳ τῆς Ἀμουλίου. πολλῶν ἦ καὶ σιωπῆν αὐτῶ
διώαμιν ἦν συλλελοχισμένῳ εἰς ἕκαστος ἄσας. ἐκείνης ἦ
ἀνὴρ ἀφῆγεντο, χόρτου καὶ ὕλης ἀκκαλίδα κρητὴν περικει-
μένῳ ἀνέχων. μανιπλα τῶντα λατῆροι καλοῦσιν. ἀπὲρ
κεῖνου ἦ καὶ νῦν ἐν πῆς φρατῶμασι πύτοις μανιπλαρίοις
ὀνομάζουσιν. ἀλλὰ δὴ τῆς μὲν Ρώμου τῆς ἐντὸς ἀφισάντος,
τῆς δὲ Ρωμύλου παρῆγεντος ἐξώθεν, οὔτε παρῆγεντος ὁδὸν
ὁ τύραννος οὔτε βουλεύσας σωτήριον ἑαυτῶ, ἀλλὰ ὁ ἀπορεῖν
καὶ παρῆγεντος, καταληφθεὶς ἀπέθανεν. ὡν τὰ πλείστα
καὶ Φαβίου λέγοντος καὶ τῆς Πεπαρηθίου Διοκλέους, (ὅς δδ-
κεῖ παρῆγεντος ἐκδιδῶναι Ρώμης κτίσιν) ὑποπῆλον μὲν ἐπίοις
ἔστι ὁ δραματικὸν καὶ πλασματῶδες ἔδει δὲ ἀπίστῳ, τῶν
τύχῳ ὁράντας οἶον ποιητῆς δημιουργὸς ἔστι καὶ τὰ Ρωμαίων
παρῆγεντος λογιζομένων, ὡς ὅσα αἰ ἐν τῶντα παρῆ-
γεντος διωάμεως, μὴ γένοιεν τινὰ δὲ γέλιον λαβόντα καὶ μηδὲν
μέγα μηδὲ παρῆγεντος ἔχουσαν. Ἀμουλίου δὲ ἀποθανόν-
τος, καὶ τῆς παρῆγεντος κατασάντων, Ἀλβίω μὲν ἔτ' οἰκεῖν
μὴ ἀρχοντες, οὔτ' ἀρχὴν ἐβούλοντο, τῆς μητρὸς παρῆγεντος
ζάν-
τος, ἀποδόντες καὶ τῶν ἡγεμονίαις ἐκείνῳ, καὶ τῆς μητρὸς πῆμας
παρῆγεντος ἐγνώσαν οἰκεῖν καθ' ἑαυτοῖς, πόλιν ἐν οἷς χωρί-
οις ἔξ ἀρχῆς ἐστὶ παρῆγεντος κτίσαντες αὐτῆ γὰρ ἀπορεπεία τῆ
τῆς ἀπὸν ἔστιν ἡ δὲ ἴσως ἀναγκάσθον, οἰκετῶν καὶ ἀπορεπείων
πολλῶν ἠτῆροισμένων παρῆγεντος ἀδύνατον, ἢ καταλοφθῆναι παρῆγεντος
πασι, τούτων Διασπαρέντων, ἢ σιωπῆσαι ἰδίᾳ μετ' αὐτῶν. ὅτι
γὰρ ὅσα ἡξίωσιν οἱ τῶν Ἀλβίω οἰκιστῶν ἀναμνησθῆναι τῆς
ἀπορεπείας ἑαυτοῖς ὁδὸν παρῆγεντος δέχουσαι πολίτας, ἐδήλωσε
παρῆγεντος μὲν ὁ παρῆγεντος γυναικῆς ἔργον, οὐχ ὑβρεῖ πολμη-
θεν ἀλλὰ δι' ἀνάγκην ἐκείνης ἀπορεπείας γὰρ μὲν ἐπίμνησαν γὰρ
αὐτῆς ἀρπάσαντες, παρῆγεντος ἐπειτα τῆς πόλεως τῆς παρῆγεντος
ἰδρῆσιν λαμβανούσης, ἰερόν τι φύξιμον τοῖς ἀφισαμένοις κα-
τασπαράσαντες, ὁ θεὸς Ἀσυλαίου παρῆγεντος ἔδεδοντο
παρῆγεντος, οὔτε δεσποταῖς δίδουσι οὔτε γῆντα χρεῖσας, οὔτ' ἀρ-
χῆσιν ἀνδροφόνον ἐκδιδόντες, ἀλλὰ μὲν τῶντα πῆμασι
εἰς πᾶσι βεβασιῶν τὴν ἀσυλίαν φάσκοντες. ὡς πλῆθῆ-
σαι ταχὺ τῶν πόλιν. ἐπεὶ τὰς γε παρῆγεντος ἐστῆς λέγεται τῆς
χλίων μὴ πλείονας γινέσθαι. τῶντα μὲν οὖν ὑστερον. ὁρμή-
σαι ἦ παρῆγεντος τῆς σιωπῆσαι μὲν ἀδύνατον, ἀλλὰ ἡ δὲ ἴσως ἀναγκάσθον
τῆς πόπου. Ρωμύλος μὲν οὖν τῆς καλομενῶν Ρώμῳ Κουα-
δράτιω (ὅπερ ἔστι τετραγώνον) ἐκτίσσε, καὶ ἐκείνον ἐβούλε-
το πολίτῆσιν τὸν τόπον Ρώμος ἦ, χωρίον τῆς Ἀβεντίνου κερ-
τερον, ὁ δὲ ἐκείνον μὲν ὀνομάσθη Ρεμῶνιον, νῦν ἦ Ριγνῶνιον
καλεῖται. σιωπῆσαι μὲν δὲ τῶν ἐν ὄρησιν ἀγίοις βεβασι-
σαι, καὶ κατὰ ζομένων χωρίοις, ἐξ ἑαυτῶν Ρώμῳ, διπλα-
σίοις δὲ τῶν Ρωμύλου παρῆγεντος φαίνουσι γύπας. οἱ ἦ τῆς μὲν Ρώμονα ληθῶς ἰδεῖν. ἡ δὲ ἴσως ἀναγκάσθον
δὲ τῆς Ρώμου, τότε τῆς δώδεκα τῶν Ρωμύλου φαίνουσι. δὲ καὶ νῦν μάλιστα γινέσθαι γύψι Ρωμῶν οἰκιστοῦ.

A accidit Amulio. Quendam & probum virum &
Numitoris amicum ad eum mittit quaesitum, ec-
quid de incolumitate puerorum intellexisset. Ille
accedens ut pæne herentem iam Remum in com-
plexibus & osculis Numitoris vidit, & spem eius
confirmavit, & ut rem gnauiter aggredetur, au-
tor fuit, simulque se illis adiunxit, & rem adiunxit.
Nec articulus ullam concedebat vel inuitis prola-
tationem: nam Romulus iam aderat, ad quem o-
dio & metu Amulii globus se effuderat civium.
Manum etiam non contemnendam ipse adduce-
bat in centurias distributam. Singulas vnus du-
cebat, graminis & fruticum manipulum conto al-
ligatum ferens. (Inde manet in hodiernum diem,
ut in exercitu hos manipulares appellant.) At Re-
mus, quum ciues ad se traheret, Romulus vero
adoriretur foris, torpidus tyrannus & attonitus,
nihil est contra molitus, nec quicquam salubris
consilii cepit: itaque deprehensus obtruncatur.
Hæc fere quum & Fabius referat & Peperethius
Diocles (quem puto de condita Roma primum
memoriae mandasse) suspectam quidam habent
fabulam & commentum: nos, quum cernamus
quanta vis sit fortunæ, non debemus ei fidem de-
rogare, reputantes animo rem Romanam sine di-
uino aliquo auspicio & magno miraculo non fuisse
eo potentia progressuram. Interfecto Amulio
rebusque compositis, Albæ habitare & viuo re-
gnare auo non induxerunt in animum. Quare
permissio illi regno, matricque debito habito ho-
nore, ipsis consilium fuit seorsum vrbis, vbi pri-
mum fuerant educati, condendæ. nam hæc mihi
causa potissimum probatur. Fortassis autem quum
iam serui atque exules confluxissent frequentes
ad ipsos, reliquum erat ut aut res illorum plane
corruerent, si dissipati hi essent, aut ut separatim cū
iis coniungerent domicilium. Nam abnuisse Al-
banos in corpus suum & ciuitatem, recipere fugi-
tios illos & exules, constat primum ex mulierum
raptu non ex libidine instituto, sed ob connubio-
rum difficultatem necessario facinore. coluerunt
enim supra modum raptas. Mox iactis vrbis fun-
damentis asylum aperuerunt profugis & fugitiuis,
quod Dei Asylæ appellauerunt, omnesque reci-
piebant, neque seruum dominis, nec creditoribus
nexum, nec magistratibus dedebant homicidam,
verum inuiolatum locum ex oraculo Apollinis
præstare se afferebant. Ita vrbs est breui frequen-
tata. Nam prima ædificia non amplius fuisse mil-
le volunt. Verum de his infra. Intentis conden-
dæ vrbi illico de loco discordia interuenit. Ro-
mulus quadratam Romam condidit, atque eo in
loco statuere voluit vrhem. Auentini Remus
munitionem designauit partem, quod ab eo est
Remonium dictum, nunc Rignarium vocita-
tur. Itaque litem augurio committunt. Quum di-
uersa loca cepissent, sex vultures Remo, tradunt,
Romulo bis totidem se ostendisse. Quidam Re-
mum vere sex vidisse, Romulum mentitum: sed
quum accessisset ad eum Remus, tunc duodecim
Romulo visos: quapropter mansisse ut in augurio
F capiendo Romani habeant vultures præcipuos.

Herodorus Ponticus Herculi lætum augurium tradit fuisse, si vultur se obtulisset ei in re agenda. Et est hoc animal præter cætera innocentissimum, nec satis vel plantis vel pecori incommodat. Cadaveribus tantum vescitur: nihil, quod vivat perimit, neque ei nocet. Volucris ob cognationem abstinet etiam mortuis: cum aquila, noctux & accipitres sui generis aves invadant & interimant vel vivas: licet vt Æschylus ait.

Immunda avis sit, si qua avem depascitur.

Iam volucres aliæ fere oculis nostris obuerfantur. Vulturis rarum est spectaculum, neque quenquam temere, qui pullos vulturinos conspexerit, inuenias: sed raritas eorum nonnullis & insolentia opinionem inuexit nouam, ex alio orbe huc eos commigrare: cuiuscemodi vates contendunt id esse, quod non natura duce nec sponte se profert sua, sed mittitur diuinitus. Detecta fraude, Remus dolore motus Romuli, cum fossam duceret, qua muro amplecti urbem statuerat, designationem partim ludibrio habuit, partim interpellauit. Postremo cum eam transiliret, cæsum eo loco esse, authores sunt quidam, Romuli manu, alii Celeris, qui sodalis erat Romuli. Eo in certamine Faustulus quoque, & Plifinus Faustuli frater, quem socium in educando Romulo Faustulum habuisse scribunt, cecidere. Celer in Hetruriam exulatum iuit. Ab eo veloces, vocant Romani Celeres: & Q. Metellum, quod patre defuncto munus gladiatorium populo dedisset, paucis diebus in apparatu positus, velocitatis admiratione, Celerem appellauere. Romulus postquam Remum vna cum nutritiis suis in Remonia sepeliuit, condidit urbem: ad quod acciuit Hetruscus, qui velut in mysteriis, vt quidque faciendum erat, ceremoniis quibusdam & scriptis præscriperunt, docueruntque. Comitio fossa est rotunda circumducta. In eam primitias detulerunt omnium, quæ de more vt bonis, natura vtebantur vt necessariis. Postremo ex qua quisq; aduenerat regione, eius terræ portiunculam collatam eo coniecerunt & commiscuerunt. Fossam hanc eodem quo cælum nomine, vocauerunt Mundum. Hinc vrbe sicut circulo centrum circumscripsere. Conditor aratro æreum vomerem adiungit, iunctisque bobus mare & fœmina, ipse circum lineamenta profundum inducit sulcum. Sequentium munus est, vt excitatas ab aratro glebas intro vertant, nec vllam sinant extra ferri. Ita mœnia linea definiunt, idque elisis aliquot literis, Pomerium dicitur, quasi post vel pone mœnia. Vbi portam designare visum est, vomere exempto atque aratro sublato, spacium relinquunt. Vnde totum habent murum præter portas sacrum. Nam eas si ducerent sacras, religiosum esset necessaria & impura in urbem recipere & exportare. Conditam urbem in confesso est vndecimo Calend. Maias, quem diem Romani patriæ Natalem appellant, habentque festum. Initio, vt fama est, nihil immolabant animatum. Purum censebant & incruentum decere Natalibus patriæ solenne consecratum conseruare.

A Ἡρόδωρος δὲ ὁ Ποντικός ἰσχυρῶς καὶ τὸν Ἡρακλέα χάρειν γυπὸς ὅτι πρῶτος φέρει φθάνειντος. ἔστι μὲν γὰρ ἀβλαβέστατον ζῶον ἀπὸ πάντων, μηδὲν ὧν ἀπέροισιν ἢ φυτῶσι ἢ ἰέμοισιν ἀνδρῶσι, σινομήνον. τρέφεται δὲ ἀπὸ νεκρῶν σαμῶν. ἀποκτίνεται δὲ οὐδὲν οὐδὲ λυμάνεται ψυχῶν ἔχον, ὡς τῆσι δὲ ἀπὸ συλῆσαι οὐδὲ νεκροῖς πρῶσι. ἀετοὶ δὲ καὶ γλαυκῆς καὶ ἰέραιες ζῶντα κτενοῖσι τὰ ὁμόφυλα καὶ φονδύοισι. καὶ πικρὰ Αἰγύλιον,

Ἄοριθος ὄρνις πῶς αἰ ἀγνώστοι φαγῶν, ἐπὶ τὰλλα μὲν ἐν ὀφθαλμοῖς (ὡς ἔπος εἰπεῖν) ἀνατρέφεται, καὶ παρέχει ἀπὸ τῶν ἀφ᾽ αὐτῶν ἐαυτῶν ὅ ὅ γινῆσιν ἀπὸ τῶν ὄσθια, καὶ νεοσσὸς γυπὸς οὐ ῥαδίως ἴσμεν ἐπιτετυχηκότες: ἀλλὰ καὶ παρέχει ἐνίοις ἀτοπον ὑπόνοιαν, ἔξωθεν αὐτοῖς ἀφ᾽ ἐτέρας πινὸς γῆς κατάρειν ἐν ταῦτα ὅ ἀπὸ τῶν καὶ μὴ σιωχέει. οἱ οἱ μάρτυρες ἀξιοῦσιν εἶναι ὅ μὴ καὶ φύσιν, μηδὲ ἀφ᾽ αὐτοῦ, πομπῆ δὲ θεῶν Φαιόμορον. ἐπεὶ δὲ ἐγὼ τὴν ἀπάτην ὁ Ῥώμος, ἐχάλεπαίνε, καὶ τὸ Ῥωμύλου πάθειν ὀρῶντος ἢ ὅ τείχος ἐμελλε κυκλοῦσθαι, ἔτι μὲν ἐχλάδαζε τ᾽ ἔργων, τοῖς δὲ ἐμποδῶν ἐγένετο. τέλος δὲ ἀπὸ τῶν ἀπὸ τῶν αὐτῶν, οἱ μὲν, αὐτῶν Ῥωμύλου πατῆρατος, οἱ δὲ, τῶν

C ἐπαύρων πινὸς Κέλερος, ἐν ταῦτα πεισὶν λέγουσιν. ἐπίσσε δὲ καὶ Φαιόμορος ἐν τῇ μάχῃ καὶ Πλειστῖος ὅν ἀδελφὸν ὄντα Φαιόμορος σιωκέρειν τοῖς πρὸ τὸν Ῥωμύλον ἰσχυροῦσιν. ὁ μὲν οὖν Κέλερ εἰς Τυρρήνιαν μετέστη, καὶ ἀπ᾽ ἐκεῖνου τοῖς παχέις οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ὄξεις Κέλερος ὀνομάζουσι καὶ Κόιντον Μέτελλον, ὅτι τ᾽ πατρὸς ἀποθανόντος ἀγῶνα μονομάχων ἡμέραις ὀλίγαις ἐποίησε, θαυμάσαντες ὅ τ᾽ ἄρχος τῆς πόλεως, Κέλερα πρῶτον ἔβουσαν. ὅ δὲ Ῥωμύλος ἐν τῇ Ῥεμονίᾳ θάλασσαν τὸν Ῥώμον ὀμοδὸν καὶ τοῖς ἔσφαις, ὡς καὶ τὴν πόλιν, ἐκ Τυρρήνιαν μεταπεμφάμενος ἀνδρᾶς ἰερός ἦσι θεομοῖς καὶ γραμμασιν ὑψηλοῦσιν ἐκάστα καὶ διδάσκουσας, ὡς καὶ ἐν τελετῇ. βόθρος γὰρ ὠρύγη πρὸ τῆς Κομίτιον κυκλοπῆς, ἀπαρχαί τε πάντων ὄσοις νόμῳ μὲν ὡς καλοῖς ἐχρῶντο, φύσιν δὲ ὡς ἀνακαίσις, ἀπετέθησαν ἐν ταῦτα. καὶ τέλος, ὅς ἦς ἀφ᾽ ἴκτο γῆς ἐκάστος ὀλίγην κερμίζων μοῖραν, ἔβαλον εἰς ταῦτα καὶ σιωεμίγνον. (καλοῖσι δὲ βόθρον τῶν ὡ καὶ τὸν ὄλυμπον ὀνομάσι, μοιῶδον) εἶτα, ὡς καὶ κύκλον, κέντρα πρὸ ἐχρῶσαν τὴν πόλιν. ὅ δὲ οἰκίτης ἐμβαλὼν ἄροτρον χαλκίῳ ὤνιν, ὑποστῆξας δὲ βουῶν ἄρρενα καὶ θήλασαν, αὐτὸς μὲν ἐπάρατ περὶ ἐλαύνων

D αὐλακα βαθεῖαν τοῖς τέρμασι, τῶν δὲ ἐπομῶν ἔργον ὅσιν, ἀσπίσησι βώλεις ὅ ἀερόσιν, κατὰ σφῆρα εἰσῶ, καὶ μηδεμίαν ἔξω πρὸ τῶν ἐκ τρεπομῶν. τῇ μὲν οὖν γραμμῇ ὅ τείχος ἀφορίζουσι, καὶ καλεῖται καὶ συλῆσι πωμῆσιον, οἱ δὲ ὅσιν τείχους, ἢ μὲν τείχους. ὅπου δὲ πύλιν ἐμβαλῶν ἀφ᾽ ἀνοῦσται, τὴν ὤνιν ἔξελόντες καὶ ὅ ἀερόσιν ὑπερθέτες, ἀφ᾽ ἀλλήματα ποιοῦσιν. ὅταν ἀπὸ τῶν τείχους ἰερόν, πλὴν τῶν πύλων, νομίξουσι: τὰ δὲ πύλας ἰεράς νομίζουσας, ὅτι καὶ ἀπὸ δεισιδαμονίας, τὰ μὲν δέχεσθαι, τὰ δὲ ἀποπέμπειν τῶν τε ἀνακαίσιων καὶ τῶν μὴ κατ᾽ ἄρον. ὅτι μὲν οὖν ἡ κτίσις ἡμέρα γένοιο τῇ πρὸ ἔνδεκα καλαιδῶν Μαίων, ὀμολογεῖται καὶ τὴν ἡμέραν ταύτην ἐορτάζουσι Ῥωμαῖοι, γνήθλιον τῆς πατρίδος ὀνομάζουσας. ἐν τῇ δὲ (ὡς φασὶν) οὐδὲν ἐμφύσην ἔθρον, ἀλλὰ κατ᾽ ἄρον καὶ ἀνάμακτον ὄντο δειντῇ πατρίδι τὴν ἐπῶ, ὡς τῆς γνήσεως ἐορτὴν φυλάττειν.

E αὐλακα βαθεῖαν τοῖς τέρμασι, τῶν δὲ ἐπομῶν ἔργον ὅσιν, ἀσπίσησι βώλεις ὅ ἀερόσιν, κατὰ σφῆρα εἰσῶ, καὶ μηδεμίαν ἔξω πρὸ τῶν ἐκ τρεπομῶν. τῇ μὲν οὖν γραμμῇ ὅ τείχος ἀφορίζουσι, καὶ καλεῖται καὶ συλῆσι πωμῆσιον, οἱ δὲ ὅσιν τείχους, ἢ μὲν τείχους. ὅπου δὲ πύλιν ἐμβαλῶν ἀφ᾽ ἀνοῦσται, τὴν ὤνιν ἔξελόντες καὶ ὅ ἀερόσιν ὑπερθέτες, ἀφ᾽ ἀλλήματα ποιοῦσιν. ὅταν ἀπὸ τῶν τείχους ἰερόν, πλὴν τῶν πύλων, νομίξουσι: τὰ δὲ πύλας ἰεράς νομίζουσας, ὅτι καὶ ἀπὸ δεισιδαμονίας, τὰ μὲν δέχεσθαι, τὰ δὲ ἀποπέμπειν τῶν τε ἀνακαίσιων καὶ τῶν μὴ κατ᾽ ἄρον. ὅτι μὲν οὖν ἡ κτίσις ἡμέρα γένοιο τῇ πρὸ ἔνδεκα καλαιδῶν Μαίων, ὀμολογεῖται καὶ τὴν ἡμέραν ταύτην ἐορτάζουσι Ῥωμαῖοι, γνήθλιον τῆς πατρίδος ὀνομάζουσας. ἐν τῇ δὲ (ὡς φασὶν) οὐδὲν ἐμφύσην ἔθρον, ἀλλὰ κατ᾽ ἄρον καὶ ἀνάμακτον ὄντο δειντῇ πατρίδι τὴν ἐπῶ, ὡς τῆς γνήσεως ἐορτὴν φυλάττειν.

οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ πρὸς τῆς κτίσεως βοθητικῆς ἡ αὐτοῖς
 εὐορτή καὶ ταύτην τὴν ἡμέραν, καὶ Γαλήνια πρὸς ἡρόδωτον
 αὐτῶν, καὶ μὲν οὖν εἶδεν αἱ Ῥωμαῖοι νομίσαι πρὸς τὰς
 Ἑλλήνας ὁμολοῦντες ἔχουσιν ἐκείνῳ ἢ τὴν ἡμέραν
 ἢ τὴν πόλιν ὁ Ῥωμύλος ἐκτίξεν, ἀτρεκέϊ τετακτάδα τυ-
 χεῖν λέγουσι καὶ σπύρον ἐκλειπτικῶν ἐν αὐτῇ ἡμέρᾳ
 σελεύης πρὸς ἥλιον, (ὡς εἶδέναι καὶ Ἀλίωνα χονοῖον τὸν
 Τηῖον ἐποποιόν) ἔπει τετακτῶ τῆς ἑκτῆς ὀλυμπιάδος συμ-
 πεσοῦσαν. ἐν ἣ τοῖς κατὰ Οὐάρρωνα τὸν φιλόσοφον χρό-
 νοῖς, αἴδρα Ῥωμαίων ἐν ἰσοεῖα βιβλιακάστατον, ἡ Τα-
 ρούπιος ἐπαῖρος αὐτῆς, φιλόσοφος μὲν ἄλλως καὶ μαθημα-
 τικὸς, ἀπτόμυθος ἢ τῆς παρὰ τὸν Πάνακα μεθόδου, θεωρίας
 εἰνεκα, καὶ δοκῶν ἐν αὐτῇ περὶ τῆς εἰς) τοῦτο πρὸς βαλ-
 λεν ὁ Οὐάρρων ἀναγαγεῖν τὴν Ῥωμύλου ἡμέραν εἰς ἡ-
 μέραν καὶ ὥραν, ἐκ τῆς λεγόμενης ἀποτελεσμάτων πε-
 εὶ τὸν αἴδρα ποιησάμενον τὸν συλλογισμὸν, ὡς παρὰ τῆς
 γεωμετρικῆς ὑψηροῦται πρὸς ἐπιπέδων ἀναλύσεις. τῆς
 γὰρ αὐτῆς θεωρίας εἰς) χρόνον τε λαβόντας ἀπὸ θεοῦ γε-
 νέσεως, βίον πρὸς εἰπεῖν, καὶ βίω δόξεντι θηροῦσαι χρόνον.
 ἐποίησεν οὖν ὁ πρὸς αὐτὸν ὁ Ταρούπιος, καὶ τὰ τε πά-
 ση καὶ τὰ ἔργα τῶ ἀνδρὸς ὀπιδῶν, καὶ χρόνον ζωῆς καὶ ἔ-
 ποι τελευτῆς, καὶ πόρτα τὰ τοιαῦτα σιωπῆς, δὲ μάλιστα
 τεταρτηκώτας καὶ ἀνδρείως ἀπεφῆνατο τὴν μὲν ἐν τῇ μη-
 τεῖ τῆ Ῥωμύλου γενέσθαι σύλληψιν ἔπει πρὸς τῆς
 δευτέρας ὀλυμπιάδος, ἐν μὲν κατ' Αἰγυπτίους Χοῖακ,
 τεῖτη καὶ εἰκάδι, τεῖτης ὥρας καθ' ἡὸ ἥλιος, ὅξελίπε
 πομπελας τὴν δὲ ἐμφατῆ ἡμέραν ἐν μηνὶ Θωθ, ἡμέ-
 ρα πρὸς μετ' εἰκάδα παρὰ ἡλίου ἀνατολάς. κληθῆναι
 ἢ τὴν Ῥωμύλου ἡμέραν αὐτῆ τῆ ἐνάτη Φαρμουθὶ μὲνός
 ἰσαμίου, μετὰ δὲ δευτέρας ὥρας καὶ τεῖτης. ἐπεὶ καὶ πό-
 λεως τύχην, ὡς παρὰ ἀπὸ θεοῦ, κέρειον ἔχον οἰοῦνται χρόνον,
 ἐκ τῆς πρὸς τῆς ἡμέρας πρὸς τὰς τῆς ἀφῆρων ἐποχῆς θεω-
 ρούμενον. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἴσως καὶ τὰ τοιαῦτα τὰς ξένων καὶ πε-
 ρεῖται πρὸς ἀξέσται μᾶλλον ἢ εἰς τὸ μυθῶδες εἰσοχλήσθαι τοῖς
 ἐπιτοχάμοις αὐτοῖς κτιθείσης ἢ τῆς πόλεως, πρὸς τὸν μὲν
 ὅσον ἡ ἐν ἡλικία πλήθος, εἰς σιωπῆματα φρασιωτικῆ διεί-
 λεν ἔκαστον ἢ σιωπῆματα, περὶ τῆς τριχλίων ἡ, καὶ τετακτοῖαν
 ἰπέων. ἐκ λήθη ἢ λεγῶν, τὰς λογάδας εἰς) τοῖς μαχίμοις
 ἐκ πόρτων. ἐπεὶ τὰ τοῖς μὲν ἄλλοις ἐχρηστο δῆμων, καὶ πωπού-
 λους ὠνομάσθη ὁ πλήθος ἔκαστον ἢ τοῖς ἀείσοις ἀπέδφε βε-
 λούτας, καὶ αὐτοῖς μὲν πατριχοῖς, δὲ σύστημα, σινάτον πρὸς
 ηζρόβου. ὁ μὲν οὖν σινάτος ἀτρεκέως γεροῖδου σημαίνει.
 πατριχοῖς δὲ τοῖς βουλότας κληθῆναι λέγουσιν, οἱ μὲν, ὅτι
 παίδων γησιῶν πατέρες ἦσαν, οἱ δὲ μᾶλλον, ὡς αὐτοῖς ἔχον-
 τας ἑαυτῶν ἀποδφεσται πατέρας. ὅσα οὐ πολλοῖς ἡπρξε
 τῆ πρὸς τῶν εἰς τὴν πόλιν συρρέοντων. οἱ δὲ ἀπὸ τῆς πα-
 τρωείας, οὐτῶ γὰρ ἐκάλουσαν τῆ πρὸς αἰσῶν, καὶ κηλοσιν ἄρε-
 νῶ, οἱ μὲν οὖν Γάβωνα ἀπὸ τῆ σιω Ἐυαίδρα πρὸς ἀγρομέων,
 κηδεμονικὸν τῆ πρὸς δευτέρας ὄντα καὶ βοηθητικὸν, ἀφ' αὐτῆ
 πρὸς ἀγρομέων τῆ πρὸς αἰσῶν ἀπολιπεῖν. μάλιστα δ'
 αἱ πρὸς τῶν εἰς τὸν πόλιν, εἰ νομίζοι τὸν Ῥωμύλον, ἀξιοῦσα F
 τοῖς πρὸς τῶν καὶ δυνατωτά τοῖς πατριχοῖς κηδεμονία καὶ φρον-
 τίδι πρὸς σῆκιν ὀπιμελεῖσθαι τῆς ταπεινοτέρων, ἄμα δὲ τοῖς ἄλλοις διδάσκειν μὴ δεδῶναι μηδὲ ἀρξῆσθαι τῆς
 κρητιθῶν πρὸς, ἀλλὰ χρῆσθαι μετ' ἀνοίας, καὶ νομίζοντας καὶ πρὸς αἰσῶν πατέρας, οὕτως ὄνο-
 μάσται. καὶ γὰρ ἄρε νῶ τοῖς ἐν συγκλήτῳ τελοῦσας, οἱ μὲν ἔξωθεν, ἀνδρας ἡγεμόνας κηλοσιν
 αὐτοῖ δὲ

A Eundem diem illi & ante urbem conditam, festo
 pastorali habebant sacrum, & Palilia vocabant.
 Ceterum calendæ hac tempestate apud Roma-
 nos nihil quadrant cum Græcorum interluniis.
 At diem illum quo condidit urbem Romulus, pla-
 ne in trigessimum mensis apud Græcos tradunt in-
 cidisse, quo subiens solis orbem luna defecit, quæ
 defectum Antimachum vidisse Teium poetam
 lyricum arbitrantur, quum incurreret in tertium
 sextæ Olympiadis annum. Varroni philosopho,
 qui Romanorum plurimæ fuit in historia lectio-
 nis, familiaris erat Tarrutius, philosophus ille qui-
 dem & mathematicus, atque etiam genethliacus :
 cui scientiæ ita se speculandi gratia dederat, ut in
 ea videretur excellere. Huic posuit Varro, ut Ro-
 muli natalem designaret, ex euentis eius ducens
 rationes, sicut quæstionum geometricarum do-
 cent contextus. Eiusdem esse enim disciplinæ
 quum diem natalem acceperis, vitam cuiuspiam
 prænuntiare, ac vita proposita exquirere natalem.
 Suscepit prouinciam Tarrutius, positisque ob o-
 culos Romuli casibus, factisque ac vitæ spatio &
 mortis genere, atque istis comparatis omnibus,
 confidenter & intrepide conceptum à matre pro-
 nuntiauit anno secundæ Olympiadis primo, men-
 sis quem vocant Egyptii Chœac, (December is
 fit) tertio & vicesimo die ad tertiam horam, qua
 sol omni ex parte defecit. In lucem editum mensis
 Thoth (quem dicas Septembrem) vicesimo primo,
 circa solis ortum: die nono mensis Pharmuthi (qui
 responderet Aprili) vrbis incunabula fuisse inter se-
 cundam & tertiam horam. Siquidem non minus
 vrbis quam hominis fortunæ certum est tempus
 quod ex primis incunabulis ad stellarum capitur
 positiones. Verum hæc fortassis & similia non tam
 erunt lectori odiosa, quia fabulosa sunt, quam no-
 uitate & curiositate ducent. Vrbeiam condita iu-
 uentutem in militares ordines centuriauit. Singu-
 li ordines peditum habebant terna millia, tricenos
 equites. Quia vero ex omnibus bellicosi lecti-
 erant, Legio dicta. Hinc reliquum cœtum ha-
 buit & dixit populum. Centum præstantissimo-
 rum delegit consilium, Patres vocauit, colle-
 gium Senatam. Patres dictos ferunt quod libe-
 rorum ingenuorum essent parentes: alii quod pa-
 rentes suos laudare possent, quod ex colluue illa
 ciuitatis prima licebat paucis. Sunt qui à patro-
 cinio, Patronem quendam, qui sequutus fuerat
 Euandrum, aduenam, defensorem inopum &
 vindicem, huic rei nomen arbitantes tribuisse.
 Verius videatur, Romulum principum & potent-
 tissimorum censentem partes esse, ut patria cu-
 ra & sollicitudine complecterentur demissiores,
 simulque docentem plebem ne timerent præ-
 stantiores, neve inuiderent honoribus eo-
 rum, sed vterentur iis cum beneuolentia,
 ac ducerent patres appellarentque, id nomen
 his dedisse. Nam nunc quoque senatores,
 exteræ nationes, prætores & imperatores,

ipſi Romani cum ampliffimo & honoratiffimo, A
 tum minimè inuidioſo nomine Patres Conſcri-
 ptos vocant. principio Patres tantum, poſt nu-
 mero amplificato, Patres conſcriptos appellaue-
 re. Atque eo tam venerando vocabulo populum
 à ſenatu diſtinxit. Cæteros deinde, quibus maio-
 res erant opes, ſecreuit à plebe, appellauitque Pa-
 tronos illos, hos Clientes. Ex quo fonte mirificè
 eos inter ſe benevolentia neceſſitudiniſque co-
 pulauit iure, quum litigantibus patroni de iure re-
 ſponderent, atque aduocati adefſent in iudicio, om-
 nibusque item in rebus conſilio eos & ſtudio
 fouerent: hos contra colerent clientes, non hono-
 rando modò, verùm dote etiam tenuiorum filia-
 bus conferenda, & ære alieno ſuſpiciendo. Teſti-
 monii aduerſus patronum clienti, vel patrono ad-
 uerſus clientem dicendi, nulla legis, nulla magi-
 ſtratus coactio erat. Poſtea his officiis nihil immi-
 nutis ſi mercedem accepiſſent potentiores à de-
 miſſioribus, turpe haberi cœpit & ſordidum. Sed
 hæcenus de his. Ab vrbe condita quarto men-
 ſe raptum deſignatum Sabinarum tradit Fabius.
 Romulum ipſum quidam authores ſunt ad arma
 natum, atque certis adductum oraculis, in fatiſ
 eſſe re militari vt Roma in immenſum creſceret,
 ad violandum Sabinos, animum intendiſſe, ne-
 que ſanè multas, ſed rapuiſſe triginta duntaxat, vt
 qui non tam connubia quàm bellum quæreret.
 atqui id parum congruit. Verùm urbem quum
 ſtatim videret refertam aduenis, quorum habe-
 rent pauci coniuges, reliqui ex egenis conſlati &
 obſcuris contemnerentur, neque putaretur con-
 ſenſus eorum duraturus: ſperaret autem ex hac
 iniuria vinculum aliquod ſuis, vbi mulieres de-
 mulſiſſent, cum Sabinis & naſciturum commer-
 cium, rem ad hunc modum agraſſus eſt. Primùm
 diuulgauit dei cuiuſpiam deſoſſam ſe ſub terra a-
 ram reperiſſe. Conſum vocabant deum, ſiue con-
 ſiliorum ille præſes à conſilio vel conſulibus di-
 ctus, ſiue Neptunus equeſtris fuit. Hæc ara in cir-
 cò maximo eſt, aliàs operta, ludis Circenſib. aperit-
 tur. Alii dicunt, quia planè arcanum debeat eſſe
 & tectum conſilium, rectè deo aram quæ ſub terra
 eſſet abdita, ſacratam fuiſſe. Ob eam inuentam
 magnificum ſacrificium, ludos & ſpectaculum
 ſolenne finitimis indixit & concelebrauit. Multi
 mortales conuenere. Ille cum principibus tra-
 bea amiſtus præſedit. Signum dederat adorien-
 di, quum ipſe exurgens complicafſet trabeam
 rufuſque indueret. Multi gladiis accincti ocu-
 los tenebant in eum intentos. Dato ſigno ſtrin-
 gunt enſes, & magno clamore ad capiendas Sa-
 binarum filias diſcurrunt. Fugientes omiſerunt
 Sabinos, neque ſunt eos ſequuti. Raptas a-
 iunt hi triginta tantum, & ab eis nominatas
 Curias: Valerius Antias quingentas vigintiſe-
 ptem: Iuba octogintatres ſupra ſexcentas vir-
 gines. Id Romulum ſubleuauit potiffimum
 quòd matronam niſi vnã non rapuiſſent Her-
 filiam, idque imprudentes: quippe quos non
 libido, non iniuria ad rapiendum inſtigauiffet.

αὐτοὶ δὲ Ῥωμαῖοι πατέρας συγγεγραμμένοις, τῶν μέγι-
 στον μὲν ἀξίωμα καὶ ἡμῶν, ἥμισυ δὲ φθόρον ἔχοντι γυναι-
 κῶν τῶν ὀνομάτων. ἐν δὲ τῇ μὲν οὖν πατέρας αὐτοῖς μόνον,
 ὕστερον δὲ, πλείονων προσθηλασθενομένων, πατέ-
 ρας συγγεγραμμένοις προσθηθήσονται. καὶ τούτο μὲν οὖν
 ὄνομα σεμνότερον αὐτῶν τῆς πατρὸς τὸ δημοτικὸν τῆς βουλευ-
 τικῆς ἀφ' ὁμοφρονῶν: ἐτέροις δὲ τῶν δυνατῶν ἀπὸ τῶν πολ-
 λῶν διήρει πατρῶνας ὀνομάζων, (ὅπερ ἔστι πατρῶνας)
 ἐκείνοις δὲ, κλίνας: (ὅπερ ἔστι πελάτας) ἅμα δὲ πατρὸς
 ἀλλήλων γυναικῶν ὄνομα αὐτοῖς καὶ μεγάλων δικαίων
 ὑποδείξουσιν ἐπιπέσει. οὗτοι μὲν γὰρ δέξονται τε τῶν
 νομίμων καὶ πατρῶνας δικαιοσύνης, συμβούλους τε πόρι-
 των καὶ κηδεμόνας ἑαυτοῖς παρέχον. ἐκείνοι δὲ τούτους
 ἐπετρέφον, οὐ μόνον ἡμῶντες, ἀλλὰ καὶ πενομῶντες θυ-
 γατέρας σωκεδιδόντες, καὶ χρεῖα σωκεκλινοῦντες. κα-
 ταμῆτρειν τε πελάτου πατρῶν, ἢ πατρῶν πελά-
 τῶν, οὔτε νόμος ὁδοῖς, οὔτε δόξαν ἠπάσκειν. ὕστερον
 δὲ τῶν ἄλλων δικαίων μνησθῶν, ὁ λαμβάνειν χρεῖματα
 τοῖς δυνατοῖς πατρῶν τῶν ἀπεινοτέρων, ἀγροῦν ἐνομιάζει
 καὶ ἀγροῦν. ταῦτα μὲν οὖν πατρῶν τούτων. τετάρτῳ δὲ
 μὲν μὲν τῶν κτίσιν (ὡς Φάβιος ἱστορεῖ) τὸ πατρῶν ἀρ-
 παγῶν ἐπολήθη τῶν γυναικῶν. καὶ λέγουσι μὲν ἔτι τὸν
 Ῥωμῶν αὐτὸν, τῆ φύσει φιλοπόλεμον ὄντα, καὶ πε-
 πεισμένον ἐκ ἡνῶν δὲ λόγων ὅτι τῶν Ῥωμῶν πέπρω-
 ται πολέμοις βρομῶν καὶ αὐτομῶν χρεῖσται μέγι-
 στῶν, βίας ὑποδείξαι πατρὸς τοῖς Σαβίνοις. ὁδοῖ γὰρ
 πολλὰς, ἀλλὰ τειάκοντα μόνον παρθένοις λαβεῖν αὐ-
 τὸν, ἅτε δὴ πολέμου μάλλον ἢ γάμων δεόμενον. τούτο δὲ
 οὐκ εἶχε, ἀλλὰ τῶν μὲν πόλιν ὄραν ἐπείκειν ὄντος ἐρε-
 πιπλάμῶν, ὡν ὀλίγοι γυναικῶν εἶχον, οἱ δὲ πολλοὶ μεγά-
 ροι δὲ ἀπὸ τῶν καὶ ἀφανῶν ὄντες, ὑποφρονῶντες καὶ προσε-
 δοκῶντες μὴ συμμῶν βρομῶν. ἐλπίζων δὲ πατρὸς τοῖς
 Σαβίνοις ἔσπονδῶν συγγενοῦσιν καὶ κρινῶν δὲ τῶν
 ἀδικημάτων ποιῶν αὐτοῖς ἡμερωσασθῶν τῶν γυναικῶν, ἐπι-
 χεῖρησε τῶν ἔργων τῶνδε τῶν ἔσπον. διεδόθη λόγος ὑπὸ αὐτῶν
 πατρῶν, ὡς τῶν ἡνῶν ἀνδρῶν βαμῶν ὑπὸ γῆς κεκρυμμέ-
 νον. ὀνομάζων τῶν τῶν, Κῶνσον εἴτε βουλαῖον ὄντα, (κων-
 σίλιον γὰρ ἐπὶ νῦν τὸ συμβούλιον καλεῖται) καὶ τοῖς ὑπὸ αὐ-
 τοῖς, κωνσούλας, οἱ πατρῶντες) εἴτε ἵππειον Ποσειδῶν. καὶ γὰρ
 ὁ βρομῶν ἐν τῶν μείζονι τῶν ἵπποδρόμων ἔστιν ἀφανῶν τὸν
 ἄλλον χροῖον, ἐν τῶν τοῖς ἵπποκῶν ἀγῶνι ἀνακαλυφόμενος.
 οἱ τῶν καὶ ὄλως φασι τῶν βουλαῖου ἀπὸ τῶν καὶ ἀφανῶν
 ὄντος, ὑποφρονῶν ἐκ ἀλόγως ὑπὸ τῶν βαμῶν χρεῖσται κεκρυμμέ-
 νον. ὡς δὲ ἀνεφαῖν, θυσιῶν τε λαμῶν ἐπὶ αὐτῶν καὶ ἀγῶ-
 να καὶ τῶν ἐκ κατὰ γέλιος ἐπετέλει πημυρικῶν. καὶ
 πολλοὶ μὲν ἀφροποι σιωπῶν, αὐτὸς δὲ πατρῶν καὶ τῶν μὲν
 τῶν δόξων ἀφρογῶν κεκρυμμένος. ἡ δὲ τῶν καμῶν τῶν ὄντι-
 χηρῶν σῶμβολον, ἔξανατῶν τῶν ἀφρογῶν πατρῶν,
 καὶ πατρῶν πατρῶν. ἔχοντες οὖν, εἴφη πολλοὶ πατρῶν
 αὐτῶν, καὶ τῶν σημείου γρομῶν, πατρῶν τῶν εἴφη, καὶ
 μὲν βοῆς ὀρμήσαντες, ἤρπαζον τῶν θυγατέρας τῶν Σα-
 βῶν.

Εἰνων αὐτοῖς δὲ φθόρον εἶων καὶ παρέεσαν. ἀρπαδίωμ δὲ φασι, οἱ μὲν, τειάκοντα μόνον, ἀφ' ὧν καὶ τῶν φα-
 τῶν ὀνομαδίωμ. Οὐαλέριος τῶν Ἀντίας, ἐπὶ καὶ εἴκοσι καὶ πεντακοντίας. Ἰόβας δὲ, βεῖς καὶ ὀγδοήκον-
 τῶν καὶ ἑξακοντίας παρθένοις. ὁ μέγιστον οὖν ἀπὸ τῶν τῶν Ῥωμῶν γυναικῶν γὰρ οὐ λαβεῖν ἀλλ' ἢ
 μῶν Ἐρολίαν ἀφρογῶν αὐτοῖς, ἅτε δὴ μὴ μὲν ὑποφρονῶν ἀδικίας ἐλθόντες ὄντι τῶν ἀρπαγῶν,
 C

ἡ δὲ τῶν
 οὗτος οὖν
 καλεῖται
 αὐτῶν δὲ

ἄλλὰ συμμίξαι καὶ στυγαγαγῆν εἰς ταῦτ' αὐτὸ πὰ γῆν ταῖς με-
 γίσαις ἀνάγκαις διανοηθέντας. τὴν δ' Ἐρωσίαν οἱ μὲν
 Ὀσλίον γῆμα λέγουσι, αἰθρα Ῥωμαίων ὄπιφαιέτατον.
 οἱ δ' αὖτὸν Ῥωμύλον, καὶ ἡμέσας καὶ παῖδας αὐτῶν, μίαν
 μὲν θυγατέρα, Πείμον, τῇ τάξει τῆς ἡμέσεως οὕτω
 παρομοιωθεῖσαν· ἕνα δ' υἱὸν μόνον, ὃν Ἀόλλιον μὲν ἑκεῖ-
 νος ἀπὸ τῆς ἡμομύνης ἀποδείξας ὑπὸ αὐτῷ τῷ πολιτῷ
 ὠνόμασεν, οἱ δ' ὕστερον, Ἀβίλλιον. ἄλλὰ ταῦτα μὲν ἱστορῶν
 Ζηνοδότος ὁ Τριζυλῖος πολλοὺς ἔχει τοῖς ἀπιλέγουσιν. ἐν
 δὲ τοῖς δρηπάζουσι τὰ σαρκένους τότε τυχεῖν λέγουσι τῷ
 οὐκ ὄπιφαιώνων ἀγρῶν κέρων τὰ τε κἀλλὴ πολὺ καὶ
 τὰ μέγιστα διαφέρουσαν. ἐπεὶ δ' ἀποδυθέντες ἔπει τῷ
 κρείττονων ἐπεχείρωσιν ἀφαρεῖσθαι, βοῶν τοῖς ἀγρῶν ὡς
 Τάλασίω κημιζοῖεν αὐτῷ, αἰθρὴν νέφ' μὲν, βιβδιμῶ δὲ καὶ
 χροῦσιν. ποτ' οὖν ἀκούσασθαι βύφημιν καὶ κροῦσιν ἔπα-
 νοῦσθαι, ὅμοιοι δ' καὶ τῷ ἀκαλοῦσθαι αἰατρίφασθαι βύφια
 καὶ χροῦσιν, τὸ Τάλασίου μὲν βοῆς βούνομα φθηνυμέ-
 νους. ἀφ' οὗ δὴ τὸν Τάλασιον ἀγρὸν νῦν, ὡς Ἐλλῆνας τὸν
 Ὑμῆραον, ἐπάδδισι Ῥωμαῖοι τοῖς γάμοις καὶ γὰρ διτύχῃ
 φασὶ χημισαδαὶ περὶ τὴν γυναικὰ τὸν Τάλασιον. Σέξπος
 δὲ Σύλλας ὁ Καρχηδόνιος, οὔτε μουσῶν οὔτε χροῦσιν ὄπι-
 δεῖς αἰθρῶν, ἐλέγη ἡμῖν ὅτι τῆς δρηπῆς στυγαγαγῆν τὴν Φω-
 νῶν ἔδωκε ταῦτ' οὗ Ῥωμύλος. ἀποδυθέντες οὖν ἐβόων τὸν
 Τάλασιον οἱ τὰ σαρκένους κημιζόντες, καὶ διὰ ποτὸ τοῖς
 γάμοις τῷ ἀκαλοῦσθαι ὄπιφαι. οἱ δὲ πλείστοι νομιζοῦσιν (ὡν καὶ
 ὁ Ἰόβας ἔστι) τῷ ἀκαλοῦσθαι εἶναι καὶ τῷ ἀκαλοῦσθαι εἰς φιλερ-
 γίαν καὶ ταλασίαν, οὕτω τότε τοῖς Ἐλλήνεσιν ὠνόμασι
 τῷ Ἰταλικῶν ὄπιφαι κημιζόντων. εἰ δὲ ποτὸ μὴ λέγεται κα-
 κῶς, ἀλλ' ἐγρῶντο Ῥωμαῖοι τότε τὰ ὀνόματι τῆς Ταλα-
 σίας κατὰ τὸ ἡμεῖς, ἑτέραν δὲ πρὸς αἰτίαν εἰκόσκει πιθα-
 νωτέρα. ἐπεὶ γὰρ οἱ Σαβῖνοι παρὰ τοῖς Ῥωμαῖοις πολε-
 μῆσαιτες διηλλάγησαν, ἐγρῶντο στυγαγαγῆν περὶ τῷ γυναι-
 κῶν, ὅπως μηδὲν ἄλλο ἔργον τοῖς ἀνδράσιν ἢ τὰ περὶ τὴν
 ταλασίαν ὑπουργῶσι. παρὰ μὲν γ' οὖν καὶ τοῖς ἀνδράσιν
 γάμοις, τοῖς διδόντας ἢ τῷ ἀκαλοῦσθαι, ἢ ὅλως παρῶ-
 ντας, αἰαφωεῖν τὸν Τάλασιον μὲν σακιδίαν, μὲν τρυφ-
 ῶν ὡς ἐπὶ σῶσθαι ἄλλο ὑπουργημα τῆς γυναικὸς ἢ
 ταλασίαν εἰσαγρῶν. Διαμῆναι δὲ μέγιστον, τὸ τὴν
 νύμφην αὐτῷ ἀφ' ἐαυτῆς μὴ ὑποβῶσθαι τὸν οὐδὲν εἰς τὸ
 δωμάτιον, ἀλλ' ἀεὶ μὲν εἰς φέρεσθαι, διὰ δ' καὶ τότε κη-
 μιζοῦσθαι βιασθεῖσαι μὴ εἰσελθεῖν. ἔπει δ' λέγουσιν καὶ τὸ τὴν
 κημιζόντων τῆς γυναικὸς ἀχμῆν διακείνοσθαι δωρεῆτον,
 σύμβολον εἶναι τοῦ μὲν μάχης καὶ πολεμικῶς τὸ παρῶν γά-
 μων ἡμέσας περὶ ὡν ὄπιφαι πλέον ἐν τοῖς ἀπὸ τοῖς εἰρήνευσι. ἐ-
 τοιμῆσθαι μὲν οὖν ἢ ἀρπαγῆν περὶ τὴν ὀκτακήμεναι τὴν ἡ-
 μέραν τῆς Σέξπλου μύθου, Ἀυγούστου δὲ νῦν, ἐν τῇ τὴν
 τῷ Κανταλίον ἑορτῇ ἀγρῶν. οἱ δ' Σαβῖνοι, πολλοὶ μὲν ἦ-
 σαν καὶ πολεμικῶν, κάμας δ' ὡς καὶ ἀπειχίσεις, ὡς παρῶ-
 ντων ἀνδρῶν μέγα φρονεῖν, καὶ μὴ φοβεῖσθαι, Λακεδαιμονίων
 ἀπὸ τοῖς οὖσιν οὐ μὲν ἀλλ' ὄραντες αὐτοὺς ἐνδεδεδυμένους
 μεγάλοις ὀμφαμασι, καὶ δεδιότες περὶ τῷ θυγατέρων, παρῶν ἀπέσθαι, ὄπιφαι καὶ μέτεια παρῶν ἀκα-
 λῶν τὸν Ῥωμύλον, ἀποδιδόντας καὶ κόρας ἀνδρῶν καὶ λύσαντας τὸ τῆς βίας ἔργον, εἶτα πειθοὶ καὶ νόμῳ παρῶν τοῖς
 ἡμέσιν φιλίαν καὶ οἰκειότητά. ποτ' ὅτι Ῥωμύλου τὰ μὲν κόρας μὴ παρῶν, τῷ ἀκαλοῦσθαι τὸ τὴν κρινωθῆναι δέ-
 χασθαι τοῖς Σαβῖνοις, οἱ μὲν ἄλλοι βουλδομόντοι καὶ τῷ ἀκαλοῦσθαι ἑορτασθῶν. Ἀκρων δ' βασιλεὺς Κεννητῶν,
 αἰθρὸς θυμοειδῆς καὶ δεινὸς ἐν τοῖς πολεμικῶν, τότε παρῶν τῷ Ῥωμύλου δι' ὑποψίας εἶχε,

A sed vt commiscerent coniungerentque vtranque
 gentem arctissimis vinculis. Herfiliam nupuisse
 Hostilio quidam tradunt, viro inter Romanos
 nobilissimo: ipsi alii Romulo, cui etiam illam li-
 beros peperisse, filiam Primam, ex ordine nascen-
 di ita nuncupatam: vnicum preterea filium, quem
 ab concursu sub se ciuium Aollium ille vocauit,
 posteri Abillium. Hæc Træzenius scribit Zeno-
 dotus, quæ tamen multi refellunt. Inter virginum
 raptores fuisse aiunt plebeiorum globum, qui pu-
 ellam longè ante alias insignem specie & statura
 ducebant: quam quum quidam eripere ex primo-
 ribus conarentur, Talasio ferri illi clamitauerunt,
 iuueni claro proboq;. Quo audito, gratulatione
 & plausu eos collaudasse: fuisse etiam qui regressi
 comitentur gratia & fauore Talasio conclamantes.
 Inde Romanis in hunc vsq; diem vox nu-
 ptialis facta, vt Hymenæus Græcis. Nam prosperè
 Talasio celsisse hoc matrimonium aiunt. Sextius
 Sylla Carthaginensis retulit nobis, vir & doctus
 & festiuus, eam vocem pro signo dedisse Romu-
 lum ad raptum. Itaque qui virgines abducebant,
 conclamabant omnes Talasio: atq; hinc relictum
 hunc morem nuptiis. Pleriq; (inter quos est Iuba)
 adhortationem & incitationem ad laboris seduli-
 tatem & lanificium, quod Græci *Ταλασίαν* dicunt,
 censent nondum id temporis Italicis verbis cum
 Græcis confusis. Quòd si hoc placet, & Romani-
 tum Talasii vocabulum nobiscum vsurpabant, a-
 liam conicias magis probabilem rationem. Nam
 in fœdere quod Sabini post bellum pepigerunt
 cum Romanis, conuenit ne aliam operam viris
 quàm circa lanificium præstarent vxores: qui mos
 sequitis nuptiis permansit, vt qui elocarent puel-
 las, vel deducerent vel præsentessent, omninò
 Talasio acclamarent per lusum, testantes ad nullū
 aliud quàm lanificium, munus, sponsam adduci.
 Seruatur hinc etiam hodie, ne limen sponsa ipsa
 transcedat in domum, sed sublata inferatur, quòd
 vitunc illata, nò ingressæ essent. Addunt quidam,
 quando sponsa capillos hastæ discriminet cuspi-
 de, primas nuptias denotare vi & hostiliter con-
 tractas: de quibus prolixius in Quæstionibus dixi-
 mus. Admissus hic raptus est octauodecimo die
 Sextilis, quem nunc vocant Augustum, quo Con-
 sualia celebrant. Sabinorum magna gens quidem
 & bello bona erat, sed vicatim habitabāt sine mœ-
 nibus. Nam quum coloni essent Lacedæmonio-
 rum, meritò ingentes animos & intrepidoss gere-
 bant. At quia magnis se pignoribus cernebant ad-
 strictos, timentes filiabus, legatos miserunt ad Ro-
 mulum cum æquis & moderatis postularis, redde-
 ret sibi puellas & vim illatam resoluere, tum cum
 bona gratia & lege amicitiam & affinitatem inter
 vtranque gentem contraheret. Verum quum non
 remitteret Romulus puellas, peteret autem à Sa-
 binis vt hanc necessitudinem comprobarent, alii
 in deliberando & apparatu lentè agebant: Cenin-
 siū rex Acrò, magno vir animo & bellator insignis,
 qui iam dudum Romuli cœpta habebat suspecta,

& hoc facinore in mulieres auso formidandum cunctis existimans, neq; tolerabilem si ferret impune, primus bellum intulit, magnisq; copiis movit in Romulum, & in illum Romulus. Quum iam in conspectu essent, & inter se contuerentur, provocaverunt se mutuo ad pugnam, copiis in acie quiescentibus. Ibi Ioui Romulus, si hostem vicisset fudissetq;, vouit arma illius semetipsum ei dedicaturum. Acronem superat & occidit, exercitum eius signis collatis profligat. Eodem impetu oppidum eorum capit, nec violat tamen eos qui illic substiterant: nisi quod demoliri aedificia iussos Romam attrahit, atque in civitatem a quo recipit iure. Neq; res alia vlla perinde amplificavit civitatem Romanam, vt quod conecteret sibi & in corpus suum cōtribueret victos. Romulus, vt votum Ioui redderet quam gratissimum & oculis civium speciosissimum, quercum quam in castris, vidit mirae proceritatis, recidit & instar adornavit trophaei, Acronis armis apte suspensis ex ea adaptatisque: veste ipse incincta, & capite fluente coma, laurea coronatus, feretrum dextro innixu humero directum gerens incessit, carmen victoriale exercitui praesens in armis sequenti, civib. cum gratulatione & laudibus eum excipientibus. Triumphorum fuit haec celebritas in posterum origo & exemplum. Feretrum Iouis Feretrii donum appellatum est a feriendo. Precatus enim deum fuerat vt Acronem feriret & caederet. Opima spolia dicta sunt, auctore Varrone, quod Diuitias Opes appellent. Rectius mihi videtur ab opere. Nam quum manu sua dux ducem interficiens, ipse decus parit, permittitur ei opima spolia consecrare. Actribus modò Romanis imperatoribus eius fortuna decoris fuit, primo, Romulo, interfecto Ceninensi Acrone: secundo, Cornelio Cossio, qui Volumnium Tuscorum ducem occidit: postremo Claudio Marcello, a quo Gallorum rex caesus est Viridomarus. Cossus & Marcellus curru iam inuecti sunt, quum opima spolia ferret. Romulum fallitur Dionysius, qui vsum dicit curru. Siquidem Tarquinius Demarati filium, proditum memorie est regum principem, eam in speciem & fastum euexisse triumphos. Poplicolam scribunt alii primum curru triumphantem inuectum. Nam Romuli quidem staturas triumphales videre est omnes pedestres. Deuictis Ceninensibus, dum reliqui Sabini tempus in apparatu terunt, Fidenates, Crustumeni, & Antemnates coierunt contra Romanos. Qui item acie fusi, oppida sua capi, agrosq; diuidi, ac se Romam passii sunt transferri. Romulus reliquum agri partitus populo, raptarum tantum parentibus, quod eorum fuisset, concessit. Molesti haec ceteris erant Sabinis. Itaque imperatore creato Tatio infestum agmen Romam mouerunt. Haud expeditus erat ad urbem accessus: quod is collis, vbi nunc Capitolium est propugnaculum iis esset cum praesidio, cui praerat Tarpeius non Tarpeia virgo (vt nonnulli tradunt) qui stultum faciunt Romulum: verum filia praefecti Tarpeia, quae cupidine capta aurearum armillarum quas gerentes videbat Sabinos, prodidit iis arcem,

A καὶ τὰ παραθέλει πρὸς τὰς γυναῖκας ἤδη φοβερὸν ἦρθε μῦθος πᾶσιν εἶ, καὶ οὐκ ἀνεκτὸν, εἰ μὴ καταθείη, παρεξάνεθη τὰς πολέμους, καὶ μὴ πολλῆς ἐχώρει διωτάμεως ἐπὶ αὐτὸν καὶ ὁ Ρωμύλος ἐπὶ ἐκείνον. ἤρομῆροι δὲ ἐν ὄψει, καὶ κελιδόντες ἀλλήλους, παρεξέλαστον μάχης, τῶν στρατευμάτων ἐν ὄπλοις ἀφρομοιούτων. ὁ δὲ ἄμῃ οὖν ὁ Ρωμύλος, εἰ κρατήσειε καὶ καταβάλοι, τὰ Διὶ φέρον ἀναθήσειν αὐτὸς τὰ ὄπλα τῶ ἀνδρὸς, αὐτὸν τε καταβάλοι κρατήσας, καὶ βέβηται ὁ στρατευμα μάχης ἠρομῆρης. ἀρῆ δὲ καὶ τὴν πόλιν. οὐ μὲν ἠδίκησε τοὺς ἐγκαταλήφθῆντας.

B ἀλλ' ἡ τῶ οἰκίας ἐκέλευσε κατελόντας ἀχλουθεῖν εἰς Ρωμύλου, ὡς πολίτας ἐπὶ τοῖς ἴσοις ἐσομένοις. τούτου μὲν οὖν οὐκ ἔστιν ὅτι μᾶλλον πύξῃσι τὴν Ρωμύλου, ἀεὶ παρεσποῖσθαι ἐαυτῇ καὶ στανέμουσαι ὡν κρατήσειε. ὁ δὲ Ρωμύλος ὡς αὐτῇ μάλιστα τὴν ἀχλὺν τὰ τε Διὶ κρατοισμῶν, καὶ τοῖς πολιταῖς ἰδεῖν ἐπιτερεπῆ παρὰ τοῖς, σκεψάμενος ἐπὶ στρατοπέδου, δριῦν ἔτελεν ὑπερμεγέθη, καὶ διεμόρφωσεν ὡσπερ Ἑσπαιον, καὶ τῶ ὄπλων τῶ Ἀχρώνος ἐκαστον ἐν πάξει περὶ ἠρμοσε καὶ κατήρπεν αὐτὸς ὅτι τὴν μὲν ἐσθῆτα περὶ ἐξόσασα, δάφνη δὲ ἐπέλαθε τὴν κεφαλὴν κροῖσαι. ὑπερλαβῶν δὲ

C τὰ δεξιῶν δὲ Ἑσπαιον ὡμῶν παρεσπερὶ δόμῃνον ὄρθον, ἐβάδιζεν ἐξ ἀρχῶν ἐπιπικίου παιαῖος ἐν ὄπλοις ἐπομῆρη τῇ στρατιᾷ, δεχόμενος τῶ πολιτῶν μὴ χάρις καὶ θαύματος. ἡ μὲν οὖν πομπή, τῶ αὐτῆς θριαμβῶν δὲ χεῖρ καὶ ζῆλοι παρέχοντο ὅτι Ἑσπαιον, ἀνάθημα φερετοῖς Διὸς ἐπνομομάθη. ὁ γὰρ πληῆξαι, φέρετο Ρωμύλοι καλοῦσιν ὁ δὲ πληῆξαι τὸν ἀνδρα καὶ καταβάλοι. ὅτι μῆ ὅτι τὰ σκύλα φησὶν Οὐάριων, καὶ ὅτι τῶ περὶ οἰοῖσιν, ὅπερ λέγεισι πιθανώτερον δ' αὐτῆς εἶποι ἀφ' ὅτι παρεξάνεθη ὅπως γὰρ ὀνομάζετο τὸ ἔργον. αὐτοῦργῶν ὅτι δριφείας στρατηγῶν, στρατηγὸν ἀνελόντι, δίδοται κατέρωσις

D ὀπιμίων, καὶ τεισιμόνοις τούτου τυχεῖν ὑπερῆξε Ρωμύλοις ἠγεμόσι, περὶ τῶ Ρωμύλου, κατεῖδον τῶ Κενινήτι Ἀχρώνος ἀντέρω, Κορινθίῳ Κόσῳ, Τυρρῶν ἀνελόντι Τολουμνιον ὅτι πᾶσι δὲ, Κλαυδίῳ Μαρκέλλῳ, Βελισσῶντος κρατήσαντι Γαλατῶν βασιλέως. Κόσος μὲν οὖν καὶ Μαρκελλος ἤδη τε δριφτοῖς εἰσήλαυον, αὐτοὶ τὰ Ἑσπαια φέροντες. Ρωμύλον δὲ οὐκ ὀρθῶς φησὶν δριφτοῖς χεῖρα Διονύσιος. Ταρκύνιον γὰρ ἰσοροῖσι τῶ Δημαρέτου τῶ βασιλέων περὶ τῶν εἰς τὸ δόγμα, καὶ τὸν ὄγκον δὲ ἀρα τοὺς θριαμβοῖς ἔτερε ὅτι περὶ τῶ ἀρμάτος θριαμβέουσι Ποπλι-

E κέλα. τῶ δὲ Ρωμύλου τῶ εἰκόνας ὄραν ὅτι ἐν τῶ Ρωμύλου τῶ Ἑσπαιοφόροις περὶ ἀπάσας. μὴ δὲ τὴν Κενινήτῶ ἀλῶσιν, ἐπὶ τῶ ἄλλων Σαβίνων ἐν παρὰ σκῶν ἔντων, στανέσθαι οἱ Φιδώλι καὶ Κροσουμέριον καὶ Ἀντέμῳ οἰκιστῆς, ὅτι τοὺς Ρωμύλοι καὶ μάχης ἠρομῆρης ἠπῆθῆντες ὁμοίως, τῶ τε πόλεος Ρωμύλου παρῆχον ἐλεῖν, καὶ τὴν χώραν δάσασα, καὶ μετοικίσασα σφᾶς αὐτοῖς εἰς Ρωμύλου. ὁ δὲ Ρωμύλος τὴν μὲν ἀλλῶν κατένειμε χώραν τοῖς πολιταῖς, ὅσῳ δὲ εἶχον οἱ τῶ ἠρπασμένων παρῆτων πατέρες, αὐτοῖς ἔχον ἐκείνοις εἶασεν. ὅτι τούτοις βαρέως

F φέροντες οἱ λοιποὶ Σαβίνοι, τὰ πῶν ἀποδείξαντες στρατηγὸν, ὅτι τὴν Ρωμύλου ἐστέψασαν ἡ δὲ διεσποῖσθαι

δος ἡ πόλις, ἔχουσα πρὸς βλημα ὁ νῦν Καπιτώλιον, ἐν ᾧ φερετο κατεκίηκει, καὶ Ταρπηῖος ἠγεμόν αὐτῆς, οὐχὶ Ταρπηῖα παρῆτος, (ὡς ἐνιοὶ λέγουσιν, ἀπῆθη τὸν Ρωμύλον ἀποδεικνύοντες) ἀλλὰ θυγάτηρ ἡ Ταρπηῖα τοῦ δριφτοῦ οὗσα παρεξέδωκε τοῖς Σαβίνοις ἐπιθυμήσασα τῶ χερσῶν βαρβαρῶν, οἷς εἶδε περὶ κειμένους,

καὶ ἦτοσε μισθὸν τῆς παροδοσίας ἀφορεῖν ἐν ταῖς ἀειτε-
 ραῖς χεραῖ. σιωπηλῶς δὲ τῷ Ταπίου, νύκτωρ ἀνοίξασα πύ-
 λω μίαν, ἐδέξατο τοὺς Σαβίνοις. οὐ μόνος οὖν (ὡς εἰπεν)
 Ἀντίγονος ἔφη παροδοσίας μὲν φιλεῖν, παροδοσίας δὲ
 μισεῖν. ὅσπερ Καίσαρ, εἰπὼν ὅτι τὸ Θεοκῆς Ρυμιτάλκου,
 φιλεῖν μὲν παροδοσίας, παροδοσίας δὲ μισεῖν. ἄλλα κρινόν τι
 τῷ πάθος ὅτι παρὸς τοῖς ποταμοῖς τοῖς δεομένοισι αὐτῶν,
 ὡς περὶ οὗ καὶ χολῆς ἐπίων θηρίων δέονται. τὴν γὰρ χρεῖαν ὅ-
 τε λαμβάνουσιν, ἀγαπῶντες, ἐχθάρουσι τὴν κακίαν ὅταν
 τύχῃσι. τῷ καὶ παρὸς τὴν Ταρπηίαν τότε παθὼν ὁ Τάπιος,
 ἐκέλευσε μεμνημένοισι τῶν ὁμολογητῶν τοῖς Σαβίνοις, μη-
 δένος αὐτῆ φθονεῖν ὡς ἐν ταῖς ἀειτεραῖς ἔχοισι. καὶ παρὸς
 ἅμα τὸν βραχίονισσιν τῆς χρεῖας παροδοσίας, καὶ τὸν θυρεὸν
 ἐπέριψεν. πρῶτον δὲ τὸ αὐτὸ ποιούτων βαλλομένη τε τῶν
 χρεῖσιν καὶ κατὰ χροσθεῖσαι τοῖς θυρεοῖς, ὑπὸ πλήθους καὶ
 βάρους ἀπέθανεν. ἑάλω δὲ καὶ Ταρπηίος παροδοσίας, ὑπὸ
 Ρωμύλου διαφθεῖς, ὡς Ἰόβας φησὶ Γάλλοι Σουλπίκιον ἰ-
 σορεῖν. τῶν δὲ ἄλλα παρὸς Ταρπηίας λεγόντων, ἀπίστοι μὲν
 εἰσὶν οἱ Ταπίου θυγατέρα τῆς ἡγεμόνος τῶν Σαβίνων οὖσα
 αὐτῶν, Ρωμύλου δὲ βία σιωπῆσαι, ἰσορροῦντες αὐτῶν
 ποιῆσαι καὶ παθεῖν ὑπὸ τῶν πατέρων. ὡς καὶ Ἀντίγονος ἔφη.
 Σίμουλος δὲ ὁ ποιητὴς καὶ πρῶτον ἀπὸ ληρεί, μὴ Σαβίνοις
 οἰόμενος, ἀλλὰ Κελτοῖς τὴν Ταρπηίαν παροδοῦναι τὸ Κα-
 πιτώλιον, ἐραθεῖσαι αὐτῶν τῶν βασιλέως. λέγει δὲ αὐτῶν,
 Ἡ δὲ ἀλγὴ Ταρπηίας τῶν Καπιτώλιον αἴπος
 Ναισῶν, Ρώμης ἐπλέε τειχολέπης.
 Κητῶν ἢ ἐρέξασα γαμήλια λέκτρα γυμνάσια,
 Σκηπτέρων πατέρων οὐκ ἐφύλαξε δόμους. καὶ μετ'
 ὀλίγα παρὸς τῆς τελευτῆς,
 Τὴν δὲ ἔτ' ἀρ' Βοῖοί τε καὶ ἔθνεα μυρία Κητῶν
 Χηραῖμοι, ρείθρων ἐντὸς ἔθεντο Πάδισ.
 Ὁπλα δὲ ὅτι παροδοσάοντες ἐφύλαξαν ἀπὸ χραδῶν,
 Κέρη ὅτι στυγερῆ, χόσμον ἔθεντο φόνος.
 τῆς μύθοι Ταρπηίας ἐκεῖ παφείσης, ὁ λόφος ὠνομάζετο
 Ταρπηίος, ἀλλοῖς οὐ Ταρκυίου βασιλέως Διὶ τ' ὀπίον
 κατὰ πρῶτον, ἅμα τε τὰ λείψανα μετῴκηθη, καὶ πῦρ
 τῆς Ταρπηίας ἐξέλιπε, πλὴν πέτρων ἐπὶ νῦν ἐν τῶν
 Καπιτωλίου Ταρπηίαν καλοῦσιν, ἀφ' ἧς ἐρρίσθη τοῖς
 κακῶν. ἐχόμενος δὲ τῆς ἀκρας ὑπὸ τῶν Σαβίνων, ὁ
 τῶν Ρωμύλου ὑπὸ ὀργῆς εἰς μάχην αὐτοῖς παροδοσάειτο,
 καὶ ὁ Τάπιος ἐτάρρη, καρτερὰν εἰ βίαθεῖεν, ἀναχρήσιν ὄραν
 αὐτοῖς ὑπὸ χρεῖσιν. ὁ γὰρ μεταξὺ πόπος ἐν ᾧ συμπί-
 πτην ἔμελλεν, ὑπὸ πολλῶν λόφων παροδοσάμενος, ἀγῶνα
 μὲν ὄξυ ἐδόκει καὶ χαλεπὸν ὑπὸ δυσχερείας ἀμφοτέροις
 παρῆξιν, φουγῆς δὲ καὶ διώξεως ἐν φεῖσιν βραχέας. ἔτυχε δὲ τῶν
 ποταμοῦ λιμνῶσιν οὐ πολλὰς παρῆξιν ἡμέρας, ἔκα-
 ταλεῖσθαι τέλμα βαρὺ καὶ τυφλὸν ἐν πόποις ὅτι πέδιδος,
 καὶ τὴν νῦν οὖσαν ἀγῶνα. ὅταν οὖν ἡ ὄψις παρῆξιν,
 οὐδὲ ἐφύλακτον, ἀλλως δὲ χαλεπὸν καὶ ὑπουλὸν ὅτι πῦρ
 τοῖς Σαβίνοις ἀπειρία φερομένοισι ἐτύχημα γίνεται. Κέρ-
 πιος γὰρ αὐτῶν ὅτι φανῆς, δόξη καὶ φερόμαλιν γαῦρος, ἵππων
 ἔχων, πολὺ παρὸς τῶν ἄλλων ἐχῶρει. δόξα μὲν οὖν τῶν βαρῶ-
 δεσῶν τῶν ἵππων, ἀλλοῖς μὲν ἵππος ἐπέεσσι, πληγῆ καὶ παρῆξιν
 ἀλλοῖς γὰρ ἵππος, ἐξελάνθη ὡς δὲ ἡ ἀμύχρον, ἑάσας τ' ἵππων, ἑαυτὸν ἔσωξεν. ὁ μὲν οὖν πόπος δὲ ἐκείνον ἐπὶ τῶν Κέρ-
 πιος λακκῶν ὠνομάζετο. φυλαξάμενοι δὲ τὸ κίνδυνον οἱ Σαβίνοι, μάχην καρτερὰν ἑμαχέσαντο, κείσιν οὐ λαβῶσαν.

A pacta proditionis mercedem quæ lauis manibus
 ferrent. Hac conditione Tatio vnam noctu rese-
 rat portam, qua recipit Sabinos. Verum enim-
 verò non vnus sanè dixit Antigonus, *Prodentes a-
 mare se, odisse quum prodiderint*: neque de Rhymit-
 talce Thrace Caesar, *Amare se proditionem, prodito-
 rem odisse*: sed eo ferè in sceleratos animo sunt illi
 qui eorum operam requirunt, vt veneno & felle
 quarundam maleficarum bestiarum qui opus ha-
 bent. Quippe operam eorum dum ex vsu est am-
 plectuntur, execrantur scelus vbi voto potiti sunt.
 Perinde tum Tatio Tarpeia fecit: iussit suis vt
 conuentorum memores, quæ sinistris ferrent, om-
 nia congererent in illam. Ipse ante alios detra-
 xit manui armillam, vnaque cum hac scutum ei
 iniecit. Quum idem facerent omnes, auro illa in-
 iecto scutisque obruta est: itaque numero & pon-
 dere oppressa. Damnatus est ab Romulo & Tar-
 peius proditionis, vt Iuba author est Sulpitium
 Galbam in historia prodere. Inter reliquos, qui
 Tarpeia meminerunt, absurdi sunt (de quibus est
 Antigonus) qui tradunt ducis Sabinorum eam fi-
 liam Tatii fuisse: & quum inuita esset cum Romu-
 lo, hoc perpetrasse, atque ita fuisse à patre in eam
 consultum. Poëta verò Simulus planè delirat, qui
 non Sabinis eam, sed Gallis putat hanc Capito-
 lium prodidisse, quum esset regis eorum capta a-
 more. Is ita scribit,

*At Capitolinam custos Tarpeia tenebat
 Arcem, qua muris non bene fida fuit.
 Gallica dum demens sequitur connubia: patrum,
 Qui orbis sceptras gerunt, prodidit illa lares.*

Mox de eius morte,
*Istam non Boii, non gentes mille puellam
 Gallorum ad gelidum corripuere Padum:
 At sibi nudatis splendentia dona lacertis
 Iniciunt misera, condecorantq. necem.*

D Cæterum à Tarpeia illic sepulta, collis ille voca-
 tus Tarpeius fuit, donec locum eum Tarquinius
 rex Ioui consecrauit: quo tempore ossa eius aliò
 fuerunt delata, nomenque exoleuit Tarpeia, ex-
 cepto saxo, quod vocant etiam nunc Tarpeium,
 ex quo præcipitare sceleratos solebant. Arcem Sa-
 binos insidentes ira stimulante prouocauit ad pu-
 gnam Romulus: nec Tatio, munitum, si vigere-
 tur, suis receptum videns, detrectauit. Quod enim
 inter frequentes colles planicie est, vbi concur-
 suræ acies erant, ob loci difficultatem vtrisque a-
 crem videbatur & grauem dimicationem præbi-
 turum: fugam verò & infectionem in arcto bre-
 uem. Fortè paucis antè diebus limus ex fluminis
 eluue altus & cæcus restiterat in conualle. quo lo-
 co nunc forum est: ita cum rectus erat & euitatu
 difficilis, tum molestus & in imo mollis. Quò quum
 ferrentur imperitia Sabini, fortuna adfuit iis.
 Nam Curtius celso vir animo & clarus nomine,
 equo longè ante signa euectus est. Quum equus
 eius in voraginem demergeretur, conatus est eum
 aliquandiu cædendo & excitando exigere: vbi
 id parum procedit, omisso equo ipse euadit. Locus
 ab eo etiam hodie Lacus Curtius dicitur. Pericu-
 lo Sabini vitato acriter capeffunt pugna: in qua li-
 cet multis cadentibus, neutro inclinavit victoria.

F

Inter eos cecidit Hostilius : hunc Herfilia virum & auum Hostilii, qui post Numam regnavit, perhibent fuisse. Quum autem certamina de integro multa (vt verisimile est) breui tempore fierent, vnius potissimum meminerunt nouissimi : quo quum in capite esset Romulus saxo ictus, vt penè in terram prolaberetur, pugnaque excederet, pedem retulerunt Romani, motique campo, & fuga delati ad Palatium sunt. Interea Romulus ex vulnere aliquantum recreatus occurrit fugientibus, ac repetere pugnam, reprimereque eos atque in hostem conabatur reducere, altaque voce vt resisteret, adhortabatur, certamenque ciebat. Quum verò effusa fuga circa eum fieret, neque quisquam hostium conspectum sustineret, tensis ad cœlum manibus precatus Iouem est, fugam vt susteret, ac rem Romanam ruentem sustineret, restitueretque. Hæc orantis multos regis repressit verecundia, animumque, ablato timore, addidit. Restiterunt vbi nunc Iouis Statoris templum est. Tum redintegrato certamine impulerunt Sabinos ad regiam, quam nunc vocant & Vestæ ædem. Hic eos iterare pugnam molientes, terribile visu & inauditum cohibuit spectaculum. Sabinorum filia, quæ raptæ fuerant, ex diuersis locis accurrere. Hæc per infesta arma & cadauera cum clamore & vlulatu tanquam fanaticæ ad viros & patres intulerunt se, partim infantes in vlnis gestantes, partim crinibus resolutis, omnes tamen blandissimis nominibus, hinc Sabinos, hinc Romanos appellantes. Confestim sedauerunt utrosque, atque inter vtranque aciem datus est iis locus. Iam eiulatus ab omnibus pariter perceptus est, speciesque commouit eos : multo maxime oratio in obsecrationem & precationem ex disceptatione & querimonia desinens. Quo nostro (inquiunt) merito in miserias tantas, & nuper & hoc tempore incidimus? vi sumus & iniuria à maritis raptæ, iniuria nostra à fratribus, parentibus, propinquis hætenus neglecta, dum vinculis cum inimicissimis conglutinatæ arctissimis, timere raptoribus & violatoribus cogamur præliantibus, & lugere cadentes. Neque enim vindicatum virgines aduolastis à violatoribus, sed nunc à viris auellitæ coniuges, & à liberis matres, qui miseris nobis tristius auxilium, quàm neglectus ille fuit & proditio, fertis : illa nobis ex horum amore, ex vestra miseratione hæc oblata sunt. Nam si alia belli causa esset, dandum hoc erat nobis, quæ vos foceros, auos atque affines effecimus, arma vt poneretis: sin nos in causa sumus, abducite nos quæsumus cum generis & liberis, ac reddite nobis parentes cognatosque: abstrahere à prole atque viris omittere, ne iterum captiua reddamur. Ea quum Herfilia diceret, orarentque cætera, induciis factis procedunt ad colloquium duces. Interea mulieres ad parentes & fratres adducere viros liberosque, reficere cibo & potu eos qui quærerent, saucios domum deportatos curare, ostendere domi se præesse, quanta viri in se indulgentia essent, quantaque charitate & honore profecerentur.

A καὶ τοὶ πολλῶν πεσόντων, οἷς ἴω καὶ Ὀσίλιος. τὸν Ἐρσιλίας ἀνδρα, καὶ πάππον Ὀσίλιου τοῦ μὲν Νομῶν βασιλεύσαντος ἡμέσθαι λέγουσιν. αὐτὸς δὲ πολλῶν ἀγῶνων ἐβραχέει στωισαμένων, (ὡς εἶχες) ἐνὸς μάλιστα τοῦ τελευταίου μνημόνθουσιν, ἐν ᾧ Ρωμύλου πῦρ κεφαλῶν πληγῆτος λίθω, καὶ πεσὼν ὀλίγου δεήσαντος, τοῦ τ' αὐτέχην ὑφέμεθου τοῖς Σαβίνοις, ἐπέδωκεν οἱ Ρωμῆοι, καὶ φυγῆ πρὸς τὸ Παλαίτιον ἐχώρειν ἔξωθούμενοι τῶν ἐπιπέδων. ἠδὲ ἡ δὲ Ρωμύλος ἐκ τῆς πληγῆς αἰαφέρων, ἐβούλετο μὲν εἰς τὰ ὄπλα χωρεῖν τοῖς φθύροισιν ἐδυπίως, καὶ μέγα βοῶν ἴσασθαι καὶ μάχεσθαι παρὰ κείλει. πολλῆς δὲ τῆς φυγῆς αὐτῶν ἀπειροχρήνης, καὶ μηδενὸς αἰατρέφειν βλαβήτος, αἰατείας εἰς οὐρανὸν τὰς χεῖρας, ἠύξατο τῶν Διὸς εἶπεν ὁ στρατεύματι, καὶ τὰ Ρωμῆων στρατήματα πεσόντα μὴ ἀπειδεῖν, ἀλλ' ὀρθώσαι. ἡρομένης δὲ τῆς δίχνης, αἰδώς τε τοῦ βασιλέως ἔχε πολλοὺς, καὶ γάρσος ἐκ μεταβολῆς παρέστη τοῖς φθύροισιν. ἐστισθὲν οὖν πρῶτον οὐκ ἴω ὁ τῶν Διὸς τῶν Σπάτωρος ἰδρυταὶ νεὼς, ὃν ἐπιτάσσειν αἰὲς ἐρμυλῶσειεν. εἶτα στωασσίσθητες πάλιν, ἔωσαν ὀπίσω τοῖς Σαβίνοις ἐπὶ τῶν ἰω Ρήγαν στρατοῦ ἀποδομῆναι καὶ τῆς Ἐστίας ἱερόν. ἐνταῦθα δὲ αὐτοῖς ὡσαύτῃ ἔπαρχῆς μάχεσθαι πρὸς οὐρανὸν ἀποδομῆναι, ἐπέχε δεινὸν ἰδεῖν θεῶν καὶ λόγου κρείττων ὄψις. αἱ γὰρ ἡρπασόμεναι θυγατέρες τῶν Σαβίνων ὠφθησαν ἀλλαχόθεν ἀγλαίμῃ βοῆς καὶ ἀλαλαγμοῦ. ἀλλὰ τῶν ὀπλων φερόμεναι καὶ τῶν νεκρῶν, ὡσαύτῃ ἐκ θεῶν καὶ τοχοῖ, πρὸς τε τοὺς ἀνδρας αὐτῶν καὶ τοὺς πατέρας· αἱ μὲν, παιδία κημίζουσαι κήπια πρὸς τὰς ἀγκύλας, αἱ δὲ, τῶν κέμων πρὸς ἄρῃν ἀποδομῆναι λελυμένων· πᾶσαι δὲ ἀνακαλούμεναι τοῖς φίλοις ὀνόμασι, ποτὲ μὲν τοῖς Σαβίνοις, ποτὲ δὲ τοῖς Ρωμῆοις. ἐπεκλάσθησαν οὖν ἀμφοτέρω, καὶ διέχον αὐταῖς ἐν μέσῳ κἀταστῆναι τῆς πρὸς ἀτάξιας· καὶ κλαυθμὸς ἅμα ἀπὸ πύτων ἐχρεῖ, καὶ πολλοὶ οἴκτος ἴω πρὸς τε τῶν ὄψιν καὶ τοῖς λόγοις, ἐπὶ μάλλον εἰς ἰκεταίαν καὶ δέησιν ἐκ δικαιολογίας καὶ παρηγοίας τελευτῶντας. Τί γὰρ (ἔφασαν) ὑμᾶς δεινὸν ἢ λυπηρὸν ἐργασάμεθα, τὰ μὲν ἦδη πεπόνθαμεν, τὰ δὲ πάρορμυ τῶν χετλίων κακῶν; ἡρπάσθημεν ὑπὸ τῶν ἰω ἐχόντων βία καὶ πρὸς ἀνομίας· ἀρπαδῆσαι δὲ ἡμελήθημεν ὑπὸ ἀδελφῶν καὶ πατέρων, καὶ οἰκείων χρόνον τοσοῦτον, ὅσος ἡμᾶς πρὸς τὰ ἔριστα κερδέσας τὰς μεγίσταις ἀνάγκαις, πεποίηκε ἰω ὑπὸ τῶν βιασαμένων καὶ πρὸς ἀνομησάντων δεδέναι

μαχομένων, καὶ κλαίειν θνησκόντων. οὐ γὰρ ἤλθετε ἡμῶν ὄντες ἡμῖν παρθένοις οὐσας ἐπὶ τοῖς ἀδικησῶντας, ἀλλὰ ἰω ἀνδρῶν ἀποπαῦτε γαμητῶν καὶ τέκνων μητέρας, οἰκῶν τε βραβήθηαι ἐκείνης τῆς ἀμελείας καὶ πρὸς ἀνομίας βοηθούντες ἡμῖν τὰς ἀθλίαις. ποιαῦτα μὲν ἡγάπηθημεν ὑπὸ τούτων, ποιαῦτα δὲ ὑφ' ὑμῶν ἐλεούμεθα. καὶ γὰρ εἰ δὲ ἄλλω ἀπίαν μάχεσθαι, παύσασθαι, δὲ ἡμᾶς, πειθεροῖς γενεῶν καὶ πάπποις, καὶ οἰκείοις ὄντας, ἐχρεῖ. εἰ δὲ ὑπὸ τῶν ἰω ὁ πόλεμος ἐστὶ, κημίσατε ἡμᾶς μὲν γαμβρῶν καὶ τέκνων, καὶ ἀπόδοτε ἡμῖν πατέρας καὶ οἰκείους, μηδὲ ἀφέλησθε παίδας καὶ ἀνδρας ἰκετεύομεν ὑμᾶς, μὴ πάλιν ἀχμαλώ-

τοι ἡμέσθαι. ποιαῦτα πολλὰ τῆς Ἐρσιλίας στρατοῦ ἀποδομῆναι, καὶ τῶν ἄλλων δεομένων, ἐσπίσθησαν ἀνοχῆ, καὶ στωήσαντες εἰς λόγους οἱ ἡγαρόμενοι. αἱ δὲ γυναῖκες ἐν τούτῳ τοῖς πατράσι καὶ τοῖς ἀδελφοῖς τοῖς ἀνδρας πρὸς ἡμᾶς καὶ τέκνα, πρὸς ἀφέρεσθαι τῶν ἰω καὶ ποτὸν τοῖς δεομένοις, καὶ τοῖς τετραμένοις ἐστράπθον οἴκαδε κημίζουσαι· καὶ παρῆχον ὄραν ἔρχούσας μὲν αὐτὰς τοῦ οἴκου, πρὸς ἔχοντας δὲ τοῖς ἀνδρας αὐταῖς, καὶ μετ' ἀνομίας ἡμῶν ἀπασαι νεμοίτας.

ἐκ τούτου σωθήνται τῶν μὲν γυναικῶν τὰς βουλομένας
 σωοικεῖν τοῖς ἐργοῖν (ὡς περ εἴρηται) πρῶτος ἔργου καὶ πά-
 σης λαβείας, πλὴν τῆς ἀφ᾽ ἑαυτῶν οἰκίαν δὲ κρινῆ
 πλὴν πόλιν Ρωμῆοι καὶ Σαβίνοι καὶ καλεῖται μὲν Ρώμῳ
 ὅτι Ρωμύλου πλὴν πόλιν, Κυρίως δὲ Ρωμῆοι ἀπὸ τῆς
 ὅτι τῆ Ταπίου πατρὸς βασιλεύοντι ἢ κρινῆ καὶ ἑρατηγῆν
 ἀμφοτέρω. ὅπου δὲ ταῦτα σωθέντες, μέγιστον κριμῆτον
 καλεῖται κριμῆτον Ρωμῆοι δὲ σωθέντες καλεῖται διπλα-
 σιαθείσης δὲ τῆς πόλεως, ἐκείνη μὲν ἐκ Σαβίνων πατρῆ-
 κιοι παρσκατελέγησαν, αἱ δὲ λεγαίνες, ἐγγόνος περὶ
 μὲν ἑξακισχλίων, ἵππων δὲ ἑξακισίων. φυλάς δὲ βεῖς κα-
 τῆσαντες, ὠνόμασθαι τοῖς μὲν ἀπὸ Ρωμύλου, Ραμνί-
 σης τοῖς δὲ ἀπὸ Ταπίου, Ταπίωσις τείτοισι, Λουκερνί-
 σης δὲ ἀλλοῖς, εἰς δὲ πολλοὶ καταφυγόντες ἀσουλίας διδο-
 μῆνης, τὸ πολιτεύματος μετέχον· τὰ δὲ ἄλλα λούκεις ὀνο-
 μάζουσιν. ὅτι δὲ ἡσθαι φυλάς ποταῦται, τοῦτο μὲν ἴστυ-
 ρεῖ τείτοισι γὰρ ἐπὶ νῦν τὰς φυλάς καλεῖται, καὶ τελευτῶσι
 τοῖς φυλάρχοις. ἐκείνη δὲ φυλὴ δέκα φατείαις εἶχεν, αἱ ἑ-
 νιοὶ λέγουσιν ἐπωνύμοις ἐπὶ ἐκείνων τῶν γυναικῶν. τοῦτο δὲ
 δοκεῖ ψεύδος εἶναι· πολλὰ γὰρ ἐργαῖα ἀπὸ χειρῶν τῶν παρ-
 σκατείας. ἄλλα μὲντοι πολλὰ ταῖς γυναιξὶν εἰς ἡμῶν ἀ-
 πέδαχθαι, ὧν καὶ ταῦτα εἶναι· ἑξήσανται μὲν ὀδοὺ βαδίζου-
 σαι, ἀγρὸν δὲ μηδὲνα μηδὲν εἰπεῖν παρούσης γυναικός,
 μηδὲ ὀφθαλμοῦ γυμνῶν, ἢ δίκην φθῆναι τῶν ὅτι τῶν
 φονικῶν κατεστῶσι, φορεῖν δὲ καὶ τοῖς παιδάς αὐτῶν πλὴν κα-
 λουμῆου βούλαι, ἀπὸ τοῦ ἡμάτος ὁμοίον πομφόλυγ
 παρδερράμοντι, καὶ παρδερραφον. ἐβουλόοντο δὲ οἱ βασι-
 λεῖς ὅτι δὴ ἐκείνη μετὰ ἀλλήλων, ἀλλ' ἐκείτους παρ-
 τερον ἰδίᾳ μὲν τῶν ἐκείνων, εἶτα οὕτως εἰς ταῦτα ἀπὸ τῆς
 σωθῆσαν· ὅκει δὲ Τάπιος μὲν, ὅπου νῦν ὁ τῆς Μονήτης ναός
 ἐστὶ, Ρωμύλος δὲ, τῶν τοῖς λεγομένοις βαθμοῖς καλῆς ἀ-
 κτῆς. οὗτοι δὲ εἰσι παρὲν πλὴν εἰς τὸν ἵπποδρόμον τὸν μέγιστον
 ἐκ Παλαιῶν κατέβασι. ἐν ταῖς δὲ καὶ τῶν κρινῆσαν
 ἔφασαι τῶν ἱερῶν γερονέων, μυθολογῶντες ὅτι πειρώμε-
 νος ὁ Ρωμύλος αὐτῶν, λόγγιλον ἀκροντίσειεν ἀπὸ τῆς Λοενήνου,
 τὸ ξυσὸν ἔχουσαι κρατείας· κατὰ δὲ τῆς ἀχμῆς εἰς
 βάθος, αἰαπάσαι μὲν οὐδέεις, πειρωμένων πολλῶν, ἴχουσε
 τὸ δὲ ξύλον ἐξεξεν ἢ γῆ ζώφυτος οὐσα, καὶ βλαστῶσι αἰήκε,
 καὶ εἰλεχος δὲ μέγιστος κρινῆσαν ἐβέβη. τοῦτο δὲ οἱ μὲν Ρω-
 μύλον, ὡς ὅτι τῶν ἀγρωτάτων ἱερῶν, φυλάττοντες καὶ σε-
 βόμενοι, παρσκατεῖσθαι. ὅτω δὲ παρσκατεῖσθαι δόξειε μὴ θαλε-
 ρὸν εἶναι μηδὲ χλωρὸν, ἀλλ' οἷον ἀσφραῖν καὶ φθίνειν, ὁ μὲν δὲ
 ἡδὲ ἐφραζε κραυγῆ τοῖς παρσκατεῖσθαι ὅτι οἱ δὲ ὡς περ ἐμ-
 παρσκατεῖσθαι βοηθῶντες, ἐβόων ὕδαρ, καὶ σωθέντες παρσκατε-
 ρεν, ἀγγεῖα πλήρη κρινῆσαν ὅτι τὸν τόπον. Γάμου δὲ Καί-
 σαρος (ὡς φασι) τὰς ἀναβάσεις ὅτι σκατεῖσθαι, καὶ τῶν
 τεχνῶν παρσκατεῖσθαι τὰ πλῆσιον, ἔλαγον αἱ ῥίζαι κακω-
 θεῖσαι πρῶτα πασι, καὶ τὸ φυτὸν ἐμῶν ἦν. μύθων μὲν οὖν
 οἱ Σαβίνοι τοῖς Ρωμῆοι ἐδέξαντο, καὶ παρὲν αὐτῶν ὅσα κα-
 λῶς εἶχεν, ἐν τῶν Νομῶν βίᾳ γέγραπται. θυρεοῖς δὲ τοῖς
 ἐκείνων ὁ Ρωμύλος ἐχρήσατο, καὶ μετέβαλε τὸν ὀπλισμὸν
 ἑαυτοῦ τε καὶ τῶν Ρωμῆοι, Ἀργολικῶς παρσκατερον ἀσπί-
 δας φοροῦντων. ἐορτῶν δὲ καὶ θυσιῶν ἀλλήλοισι μετέχον, αἱ μὲν ἦν παρσκατερον ὅτι ἀειδίτες, ἑτέρας δὲ θεμε-
 νοὶ κρινῆσαν, ὧν ἢ τε τῶν Μαβωναλίων ἐστὶ, δοθέντα ταῖς γυναιξὶν ὅτι τῆς τῶν πολέμου κατὰ λούσι, καὶ ἢ τῶν Καρμυτα-
 λίων. τῶν δὲ Καρμυτῶν οἰοντάι ἴνες μοῖραν εἶναι, κρινῆσαν αὐτῶν ἡμέρας· δὲ καὶ ἡμῶσι αὐτῶν αἱ μητέρες,

A Ita pax fit, ut quæ vellent mulieres, manerent apud
 eos à quibus tenebantur, ab omni opere, & ob-
 fequio, præterquam lanificio, immunes: com-
 munem haberent Romani & Sabini urbem,
 Roma urbs à Romulo, Romani omnes Quiri-
 tes à Tatii patria vocarentur, regnum ducibus
 domi militiæque confociaretur. Locus ubi fœ-
 dus istum fuit, hodie quoque à coeundo Comi-
 tium vocatur. Geminata vrbe, centum ex Sabi-
 nis senatores allecti, legiones constitutæ ex pe-
 ditibus senis millibus, equitibus sexcentis. Tri-
 bus tres, Ramnenses à Romulo, à Tatio Tati-
 enses, Luceres à lupo, quo in asylum multi qui con-
 fugerant, inuiolati in ciuitatem recepti erant.
 quippe tres fuisse, & nomen tribus & tribuni
 declarat. Singulæ denis constabant curiis, qui-
 bus Sabinarum imposta nomina autumant
 quidam fuisse. Verum id quia à regionibus co-
 gnomina complures habent, falsum videtur:
 quamuis multa constituerint in honorem femi-
 narum, ex quibus hæc sunt: Decedere illis via,
 ab omni obsceno dicto præfente muliere absti-
 nere, non conspici nudum, aut apud iudices re-
 rum capitalium illas causam dicere, earum libe-
 ros gestare bullam ex figura & similitudine colli
 ornamentum & prætextam. Consilia non statim
 vocabant reges in vnum, sed separata primò
 cum suis vterque centenis habebant, inde con-
 ueniebant omnes. Tatius habitabat ubi ædes
 nunc Monetæ est, Romulus ad pulchri littoris
 quos vocant gradus, circa descensum ex Palatio
 in Circum maximum. Quo loco referunt sa-
 cram cornum fuisse, & fabulam attextunt, exer-
 centem se Romulum torfisse ex Auentino lan-
 ceam, cuius erat corneum hastile. Altè defixam
 cuspidem conuelleret quum multi niterentur, ne-
 minem valuisse, lasciuientem autem, quæ lignum
 erat amplexa, humum, ramos & stipitem corni
 eximia germinasse proceritate. Eam posteri, ut
 rem sanctissimam magna religione venerantes,
 muro cinxerunt. Quæ sicui visa esset minus
 frondescere vel virefcere, sed marcescere &
 exarefcere, id clamore ille ilicò significabat ob-
 uis quibusque: qui sicut ad restinguendum in-
 cendium aquam conclamabant, simul concursus
 fiebat, vndique vasa plena eò aquæ portantium.
 Caio autem Cæsare gradus instaurante, quum
 opifices tellurem adhærentem arbori circumfo-
 derent imprudentes, planè corruerunt radices,
 ac contabuit arbor. Menses acceperunt Sabini
 Romanorum, in quibus quicquid probatu di-
 gnum sit, in vita Numæ retulimus. Romulus
 ab illis est scuta mutuatus, suaque ac Roma-
 norum, qui ferre ante parmas Argolicas sole-
 bant, arma mutauit. Festos dies & sacra in-
 ter se promiscua habuere: quæ adferret v-
 traque gens non antiquarunt, instituerunt in-
 super noua, ex quibus Matronalia sunt, ob
 bellum diremptum, concessa fœminis, item-
 que Carmentalia. Carmentam aiunt quidam
 Parcarn esse, hominum generationis præfi-
 dem. Vnde colitur à matribus familiæ. Alii

Arcadis Euandri memorant coniugem fuisse fati-
dicam, & versibus oracula solitam reddere: pro-
pterea à carminibus dictam Carmentam, quum
Nicostratae verum nomen esset. Hæc quidem vul-
garis est opinio. Alii vero probabilius Carmentam
interpretantur, quasi mente carentem, ex furore
fanatico. De Paliliis supra est dictum. Lupercalia
ex tempore dicas Iustalia esse, quia diebus nefas-
tis aguntur mensis Februarii, quem interpreteris
Iustalem. Diem veteres Februatum vocabant. Vi-
detur vero è nomine solennitas illa admodum ve-
tusta, ab Arcadibus Euandri comitibus accepta.
Cæterum hæc vulgata est fama: nam deduci nomē
potuit à lupa: quod inde Luperci (vnde educatum
Romulum ferunt)auspicari cernamus cursum per
urbem. Verum quæ aguntur, causam præbent con-
iectu difficilem. Iugulant capras, inde nobilibus
duobus adolescentibus adductis, alii gladio cru-
ento frontem tingunt, alii statim imbuta lacte lana
detergunt eam: deterfa ridere adolescentes oportet.
Hinc tergoribus disfectis caprarum, in subliga-
culo discurrunt nudi, obuium quenq; scuticis cæ-
dentes. Mulieres adultæ non declinant verbera,
proficere ea ad conceptionem & partum ratæ. Ce-
lebritas ea hoc quoq; habet peculiare, canē quod
immolent Luperci. Causas fabulosas Butas qui-
dam in Elegiis rerum Romanarum prodiit: Romu-
lum deuictō Amulio cursu se exultantem contu-
lisse in locum eum vbi lupa infantibus ipsis sum-
miferat mammam, atq; hac solennitate eum cur-
sum referri, nobilesq; in cursu adolescentes,

*Pulsare oblatos strictis velut ensibus, Alba
Tunc sese extulerant, Romulus atq; Remus.*

Ensem vero cruentum fronti admotum cædis no-
tam esse periculi. Absterfionem per lac ipsorum
monimentum nutrimentorum. C. Acilius ante
conditam urbem autor est, Romuli & Remi pecus
amissum fuisse, quos Fauno voto facto nudos, ne
molestus iis fudor foret, ad requirendum id excur-
risset. Hinc nudos discurrere Lupercos. Canem ar-
bitror, si Iustratio id sacrum est, immolari, quod eo
vrantur Iustrati. Etenim Græci in sacris Iustralibus
catulos efferunt, ac passim exigunt catulos, quam
ceremoniam vocant *πεισκυλακισμόν*. Quod si in
Lupercalibus gratitudinis causa sacrum faciunt,
ob educatum & seruatum Romulum, non absurde
canem iugulant, quia lupis inimicus est. Nisi sane
hoc animal, quod interpellet in discurrendo Lu-
percos, punitur. Fama est, Romulum etiam ignem
primum consecrasset, virginisque legisset, quas
Vestales vocant. Alii tribuunt id Numæ. Mire-
lioqui Romulum fuisse tradunt Religiosum, au-
gurandique peritum, atque eam ob scientiam li-
tuum gestasse. Est lituus bacillum incuruum, quo
qui auspicantur, templa capiunt. Hunc in Capi-
tolio ferunt seruari solitum, sed capta à Gallis urbe
perditum, mox eiectis illis inter cætera incensa
omnia & corrupta, multo obrutum cinere in-
uentum fuisse, intactum autem ab igne. Leges
Romulus nonnullas tulit: ex quibus illa dura
est, quæ mulieri à viro vetat diuertere, at viro
permittit illam, veneficio sublati liberis vel sub-
ληράβδου, ἢ τὰ πλινθία κατεζομμένοις ἐπ' οἰωνῶν ἀγαθὰ φεῖν. τὸ δὲ ἐν Παλαιῇ φυλακτῆριον ἀφανισθῆναι
τῶν Κελτικῶν τὴν πόλεως ἀλύσης. εἴτα μὲν τοῖς βαρβάρων ἐκπεσόντων, ἀρεθίστων τε φερεσ βαθείας, ἀπα-
θῆς ὑπὸ τῆς πυρῆς, ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις ἀπολωλόσι καὶ διεφθαρμένοις. ἔθηκε δὲ καὶ νόμος ἕνας, ὡν σφοδρὸς μὲν ἔστιν
ὁ γυναικὶ μὴ διδοῖς ἀπολείπειν ἄνδρα, γυναικὶ δὲ διδοῖς ἐκβαλεῖν ὅτι φαρμακεία τέκνων, ἢ κληδῶν ὑποβολῆς,

οἱ δὲ, τὸ τῶν Ευανδρῶν τῶν Ἀρκάδος γυναικῶν, μὲν κλιῦ πινά
καὶ φοιβατικῶν ἐμμέτρων χρησῶν ἡμομῆναι, Καρμῆτόν
ἐπονομασθῆναι (τὰ γὰρ ἔπη κάρμνα καλοῦσι) Νικοστρά-
τη δὲ ὄνομα κύριον αὐτῆ. καὶ τὸ μὲν ὁμολογεῖται τὸ
Καρμῆτόν ἐνοι πιθανώτερον ἀφεμῆνυθῶσιν, οἷον ἐφερη-
μῆνυθῶσιν, ἀλλὰ τὰ ἐν τοῖς ἐπισημοῖς τῶν φερεσῶν. ὅ
μὲν γὰρ φερεσῶν, κάρμνα, μὲν τε μὲν δὲ, τὸ ἐν ὀνομαζοῦσι. καὶ τὸ
παλαιῶν περὶ εἰρηται. τὰ δὲ λυπερῶν, τὰ μὲν χροῶν δὲ
ξεῖεν αἰετῶν καὶ θάλασσα (δραῖται γὰρ οἱ ἡμέρας ἀποφρασί τῆ
φερουσῶν μῆνυθῶσιν, ὡν καὶ θάλασσαν αἰετῶν ἐρμῆνυθῶσιν, καὶ τὴν ἡμέ-
ραν ἐκείνῃ τῶν παλαιῶν ἐκάλειν φερεσῶν) πῦρ ὅμοιο τὸ
ἐορτῆς ἐλλῆνισι σημεῖον εὐχάριον, καὶ δοκεῖ εἶναι τὸ παμπά-
λαιος ἀπὸ Ἀρκάδων εἶναι τὸ παρ' Ευανδρῶν. ἀλλὰ τὸ μὲν κρι-
νόν ἔστι δυνάται γὰρ ἀπὸ τῆς λυκαῖνης γερῶναι τῶν ὀνομα. καὶ γὰρ
ἀρχομῆνυθῶσιν καὶ φερεσῶν τοῖς λυκαῖνοις ὁρῶναι ἐν τῶν
ὅπως τὸ Ρωμῶν ἐκτελεῖται λέγουσι. τὰ δὲ δρώμενα τὰ αἰ-
πῆται ποιεῖ διστόπασιν σφάτῶσι γὰρ αἰγῶν, εἴτα μειρακίων
δυοῖν ἀπὸ γῆνυθῶσιν περὶ ἀφῶσιν αὐτοῖς, οἱ μὲν ἡμαρμῆνυθῶσιν
χαίρα τῶν μετῶν που λυκαῖνοις, ἔπειτα τὸ ἀπομάτῆσιν ὄνομα,
ἐπειθὲν βόρεζομῆνυθῶσιν γάλακτι περὶ φερεσῶν. γελῶν δὲ δεῖ
τὰ μειρακία μῆ τῶν ἀπομάτῆσιν. ἐκ τούτου τὰ δέρματα τῶν
αἰγῶν καὶ ἀπομάτῆσιν, ἀλλὰ τῶσιν ἐν περὶ ζώματα πῦρ ὄνομα, τοῖς
σκύτῆσι τὸ ἐμποδῶν πάοντες. αἱ δὲ ἐν ἡλικίᾳ γυναικῶν οὐ
φύρασι τὸ παῖδα, νομίζουσι περὶ ὄνομα καὶ κύρῶσιν συν-
εργεῖν. ἴδιον δὲ ἐορτῆς τὸ καὶ κύρῶσιν τοῖς λυπερῶν. Βού-
τας δὲ τῆς αἰτίας μυθῶσιν ἐν ἐλεγείοις καὶ τῶν Ρωμῶν
ἀναγράφων, φησὶ, τῶν Ἀμουλῶν τοῖς καὶ τὸν Ρωμῶν
κατῆσαι τῶν, ἐλθεῖν δρόμῳ μῆ χροῶσιν ὅτι τὸ τόπον ἐν ᾧ
D νηπίοις ἔσιν αὐτοῖς ἢ λυκαῖνα θηλυτῶν ὑπερῶσιν καὶ μίμημα, τὸ
τε δρόμου τῶν ἐορτῶν ἀγαθῶν καὶ βέχῶν τοῖς ἀπὸ γῆνυθῶσιν, τοῖς
ἐμποδίοις τύποις τῶν, ὡπως τότε φάσῶν ἐχρῶντες Ἐξ Ἀλ-
βῆς ἔθρον Ῥωμῶν ἠδὲ Ῥέμος. καὶ τὸ μὲν εἶδος ἡμαρμῆνυθῶσιν
περὶ φερεσῶν τῶν μετῶν, τῶν τότε φόνου καὶ κινδῶν σύμ-
βολον, τῶν δὲ ἀλλὰ τῶν γάλακτος ἀπομάτῆσιν, ὑπομνημα-
τῶν φερεσῶν αὐτῶν εἶναι. Γάιος δὲ Ἀκίλιος ἰστορεῖ, περὶ τῆς κτί-
σεως τὰ δρόμῳ τῶν καὶ τὸν Ρωμῶν ἀφανῆ γυνεσῶν
τοῖς δὲ, τῶν φάσῶν περὶ φερεσῶν ἐκδραμῆν γυνεσῶν ἐ-
πὶ τῆς ζήτησιν, ὅπως ὑπὸ τῆς ἰδρωτῶσιν μὴ ἐνοχλοῖντο καὶ ἀλλὰ
E τῶν γυνεσῶν καὶ βέχῶν τοῖς λυκαῖνοις. τὸ δὲ κύρῶσιν φησὶ
αἰ, εἰ μὲν ἡ φύσις καθαρός ἔστι, γυνεσῶν, καθαροῦ χροῶσιν
νῶν αὐτῶν (καὶ γὰρ Ἐλλῆνες ἐν τε τοῖς καθαροῖς σκυλακῶν
ἐκφερεσῶν, καὶ πολλαχρῶ χροῶνται τοῖς λυκαῖνοις περὶ σκυ-
λακισμοῖς) εἰ δὲ τῆς λυκαῖνης χροῶσιν τῶν, καὶ φερεσῶν
καὶ σωθῆναι Ῥωμῶν τελεσῶν, ὅτι ἀτόπως ὁ κύρῶσιν σφάτῆ-
ται λυκαῖνος γὰρ ἔστι πολέμιος. εἰ μὴ νῆ Δία καλεῖται τὸ ζῶν
ὡς παρενοχλοῦν τοῖς λυπερῶν, ὅταν περὶ τῶσιν. λέγεται
δὲ καὶ τὸ καὶ τὸ πῦρ ἀγαθῶν Ῥωμῶν κατῆσαι περὶ τῶν,
F ἀποδείξαντα παρῆνοις ἱεραῖς, ἐστάδας περὶ φερεσῶν ὀνομα-
νας. οἱ δὲ τῶν μὲν εἰς Νομαῶν ἀναφερεσῶν, τὰ δὲ ἄλλα τῶν Ῥω-
μῶν ἀγαφερεσῶν τῶν φερεσῶν, ἐπὶ δὲ μὲν κινῶν ἰστορεῖ γυνεσῶν,
καὶ φερεσῶν τῶν μὲν κινῶν καὶ κληδῶν λίτυον. ἔστι δὲ καὶ μὲν
καὶ τῶν Παλαιῶν φυλακτῆριον ἀφανισθῆναι

καὶ μοιχευθεῖσαι· εἰ δὲ ἄλλως τις ἀποπέμφατο, τῆς οὐσίας
 αὐτῆς δὲ μηδὲ τῆς γυναικὸς εἶναι, ὅτι τῆς Δήμητρος ἐρεθὸν κε-
 λθῶν. τὸν δὲ ἀποδιδόνον γυναικὰ ἡγεσθαι ῥητοῖσι θεοῖς. ἴ-
 διον δὲ μηδεμίαν δίκην καὶ πατρῶν ὀρίσαντα, πᾶσαν
 αἰδροφορίαν, πατρῶν παρρησίαν. ὡς τούτῃ μὲν ὄντος
 ἐντορῶν, ἐκείνου δὲ ἀδυνάτου καὶ μέγιστον χρόνον πολλῶν ἔδδ-
 ξεν ὀρθῶς ἀπογινῶσαι τὴν τοιαύτην ἀδικίαν· οὐδεὶς γὰρ ἔδρασε
 τοιοῦτον ὁσθὲν ἐν Ῥώμῃ σχεδὸν ἐτῶν ἑξακροσίων ἀφ᾽ ἡμομέ-
 νων ἀλλὰ παρ᾽ ὅπου μὲν τὸ Ἀννιβαϊκὸν πόλεμον ἰσθρῆται Λαί-
 κιος Ὀστιος πατρῶντος ἡγέτης. ταῦτα μὲν οὖν ἱκανὰ περὶ
 τούτων· ἔπειτα δὲ πέμπτη τῆς Ταπίου βασιλείας, οἰκεῖοί τινες
 αὐτῆ καὶ συγγενεῖς πρέσβεις ἀπὸ Λαυρέντου βαδίζουσι εἰς Ῥώ-
 μιν ἐντυχεῖται, καὶ ὁδὸν ἐπεχειροῦν ἀφαιρῶνται τὰ χρῆ-
 ματα βία, καὶ μὴ παρ᾽ ἐπιθυμίαν, ἀλλ᾽ ἀμυνόμενοι αἰσθλόν.
 ἔργον δὲ δεινὸν πολμηθέντος, ὁ μὲν Ῥωμύλος ὄντως δεῖν ἄεθ-
 ούμενος τοῖς ἀδικήσαντας, ὁ δὲ Τάπιος ἔδεικνε, καὶ παρ᾽ ἡ-
 γε καὶ τὸ μόνον αὐτοῖς ὑποῆξεν αἴτιον ἐμφαντοῦ ἀφαιρέσεως,
 τὰ δὲ ἄλλα καὶ ἀχρηστοῦντες ἑαυτοῖς, ὡς ἐνιμάλις αὐτῶν ἐ-
 χροῦντο καὶ μεθ᾽ ὁμοιοῦσιν τοῖς παρ᾽ ἡμᾶς· οἱ δὲ τῆν αἰρη-
 μένων οἰκεῖοι, πᾶσι δὲ χειρῶν δίκης νομίμου ἀφ᾽ τὸν
 Τάπιον, ἀποκτινύουσι αὐτὸν ἐν Λαβίνῃ, θύοντα μετὰ Ῥω-
 μύλου, παρ᾽ αὐτοῖς· τὸν δὲ Ῥωμύλον, ὡς δίκαιον ἄν-
 δρα, παρ᾽ ὅπου περὶ ἀφαιρῶντες· ὁ δὲ, ὅτι μὲν ὄνομα τὸ Τα-
 πίου χρίματι ἐπιπέσει, καὶ καὶ ταῦτα περὶ τὸ καλούμενον
 Ἀρμιλούριον ἐν Ἀβεντίνῳ, τῆς δὲ δίκης τῆς φόνου πρῶτα πα-
 σιν ἠμίλησεν. ἔνιοι δὲ τῆν συγγενεῶν ἰσορροῖα, τὴν μὲν πόλιν
 τῆν Λαυρεντίων φοβηθεῖσαν ἐκδιδόναι τοῖς αὐτοῦ χεῖρας Τα-
 πίου, τὴν δὲ Ῥωμύλου ἀφῆσαι, φήσαντα φόνον φόνου λελούα·
 τὸ δὲ λόγῳ μὲν πᾶσι παρέχετο καὶ ὑποψίαν ὡς ἀσφάλως γέ-
 ρονεν αὐτῶν τῆν σωτῆρα ἀπαλλαγῶν. τῆν δὲ παρ᾽ ἡ-
 μαρῶν ὁσθὲν διετάραξεν ὁσθὲν διεσαόιασε τοῖς Σαβίνοις,
 ἀλλ᾽ οἱ μὲν ὄνομα τῆ παρ᾽ αὐτὸν, οἱ δὲ φόβῳ τῆς δυνα-
 μεως, οἱ δὲ ὡς ἡεὶ χροῦμενοι, εἰς πᾶσαν ὄνομα ἡαυμάζον-
 τες διετέλειον. ἔταυμαζον δὲ πολλοὶ καὶ τὸ ἐκ τὸς ἀφαιρέτων
 τὸ Ῥωμύλον· οἱ δὲ παρ᾽ ἡμέτεροι Λατῖνοι πέμφαντες, αὐτῶν
 φιλίαν ἐποίησαντο καὶ συμμαχίαν. Φιδύνας δὲ εἶλεν, ἀστυ-
 γαίονα τῆς Ῥώμης πόλιν, ὡς μὲν ἔνιοι φασὶν, ἔξ ἀφῆνης
 τοῖς ἰππέας πέμφας, καὶ κελθῶσας ὑποτεμῖν τὴν πυλῶν τοῖς
 ἐρόφιστας, εἶτα ὅτι φανείας αὐτοῖς ἀποδοκῆτας. ἔτεροι δὲ
 λέγουσι, παρ᾽ ἡμέτεροι ἐκείνοις ἐμβαλόντας ἐλάσασθαι τε
 λείαν καὶ κελθῶσας πολλὰ τὴν χώραν καὶ τὸ παρ᾽ αὐτοῖς. ἐνέδρας
 δὲ τὸ Ῥωμύλον ἡμέτεροι αὐτοῖς, καὶ ἀφαιρέσαντα πολ-
 λούς, λαβεῖν τὴν πόλιν· ἐμὴν ἀνεἶλεν ἐδὲ κατέσκαψεν, ἀλλὰ
 Ῥωμῶν ἐποίησεν ἀποιχίαν, διχαλίους καὶ πεντακροσίοις ἀπο-
 εἶλας οἰκήσεως, εἰδοῖς Ἀφριλλίας. ὅπου τούτου λοιμὸς ἐμ-
 πίπτει, θανάτους μὲν ἀφῆνιδιοῖς ἀφαιρέτοις ἀνδρῶν νόσων ὅτι
 φέρων, ἀπὸ μὲν τῆ καὶ κερπῶν ἀφορίας, καὶ φρεμμάτων ἀ-
 γονίας. ἡ δὲ τῆ καὶ τῶν αἰματός ἡ πόλις, ὡς πολλῶν παρ᾽ ἡ-
 μαρῶν τοῖς ἀνακῆτοις πᾶσι δεισιδαμονία. ἔπειτα δὲ καὶ τοῖς
 τὸν Λαυρεντὸν οἰκεῖον ὁμοίως σιωτέσαν, ἡ δὲ πρῶτα πασιν ἐ-
 δόκει τὸ ὅτι Ταπίου συγγενεῶν δικάων, ὅτι τε τοῖς πρέ-
 σβεις φονεῖται, μὴ μῶν δαμόνιον ἀμφοτέρως ἐλαύ-
 νειν τὰς πόλεις· ἐκδιδόντων δὲ τῆν φονέων καὶ κελθῶντων
 παρ᾽ ἀμφοτέρως, ἐλώφησεν ὅτι δὲ ἡλωστά δεινά. καὶ κατὰ ρ-
 μοῖς ὁ Ῥωμύλος ἤγειρε τὰς πόλεις, οὐς ἐπὶ νῦν ἰσορρο-
 σιν ὅτι τῆς Φερεντίνης πόλης σιωτέλεισθαι. ὅτι δὲ λῆξαι τὸν λοιμὸν, ἐπέθεντο Καμάριοι Ῥωμῶν,

A dito partu vel adulterio admisso repudiare. Sin a-
 lia de causa domo exegerit eam, partem bonorum
 viri attribuit mulieri, partem Cereri consecrauit.
 Qui repudiaffet vxorem, deos manes placaret.
 Singulare est, quod qui pœnam in eos qui parent-
 es necauerunt, nullam sanxierit, quoduis homi-
 cidium parricidii designauerit nomine, tanquam
 hoc nefario facinore, illo inaudito. Ac multis qui-
 dem seculis post visus est, merito sane, id scelus sen-
 sisse non exiturum. Nam annis propetotis sex-
 centis, nemo Romæ se isti facinori obligauit: sed
 patrem interemisse L. Ostius à secundo bello Pu-
 nico primus fertur. Hactenus de illis fatis. Porro
 familiares quidam Tatii & propinqui, anno eius
 regni quinto, Laurentum legatos, in quos profici-
 scentes Romam inciderant in itinere, spoliare sunt
 aggressi: quos repugnantes & se defendentes ob-
 truncauerunt. Romulus facinore perpetrato tam
 atroci, confestim supplicio afficiendos censebat
 autores: Tatius rem recitabat ac dissimulabat.
 Vnde aperta est inter eos dissensio exorta, quum
 alioqui summa moderatione & concordia re-
 gnum administrarent communiter. Cæorum ne-
 cessarii quum pœnas iure gentium per Tatiū non
 consequerentur, sacrificantem cum Romulo La-
 uinii adorti interficere: Romulum vt virum iu-
 stum honorifice sunt cum fauore prosequuti. Ille
 corpus Tatii magno honore Romam delatum, tu-
 mulauit in Auentino ad Armilustrium, cædem ta-
 men plene neglexit persequi. Sunt qui scribant
 metu percussos Laurentes Tatii percussores de-
 disse, sed Romulum cæde pensatam cædem præ-
 fatum, eos noxa soluisse. Ideo sermonibus iactita-
 tum & habitum, vt à regni socio liberaretur, acci-
 disse id eo non inuito. Verum nihil hinc tumultus,
 nihil seditionis ortum ab Sabinis est, sed partim
 fauore in illum, partim metu potentia, alii pro deo
 eum habentes, vno & constanti animo illum co-
 luere. Multæ etiam exteræ nationes suspiciebant
 Romulum. Prisci Latini missis legatis amicitiam
 cum eo & societatem iunxere. Fidenas cepit vici-
 nam Romæ urbem (vt quidam autores sunt) ex
 improuiso immisso equitatu: quibus in mandatis
 dederat vt cardines excinderent portarum, mox
 oppressit nec opinantes. Alii tradunt, quum occu-
 passent illi inuadere fines Romanos, populabun-
 dique agrum & suburbium fæde vastassent, infi-
 diis Romulum circumuentos plurimos occidisse,
 atque vrbe eorum potitum esse. Non excidit eam
 tamen, neq; solo æquauit, sed coloniam Roma-
 nam illuc, missis ad eam incolendam duobus mil-
 libus quingentis ciuibus, idib. April. deduxit. Sub-
 inde pestilentia ingruit, quæ mortem subitam in-
 ferens non trahebat morbum. Vulgabatur & in
 fruges pecudesq; inde magna sterilitas orta. San-
 guine quoq; pluit. Vnde præter fatales calamitates
 incessit animis grauis superstitio. Enimvero vbi
 eadem Laurentes lues infestauit, tum pro certo
 habitū, ob necem tam Tacii quam legatorum iure
 non vindicatam, vltionem diuinam vtramq; per-
 sequi ciuitatem. Deditis post homicidis & suppli-
 cio vtrunque affectis perspicue malum est mitiga-
 tum, iustitiamq; Romulus vtriusq; expiationibus,
 quas hodie quoque tradunt ad portam Ferenti-
 nam celebrari. Pestilentia etiamnum grassante
 Camerii fecerunt in fines Romanos incursionem,

quasi peste Romanis ad vim propulsandam impeditis. At Romulus infesto exercitu mouit, ac praelio eos fudit, occidit sex millia, expugnatq; horum oppido, dimidium eius quod bellum reliquū fecerat, Romam habitatum traduxit, Camerium colonos Romanos bis totidem, quam ibi relictī ex Cameriis fuerant, Cal. Sextil. scripsit. Tantum illi sedecim prope annis à condita vrbe supererat ciuium. Inter cæteram prædam ex Camerio æneum attulit currum, atq; eum in templo Vulcani dedicauit, cui imposuit statuam suam à Victoria coronatam. Ita conualescente Romana re, imbecilliores accolæ obseruabant Romanos, contenti securitate. Validiores partim metu, partim inuidia non negligendum, sed occurrendum ducebant incremento eorum, Romulumq; reprimendum. Veientes, qui latum agrum & amplam colebant urbem inter Hetruscōs, occupant principes bellum facere Fidenis reperitis, quas asserebant pro suis. Id vero non modo iniquum, sed erat ridiculum etiam: qui laborantibus & bello pressis auxilium non tulissent, sed opprimi fuissent homines, vt tecta nunc & agrum ab aliis reposerent dominis. Itaque à Romulo cum contumelioso responso dimissi, bipertito exercitu hinc adorti sunt Fidenatium copias, hinc Romulo occurrerunt. Apud Fidenas Victores interemerunt duo millia ciuium Romanorum: à Romulo fusi amplius octo millia desiderauere. Iterum ad Fidenas conflixerunt, vbi victoriam præcipue virtute partam Romuli fuisse, cuius consilium, cum pari audacia eluxit, roburque & pernicitas plusquam humana, omnes fatentur. Quod autem iactitant nonnulli, sane quam est fabulosum, atque adeo à fide abhorrens prorsus, quatuordecim millium cæсорum suamet manu, amplius dimidium interfecisse Romulum. Nam simile commentum iactant de Aristomene Messenii, trecentas eum victimas mactasse, ob totidem cæсорos Lacedæmonios. Tergadantes non est Romulus insequutus eos qui superstites erant, sed infestum exercitum vrbi eorum admouit. Illi vbi tanta fracti calamitate fuerunt, ad preces conuersi, fœdus & pacem in centum annos fecere. Multati sunt magna agri portione, quod septimagium, id est, septimam portionem, vocant, & quæ iuxta fluuium erant salinis. Obsides tradiderunt ex primoribus quinquaginta. Ob hanc quoque victoriam triumphauit idib. Octob. duxit in eo cum alios multos captiuos, tum Veientium ducem iam senem, qui imprudenter visus fuerat, & præter ætatem imperite remp. gessisse. Vnde mansit, quum ob partam victoriam sacrificant, vt senem per forum ad Capitolium traducant prætextatum, cui bullam puerilem addunt, & proclamant præco, *Sarveis venales*: nam Sardinorum fama est Hetruscōs colonos esse. Sunt autem vrbs Veii Hetruriæ. Hoc nouissimum, quod gessit Romulus, bellū fuit. Inde id quod multi, adeoq; præter pauca exempla fecerunt omnes, qui magno & mirabili fortunæ successu ad amplas aspirauerunt opes & fastigium, nec ille declinauit: verum rebus gestis elatus animoq; insolescens reliquit comitatem illam popularē, quā odio cōmutauit dominatu, atq; ex habitu, quo ornauit se, pupugit ciues.

A καὶ κατέδραμον τὴν χώραν ὡς ἀδιυάτων ἀμυνέσθαι διὰ τὸ πάθος. ὁ δὲ οὖν ὁ Ρωμύλος ἐγράφθει ἐπὶ αὐτοῖς, καὶ μάχη κρατήσας, ἐξακιχλίους ἀπέκτεινε· καὶ τὴν πόλιν ἐλάων, τοὺς μὲν ἡμίσεις τῶν περὶ ἡρομύων εἰς Ρώμην ἐξέσκισε, τῶν δὲ ὑπομυρόντων διπλασίους ἐκ Ρώμης κατέσκισεν εἰς τὴν Καμερίαν, Σέξπλιάς κελεύδαγ. ποσὸν αὐτῶν περὶ πολίτων, ἐκκαίδεκα ἔτη σχεδὸν οἰκιστὴ τὴν Ρώμην. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις λαφύροις, καὶ χαλκῶν ἐκόμισε τέθριππον ἐκ Καμερίας· τὸ δὲ ἀνέστησεν ἐν ταῖς ἐροῖς τῶν Ἡφαιστῶν, ποιησάμενος ἑαυτὸν ὑπὸ νίκης τεφαιστέμενον. οὕτω δὲ ῥωνυμύοις τοῖς περὶ ἡρομύων, οἱ μὲν ἀδειέεσθαι τῶν περὶ ἡρομύων, ὑπεδύοντο, καὶ τὴν χεῖρα ἀδείας ἠγάπων· οἱ δὲ διωατοῖ, δεδιότες καὶ φθονοῦντες, οὐκ ὄντο δεινὰ περὶ ἡρομύων, ἀλλ' ἐπίστανται τῇ αὐξήσει, καὶ χελεύειν τὸν Ρωμύλον. περὶ τῶν Τυρρέων Ὀυήϊοι χώραν κεκτημένοι πολλὴν, καὶ μεγάλην πόλιν οἰκιστῶντες, σχεδὸν ἐποίησαντο πόλεμον, Φιδίας ἀπατεῖν, ὡς περὶ ἡρομύων αὐτοῖς. τὸ δὲ οὐκ ἀδίκων ἡμῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ γελοῖον, ὅτι κινδυνώουσι τότε καὶ πολέμου μύοις οὐ περὶ ἡρομύων, ἀλλ' ἐάσαντες, ἀπολέσθαι τοὺς ἀδίκους, οἰκίας καὶ γῆν ἀπατεῖν, ἄλλων ἐχθρῶν. C καὶ ὑβριστεῖν οὖν ὑπὸ τῶν Ρωμύλων ἐπὶ ταῖς ἀποκρίσεσι, δίχα διείλον ἑαυτοῖς, καὶ τὰ μὲν, ἐπέκειντο ἐπὶ Φιδίαν στρατῶματι, τὰ δὲ, περὶ Ρωμύλον ἀπίκτων. περὶ μὲν οὖν Φιδίαν διαχλίους Ρωμύλων κρατήσαντες ἀπέκτειναν ὑπὸ Ρωμύλου δὲ νικηθέντες, ὑπὸ οὐκαχιχλίους ἀπέβαλον. αὐτοῖς δὲ περὶ Φιδίαν ἑμάχεσαντο, καὶ τὸ μὲν πλείστον ἔργον αὐτῶν Ρωμύλου ἡρέσθη, τέχνῳ τε μὲν τὸ λῆμα πᾶσαν ὅπτι δὲ ξαμύου, ῥώμη τε καὶ ποδωκεία πολὺ δόξαντος ἀφροσύνης κρείττοι καχεῖσθαι, πρῶτες ὁμολογοῦσι· τὸ δὲ ὑπὸ εἰῶν λεγόμενον, καμὴ δὲ μύθῳ δεσβεῖ μάλλον δὲ ὄλως ἀπίστον, ὅτι μυD εἰῶν καὶ τετρακιχλίων πεσόντων, ὑπὸ ἡμῶν ἦσαν οἱ αὐτοῖς ἰδίᾳ χεῖρ Ρωμύλος ἐκτείνει· ὅπου καὶ Μεσσηνοὶ κέρμα χεῖσθαι δοκῶσιν, περὶ Ἀριστομύους λέγοντες, ὡς τοῖς ἐκατομύοις ἡύσειεν ἀπὸ Λακεδαίμονιων. ἡρομύου δὲ τῆς ἔσπης, ἀφείδω φθῶν τοῖς περὶ ἡρομύων ὁ Ρωμύλος, ἐπὶ αὐτῶν ἐχρεῖ τὴν πόλιν. οἱ δὲ οὐκ ἠέχοντο μεγάλης συμφορῆς γενομένης, ἀλλὰ δεηθέντες, ὁμολογῶν ἐποίησαντο καὶ Φιλίαν εἰς ἔτη ἕκα τὸν, χεῖρα τε πολλὴν περὶ ἡρομύων τῆς ἑαυτῶν, ὑπὸ Σεπτεμύου καλοῦσιν, (ὅπερ ἐστὶν ἐπὶ ἡρομύων) καὶ τῶν περὶ τὸν ποταμὸν ἐκσάντες ἀλοπηγῶν, καὶ πενήτην τῶν ἀείρων ὁμηροῖς ἐχρήσαντες. E ἐρριάμωσιν δὲ καὶ ἀπὸ τούτων εἰδῶς ὀκταμύοις, ἄλλοις τε πολλοῖς ἀχμαλώτοις ἔχον, καὶ τὸν ἠγεμόνα τῶν Ὀυήϊων, ἀνδρα περὶ οὐδὲν, ἀφροσύνης δόξαντα καὶ παρ' ἡλικίας ἀπίκτως τοῖς περὶ ἡρομύων χεῖσθαι. δὲ καὶ νῦν ἐπὶ ἡύοντες ὅπτινῳ, γέροντα μὲν ἀγροῖσι δὲ ἀγροῖς εἰς Καπιτώλιον ἐπὶ περὶ οὐφύρα, βούλων αὐτῶν παδικὴν ἀφάντες κηρύττει δὲ ὀκέρυξ Σαρδηνοῖς ὠνίς. Τυρρέοι γὰρ ἀπίκτοι Σαρδηνῶν λέγονται. Τυρρέου καὶ πόλις οἱ Ὀυήϊοι. τὸν ἔχοντον πόλεμον ὁ Ρωμύλος ἐπόλεμῆσεν. εἴθ', ὁ πολλοῖ, μάλλον δὲ πλείων ὀλίγων πάροισι πρῶτες οἱ μεγάλας καὶ F παραλόγους ἐρθέντες ὀτυχίας εἰς διώαμιν καὶ ὄγκον, οὐδὲ αὐτοῖς διέφυγε παθεῖν, ἀλλ' ἐκτεταρρηκῶς τοῖς περὶ ἡρομύων, καὶ βαρυτέρῳ φρονηματι χεῖρ μύοις, ἐξίστατο τῶν δημοτικῶν, καὶ παρήλασθαι εἰς μοναρχίαν ἐπαρῆν, καὶ λυπεῖσθαι ἀπὸ τῶν ἡρομύων περὶ ἡρομύων, ὅπερ κατεργημάτιζεν ἑαυτὸν.

άλουργή μὲν γὰρ ἐνεδύετο χιτῶνα, καὶ τήβεννον ἐφόρει παρὰ
 πόρφυρον. ἐν δὲ θρόνῳ δὲ ἀνακλίτω καὶ θήλυτος ἐχρημάτι-
 ζεν. ἦσαν δὲ παρὰ αὐτὸν αἰετῶν νεῶνοι καλούμενοι κέλερες,
 ἀπὸ τῆς παρὰ τῆς ἑσπερίας οὐρανίου. ἐβάδιζον δὲ παρὰ
 ἑτέροι βακτηρίας αἰείροντες τὸν ὄχλον, ὑπεζωσμέ-
 νοι δὲ ἱμάτια, ὥστε σιωδεῖν ὁδὸς οὐκ ἐπιστάζειν. ὁ δὲ
 δῆσσι Λατῖνοι πάλαι μὲν λιγᾶρε, νῦν δὲ ἀλλιγᾶρε καλού-
 σιν· ὅθεν οἱ τε ῥαβδόδοχοι, λικτώρεις, αἵ τε ῥαβδοί, βακ-
 τρια καλούονται, ἀπὸ τῆς ἑσπερίας τε βακτηρίας. εἰπὺς δὲ
 λικτώρεις, ἐπιθεμένου τε κέπτα, νῦν οἰομαίεσθαι παρὰ
 τερον γὰρ λιτώρεις, Ἑλλήνων δὲ λειτουργῶν οἴεσθαι. λήϊτον γὰρ
 τὸν δῆμον ἐπὶ νῦν καὶ Ἑλλήνες, καὶ λαὸν δὲ πλῆθος οἰομαίεσθαι
 σιν· ἐπεὶ δὲ τῆς πάππου Νομήτορος ἐν Ἄλβη τελευτήσαν-
 τος, αὐτὸν βασιλεύειν παρὰ σῆχον, εἰς μέσον ἔθηκε τὴν πολιτείαν
 δημοκρασίαν, καὶ κατ' ἐαυτὸν ἀπεδείκνυεν ἀρχὴν τοῖς Σα-
 βίνοις. ἐδίδαξε δὲ καὶ τοῖς ἐν Ῥώμῃ διωταῖς ἀβασιλευ-
 τον ζητεῖν καὶ αὐτίνομον πολιτείας, ἀρχομένων ἐν μέρει καὶ
 ἀρχόντων. οὐδὲ γὰρ οἱ καλέμενοι πατρίκοι παρὰ γράμματα
 μετεῖχον, ἀλλ' ὄνομα καὶ γῆμα παρὰ εἰς ἐπιμον αὐτοῖς, ἔθους
 ἕνεκα μάλλον ἢ γῆμας ἀρχομένων εἰς τὸ βυβαλίον.
 εἶπα σιγῆ παρὰ σῆχον, ἡκερῶν καὶ τὸ παρὰ τερον, ὁ πε-
 παρὰ γράμματα ἐκείνοις πυθέσθαι, τὴν πολλὰν πλέον ἔχοντες, ἀ-
 πηλλάσσοντο καὶ πάλαι μὲν ἔλαττονα, τῆς ὅ γῆς τὴν δορυκτε-
 τον αὐτὸς ἀφ' ἐαυτοῦ δασάμενος τοῖς γραπῶταις, καὶ τοῖς ὁ-
 μήτοις τοῖς Οὐπίοις ἀποδοῖς, ἔτε παρὰ σῆχον οὐτε βουλο-
 μένων ἐκείνων, ἔδοξε κριμὴ τὴν γεροῖαν παρὰ σῆχον
 ζεῖν. ὅθεν εἰς ὑποψίαν καὶ ἀβουλίαν ἐπέπεσε, παρὰ σῆχον
 ἀφανισθέντος αὐτὸς μετ' ὀλίγον χρόνον. ἡφανισθὲν δὲ νόμας Ἰα-
 λίας ὡς νῦν οἰομαίεσθαι, ὡς δὲ τότε, Κωπιλίας· ἐδὲν εἰπὺς
 βέβαιον ἐδὲ ὁμολοῦν μὲν πυθέσθαι παρὰ τὴν τελευτῆς ἀπο-
 λιπῶν ἀλλ' ἢ τὸν χρόνον, ὡς παρὰ σῆχον. δρᾶται γὰρ ἐπὶ νῦν ὁ-
 μοια τῶν τότε πάσαι πολλὰ καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνου. οὐδεὶς ὅ-
 γαυμάζειν τὴν ἀσάφειαν, ὅπου Σκηπίωνος Ἀφρικανοῦ μὲν
 δεῖπνον οἴκει τελευτήσαντος, οὐκ ἔχει πίστιν οὐδὲ ἔλεγον ὁ-
 ἔπος τῆς τελευτῆς, ἀλλ' οἱ μὲν αὐτομάτως, ὅπου φύσει
 νοσῶν, καμῖν λέγουσιν, οἱ δὲ αὐτὸν ὑφ' ἐαυτοῦ φαρμάκους
 ἀποθανῆν· οἱ δὲ, τοῖς ἐχθροῖς τὴν ἀσάφειαν ἀπολαβεῖν αὐτὸν,
 νύκτωρ παρὰ σῆχον. καὶ τὸ Σκηπίων ἐκεῖτο νεκρὸς ἐμφα-
 νῆς ἰδεῖν πᾶσι, καὶ τὸ σῶμα παρὰ σῆχον πᾶσιν ὁρώμενον ὑποψίαν
 πᾶσι τῶν πάσαι καὶ κατανόησιν Ῥωμύλου ὅ ἄφνω μεταλλά-
 ξαντος, ἔτε μέγας ὄφθη σῶματος, ἔτε λείψανον ἐσθῆτος, ἀλλ'
 οἱ μὲν εἰκάζον ἐν τῶν ἱερῶν τῆς Ἡφαίστου τοῖς βυβαλίαις ἐπανα-
 σάντας αὐτὸν καὶ ἀφαιρεθείσας, νείμεντας τὸ σῶμα, καὶ μέγας
 ἔκαστον ἐντέμενον εἰς τὸν κέλιον ἐξενεκεῖν· ἔτερον δ' οἴονται
 μήτε ἐν τῶν ἱερῶν τῆς Ἡφαίστου, μήτε μόνων τῶν βυβαλίαις
 παρὰ σῆχον γῆμας τὸν ἀφανισμόν, ἀλλὰ τυχεῖν μὲν ἔξω παρὰ
 τὸ καλέμενον αἰγῆς ἢ χορῆς ἔλος ἐκκλήσθαι ἀρχὴν τῆς Ῥω-
 μύλου, ἄφνω ὅ γαυμάσαι καὶ κρείττονα λόγου παρὰ τὴν ἀέρεα
 πάσαι γῆμας καὶ μεταβολὰς ἀπίστοις. τῶ μὲν γὰρ ἠλίου τὸ
 φᾶς ὅτι λιπεῖν, νύκτα ὅ καπαχεῖν παρὰ σῆχον ὁδὸς ἡσυχου,
 ἀλλὰ βροχῆς τε δεινῆς, καὶ πνοῆς ἀνέμου, ζάλην ἐλαυνόν-
 των πᾶσα χόθεν, ἔχουσαν. ἐπὶ τούτῳ, τὸν μὲν πολλὸν ὄ-
 χλον σκεδαθέντα, φυγεῖν, τοῖς δὲ διωταῖς συσρα-
 φίωσιν μετ' ἀλλήλων. ἐπεὶ δ' ἔληξεν ἡ παρὰ σῆχον, καὶ
 τὸ φᾶς ἐξέλαμψε, καὶ τῶ πολλὰν εἰς ταῦτ' ἀπὸ πάλιν σκερῶν, ζήτησις
 ἐπὶ τὸν διωταῖς ἐξετάζειν ἐδὲ πολυπαρὰ σῆχον, ἀλλὰ πᾶσι
 ἐπὶ τὸν διωταῖς ἐξετάζειν ἐδὲ πολυπαρὰ σῆχον, ἀλλὰ πᾶσι καὶ σέβασθαι Ῥωμύλου,

A Siquidem tunica vestiebatur purpurea ac toga
 praetexta. Responda dabat ex folio reclui. Stipabat
 cum perpetuo globus iuuenum, qui a ministerii
 velocitate dicti celeres fuere. Praecedebant alii,
 qui baculis turbam summovebant loris succincti,
 vt ilico vincirent eos quos ille iuberet, vnde Li-
 cttores dicti: & virgae quas gestabant, Fasces. Potuit
 fortasse vox Lictores, interposita nunc litera c di-
 ci, quum olim litores dicerentur, quasi λειτουργοί. id
 est, ministri publici. λήϊτον vocant etiam hodie Graeci
 populum, & λαὸν plebem. At quum auo Albæ de-
 functo Numitore, licet regnum ad ipsum pertine-
 ret, remp. in populi gratiam iussisset liberam esse,
 ac Magistratum supremum Albanis quotannis
 crearet: docuit eadem opera princeps Romanos
 liberæ & sui iuris oculos adiicere reipublic. in qua
 vicissim imperarent parerentque. Neq; enim ad-
 hibebantur ad rempub. gerendam senatores, sed
 nomen modo & speciem obtinebant honorificâ:
 ac de more potius quam sententiæ dicendæ causâ
 cogebantur in senatum: vbi iubenti auscultabant,
 neque vlla re alia prælati vulgo, quam quod prio-
 res acta audientes discedebant. ac cætera quidem
 minus angebant eos. Quum vero captum de ho-
 stibus agrum militibus diuisit solus, Veientibusq;
 obfides reddidit, patribus non probantibus neq;
 autoribus, tum profecto insigni contumelia visus
 est fugillare senatum. Quamobrem quum non
 multo post raptus ille ex oculis de improviso ef-
 fet, non caruit senatus suspicione & calumnia. Ex-
 cessit rebus humanis Nonis Iul. vt nunc appellant
 tunc Quint. nihil dictu certum & constans de obi-
 tu suo præter tempus, vt modo diximus, relinquês.
 Eo die multa, hac quoq; memoria, celebrantur in
 illius commemorationem casus. Neque vero hæc
 miranda incertitudo sit: quum Scipionis Africa-
 ni, qui a cena domi extinctus est, ratio mortis ne-
 que certa fuerit neque quaesita, sed quidam quum
 esset sua sponte valetudinarius, sine vlla externa vi
 referant eum obisse mortem, alii veneno mortem
 fibimet ipsum obtulisse, alii irruptione in domum
 noctu facta inimicos spiritum eius interclusisse.
 Et quidem Scipionis Africani cadaver oculis fuit
 omnium expositum, præbuitque corpus aspicien-
 tibus facti suspensionem & sensum: Romuli, quum
 subito decessisset, vestigium nullum corporis com-
 paruit nec vestium. Vnde suspicio fuit aliquorum,
 in templo Vulcani tenatū illi manus attulisse, disse-
 ctosq; interfecti corpore partem quenq; in sinu ex-
 tulisse. Aliorū opinio est, neq; in Vulcani, neq; pa-
 tribus tantum præsentibus fuisse ablatum, sed quū
 extra urbem forte Romulus concionem ad Capre
 paludem haberet, stupendam subito coortam &
 atrocem tempestatem, cæliq; miram conuersio-
 nem, solis obscuratam lucem, noctem ingruisse
 non placidam neq; quietam, sed cum vehementi-
 bus tonitruis, ventoq; & procella vndiq; incum-
 bente. Ibi multitudinem effusam fugisse, primo-
 res se collegisse in globum. Postquam ex tam tur-
 bido dilux rediit, in plebe in concionem reuerfa
 rex requisitus & desideratus est, non permisisse
 principes de eo vt inquirerent curiosius, sed vt om-
 nes colerent Romulum iussisse venerarenturq;.

vt ad superos raptum, qui ex bono rege volens propitiusque ipsos sospitaret: vulgus, eo audito, perfunctum gaudio & bona spe, quum pacem precibus poposcisset, domum se recepisse. Fuisse autem nonnullos qui factum in disquisitionem vocarent acerbe & inuidiose, patresque percellerent & infamia aspergerent, quasi ridicula illi populo persuaderent, quum regem ipsi sustulissent. Ibi virum inter Patres nobilissimum & sanctissimum, Romuloque fidum ac familiarem, ex iis qui ex Alba cum eo commigrauerant Romam, progressum in forum, Iulium Proculum, & tactis sacris in concione iuratum dixisse, Romulum iter facienti sibi augusta specie & humana maiore, armis fulgentibus & coruscantibus ornatum, obuium se dedisse, ad aspectum se eius horrore perfunctum, dixisse, Quo nostro merito, rex, quare de causa iniustis nos & grauibus calumniis subiecisti, totamque ciuitatem in immenso destituiti luctu? Respondisse illum, Diis visum est, Procule, postquam tam diu inter mortales viximus, atque urbem ad summam spem condidimus imperii & gloriæ, vt inter cælestes, ex quibus eramus, reciperemur. Vale itaque, & nuntia Romanis vt temperantiam & rem militarem colant, iis artibus futuram caput orbis Romam. Ego vobis propitius Deus adero Quirinus. Hæc nuntianti propter vitæ innocentiam & iusiurandum, fides fuit. At enim simul diuinum quendam quasi furorem animos vulgi ferunt corripuisse, neminem negasse, sed suspicione deposita omni & calumniis, pacem Quirini precibus exposuisse, deumque eum consalutauisse. Germana hæc profecto cum fabulis videntur apud Græcos de Aristea Proconnesio, & Cleomede Astypalensi nobilitatis. Aristeam in fullonistaberna vitam perhibent finisse, corpusque eius, quum necessarii adessent ad id auferendum, ex conspectu raptum: ac quosdam, qui modo peregre veniebant, affirmasse Aristeam se occurrisse Crotonem tendenti. Cleomedem, quum robore & proceritate corporis plusquam immensa esset, sed stolidus & infans, multa vi perpetrasse: postremo in ludo litterario sustinentem culmen ædium, columnam manu percussisse & mediam fregisse. itaque rectum prouisse. Obtritis pueris quum ciues hominem infectarentur, in arcam se magnam cõiecissee, atque operculum conclusum intus ita retinuisse, vt reuellerentur multi quum summa vi conniterentur, non valerent. Post vbi arcam difsecuerunt, neque viuum inuenisse neque mortuum. Attonitos ad consulendum Apollinem Delphos misisse, quibus respondisse vatem,

Vltimus heroum Cleomedes Astypalensis.

Fama est Alcmenæ quoque corpus, quum efferretur, ex oculis subductum, & lapidem in lecto fuisse inuentum. Huiuscemodi multa fabulantur commentitia, ea quæ natura mortalia sunt, inter cælestia referentes. Atqui adimere semel virtuti diuinitatem nefas & illiberale, rursus in cælo locare terram, stultum sit. Relinquendæ igitur fabulæ, quum rem ipsam teneamus, vt ait Pindarus,

Omnium corpus tenetur morte pallida,

Mens restans, æternitatis effigiem tenet.

Ea enim ex diis est sola, inde eius ortus, eodem est & reditus, non quidem comitante corpore, verum vbi plane à corpore explicata sit & seiuncta, euaseritque iam vnde quaque pura, carne exuta & munda.

A ως ἀνηρπασμένον εἰς θεοῖς, καὶ θεὸν ἑμὲν ἡρησόμενον αὐτοῖς ἐκ χρεσῶν βασιλέως. τὸς μὲν οὖν πολλοὶ ταῦτα πυθόμενοι καὶ χαιρόντας ἀπαλλάττεσθαι, μετ' ἐλπίδων ἀγαθῶν προσκυνοῦντες εἶ) δὲ πῖνας οἱ τὸ παράγμα πικρῶς καὶ δυσμῶδες ὄξελεχόντες, ἐπάρχθηον τὸς πατερίκας καὶ διέβαλλον, ὡς ἀβέλτερον τὸν δῆμον ἀναπέθοντες, αὐτοῖς ὅτ' ἐβασιλέως αὐτοῦ χρεὼς ὄντας. οὕτως οὖν παρετήρομένων, ἀδραφασὶ τῶν πατερίκων ἡρεῖ παρῶτον, ἢ ἢ τε δοκιμώτατον, αὐτῶν τε Ῥωμύλου πῖνον καὶ σιωπῆς, τῶν ἀπ' Ἀλκίης ἐπὶ κίων, Ἰούλιον Περικλον, εἰς ἀγροῦν παρελθόντα καὶ τῶν ἀγῶντων ἐνορχονίεραν ἀφ' αὐτῶν, εἰπεῖν ἐν πᾶσιν ὡς ὁδὸν αὐτῶν βαδίζοντι Ῥωμύλος ἐξ ἀναπίστας προσῶν φαιεῖν, καλὸς μὲν ὀφθαλμοῖς καὶ μέγας ὡς οὐποτε παρῶθεν, ὀπλοῖς δὲ λαμπροῖς καὶ φλέγοισι κεκρομημένος. αὐτὸς μὲν οὖν ἐκπλαγῆς παρῶς τῶν ὄψιν, ὦ βασιλεῦ, φαίμαι, τί δὴ παθῶν, ἢ τί διαμοιήεις, ἡμᾶς μὲν ἀπίστας ἀδίκους καὶ πονηρᾶς, πᾶσαν δὲ τῶν πόλιν ὄρφαιλὸν ἐν μυσίᾳ πέθη παρῶλεθιπας; ἐκείνον ὅτ' ἀποκρίνασθαι, Θεοῖς ἐδόξε, ὦ Περικλε, ποσὺ τὸν ἡμᾶς ἡμέσας μετ' ἀδραφῶν χροῖον ἐκείθεν ὄντας, καὶ πόλιν ἐπ' ἀρχῆς καὶ δόξῃ μεγίστην κτίσαντας, αὐτῆς οἰκῆν οὐρανόν. ἀλλὰ χαιρε, καὶ φραῖζε Ῥωμύλοισι, ὅτι σωφροσύνῃ μετ' ἀνδρείας ἀσχυῶντες, ὅπτι πλείστον ἀδραφῆς ἀφίξονται διωδάμεως. ἐγὼ δὲ ὑμῖν ἑμὲν ἑσομαι δαίμων Κυεῖνος. ταῦτα πῖνα μὲν εἶ) τοῖς Ῥωμύλοισι ἐδόκει, ἀφ' ὅντων τῶν λέγειντος καὶ τὸν ὄρχον, οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ δαμόνιον τι σιωεφάλασθαι πάθος ὁμοῖον ἐρησιαμῶ. μηδένα γὰρ ἀντεπεῖν, ἀλλὰ πᾶσαν ὑπόνοιαν καὶ ἀρεβολίαν ἀφέντας, ἀχρεῶν Κυεῖνος, καὶ θεοκλυτεῖν ἐκείνον. εἶκε μὲν οὖν ταῦτα τοῖς ὑφ' Ἑλλήνων παρῶ τε Ἀεγίου τῶ Περικλησίου καὶ Κλεομήδους τῶ Ἀστυλαγιάεως μυθολογοῦσιν. Ἀριστῆαι μὲν γὰρ ἐν πῖνι κλαφείᾳ τελευτήσασθαι φασὶ, καὶ τὸ σῶμα μεπτόντων αὐτῶν τῶ φίλων ἀφανῆς οἴχεσθαι. λέγειν δὲ πῖνας δὴ τὸς ἐξ ἀποδημίας ἦχοντες, ἐντυχεῖν Ἀεγία τῶ ὅπτι Κρότωνος πορβολομῶν. Κλεομήδης ὅτ', ῥώμη καὶ μεγέθῃ σῶματος ὑπερφύα ἡρόμῶν, ἐμπληκτὸν τε ὅτ' ἔστω καὶ μδρικὸν ὄντα, πολλὰ δρᾶν βίαμα, καὶ τέλος ἐν πῖνι διδασκαλείᾳ παίδων, τὸν ὑπερῶδοντα τῶ ὀρθῶν κίονα παρῶσασθαι τῇ χεὶ κλάσασθαι μέσον, καὶ τῶν γέγλυ καταβαλεῖν. ἀπολομένων δὲ τῶν παίδων διωκόμενον, εἰς κίβωτον καταφυγεῖν μεγάλῃ, καὶ τὸ πῶμα κατακλείσασθαι σιωέχην ἐν τῶς, ὡς τε ἀποσάσασθαι μὴ διωδάσαι πολλοὺς ὁμοῦβιαζομένους. καταχρίσαντας ὅτ' τῶ κίβωτον, ἔτε ζῶντα τὸν ἀδραφῶν ὄρειν, ἔτε νεκρόν. ἐκπλαγῆτας οὖν ἀποφείλας θεοπαρῶτους εἰς Δελφοῖς: οἷς τῶ Πυθίαι εἰπεῖν,

Ἐξατος ἡρώων Κλεομήδης Ἀστυλαγιάς.

λέγεται ὅτ' ἡ Ἀλκμήνης ἐκχεμζομένης νεκρὸν ἀδελφον γενέσθαι, λίθον ὅτ' φθῆναι κείμενον ὅπτι τὸ κλίνης. καὶ ὅλως πολλὰ ταῦτα μυθολογοῦσι παρῶ τὸ εἶκος, ἐκθεαίροιτες τὰ θνητῆς φύσεως ἅμα τοῖς θεοῖς. ἀπογῶναι μὲν οὖν παρῶσασθαι τῶ θεοῖς τῆς ἀρετῆς, ἀνόστον καὶ ἀγῆνες. οὐρανῶ δὲ μιγνύειν γῆν, ἀβέλτερον. εἰατέον ἔν ἐχομένης τ' ἀσφαλείας κατὰ Πίνδαρον, ὡς σῶμα μὲν πάντων ἐπετα θανάτῳ παρῶσασθαι, σῶν δὲ ἐπὶ λείπεται αἰῶνος εἶδωλον. ὅτ' γὰρ ὅτ' ἡ μόνον ἐκ θεῶν. ἡκει γὰρ ἐκείθεν, ἐκεί δ' ἀνείσιν' ἐμῶ σῶματος, ἀλλ' εἰ ὅτ' μέλιστα σῶματος ἀπαλλαγῆ, καὶ ἀφαιρηθῆ, καὶ ἡνῆται κατὰ τὸν παρῶσασθαι καὶ ἀφαιρηθῆ καὶ ἀγῶν.

αὐτὴ γὰρ ψυχὴ ξηρὴ, ἀρίστη, καθ' Ἡρακλέην, ὡς ἂν ἀρε-
 πὴ νέφους ἀναπαύσασθαι ἔστωματος. ἢ ὅτι σῶμα ἐπιφυρμένη καὶ
 ἀπὸ πλεως σῶματος, ὅτι ἀναθυμιάσις ἐμβριθεῖς καὶ ὀμιχλώ-
 δης, δυσὲς ἀπὸς ἔστι καὶ δυσανακρίσιμος. ὁ δὲ οὖν δεῖ τὰ σώ-
 ματα τῶν ἀγαθῶν σιωαναπέμπειν τῶν φύσιν εἰς οὐρανόν,
 ἀλλὰ τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς ψυχὰς, πῶς ἂν ἴδωσιν οἷα κατὰ φύ-
 σιν καὶ δίκην γίγασιν, ἐκ μὲν ἀδελφῶν, εἰς ἥρας, ἐκ δ' ἡ-
 ρῶν, εἰς δαίμονας, ἐκ δὲ δαυμόνων, (αἱ τέλειον ὡς ἂν ἐτε-
 λετῆ καὶ ἀρετῶν καὶ ὁσιωθῶσιν, ἀπὸ δὲ ἀποφυρῶσιν ὁ δὲ τὸν
 καὶ παθητικόν) οὐ νόμῳ πόλεως, ἀλλ' ἀληθείᾳ καὶ κατὰ τὸν
 εἰκότα λόγον εἰς θεοὺς ἀναφέρεται, τὸ κάλλιστον καὶ μακαριώ-
 τατον τέλος ἀπολαύσεως. τὸ ἴδιον ἡρωικὴν ἐπωνυμίαν ὁ Ρω-
 μύλας τὸ Κουεῖνον, οἱ μὲν Εὐνάλιον παρσαρρῶσιν, οἱ δὲ
 ὅτι καὶ τοῖς πολίταις Κουεῖνας ὀνόμαζον οἱ δὲ τὴν αἰχμὴν ἢ τὸ δόρυ
 τοῖς παλαιοῖς Κουεῖνον ὀνομάζον, καὶ κελίπιδος Ἡρας ἀγαλ-
 μα καλεῖν ἐπὶ αἰχμῆς ἰδρυμένον. ἐν δὲ τῇ Ρηγία δόρυ καλε-
 δρυμένον, Ἄρεα παρσαρρῶσιν, καὶ δῶρα τοῖς ἐν πολέμοις
 ἀεισεύοιτας γράφειν ὡς ἐν ἀρτίῳ τινα τὸ Ρωμύλον, ἢ αἰχμη-
 τὴν θεόν, ὀνομαζομένην Κουεῖνον. ἰερόν μὲν οὖν αὐτῶν ἔστι κατε-
 σκευασμένον ἐν τῷ λόφῳ τῷ Κουεῖνα παρσαρρῶσιν ἰδρυ-
 ἐκείνον. ἢ δὲ ἡμέρα ἢ μετήλλαξεν, ὅχλου φυγὴ καλεῖται καὶ
 νόνηαι καὶ παρσάται, ἀπὸ δὲ τῆς εἰς τὸ ἀγρὸς ἔλθον ἐκ πόλεως
 καλεῖοντας. τὴν γὰρ αἴγα, καὶ παρσά ὀνομάζουσι. ἔξιδόντες δὲ παρ-
 τὴν θυσίαι, πολλὰ τὸ ἐπιχωρίων ὀνομάτων φθέρησινται μὲν
 βοῆς, οἱ Μαρκέλλου καὶ Γαίου· μιμούμενοι τὴν τότε Ἑσπὴν
 καὶ ἀνάκλησιν ἀλλήλων, μὲν δέους καὶ λαοαρχῆς. ἐνίοι μὲντοι τὸ
 μίμημα τῆτο φασι μὴ φυγῆς, ἀλλ' ἐπιείξεως ἔστι καὶ αὐτο-
 δῆς, εἰς αἰτίαι τοιαύτην ἀναφέροντες τὸν λόγον· ἐπεὶ Κελ-
 τοῖ τὴν Ρωμύλου καὶ λαοαρχῆς, ἔξεκράθησαν ὑπὸ Κα-
 μίλλου, καὶ δὲ ἀδένεια ἢ πόλις ὀκέτι ραδίως ἐαυτῶν
 ἀελάμβανεν, ἐσράτευσαν ἐπὶ αὐτῶν πολλοὶ τῶν Λατίνων,
 ἀρχοῖτα Λίβιον Ποσούμιον ἔχοντες. οὗτ' ὅτι καλίστας τὸν ἑτα-
 τὸν οὐ παρσά τῆς Ρώμης, ἐπεμπε κήρυκα, βούλεσθαι λέ-
 γων τοῖς Λατίνοις ἐκλιποῦσιν ἢ δὴ τὴν παλαιὰ οἰκειότητα
 καὶ συγγένειαν ἐκλυπυρῆσαι, καὶ αἰσῶν αὐτῶν ἀνακρεθέν-
 των ἐπιγαμίαις τῶν ἡρώων. αἱ οὖν πέμψουσι παρσά τῶν τε
 συχίας, καὶ γυναικῶν πᾶς αἰδύδροις, εἰρῶν ἔσασθαι καὶ
 φιλίαι αὐτοῖς, ὡς ἂν ἦξε παρσά τῶν Σαβίνοις ἐκ τῶν
 ὁμοίων. ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Ρωμῶσι τὸν τε πόλεμον ἐφο-
 βοῦντο, καὶ τὴν παρσά τῶν γυναικῶν ὁ δὲ ἀίχμαλω-
 σίας ἐπιπέσει ἔχον ὀνόμαζον. ἀπορῶσι δὲ αὐτοῖς θερά-
 παγνα Φιλωτίς, ὡς δὲ ἐνίοι λέγουσι, Τουτόλα καλουμένη,
 σιωεδοῦλθε μηδέτερα ποιεῖν, ἀλλὰ χρῆσασθαι δόλω,
 ἀναφυγεῖν ἅμα τὸν πόλεμον καὶ τὸν ἔξομῆρθον. ἡ δὲ ὁ δό-
 λος, αὐτῶν τε τὴν Φιλωτίδα, καὶ σιω αὐτῇ θεραπαγνίδας
 ἀπαρτεῖς χρῆσασθαι, ὡς ἐλάθεται ἀπορῶσιν παρσά τῶν
 πολεμίοις. εἶτα νύκτωρ τὴν Φιλωτίδα πυρσὸν ἄραι, τῶν δὲ
 Ρωμῶσις ἐπελθὴν μετὰ τῶν ὀπλων, καὶ χρῆσασθαι χρῆσ-
 μένοις τοῖς πολεμίοις. ταῦτα δὲ ἐδράτο πειραθέντων τῶν Λα-
 τίνων καὶ τὸν πυρσὸν ἀέγειν ἢ Φιλωτίς ἐκ πινος ἐερευοῦ παρ-
 χροῦσα παρσακλύμμασι καὶ παρσαπέτασμασιν ὀπιθεν, ὡς τε τοῖς πολεμίοις ἀόρατον ἔστι τὸ φῶς, τοῖς δὲ Ρωμῶσις
 κατὰ δῆλον. ὡς οὖν ἐπέιδον, ἀπὸς ἔξισαν ἐπεὶ ἄμφοι, καὶ ἀπὸ τῶν ἐπειξιν ἀλλήλοισι παρσά τῶν πύλας αἰακα-
 λῶντες πολλάκις. ἐμπεσόντες καὶ τοῖς πολεμίοις ἀπορσδοκῆτος, καὶ κατῆσαντες, ἐπὶ τὴν αἴρασι τὴν ἑορτήν. καὶ
 καὶ παρσά τῶν μὲν αἰ νόνηαι καλεῖται, ἀπὸ τὸν ἐερευοῦ καὶ παρσά τῶν ὀνομαζομένων. ἐστῶσι δὲ
 πᾶς γυναικῶν ἔξω συκῆς κλάδοις σκιαζομένης. αἱ δὲ θεραπαγνίδες ἀγέουσι παρσά τῶν καὶ παρσά τῶν
 εἶτα πλη-

A Aridus enim hic animus est, ut vult Heraclitus
 præstantissimus, qui ex corpore ut è nube fulgur
 exilit: commistus vero corpori & implicitus, velut
 vapor grauis nebulosusque ægre accenditur & su-
 pera petit. Non sunt ergo bonorum corpora con-
 tra legem naturæ vna cum animo in caelo collo-
 canda: sed virtutes atque animi, natura & iudicio
 diuino ex hominibus inter heroas, ex heroibus in-
 ter lares, ex laribus, si semel sicut in initiationibus
 lustrati sint & purgati, omni deposita conditione
 mortali & dolore, non publica lege, sed re ipsa &
 consentanea ratione in numerum referendi sunt
 deorū, optimū & beatissimū finē adepti. At Quiri-
 nū dictū Romulū quidā quasi Martē putant: alii q̄
 ciues Romani ēt Quirites dicerentur: alii à quirī,
 ita spiculū vel hastā veteres vocasse: & Quiritidis
 Iunonis signū spiculo impositū, atq; in regia collo-
 catam hastam, Martem appellasse: eosq; qui bello
 strenuam operam nauassent, donari solitos hasta.
 Ergo quasi Martialem Romulum, aut hastatū Deū
 nomen inuenisse Quirini. Ædes ei in colle conse-
 crata, quem ab illo nominant Quirinalem. Dies,
 quo vita excessit, Plebis fuga vocatur, & Nonæ
 Capratinæ: quod sacra extra urbem ad Capræ pa-
 ludem faciunt. Quum ad sacrificium pergunt, no-
 mina multa patria proclamant, ut Marcū, Cneum,
 Caium: referentes quemadmodum fugerent, &
 se mutuo appellarent in metu illo & tumultu. Hoc
 simulacrum, alia fama est, non metus, sed festina-
 tionis esse & properantiæ, atque hinc originē de-
 ducunt. Quum vrbe capta eiecti Galli à Camillo
 essent, neque se facile ciuitas ita accisis viribus
 colligeret, multi nominis Latini, duce Liuiο Post-
 humio, urbem infesti bello petiere. Hic castra in
 conspectu vrbis metatus, per caduceatorem signi-
 ficauit Latinos in animo habere exolescentē iam
 veterem necessitudinem & propinquitatem in-
 staurare, vtraque gente nouis denuo conglutinata
 nuptiis. Si igitur bonum numerum mitterent vir-
 ginum viduarumque, pacem & amicitiam habi-
 tutos, vti simili ex causa habuissent cum Sabinis.
 His auditis Romani, etsi à bello abhorrent, sce-
 minarum deditionem tamen nihilo ducebant capi-
 uitate potiozem. Hæsitantibus ancilla Philotis,
 (vel ut alii volunt) Tutola nomine, vtrumq; diffua-
 sit: suggessit autem dolum vt simul & bellum decli-
 narent, nec darent obsides. Eius hoc fuit commen-
 tum, vt ipsam vnaq; præstantes forma ancillas ad
 hostes bene cultas mitterent pro ingenuis. Inde si
 signum ipsa face daret, Romani adorirentur arma:
 ti sopitos, trucidarentque. Ita actum est deceptis
 Latinis, Facem Philotis extulit ex captifico, itra-
 gulis & tapetibus à tergo, vt falleret lumen hostem,
 & Romanis conspicuum esset, obiectis. vt signum
 conspexerunt, citato gradu confestim extulerunt
 se maturandi causa ad portas, se mutuo cohortan-
 tes subinde. Ita hostes adorti nec opinantes fude-
 runt eos. In cuius victoriæ memoriam, festum ce-
 lebrant, ac Capratinæ vocantur Nonæ, à caprifi-
 co. Inuitant sceminas extra urbem fici ramis in-
 F umbratas. Coactæ ancillæ circūcurrunt luduntq;

mox verberibus & lapidibus inter se praeliantur: A
 ut quæ in certamine etiam præstò pugnantibus
 Romanis & auxilio fuerint. hæc à paucis autorib.
 recipiuntur. At quòd interdum ita nominibus se
 mutuò appellent, & ad Capræ paludem tanquam
 ad mare pergant, conuenire magis ei, quod supra
 memoratum est, videtur, nisi sanè diuersis tempe-
 statibus gestum vtrunq; in eundem incidit diem.
 Romulum fama est quatuor & quinquaginta an-
 nos natum, regni illius trigefimoodtauo, inter ho-
 mines non vltra visum.

HABES, quæ de Romulo & Theseo nobis ad
 B memoriam, insignia oblata sunt. Primùm ap-
 paret consultò hunc non coactum, quum regnare
 in otio ei Træzene liceret, regno accepto non ob-
 scuro, res magnas vltro affectasse: illum, quo præ-
 sentem seruitutem & impendentem ceruicib. de-
 clinaret pœnam, illud Platonis profectò, *fortem
 per metum euasisse* formidineque extremi supplicii
 vi necessitatis accessisse ad res perpetradas arduas.
 Deinde factum huius est summum, vnum quòd
 sustulerit Albanum tyrannum: illius accessoria fu-
 erunt & præludia Sciron, Sinnis, Procrustes, Co-
 rynetes: quos interimens & coercens, Græciam
 antè à violentis eripuit tyrannis quàm ii quos fer-
 uabat, qui esset, cognoscerent. Iam Theseo inte-
 grum erat securè mare vehi, iniurias vitanti latro-
 C num: Romulo non erat solum negotiis viuo A-
 mulio vacare. Id hinc liquet quòd Theseus nihil
 læsus priuatim, pro aliis bellum indixit improbis:
 illi, quoad illæsi ipsi à tyranno fuerunt, iniurias a-
 liorum tulerunt leniter. Iam si magnificum est
 vulnus in prælio contra Sabinos accepisse, & ob-
 truncasse Acronè, multosq; deuicisse hostes: cum
 his factis pugnam cum Centauris & Amazonibus
 commissam compares. Quod verò ausus Theseus
 de stipèdio fuit Cretico, siue ad feræ alicuius escâ,
 siue ad parentationem, apud Androgei tumulum:
 siue, quod leuissimum iactatur, ad feruendum a-
 pud improbos & infestos deformiter & fœdè, se
 ipse vltro obtulit vt nauigaret cum virginibus &
 pueris: quis consequatur dicendo quantæ sit auda-
 cix vel magnanimitatis, vel iustitiæ in remp. vel
 cupiditatis gloriæ & virtutis? Vnde mihi quidem
 haud perperâ videntur philosophi amorè definire
 decorum ministeriû ad curam & salutè iuuentutis.
 Quippe Ariadnæ amor meo iudicio profus diui-
 nû opus & machinamentû ad hunc fuit cõseruan-
 dû. neq; reprehendenda illa sit quòd amauerit eû
 sed mirandû non omnes eodè fuisse animo iuue-
 nes & puellas. Si verò vna illa ita permota fuit, e-
 quidè meritiò dignâ dicâ, cui is honesti & recti o-
 ptimorumq; vitorû inerat amor, quæ à deo amare-
 tur. Porro quû politici ambo essent, tenorè regiû
 cõseruauit neuter: sed mutauit & variauit se, alter
 in popularè, alter in tyrannû. Ita eundè in scopu-
 lum diuersis ex animi motib. impègère. Debet e-
 nim princeps ipsum primû conferuare imperiû, qd
 conferuatur non secus, si abstineat ab indecoro,
 quàm si decorû tueatur. Id qui remittit vel intèdit
 nò iam rex est neq; princeps, sed aut multitudinis
 adulator aut dominus euadit: atq; sic aut in odium
 sui populares adducit, aut in cõtemptû. Atqui le-
 nitatis hoc & humanitatis, illud insolentix esse &
 sæuitiæ peccatû videtur. Quod si infortunia quoq;
 non vndequaq; sunt sorti attribuenda, sed discrimi-
 mina in his morum & affectuum eorû statuenda,

εἶτα πληγαῖς καὶ βολαῖς λίθων χρωῖται πρὸς ἀλλήλους, ὡς καὶ
 τότε τοῖς Ῥωμαίοις πρὸς γυρόμηναι καὶ σωμαγωνιστάμηναι μα-
 χημοῖσι. (αὐτὸ ἐ πολλοὶ παρεῖν) τὸ συγγραφέων, διὰ καὶ τὸ
 μετ' ἡμέραν χρωῖται τῇ ἀνακλισῇ τ' ὀνομαζομένη, καὶ τὸ πρὸς τὸ ἔλος
 τὸ τ' αὐτὸς ὡς ἐπὶ θάλατταν βαδίζοντες, εἰκοὶ ἢ ἑξήκοντα λό-
 γων πρὸς ἡμέραν μάλλον. εἰ μὴ τὴν Δία τ' αὐτῆς ἡμέρας ἐν χρο-
 νοῖσι ἐτέροις ἀμφοτέρω πατρίῃ σιωπέτω χρωῖται. λέγει δὲ
 Ῥωμύλος, τέσσαρα μὲν ἔτη καὶ πενήτηκοντα γερωνῶς, ὁ δὲ δὸν τ'
 βασιλεύων ἐκείνο καὶ τελευτῶν, εἰς αἰθερόπων ἀφανισθῆναι.

AΜΕΝ οὖν ἄξια μνήμης πυθέσθαι περὶ Ῥωμύλου καὶ
 Β Θησέως συμβέβηκεν ἡμῖν, (αὐτὸ ἐστὶ φαίνεται) τὸ πρὸ-
 τόν, ὁ μὲν, ἐκ παλαιότερος, ὁ δὲ ἀνακλισῶντος, ἀλλ' ἄξιον
 ἀδεῶς ἐν Τροίζω βασιλεύον, ἀγαθὸς ἀμύμων ἀρχὴν ὅτι
 ἀδδξον αὐτὸς ἐφ' ἑαυτὸν μεγάλων ὀρεχθεῖς: ὁ δὲ δαλείας φυγῆ
 παρὰ σπῆς, καὶ ἡμισείας ἐπιφροσύνης, ἐκείνο δὲ Ἐπλάτωνος,
 ἀτεχνῶς ἔπειτα δὲ αὐτὸς γυρόμηνος, καὶ φίλον τῷ πατρίῳ ἔρατα
 πατρὶν, ἐπὶ τὸ δρᾶν μετὰ ἀδὲ ἀνάκλιον πρὸς γυρόμηνος. ἔ-
 πειτα τὸ τε μὲν ἔργον ἐστὶ τὸ μέγιστον, ἀνελεῖν ἕνα τ' Ἄλκιον τυ-
 ραννον: ἐκείνη δὲ πάρεργα καὶ παλαιῶν ἡσασ, ὁ Σίριον, ὁ
 Σίνις, ὁ Περσέτης, ὁ Κοριωήτης: οὗς ἀναρῶν καὶ χαλάζων, ἀ-
 C πῆλλα τῆς Ἐλλάδα δεινῶν τυραννῶν, πρὶν ὅστις ἐστὶ γινώ-
 σκεν τὸς ὑφ' ἑαυτὸν σωζομένους. καὶ τῷ μὲν πατρὶ ἀποραγμό-
 νως χροῖται, ὅτι τὰ λατῆς, ἀδικημοῖα μηδὲν ἔπειτα τ' λη-
 σῶν Ῥωμύλου δὲ ἐπαρῶν μὴ ἀποραγμοῖα ἔχον, Ἀμυλίου
 ζώντος: μέγα δὲ τὸ τε τεκμήριον. ὁ μὲν γὰρ, ὁ δὲ αὐτὸς ἀδι-
 κήμηνος, ὡρμησεν ἔπειτα δὲ αὐτὸν τὸς πονηρῶς: οἱ δὲ ἐφ' ὅσον
 αὐτοῖς κακῶς ὅτι ἐπαρῶν ἔπειτα τῷ τυραννῶν, ἀπειρώων ἀδι-
 κήμηνος πατρῶς, καὶ μὲν εἰ μέγα τὸ βωδῆναι μαχόμενον Σα-
 βίνοισι, καὶ ἀνελεῖν Ἄκρωνα, καὶ πολλῶν μάχη κρατῆσαι πολε-
 μῶν, τῶν τοῖς μὲν ἐστὶ τοῖς ἔργοις κενταυρομαχίαν καὶ τὰ πρὸς

D Ἀμαζόντας πρὸς ἀδελφῶν: ὁ δὲ ἐτόλμησε Θησείας περὶ τ' Κρη-
 τικῶν δασμόν, εἴτε τῆν θηλείαν βορᾶν, εἴτε πρὸς φαμα τοῖς
 Ἀνδρόγεω πατρῶς, εἴθ' ὁ κακώτατον ἐστὶ τῶν λεγομένων, ἀνα-
 βῆν παρ' ἀνδράσιν ὑβριστῶν καὶ δις μῆρας ἀκλεῖα λαβείαν
 καὶ ἀπῆμον ἐπὶ τὸ ἑαυτὸν, ἐκείνο μὲν παρῆντων πλῆθος καὶ
 παίδων νέων, ὅτι εἴποι τῆς ἡλικῆς ἐστὶ τὸ λυμῆς ἢ μεγαλο-
 φροσύνης, ἢ δικαιοσύνης περὶ τὸ κρινόν, ἢ πῶς δόξης καὶ δρε-
 τῆς. ὡς τ' ἐμοίγε φαίνεται μὴ κακῶς οὐκ ἔχον τῆς φιλοσόφου
 τ' ἔρωτα θεῶν ἔπειτα πρὸς ἀπὸ μὲν ἑαυτὸν καὶ σωτηρίας νέ-
 ων. ὁ γὰρ Ἀειάδης ἔρωτος πῶς μὲν μάλλον εἰκοὶ ἔργον θεῶν καὶ

E μηχρῶν ἡμέρας σωτηρίας ἕνεκα τ' ἀδρός. καὶ ὅτι ἄξιον ἀ-
 πῆας τ' ἔρα δεῖσαι ἀλλὰ θαυμάζον εἰ μὴ πῶς ἔπειτα καὶ
 πᾶσαι διετέθησαν: εἰ δὲ ἐκείνη μὴ τῶν ἔπειτα, εἰκότως ἔγω-
 γε φαίλω δὲ αὐτῶν ἀξίερασον θεῶν γερωνέαι, φιλόκαλον καὶ
 φιλόκαλον καὶ τ' ἀείων ἐρωτικῶν ἔσαι. ἀμφοτέρων τοῖσι τῆ
 φύσῃ πολιτικῶν γερωνότων, ἔδετερος διεφύλαξε τ' βασιλι-
 κῶν ἔργον. ἔξῃ δὲ καὶ μετέβη μετὰ βολῶν, ὁ μὲν, δημοτικῶν,
 ὁ δὲ, τυραννικῶν, αὐτὸν ἀπὸ σιαιτίων παθῶν ἀμύμων τες. δεῖ
 γὰρ τ' ἀρχὴν ὡς ἔπειτα αὐτῶν τ' ἀρχὴν ὡς ἔπειτα δι-
 ἔχῃ ἢ τῶν ἀπερῶν τῶν μὴ ἀπορῶν, ἢ ἀπειρωμένη τῶ

F ἀπορῶν. ὁ δὲ ἐπὶ τὸ ἑαυτὸν, ἢ ἐπὶ τῶν ἑαυτὸν, ἢ ἐπὶ τῶν ἑαυτὸν, ἢ ἐπὶ τῶν ἑαυτὸν,
 ἀρχῶν ἀλλ' ἢ δημοτικῶν, ἢ δεσποτικῶν γυρόμηνος, ἐμποιεῖ τ'
 μισθῶν ἢ κατὰ φροσύνης ἀμύμων. ἢ μὴν δὲ ἐκείνο μὲν, ἐπὶ τῆ-
 κείας δόξης καὶ φιλαυτοπίας εἶναι, τῶν δὲ, φιλαυτίας ἀμύμων
 καὶ χαλεπότητος. εἰ δὲ καὶ τὰ δις τυχηρῶν μὴ παρὰ πασι

ποιείσθαι δαίμονος, δὴ ἠθικῆς καὶ παθητικῆς ζητεῖν ἐν αὐ-
 τοῖς ἄλλοις, θυμὸν μὲν ἀλογιστοῦ καὶ πάθος ἐχέοντος ἀβελόν
 ὀργῆς, μητέρας δὲ ἐκείνου ἐν τοῖς πατρῶσι τῶν ἀδελφῶν ἀπολύετω,
 μήτε ποδῶν ἐν τοῖς πατρῶσι τῶν υἱῶν. ἢ ἵκησασα τὴν θυμὸν ἀρ-
 χὴν μᾶλλον ἀφαιτεῖται τὴν ὑπὸ μείζονος αἰτίας, ὡς ἄλλοι
 ὑπὸ πληγῆς χαλεπωτέρας, ἀναβραπέτω. Ρωμύλος μὲν γὰρ
 ἐκ βουλῆς καὶ σκέψεως πατρῶν συμφορῶν ἀφαι-
 ρῆς θυμῶν, οὐκ αὖ ἠξίωσε τις ἀφῆκε τὴν ἀφαιρῆσαι ἐν τηλι-
 κούτῳ πάθῳ γινέσθαι. Θησεία δὲ πατρῶσι τῶν υἱῶν, (ἀπάμπετον ὀ-
 λίγησι τῶν ὄντων ἀφαιρῆσαι) ἔρωσ καὶ ζηλοτυπία καὶ
 ἀφαιρῆσαι γυναικὸς ἐσφηλαί. ὁ δὲ μείζων ἐστίν, ὁ μὲν Ρωμύ-
 λου θυμὸς εἰς ἔργον ἐξέπεσε καὶ πατρῶν οὐκ ἀτυχῆς ἐχου-
 σαι τέλος, ἢ ὁ Θησείας ὀργὴ μέγιστος λόγου καὶ βλασφημίας
 καὶ κατὰρας πατρῶν καὶ πατρῶν. τὰ δὲ ἄλλα φαίνεται τῇ
 τύχῃ γινέσθαι τὸ μείζονος. ὡς τε ταῦτα μὲν αὐτὸς ἀπο-
 δίδῃ τῶν Θησείας ὑψίφους ἐκείνου τῶν πατρῶν μὲν ὑπὸ ἀρχῆς
 μέγιστος, τὸ μικροτάτος λαβεῖν ἀρχῆς ἐπὶ τὰ πατρῶν.
 δοῦλοι γὰρ δὴ καὶ συφορῶν πατρῶν ὀνομαζόμενοι, τῶν ἐ-
 λδύθησι γινέσθαι, πᾶσι δὲ ὀλίγου δεινῆς ἠδὲ ἴσως Λατίνους
 εἰς χεῖρας τῶν καλλίστων ὀνομαζόμενων ἄμα τυχόντες, φονεῖς
 ἐξῆσαν καὶ σωτήρες οἰκείων, καὶ βασιλεῖς ἐγένοντο, καὶ οἰκιστὰς πό-
 λεων, οὐ μενοικιστὰς κατὰ τὸν ὄνομα, ἐκ πολλῶν στυ-
 γησίων καὶ στυχοδιδυμῶν ἐν οἰκηθῆριον, ἀειρῶν δὲ πολλὰς πό-
 λεις, ἐπιούμους βασιλέων καὶ ἡρώων παλαιῶν. Ρωμύλος δὲ
 ταῦτα μὲν ὑπερῶν ἔδρα, τῶν πολεμίων ἀναγκάζων τὰ οἰκεία
 καὶ ἀβάλλοις καὶ ἀφανίζοντες, τοῖς νεικηκῶσι πατρῶν μέγιστος.
 τὸ δὲ πατρῶν, οὐ μεταλήθει οὐδὲ ἀύξων τῶν ὑπὸ ἀρχῆς, ἀλλὰ
 ποιῶν ἐξ οὐκ ὑπαρχόντων, καὶ κτάνηρος ἐαυτῶν γί-
 νεται ὁμοῦ, πατρίδα, βασιλείαν, γῆν, γάμους, οἰκίαν τῆς, ἀή-
 ρει μὲν ὁστένα, ὁστέ ἀπώλλυεν, ἀεργέται δὲ τῶν δὲ οἰκείων
 καὶ ἀνέσιων δῆμον ἐτέλοντες εἰς καὶ πολίτας. λησῆς δὲ καὶ κα-
 κούργους οὐκ ἀπέκτεινε, ἀλλ' ἐδῆ πατρῶν ἀγαθὸν πολέμου,
 καὶ πόλεις κατερέψατο, καὶ βασιλεῖς ἐδιδάμειβε καὶ ἡγε-
 μόνους, καὶ τὸ μὲν Ρώμου πάθος ἀμφισβητούμενον ἔχῃ τὸ αὐ-
 τὸ πάθος, καὶ τὸ πλείστον εἰς ἐτέροις τῆς αἰτίας ἔπεσε τὸ μὲν μητέ-
 ρα διολλυμένῳ ἔσωσε πατρῶν, καὶ τὸ πάππον ἀκλεῶς δὲ-
 λθούσα καὶ ἀπίμως, εἰς τὴν Αἰνείας θρόνον ἐκάθισε. καὶ πολλὰ
 μὲν ἐκὼν ἀνῆρτήσεν, ἐβλάψε δὲ αὐτὸν ὁστέ ἀκων. τὸ δὲ Θη-
 σείας λήθη καὶ ἀμέλεια τῆς πατρῶν ὁστέ ὁστέ ὁστέ, μόλις αὐ-
 οἰμῶν μικρῶν τῶν πατρῶν καὶ ἐν ῥαθύμοις δικασαῖς αἰτίας
 ἀποφυγεῖν πατρῶν. ὁ δὲ καὶ στυχοδιδυμῶν Αἰθίως ἀνῆρ ὡς
 πατρίδα ἐπὶ βυλομένους ἀπολογεῖται, πλάτῃ τὴν Αἰγέα
 τῆς νεῶς πατρῶν φερεμένης, ὑπὸ αουδῆς ἀναβραπέτω πατρῶν
 τὴν ἀκρόπολιν ἵεας ἐνεκα καὶ σφαιρόμενον κατὰ πεσεῖν, ὡς ἄλλοι
 πατρῶν ἔρημον, ἢ τῆς ἐπὶ τῶν πατρῶν ὁστέ αὐτῶν μὴ πατρῶν
 σπῆς πνός πατρῶν, καὶ μὲν τὰ πατρῶν ἀφαιρῆσαι τὴν γυναι-
 κῶν ἠμῶν τῶν πατρῶν, Θησεί μὲν ἀφαιρῆσαι ἐνδεῶν πατρῶν
 γέροντες. πατρῶν μὲν ὅτι πολλὰς. (ἦρπασε γὰρ Αἰδῶν καὶ
 Αἰνείας, καὶ Αἰνείας τὴν Τριζυγίαν ἐπὶ πάσης τῆς Ἐλέ-
 νης, παρῆμακῶς οὐκ ἀκμαζέσασα, ἀλλὰ ἠπία καὶ ἄωρον,
 αὐτὸς ὡραὶ ἔχων ἠδὲ γάμους πεπαδῶν καὶ νομίμων) ἔπειτα
 ἀφαιρῆσαι αὐτῶν οὐ γὰρ ἀξιώτεροι γε παιδοποιοῖ τὴν Αἰθίωσιν
 Ἐρεχθιδῶν καὶ Κεκροπιδῶν, αἱ Τριζυγίαν καὶ Λακωνῶν καὶ
 Αἰγείων ἀνέχουσι θυγατέρες ἦσαν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὑπο-
 ψίχῃ ἔχῃ πατρῶν ὕβριν καὶ κατὰ ἠδῶν πεπαδῶν. Ρωμύλος δὲ πατρῶν μὲν οὐκ ἀκμαζέσασα ὀλίγον ἀφαιρῆσαι θεού-

A praeferuida bile & ira cum inconsulto coniuncta impetu, neque illum aduersus fratrem, neque aduersus filium hunc liberes. At principium unde mota bilis fuit, citius excuset illum qui maiore ex causa tanquam a grauiore prostratus icu fuit. Romulo enim, quum esset diffensio ex consilio & de liberatione de bono publico exorta, nemo ignoscat mentem ei subito tantopere fuisse commotam. Thesea vero in filium, quæ pauci mortalium deuitarunt, amor, obrectatio, & querelæ impulerunt vxoris. Quod verò grauius est, Romuli euasit in factum flamma & in rem non latum fortitam exitum: Thesei indignatio ad verba vsque, conuitia, & deuotiones seniles est progressa. De cætero calamitates videntur iuuenis fortunæ ferendæ acceptæ. Itaque tulit in his Theseus suffragia. At illi hoc primum suppeditat magnificum, quòd tenuissima ad res gerendas fundamenta habuerit, siquidem qui serui & subulcorum dicebantur filii, priusquam liberi ipsi forent, omnes propè liberos effecerunt Latinos, atque vno tempore præstantissima nomina simul sunt adepti, extinctores hostium, necessariorum conseruatores, reges gentium & conditores vrbiũ, non translatores dicti: vt Theseus, ex multis qui vnum conflauit & frequentaui domicilium, sustulitq; multa oppida quæ nomina gerebant veterum regum & heroum. Romulus quidem egit post idem, quum hostes compelleret sua diruere delereq; ac victoribus se contribuere. Ininitio tamen non transtulit, neque amplificauit iam extantem, verum condidit nullo subsidio, comparans sibi pariter agrum, patriam, regnum, sobolem, connubia, necessitudines. Neminem peremit vel perdidit, sed bene meritus est de illis qui sedium & penatium expertes, populus esse & ciues volebant. Latrones & maleficos non confecit, sed gentes bello subegit, vrbes excidit, reges ducesque in triumphum duxit. Iam Remi cædes controuersum habet percussorem, ac causas ferè ad alios auertunt. Matrem certè ab exitio conseruauit haud dubiè, aumq; turpiter & fædè seruientem, in Æneæ collocauit solio, ac multa in eum de industria beneficia contulit, nec læsit, ne imprudens quidem. Thesei obliuio & incuria præcepti de velo, vix, meo iudicio, quanuis longa excusatione atque apud socordes iudices, patricidii crimine eximatur. Quod sanè aduertens Atticus quispiam planè difficilem esse defensionem, Ægea fingit appellente naue quum properè curreret in arcem, speculandi causa, & offendisset, præcipitem fuisse delatum, quasi comitibus caruisset, aut properantem ad mare esset nemo sequutus. Ad hæc quod in raptu mulierum admissum est, honesto caret in Theseo velamento. primum quia sæpius: rapuit enim Ariadnam, Antiopam, Anaxo Træzeniam, denique Helenam grandæuus nondum nubilem, sed paruulam atque immaturam, ea ipse ætate vt temperandum ei à nuptiis fuerit vel iustis. Deinde propter causam: neque enim Træzeniorum, Laconum, Amazonum filia, præterquam quòd pactæ ei non essent, digniores ad sobolem suscipiendam Atheniensibus puellis Erechtheo & Cecrope prognatis erant: cæterum non carent hæc, quin lasciuia & libidinis causa fuerint perpetrata, suspitione. Romulus principio raptis paulò minus octin-

gentis, non omnes, sed vnam (vt fama est) sumpsit A
 sibi Herfiliam, ceteras inter egregios ciues est
 partitus. Iam consequenti honore, charitate, aequi-
 tate in foeminas, vim illam & iniuriam, eximium
 factum ostendit & prudentissimum, adiungen-
 dam fuisse societatem: adeo confudit mutuo
 & conglutinavit eas gentes, fontemque in poste-
 rum rebus aperuit benevolentiae & potentiae. Re-
 uerentiae vero & amoris & constantiae, quibus
 deuinxit connubia, perhibet temporis diuturni-
 tas testimonium. Quippe annis triginta & ducen-
 tis, neque vir vxoris, neque viri confortium de-
 ferere vxor sustinuit. Verum vt apud Graecos val-
 de curiosi, primum nuncupare possunt partici-
 dam, ita cuncti norunt Romani Sp. Catulium vx-
 xori nuntium primum remisisse, sterilem causa-
 tum. Tanto temporis spatio subscribunt ea quo-
 que quae consequuta sunt. Etenim ob necessi-
 tudinem illam participauerunt reges inter se re-
 gnum, & republ. gentes illae. Ex Thesei nu-
 ptis nihil euenit populo Atheniensi ad vllum
 commercium, amicitiae vel communicationis: sed
 offensiones, sed bella, sed caedes ciuium. Aphidna-
 rum postremo amissio: atque aegre deuitauerunt
 ex misericordia hostium (quos supplices vt deos
 cierunt) quin in eandem inciderent, in quam Pa-
 ridis causa Troiani, calamitatem. Mater certe The-
 sei non venit in discrimen tantum, sed Hecubae ex-
 perta est fortunam, deserta a filio atque destituta:
 nisi illud de captiuitate commentum est, quod v-
 tinam sit cum plerisque aliis mendacium. Nam de
 diuinitate quae fabulantur, ea magnum habent
 discrimen. Romulus enim incolumitatem, diis ad-
 modum propitiis, consequutus est. Ad editum Ae-
 geo oraculum, vt foeminis abstineret peregre, non
 fuisse diis cordi natales Thesei, ostendere videtur.

σας ἀρπάσας, οὐ πάσας, ἀλλὰ μίαν (ὡς φασι) Ἐρσιλίαν ἔ-
 λαβεν, τὰς δὲ ἄλλας διένειμε τοῖς ἀγαθοῖς τῆς πολιτείας. ἔ-
 πεισε τῆ μὲν ταῦτα πρὸς ἀγαπῆσαι καὶ δικαιοσύνη πε-
 εὶ τὰς γυναῖκας ἀπέδειξε τὴν βίβην ἐκείνην καὶ τὴν ἀδι-
 κίαν, καὶ ἄλλοις ἔργον καὶ πολιτικὰτα εἰς κρινώνας ἡμο-
 κλίαν, οὕτω σωεμίξεν ἀλλήλοισι καὶ σωεπέθηκε τὰ ἡμέη, καὶ
 παρέχε πηγὴν τῆς εἰς ἀδίας δυνάσεως, καὶ δυνάμεως τοῖς
 πατριώταις. ἀδίας ὅ καὶ φιλίας καὶ βεβαιότητος ἡ εἰρ-
 γασαὶ πρὸς τοὺς γάμοις, ὁ χρόνος ἐστὶ μῦθος. ἐν γὰρ ἔπεισε
 τελευτῆσαι καὶ ἀφαιρέσει οὐτε αὐτὴν ἐτόλμησε γυναῖκας, οὐ-
 τε γυνὴ κρινώνας ἀνδρὸς ἐγκαταλιπεῖν, ἀλλ' ὡσπερ ἐν Ἑλ-
 λησιν οἱ σφόδρα πατριῶται τὸν πατριῶτον ἔχουσιν εἰπεῖν πατρι-
 κτόνον ἢ μητροφόνον, οὕτω Ῥωμαῖοι πατριῶτες ἴσασιν ὅτι Καρ-
 εῖλιος Σπείριος ἀπεπέμψατο γυναῖκα πατριῶτος, ἀπα-
 δία ἀπασαίνουτος. τὰς ὅ ποσούτω χρόνῳ συμμῆρτυρεῖ καὶ
 τὰ ἔργα καὶ γὰρ ἀρχῆς ἐκοινώνησαν οἱ βασιλεῖς, καὶ πο-
 λιτείας τὰ ἡμέη, ἀπὸ τῆς ὅτι γαμίας ἐκείνην. ἀπὸ δὲ τῆς
 ὀπίσθεν γάμων, Ἀθηνάοις φιλίαν μὲν ὁσδὲν κρινώνας
 ἡσπῆξε πατριῶτος συμβόλαιον ἔχουσα δὲ καὶ πόλεμοι
 καὶ φόνοι πολιτείας καὶ τέλος Ἀφιδνας ἀπολέσασαι, μόλις
 ἡσπῆξε τῆς πολέμων πατριῶτος ἀποκλήσασαι, καὶ τοῖς αἰ-
 εἰπόντας, πατριῶται Ἀτράδες ἔπαθον δι' Ἀλέξανδρον. ἡ μῆτοι
 μῆτηρ ἢ ὀπίσθεν ὅτι ἐκείνην ἡσπῆξε, ἀλλ' ἔπαθε τὰ τῆς Ἑ-
 κέβης, ἐγκαταλιπόντος καὶ πατριῶτος τοῦ πατριῶτος εἰγε μὴ
 πέπλασαι τὰ τῆς ἀχμωσίας, ὡς εἶδει γε καὶ τοῦτο ἡσπῆξε
 ἡσπῆξε καὶ τὰ πλείστα τῆς ἄλλων. ἐπεὶ καὶ τὰ πατριῶτος μῆ-
 τολογύμνα πολλὰ ποιεῖ ἀφαιρέσει. Ῥωμῶται μὲν γὰρ ἡ
 σωτηρία μὲν πολλῆς ἡσπῆξε τῆς ἀμωσίας, ὁ δ' Αἰγεί δὲ
 τοῖς χρόνοις ἀπέχεσθαι γυναῖκας ὅτι ἐξήνης, εἰοικεν ἀποφάνειν,
 πατριῶται γὰρ μὲν τῆς γαμίας τῆς ὀπίσθεν τελευτῆσαι.

PLVTARCHI

Lycurgus & Numa.

LYCVRGVS.

DE LYCVRGO legislatore, nihil
 omnino quod careat contro-
 uersia, habeo commemorare.
 Nam & origo & peregrinatio
 & obitus, & supra omnia eius
 circa leges commentatio &
 circa republ. constituendam
 variè proditur ab autorib. Præcipua est, qua ætate
 vixerit, contentio. Quidam enim Iphiti æqualem
 & fociū in digerendis festis Olympiacis fuisse per-
 hibent, ex quib. Aristoteles est Philosophus: argu-
 mento vsus disci Olympiaci, qui nominis Lycurgi
 præfert inscriptionē. Alii supputantes tempora ex
 successione eorum qui Lacedæmone regnauerūt,
 vt Eratosthenes & Apollodorus non paucis annis
 eum affirmant primam Olympiadem anteces-
 sisse. Timæus, quum duo Sparta Lycurgi diuer-
 sis temporibus fuissent, in alterum ob eius clarita-
 tem, res gestas collatas vtriusque suspicatur fuisse,
 ac maiorem certè non longè fuisse infra Homeri
 ætatem, nonnulli congressum etiam cum eo. Præ-
 terea tribuit ei Xenophon vetustatis opinionem,

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

Λυκούργου ἔ Νουμάς.

ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ.

DΕΙ Λυκούργου τὸ νομοθέτα κατὰ τὸν μῦθον
 ὁσδὲν ἐστὶν εἰπεῖν ἀναμφισβήτητον, ἔ γε
 καὶ ἡρότος καὶ ἀποδημία καὶ τελευτή, καὶ
 πατριῶτος ἡσπῆξε τῆς νόμους αὐτῶ καὶ
 τῆς πολιτείας πατριῶτος ἀφαιρέσει
 ἀφαιρέσει ἡσπῆξε ἡσπῆξε οἱ χρόνοι καὶ ἔς
 γέγονεν ὁ αἰὼν, ὁ μολογῆσαι. οἱ μὲν γὰρ Ἰφίτω στυγαμῆσαι καὶ
 στυγαμῆσαι τῆς ὀλυμπιακῆς ἐκεχειρίας λέγουσιν αὐτῶ ὡν
 ἐστὶ καὶ Ἀριστοτέλης ὁ φιλόσοφος, τεκμήριον πατριῶτος τῶ ὀλυμ-
 πιασῶ δίσκῳ, ἐν ᾧ τὸ ὄνομα ἔ Λυκούργου ἀφαιρέσει καὶ ἀφαι-
 ρεῖται μῦθον. οἱ δὲ τῆς ἀφαιρέσει τῆς Σπάρτης βεβαιώσεως
 ἀφαιρέσει μῦθον τῆς χρόνον, (ὡσπερ Ἐρατοσθένης καὶ Ἀπολλοδώ-
 ρος) ἐκ ὀλίγοις ἔπεισε πατριῶτος ἀφαιρέσει τῆς πατριῶτος
 ὀλυμπιασῶ. Τίμαχος ὅ ὑπονοῖ, δυοῖν ἐν Σπάρτη γαμίας τῶν
 Λυκούργων, καὶ τῆς αὐτῶν χρόνον τῆς ἀφαιρέσει πατριῶτος
 ἀφαιρέσει τῆς ἀφαιρέσει καὶ τῶν γε πατριῶτος ἀφαιρέσει τῆς
 ὀμῆρας χρόνων γαμίας ἐνίοι ὅ, καὶ κατ' ὄμῆρας ἐπιτυχεῖν
 ὀμῆρας. δίδωσι δὲ καὶ Ξενοφῶν ἡσπῆξε ἀφαιρέσει ἀφαιρέσει,
 D ij